

In nomine dei misericordis et medicina est additio et subtractio. s. a corpe humano: ita sicut in libro de sectaribus: et ab Hippocride scribitur in primo libro de sectaribus: et ab Hippocride ibidem scribitur cum a Galieno terapeuticis auctore. atque veteribus. In quo dicitur Verbum tamen diffinitio medicinae quod

ba h possint diuersimode exprimi: tunc ad propositum meum adaptando ita intelligatur medicina est. additio et subtractio vel subtractio. i. medicina est additio et remotione a corpe humano: quod verborum sic expostio rō est ista dicitur illi est ipsa ars medicinae quae est de profectione et introductioe reze in naturam et eioe et remotione reze propter naturam: sed

Declarissimi medici magistri Vini sup canōes siue aggregatiōes Adesue d rectificatiōe medicinarum sim. solu. expositio

In nomine

dei misericordis cuius in sermo recipit gratiam et doctrinam perfectam. Id est capitulum verborum Joannis filij mesue: filij hamech filij Adeli: filij Abdela regis Damasci.

ars medicinae est huiusmodi. et tunc maiore non est eo quod additio facta est quae profectione reze naturam aut corpe acquisitio quae in corpe non sit: sicut subtractio nihil aliud est quam ablatio seu eio rei propter naturam. minor est non eo quod ipsa medicina. finis est adeptio salutatis in egris corpe aut ipsa profectione in corpe sanis: motus salutatis est quod res naturalis in eo profectione eam medicinae tamen in corpe sano profectione: aut in egris corpe apponenda: et confirmat et gratia ipsa salutatis suae causa sicut profectione: profectione: et unitate: confirmat et sua accessio sive effectus sicut si ipse operans sive sicut. Est et scia medicinae et remotione reze propter naturam et principium morbi remotione cuius principium dicitur curatio et gratia huiusmodi curatio morbi est de causa et dicitur accessio morbi quae est ista sint res propter naturam. Et quod dicitur Verbum recipit quod illa cognitio est necessaria medicinae quod est de rebus euentibus res propter naturam a corpe humano eo quod be medicinae euentibus eam morbi et ante et postea: huiusmodi res propter naturam: et eundem eam ex profectione remouet morbum dum ab illa causa dependet: et profectione remouet accessio morbi eo quod remotione morbo remouet accessio illi: morbi quae sit illi: causa quae est. Ad huiusmodi advertens Jo. mesue de damasco voluit facere quaedam librorum quae de medicis sunt. euentibus: causa morbi et profectione remotionis eius reze propter naturam: profectione dum dependet a causa corpeali. huiusmodi autem est liber quod profectione expōit sicut. et quod dicitur Verbum apparet multa profectione et quod sit ordo istius libri ad alios libros. mesue eo quod iste liber antecedit articulo eo quod huiusmodi est de iudiciis simplicibus sicut. iste autem de iudiciis propositus motus simplicia profectione dicitur proposita antecedit et liber de appropositis eo quod huiusmodi definit de profectione et curatiōe ipsarum egritudinum et curatiōe: ibi autem definit de curatiōe ipsarum: et in libro definit de curatiōe ipsarum egritudinum i generaliter et vltimo. In libro autem de appropositis definit de curatiōe egritudinum cuiusmodi egritudinis iteriōis a capite versus ad pedes i spatium: motus versus profectione spatia et profectione dicitur et alio eo quod iste liber de instrumentis et causis: huiusmodi est de huiusmodi dicitur et motus operandi: motus cognitio instrumentorum medicorum et suarum causarum profectione dicitur cognitioe dicitur et motus operandi. postquam tamen dicitur vno modo quod liber de appropositis est vltimus: eo quod profectione eundem librum de appropositis est de remotione egritudinum: tamen multum dicitur in istis. ut liber est solus de curatiōe egritudinum multum. apparet et quod in necessitate huiusmodi libri eo quod erat necesse medico eundem causam morborum: et remouet sua accessio profectione remotione suarum causarum: huiusmodi autem fieri non poterat nisi profectione cognitioe medicinarum simplicium solutiōum apparet et quod sit causa malum huiusmodi libri quod corpe humanum egritudine autem patitur cito egrotare profectione causis. corpeales i quod quirit eio sive eam corpeali profectione medici. solutiōes simplices et cognitio ipsarum. e. n. corpe humanum sicut huiusmodi libri eo quod est sicut in tota medicina huiusmodi profectione est et huiusmodi corpe quod est sicut huiusmodi libri actu egritudine. aut patitur cito egrotare eo quod profectione talia corpe egritudine medicis solutiōes: corpe autem quod vult esse sanum eis non eget. et huiusmodi corpe huiusmodi libri vult esse sanabile profectione medici. solutiōes simplices euentibus morbi eam: et profectione differat a libro de appropositis eo quod ibi tractat et sanatio egritudinum profectione solutiōes profectione huiusmodi sine maiore. differat et ab antidotario eo quod ibi tractat sanatio egritudinum profectione medici. solutiōes profectione apparet et quod sit causa efficiens quod fuit magister Jo. mesue vult in titulo dicitur. Est forma duplex. s. forma tractat et forma tractandi: forma tractat est diuisio libri in duos principales tractatus. forma

tractandi est modus agendi quod est multiplex dicitur. s. diffinitio. igitur. n. diffinitioe et eadem medicinae sol. e. n. diffinitioe narratio eo quod est aggregatio eo quod ab alijs dicitur de causa sit: raro est probatio vel plimū tū est mltō ex e ploze positio vel videbitur: causa finalis duplex. s. finis operis et finis operationis finis operis est cognitiōis eius quod dicitur in libro. possit medicinae recte i curatiōe et remotione reze propter naturam quod a causa dependet eio seu eam aut eio profectione eio ab egritudinibus profectione eio ne causa sit finis operationis est satisfactio ad aicos aut egritudine profectione intellectus: cuius profectione supponatur quia eio cure tota medicinae profectione non theoretice sicut practice eo quod huiusmodi liber est de quod tate et motus operandi est corpe humanum profectione medici. solutiōes huiusmodi autem est quod profectione et non theoretici. Quis sit libri titulus est incipit

Verbum cecidit iter igrates scire quod est quod remotioni sunt quod de rectificatiōe medici nāz simplicium solutiōum. Adulti sapientes scriperunt in dispersione: tamen nec quod quam eorum plenam traditionem ex hac intentione edidit: sed per diuersa capitula: et diuersis rememorati sunt: dispersam doctrinam hanc dimittentes. Quidam vero ex dilectissimis nostris: quibus ex charitate tenemur: nos deprecati sunt: vt opus vnum ex hac dispersione collectum in vnam preceptorum aggregatio-

liber de solutiōe medici. solutiōum simplicium que fecit Jo. Mesue in quod libro vult agere causa malum dicitur medici. simplicium: tamen causa efficiens causa dicitur Jo. mesue: huiusmodi vult ad libri diuisiones didit autem liber iste i duas partes. s. i. per se et tractat: tractat incipit ibi dicitur quod medicinae lara. prima i duas: profectione inuocat auxilium dei et potest nominibus et tunc in ipsa et i. ij. profectione potest iteriōis suae et eam sive iteriōis: sicut ibi. Verbum cecidit iter igrates ex potest sic profectione. i. profectione voluntate sicut profectione gratia. s. apud audientes et doctrina. i. docet ipsa recipit profectione et huiusmodi profectione inuocatio eo quod auxiliū quod a deo dicitur redudat i honore ipsa docet et utilitate discipuli profectione doctricae accretis a doctore principium verborum et. quod potest expōit duos profectione vno modo vt sonat ista ita quod huiusmodi potest nominibus facit huiusmodi librum profectione agere vt sit dicitur quod principium verborum verborum fuit Jo. mesue filij mesue quod erat filij hamech quod hamech erat filij hely quod hely erat filij abdelae regis damasci et. vltimo potest expōit vt sit dicitur quod huiusmodi verba huiusmodi libri fuerit Jo. filij mesue tamen fuerit ista ita sicut amec et. Est. n. absurdum et vanum dicitur quod iudicium aliquid facit huiusmodi librum fuerit filij regis filij regis. huiusmodi quod possit id est: et iō huiusmodi exponendo possit dicitur quod huiusmodi verba huiusmodi libri fuerit Jo. filij mesue tamen fuerit ista ita filio hamech quod erat filij abdelae regis damasci. non est vt huiusmodi modo expōit dicitur quod dicitur quod dicitur Verbum cecidit i profectione ista potest iteriōis suae et eam sive iteriōis sicut ibi quod vult ex dilectissimis: prima i duas profectione nit iteriōis: sicut explicat necessitate sive iteriōis sicut ibi i dispositione tamen: profectione p te iteriōis tale ratione illoz est tradenda cognitio in arte medicinae quod sit medico valde necessaria: huiusmodi medici. solutiōes sit valde necessaria medico eam cognitio tradenda i arte medicinae maior est non profectione huiusmodi dicitur. Verbum cecidit iter igrates medicos quod est eis valde necessaria minoris facit eam. d. Verbum cecidit iter igrates. sicut est. profectione profectione huiusmodi dicitur Verbum potest expōit tripliter vno modo huiusmodi. nō est tamen gnū profectione mōis vt Verbum nihil ad sit dicitur quod non aut vult ipotatā vult est sicut Verba aut voces cadunt in antiquis igrates quod est et huiusmodi est valde debet: sicut modo potest expōit sicut Verbum ois accipiat huiusmodi profectione profectione mōis quod i aia existit et tunc itellit Verbum profectione profectione profectione profectione quod huiusmodi abso lute profectione quod itellit i meliori est suo: melius est esse acceptus mentis est conceptus profectione profectione profectione tunc est sicut sit talis huiusmodi. i. profectione profectione profectione profectione cadit in sapienter quod igrates quod est profectione eo quod maxie appetit scire profectione profectione profectione et huiusmodi expōit concordat sicut eio dicitur i. profectione me taphe dea hoies nā scire ostendat appetit aut hoies scire quod dicitur ipa re. s. huiusmodi est: quod est: et profectione quod est: sicut Verbum. i. medicinae ipse medicus huiusmodi profectione profectione profectione appetit scire de medici. solutiōes: profectione huiusmodi est an n. huiusmodi scito quod ipa est appetit scire quod est huiusmodi ad eio eundem postea appetit scire de ipa quod est. s. huiusmodi passiones et appetates quod profectione profectione et i. e. s. huiusmodi ad eio nocumita et iuanita vltio appetit scire de ea profectione quod est vt profectione quod huiusmodi passio aut profectione et huiusmodi medici. solutiōes aut profectione quod huiusmodi medici. solutiōes facit huiusmodi nocumita profectione aut huiusmodi ea profectione. et profectione huiusmodi mesue inuit quod ois scire ista quod dicitur medici. solutiōes nā vult huiusmodi huiusmodi est. i. huiusmodi et profectione huiusmodi inuit ipsa scire quod est alia ista huiusmodi quod est et profectione huiusmodi inuit ipsa scire quod est. sive dat ipsa itellit eio modo potest expōit huiusmodi ista vt Verbum accipiat huiusmodi profectione quod in hoies exit vt Verbum sit id est quod dicitur et dicitur scipatio et huiusmodi hoies sicut vt vltimo solet dicitur et tunc est sicut sit talis Verbum

et cōfessio eecidit in igrētes scire qd ē s. medi. soltine vñ multū iter fa
piētes medicos fuit error et discorsatio deesse medi. soltine et id vt n̄
accidat error circa eas bonū ē de eis tradē scias p̄fectā et ordiate. et in
h̄ vidē possit Jo. mēsa exp̄icare aliq̄lī necessitatē sue iētōis et ista
int̄ oēs ē melior p̄p̄o et magis coaptat̄ lre sequēti. Deinde cū dicit.
¶ In disp̄sione in i pte ista cū dicit Adesue i sūma sp̄alē. necessitatez
sue iētōis et iē
dit talē rōnē d̄ il
lis medi. is ē tra
dēda cognitio in
arte medicie de q
b̄ antiq̄ nō tradi
derūt p̄fectā et or
dinatā cognitōez
S̄z de medi. sol.
simplicib̄ antiq̄
n̄ tradiderūt p̄fēz
et ordiatā cogni
tōz n̄z d̄ eaz p̄so
latōez q̄ rē. maiō
ē nō. eo q̄ i artē
nō d̄z eē defect
mior ē d̄ se nō. et
h̄ rō. p̄p̄tōat rō
ni quā. B. facit
i tēgri vbi pbat
q̄ n̄cūz ēi illo li
bro tradē doctri
nā diffinitiuam.
L̄rea rōez istam
Adesue nihil ali
ud fac̄ nisi qz po
nit miorē et cā de
clarat et dicit q̄ in
disp̄sione. i. i. dis
p̄s̄z et ordiate an
siq̄ medici tracta
uerūt de istis me
dicis simplicibus
sol. et eaz p̄solati
one deū cū dicit.
¶ Quidā vō i
pte ista mēsa ex
plicat cās sue iēt
ōis et sui libz et
tria facit p̄mo ex

pliat cām m̄alem sue intentōis et cāz formalem que est forma tra
ctādi et ē explicat cāz finalē S̄. d̄o explicat cāz effectiuā. Tertio expli
cat cāz formale q̄ ē d̄iuisio libri: s̄a ibi. a. ¶ Quoz iustas: ita ibi
b. ¶ Donam̄ q̄ ad op̄ n̄z: oīc sic i p̄ma pte: qdā vō rē. ex caritate
.i. honestate erat. n. ille tal̄ amīc̄ p̄p̄ honestū et i h̄ ondit cāz finalē q̄
ē finis op̄atoris q̄ satisfic̄ amīc̄: vt op̄ vñū rē. ibi ondit cāz forma
lē q̄ ē mod̄ agēdi qz vlt̄ pcedē ordiate cē has medicas q̄ cognitio
erat tradita ab antiq̄s cū disp̄sione et ordiate exigit et h̄ mō cāz m̄alē
cū h̄ agregatio ordiata nō sit nisi de medi. solis simplicib̄. deū cūz
dicit qz iustas i pte s̄a explicat cāz effectiuā hui⁹ libz qz fuit Adesue
tū cū aux̄lio dei h̄ facies nūc notatū ē et sc̄q̄ns p̄t̄clā cū subleq̄ntib̄
et p̄t̄clis post illā vsqz ad tractatū et iō nō curam̄ legē. S̄z h̄ ē vna
dubitatio ḡnal̄ et ē viz de medi. solis et simplicib̄ dēat tradi cogni
tio i arte medicie et vt q̄ nō. de ill̄ nō dēat tradi cognitio d̄ arte medi
cie q̄ sūt venena aut res venenose: s̄z medi. soltie si hui⁹smōi q̄re rē.
maior ē nō auctate haly. p̄mo fmōe sue theorice disp̄ōis regal. Se
cūdo ca. d. n. q̄ h̄ ē vñū ex p̄ceptis. f. n. exhibē potū venenosū vñū
rifex. alicui ibi: n̄z cū alijs notificare: neqz de eo loq̄: mior appz eo q̄
medi. soltie a corpe n̄fo eūant i serēdo vi n̄ae oē at̄ tale qd n̄ae vi i serē
ē venenosū. In oppositū ē h̄ Adesue et alij aut q̄ de eis tradit̄ cogni
tōez. dico ad h̄ q̄ d̄ medi. soltius d̄z tradi cognitio i arte medicie: rō
ē ista de illis medicis d̄z tradi cognitio i arte medicie et mō app̄pria
tōis eaz q̄ sūt extractiue rez p̄ter n̄az a corpe hūano s̄z tales medi. so
lutie sūt h̄ q̄ rē. maior appz qz p̄ h̄ medic̄ iseḡt suū finē q̄ ē ad ep̄
tō sanitatis i cor̄pib̄ eḡris: aut p̄p̄uato ab egritudinē. minor appa

ret eo q̄ be medicie sol. euacuam̄ malos h̄ores a corpe q̄ actu fa
ciūt egritudinē aut sūt pati cā facē: oē aut̄ tale ē res p̄ter n̄az: Se
cūda ratio est ista de illis medicinis d̄z tradi cognitio in arte me
dicie circa quas vel p̄ quas puenit medicū recte agere et errare: s̄z
circa medicas sol. puenit medicū recte agere et errare. maior est
nō. cū ars sit recta rō factibilis: sūt et de bono et difficili: bñ se h̄z

¶ Distinctio caploz p̄mi libri.
¶ Catur̄ itētōniū aggregabim̄ ser
m̄ nem in hoc primo nostro libro.

¶ Prima itētō ponit q̄ditōes i electōe:
et posse mediciaz solutōez faciētū.

¶ Secūda itētō d̄ i em̄datōe malitiaz. i ip̄is
Tertia p̄t̄ q̄ditōes i em̄datōe malitiaz
redūdātū ab ip̄is i corpe i hora solutōis

¶ Quarta ponit cōditōes in em̄datōe
ne nocumētoz d̄relictoz post purgatōez

¶ Prima itētō duo capitula ḡmet.
Capitū. l. ē de electōe mediciaz q̄ fit p̄ p̄
hensionē iudicioz eaz sedz cē propriū.

¶ Secūda itētō cōtinēt duas sūmas
¶ Prima sūma ē d̄ rectificatōe mediciaz cū
societate alteri⁹ medicie et ḡmet. iij. capla.

¶ Capitū. p̄mū est de rectificatōe me
diciaz cū eo qd̄ oppōit̄ eis p̄p̄tate sua.

¶ Capitū. secūdu est de rectificatōe
eaz cū eo qd̄ oppōit̄ eis cōplexiōe sua.

¶ Capitū. tertiu est de rectificatōe eaz
cum eo qd̄ oppōit̄ eis effectū suo

¶ Capitū. i. ē de modis coctōis mediciaz.
¶ Capitū. ii. ē de modis lauātōis mediciaz.

¶ Capitū. iij. ē de modis ifusiōis mediciaz.
¶ Capitū. iij. ē de mōis trituratōis mediciaz.

¶ Tertia itētō ē de em̄datōe nocumē
toz i hora purgatōis et ḡmet. iij. capitula.

¶ Capitū. i. si iudiciū mouet et si eūat qd̄ sit agēd̄
¶ Capitū. ii. si iudiciū idebite: et laboriose soluit

¶ Capitū. iij. si medicina soluit vltra q̄ oportet
¶ Quarta itētō ē de em̄datōe nocumē
toz post purgatōez et ḡmet. iij. capitula

¶ Capitū. i. de febre post purgatōem.
¶ Capitū. ii. de dolore capitis post purgatōez

¶ Capitū. iij. de vertigie post purgatōez
¶ Capitū. iij. de d̄bilitate visus post purgatōez

¶ Capitū. v. de d̄bilitate stōi post purgatōem.
¶ Capitū. vj. de siti post purgationem.

¶ Capitū. vij. de singultu post purgationem.
¶ Capitū. viij. de dolore stōi post purgatōem.

¶ Capitū. ix. de excoziatōe itelliōz p̄ purgatōez
¶ Capitū. x. de egestiōe sanguis p̄ purgatōem.

¶ Capitū. xi. de ihenasmone post purgationē.
¶ Capitū. xij. de laxitate et d̄bili. cor̄p̄is p̄ purg.

¶ Capitū. secūdu est de rectificatōe
eaz cū eo qd̄ oppōit̄ eis cōplexiōe sua.

¶ Capitū. tertiu est de rectificatōe eaz
cum eo qd̄ oppōit̄ eis effectū suo

¶ Capitū. i. ē de modis coctōis mediciaz.
¶ Capitū. ii. ē de modis lauātōis mediciaz.

¶ Capitū. iij. ē de modis ifusiōis mediciaz.
¶ Capitū. iij. ē de mōis trituratōis mediciaz.

¶ Tertia itētō ē de em̄datōe nocumē
toz i hora purgatōis et ḡmet. iij. capitula.

¶ Capitū. i. si iudiciū mouet et si eūat qd̄ sit agēd̄
¶ Capitū. ii. si iudiciū idebite: et laboriose soluit

¶ Capitū. iij. si medicina soluit vltra q̄ oportet
¶ Quarta itētō ē de em̄datōe nocumē
toz post purgatōez et ḡmet. iij. capitula

¶ Capitū. i. de febre post purgatōem.
¶ Capitū. ii. de dolore capitis post purgatōez

¶ Capitū. iij. de vertigie post purgatōez
¶ Capitū. iij. de d̄bilitate visus post purgatōez

¶ Capitū. v. de d̄bilitate stōi post purgatōem.
¶ Capitū. vj. de siti post purgationem.

¶ Capitū. vij. de singultu post purgationem.
¶ Capitū. viij. de dolore stōi post purgatōem.

¶ Capitū. ix. de excoziatōe itelliōz p̄ purgatōez
¶ Capitū. x. de egestiōe sanguis p̄ purgatōem.

¶ Capitū. xi. de ihenasmone post purgationē.
¶ Capitū. xij. de laxitate et d̄bili. cor̄p̄is p̄ purg.

¶ Capitū. iij. de d̄bilitate visus post purgatōez
¶ Capitū. v. de d̄bilitate stōi post purgatōem.

¶ Capitū. vj. de siti post purgationem.
¶ Capitū. vij. de singultu post purgationem.

¶ Capitū. viij. de dolore stōi post purgatōem.
¶ Capitū. ix. de excoziatōe itelliōz p̄ purgatōez

¶ Capitū. x. de egestiōe sanguis p̄ purgatōem.
¶ Capitū. xi. de ihenasmone post purgationē.

¶ Capitū. xij. de laxitate et d̄bili. cor̄p̄is p̄ purg.

¶ Capitū. iij. de d̄bilitate visus post purgatōez
¶ Capitū. v. de d̄bilitate stōi post purgatōem.

¶ Capitū. vj. de siti post purgationem.
¶ Capitū. vij. de singultu post purgationem.

¶ Capitū. viij. de dolore stōi post purgatōem.
¶ Capitū. ix. de excoziatōe itelliōz p̄ purgatōez

¶ Capitū. x. de egestiōe sanguis p̄ purgatōem.
¶ Capitū. xi. de ihenasmone post purgationē.

¶ Capitū. xij. de laxitate et d̄bili. cor̄p̄is p̄ purg.

¶ Capitū. iij. de d̄bilitate visus post purgatōez
¶ Capitū. v. de d̄bilitate stōi post purgatōem.

¶ Capitū. vj. de siti post purgationem.
¶ Capitū. vij. de singultu post purgationem.

¶ Capitū. viij. de dolore stōi post purgatōem.
¶ Capitū. ix. de excoziatōe itelliōz p̄ purgatōez

¶ Capitū. x. de egestiōe sanguis p̄ purgatōem.
¶ Capitū. xi. de ihenasmone post purgationē.

¶ Capitū. xij. de laxitate et d̄bili. cor̄p̄is p̄ purg.

¶ circa ipsaz
possit artifex
recte agere et
errare: minor
apparet eo q̄
Balicus. et
Adesue et alij
antiqui recte
procefferunt
circa ipsas cū
mō app̄p̄ri
mationis ear
rum in debi
ta quantitate
qualitate et tē
pore et alijs q̄
oportet cōsid
rare in ea ap
proximāda si
cut et m̄li alij
h̄taia non cō
siderantes er
rauerunt cir
ca ipsam: vñ
de videtur ma
gis commun
ter errare cir
ca sūm me
dicine soluti
ue q̄ circa v
sum medicine
alteratiue vel
resolutive eo
q̄ effectuz me
dicine alterat
ue vel resolu
tiue astantes
nō vident nec
alij. nec cre
dūt q̄ iste me

dicine aliquid faciāt. et ideo si ex eis ledatur infirmus non prop̄
hoc inde medicus acquirit magnum dedecus si medico de ea ma
le successerit aut honor magnus si ei de eius vsu bene successerit.
bene ergo necessaria est medico earum cognitio et quantū ad
earum eētiam absolte: sicut ex parte subiecti et virtutis et posse
ipsarū et quātū ad em̄datōez nocumētoz earum et modū ap
proximandū earū: similiter etiā quātū ad remotionem nocumen
toz ipsarum in hora solutōis ipsarum et post solutōez docēs eti
am curate eaz accidētia et nocumēta dum adsunt docēs etiāz
preseruare ab eis. hoc aut̄ facit Adesue in hoc libro primo qui cō
tinēt quatuor sermones: tunc ad rationē de illis rē. dico q̄ ista
maiorē falsatu probas auctorit̄. Adalabatus dico q̄ multuz re
fert dicere non des potum mortiferum et non cognoscas euz nō
enim medicus debet eum dare eo q̄ finis destruitur. sed non di
cūt Daly. q̄ non debeamus cum cognoscere: imo oportet cum
cognoscere vt ipsum euitemus: vel potest dici q̄ concedatur ma
ior quātū ad ea que sunt venenū absolte sed si sint medicine ve
nenose non per se sed consolate cum alijs medicinis earum ma
litia remoueamur: bene oportet tradere de eis cognitionem et sic
faciet Adesue infra. docebit enī cognoscere scamoneam et aga
ricum et similia et que sunt meliores ex eis et que non et partes
venenosas ab eis remouere: que quibz evertunt eis rē.

Ingt pto. in pre ista addit faz rōem ad h̄ z arguit sic si medicina la xatia appropiat ad determinatū bu. illū euāns a dēterminatis locis ad dēterminata loca illū attrahens z p dēterminata loca illū trāsmittēs tunc medicina solutua facit suā ppriā opatōez p formā specificā z nō per virtutē ellārez s; ita ē q̄ rē maior apparet qz vt ait plato .nā dota uit res suis pprietatib; vt. s. id ē agūsd qd ei pprium ē agat z mo ueat a sua spē. i. a

sua specifica f. z / ma tale aut agere nō ē medici s; ei q agit altius se. i. medico: mior ē d se nota. deide cū dicit. Sp̄iari at in pre ista mēfue remouet quādas flaz opionē. B. de hac mā qz vt / sus ē ponē i z d simplici medicina z dicit sic q̄ icon ueniēs ē op̄inari q̄ medicina euacu et bu. qz. s. similis vt posuit Gal. nā posuit ip̄e ibi q̄ cartam atra bit fla z turbat at trahit fla eo q̄ si bi filis eo q̄ oē si mīe atrabit sibi si

Ingt Pla. Botant res qdē nā. pprie itab; . Dino. n. qd̄z s; q̄ meret a spē sua agit qd̄ ppū ē. Aliqz. n. nulli rei ē actio ppria nisi quā spēz reglat. Hoc aut cer tificare nō ē medici s; ei q̄ se altius agit. Sp̄iari at iconuēns qz simile nimiz vt qz hoc sic egra. S; z traria se inuicē fugāt: z nō attrahit. Ingt hebe Ad. Scire am pli; o; q̄ actio solutua i mā: cū discretio nib; z limitōib; reglant nāe fit. Eductō enī eaz ē op̄ nāe. Pharmachū vero per id qd̄ idē fit. Est. n. ipuz idē nature qd̄ in strumētū aruficis. Aut. n. id̄ p. Est q̄ dez naturā curat: nō medici. Adedici ve ro dicim; op̄ ē nature porrigere. Lū aut qd̄ porrigitur naturā op̄ vicit: aut quātita te aut malitia: i p̄iudiciū ei; effereēs efficit opatōes. Uerū q̄ritas ē exigētā natu

mīe z nō s̄riū qz s̄ria se inuicē fugāt z nō attrahit tū ex simili videte similitudo ē duplx qdā ē similitudo i q̄litate z h̄ mō medicina nūq̄z euāt siue trahit bu. qz ei siml i q̄litate. s. nec hoc sūt vnaquā opiatua Gal. bñ enīz fuisse ructis si dixerit q̄ cartamus z turbat attrahunt fla qz e i siml i q̄litate. p̄mo cū fla sit firm z bu. z turbat calū z ficcū. Et dicit i mō substātie: alia ē similitudo i q̄litate occulta siue specifica forma de q̄ loq̄t ibi gal. in 3. d simplici medicina. vñ euacuat carta / mus aut turbat fla qz eis simle i q̄litate. s. occulta siue specifica forma z p h̄ soluit vna qd̄ pri; nota si bñ aueriat virū. s. medicina laratiay l solutua euāct sibi bu. ppriū ga simile vt q̄ s̄riū. deū cū dicit. Scit ā plius o; i pte ista mēfue remouet qd̄ dā salm̄ intellem; suo; z dixerat enīz supra q̄ medicina solutā euacuāt bu. i proprietatem siue specificā formā mō crederet aliqz q̄ solū h̄ faceret p̄ specificā formā z virtus regitua totius corpis nihil oparet mō h̄ remouet q̄ p̄mo facit h̄. fo. p bat q̄ dixerat tno dubio r̄idet sa tbi b. Aut. n. hyp. ita ibi. Dext q̄ritas. dicit sic d̄ prima pte q̄ eūo bu. a medicina solutua sit p̄icipit p opus nāe regulātis ipam sed p̄ farmacū sit tanq̄z p̄ unstrū ita q̄ nā ē p̄ncipale agēs s; farmacū ē agēs istitale. poito enī. p̄ illi q̄ su p aliquo loco extrisico a nobis ē z ex vna pte colera z ex alia pte ren barbarū nūq̄z colera moueret ad reubarbarū z iō o; q̄ fiat h̄ bñficio nāe regulātis p̄ncipalr istruūtalr aut bñficio farmaci: deide euz dicit. Aut enīz hypo. in pte ista. pbat qd̄ dixerat: dixerat enīz statū q̄ in euāe bu. a farmaco nā ē p̄ncipale agēs z farmac istitale mō h̄ p bat z duo facit fm q̄ duas rōes iducit ad hoc pbādū. faz ponit ibi. Lū at qd̄ porrigit i p̄ma pte i eūdit tale rōez id̄ p̄nlr euacuāt i corpe nro qd̄ p̄ncipalr curat. s; nā p̄ncipalr h̄z curare: medicina aut istita lit q̄ rē. maior ē nota. eo q̄ euacuās p se bu. a nro corpe ē p se eu rās egritudies nri corpis. minor apparet auctoritate hypo q̄ dicit. Est q̄ppe nāe curare z nō medici. medica vero digni; opus nāe por rigere. s. debita istitua. simile ēt verbū pōit Auic. 4. cañ. sen. p̄ma ca. de cura. putriday i generali curās sicut sc̄uisti ē est virt; z nō me dicus. medicus aut facit puenire istitua ad virtutē. deū cū dicit. Lū autē q̄ porrigit. i pte ista adducit aliā rōez ad pbādū idē z arguit sic si medicina solutua exhibita corpi in maior q̄litate z q̄litate q̄z regrat virtus sic se h̄z q̄ eius oppō sit efrēntiās vl ledēs sic debita euacu ato. bu. q̄ sit a medicina solutā sit a nā p̄ncipalr. s; ita ē vt pōit mēfue i lra q̄ rē. In malitia. i. q̄litate deū cū dicit e. Dext q̄ritas. In pte ista dubio r̄idet dixerat statū q̄ q̄n medicina auget i q̄litate aut q̄lita te vltra id qd̄ regrat virtus q̄ effec efrēnes opatōes z acēntia mala. mō crederet aliqz q̄ eodē mō iduceret efrido z mala acēntia. q̄n est

aucta i q̄litate sicut q̄n ē aucta i q̄litate. vl eo; remouet z dicit q̄ nō. nā q̄n medi. ē solū aucta i q̄litate vltra id q̄ regrat viri; efricit nocumēta mltitudis h̄ ē q̄ auget nocumēta i q̄litate z h̄ illtis p se z p̄ncipalr q̄ ex p̄nti posset iducere acēntia diuersoz mōz nā si ellas i mltia q̄litate exhibit; nro corpi iducat vomitū z fa ciat p̄ncipalr angumtū i vomitū tū ex p̄nti posset iducē varia z

ralē: trāsgressiōē efficit: z dat nocumēta mltitudis. Malitiositas vero z mltitudi nis: z alteri; atq; alterius mōi: ip̄mit no cumēta. Et tua; interest malignaz: atq; icolumū mediciaz apd te h̄re vras. Mā sunt z malignaz qdā gener: sup qb; d̄ efrēntitate n̄ abigitur: sic mezered; grebee z eupatoriū. Et i generib; plurib; sūt si mlti sicut nigritū: z agatic; niger z dur; z colloquida singularis i plāta sua: z scamōea d̄ria cōascēia: a qb; elōgāi o; ni si forsitā zgruāt ex eis qdā i magnis cāis z tunc sup eis p̄sumendum est cum timo re: z cautella. Nam in q̄busdam morbis competit venenum vt serpentes in lepra p̄ fractionē tamē malitie sue vltimam si possibile est: vel saltem q̄ melius fie ri potest: quemadmodum dicemus p̄.

diuersa acētia post vomituz qz pōt iducēf spasmū s̄ncopis aut tremo rē s; i medi cia solutua so lū sit maligni tas sui q̄litate tūc inducē no / cumēta alteri us z alterius mōi z q̄ dubij auget illa rē. Est duo vix laratia euāct bu. p sui p̄ nē q̄z h̄z z p̄cci / pue calaz qz p h̄ ē magnū du biū z videt q̄ sic p id medi cia h̄ēt euāre bu. p qd̄ attra bit ip̄m s; me

diuā laratia atrabit ip̄z bu. p calicē q̄ rē. maior ē nota eo q̄ p h̄ medi. h̄z euāre qz attrahit. mior appet eo q̄ calas ē vna ex cāis attractis vt pōit Auic. p̄ cañ. sen. p̄ma ca; d̄ virtutib; nātib; mltitudibus ca; ēt de opatōib;. Itēz si medi. euāt bu. resoluēdo p sui calicē ēt p calicē euāt ip̄m ex soluēdo s; ita ē q̄ rē. maior est nō eo q̄ euāo p solm̄ bu. z ei; resoluē n̄ differt nisi s; magis z min; ēt ex alio differūt qz vna ē manifesta vt illa q̄ sit p solonem alia occulta. vt illa q̄ sit p resol. nē modo magis z min; mani. z imani. nō diuersificāt p̄ncipiū opatōis. i s̄riū ē mēfue z alij auctores dico ad h̄ q̄ p̄nci. p medicina euāt bu. ē. duplex. s. ḡnā le p qd̄ medicina. s. ē. euacuātia nō dēterminat bu. aliā. s. sp̄cālē: p qd̄ medi. ē euātia d̄miat bu. a dēterminatis locis p dēterminata lo ca illū ēt attrahēs ad dēterminata loca mō si loq̄mur d̄ p̄mo p̄ncipio opatōis medicie solutue dico q̄ ip̄a pōt talē euacuātōez facē p̄ p̄ plexiōez. z p̄cipue calaz. rō ē ista si medi. solutua p sui p̄ nē calaz pōt iteroducē vacuū i corpe tē ip̄a p suā p̄ nē calaz pōt bu. euāre s; ita q̄ rē. maior ē nō. eo q̄ medi. solutua cū euāt attrahēdo idu cit vacuū n̄ absolute. s; vacuū tēl s̄be mior appz eo q̄ d̄ rōe calis ē dilatar z apir i aūoēz iducē z sic p̄ p̄ns vacuū iducē fac loca va cua. s; si loq̄mur d̄ fo p̄nci. q̄ medicina solutua bu. euāt. dico q̄ ip̄a nō euāt p̄ nē. s; p̄ formā specificā rō ē ista ois opatio q̄ est appropata alicui rei. z nō ē cōis: sic a p̄p̄a spē siue specifica for ma s; medicie solutue h̄ mō assūpte ē appropriata d̄miatio bu. illū ēt euāns a dēterminatis locis q̄ rē. maior ē nō auctoritate p̄sonif oē enī q̄ mouet a spē z a specifica forā sua agit q̄ ei pprium est minor ē d se nota. Itē h̄ p̄siderat sic. si medicina solutua euāns d̄ terminatū z ppriū bu. ip̄z euāret p̄ nē aut ip̄z euāret p̄ similitu d̄mē q̄z h̄z ad ip̄z i q̄litate p̄ma aut p̄ s̄rietatē q̄z h̄z ad ip̄sū n̄ p̄ ip̄z euāt p̄ similitudinē q̄z h̄z ad ip̄z i q̄litate qz tē h̄ mō turbat euāret colaz z n̄ fla cū sit ei s̄riū qz fla ē firm z bu. Itē ēt ep̄ubimū cū sit calim z ficcū n̄ euāz mltiaz s; colaz qz colā ē cala z ficca z viole z se; capmū z suc; atriplicis n̄ euāret colaz s; fla cū sint s̄re z bu. sic fla nec ēt pōt dicit q̄ medi. solutua euāt d̄miatū bu. p̄ s̄rieta. ē q̄z h̄z ad ip̄z i q̄litate qz tē h̄ mō scamōea n̄ euāret colaz nec ēt reu barbaray cū h̄ee medicie n̄ sint s̄rie i q̄litate ip̄i corpi s; ei filer z p h̄ soluit rōes eo q̄ oēs pcludūt q̄ medicina solutua respectu opa tōis sue cōis q̄ ē euāre q̄ncūz bu. idēmiatū pōt h̄ facē p sui calim p̄ nē vñ z h̄ p̄cessū ē nā medicina solutua cala euāns i d̄miatē bu. z illos euāt p sui calitatē resoluēdo z euāndo bu. q̄ncūz z n̄ d̄mi natū p sui calitatē d̄ Et tua qd̄ ē interest postq̄z mēfue inuēstiga

uit eē ipi^o medi. solutiō q̄m ad suū p̄ncipiū solale: q̄. f. q̄ solu
tua ē remouit et q̄dā diuīsiōes circa dēā i pte iste uestigat spēs
dicat siue mōs ipi^o medicie solutiōe p^o dat iētione suā circa b
ponēs ei^o spēs siue d̄ras fa ibi. **o** d̄raccio aut̄ p̄ma i duas. p̄rio
ponit nēctatē siue iētitiōis 2° ponit siue nēctatis declaratiōes 2a.
ibi. **M**ā sunt. p̄rima p̄s ē nō. deū cū dicit. **N**am sūt: in pte ista
pōit declarati
onē siue nēctat
is 2 p̄mo oñ
d̄ q̄ necesse
ē medico etiā
b̄re notitiā in
colupta fa ibi
Nō enī has.
p̄rio in duas.
p̄rio fac q̄d di
cū ē. 2° colie
ifer d̄feciū q̄
rādā nouoū
medicozū fa
ibi. a **E**t p̄si
mi stolidozū
i p̄ma pte iē
dit talē rōes il
la si nēctā me
dico cogitēda
q̄ dicit posse
ḡnare p̄ssia
acētia 2 iteri
tus h̄ medici
ne solutiō q̄ in
sui ope sūt ma
lignē sūt hui^o
q̄ r̄c. ma. sup
pōit **M**ed. vt
notāmi. pōit i
lra. **E**ffrenua
re. i. malitia. **N**ō abigū. i. dubitat m̄zereō. i. ḡnā laureole.
Blebec. i. grana capuce. **E**t in ḡnibus. i. in spēs^o plū eaz.
In magnis cās. i. **I**n magnas cās egritudies 2 acētia. **E**t cau
tella q̄ marie debem^o eis vii solans. 2 ex h̄ijs v̄bis possumus
tria sc̄ipe. p̄rimū ē q̄ necē ē medico cognoscē medicias solutias
q̄ in sui ope sūt maligne aut. f. vt fugiant. aut si ōz eis v̄tūz eis
alias p̄miscē q̄ eaz malignitatē totatē remoneāt. aut minorēt f̄z
q̄ p̄cipim^o ex h̄ijs verbis ē d̄ p̄prietate mediciaz malignaz. nā
ex h̄ijs sūt q̄ a tota sp̄e sūt maligne sic m̄zereō glebec. cuforbū
2 serapiū q̄dā nō sunt q̄ nō sunt maligne atota sua sp̄e sed h̄it
malignitatē istā in aliquo singulū illius sp̄e sicut turbit nigrū. a
garicū nigrū. 2 similia q̄ postea enūerat i lra q̄re autē he sint ma
lignē n̄ ōz dicit eo q̄ cā hui^o dicit ab eo in caplis p̄p̄rijs vniū
cū q̄z ipaz. tertiū q̄d habem^o ex h̄ijs verbis: q̄ h̄ be medicie
absolte sint maligne. tū si sūt sp̄nēde imo sūt cognoscēde aut. f. vt
euitē 2 p̄cipue cū sole corpi appoxiarent aut ēi cognoscēde vt
possint solari cū alijs medicis 2 eis cōsolatis eas possum^o d̄bi
te corpi appoximare. deū cū dicit: et plurimi stolidoz. in pte ista
corelie p̄cludit q̄dā erroē quozdā rusticoz 2 vulgarū sū no
uoz medicoz. 2 dicit sic q̄ multi stolidoz p̄sumūt dare istas me
dicinas malignas p̄ se nesciētes modū solatōis ipaz. q̄z etiā
ignozātes earū nocumēta 2 pessima acētia verbi grā ē aliq̄s no
uus medicus i scia medicie q̄ videt aliquē bonū 2 verū medi
cū dare. vij. vl octo grana catapuce solata alicui mēbro v̄n. iū
tunamentum acgrit modo iste rusticus vult simile facē alicui alte
ri corpi eo q̄ vidit id corpus inde inuari. v̄n credit istū ex tali me
dicina saluari cū tū posse ex illa medicina morū appropinquet
eo q̄ iste rusticus nō v̄rebat p̄uisione. nō enim sciebat q̄ ista me
dicina poterat inducere pessima acētia: si ip̄a cēt n̄ solata: aut ēt
appoxiata i saplūa q̄ritate 2 q̄litate aut ēt ideb̄ito ip̄r: deū cū di
cit. **I**nq̄t beben **M**ed. siue in pte ista: **M**ed. siue dat nobis nēctatē
cognitiōis mediciaz solutiūz i colūmū. i. i colūiozes. 2 dicit
sic **M**ō tū bas. f. medicinas solutiūz malignas: **O**p̄z effu
gere oīa. f. ōz effugere. **S**i sint elegātiores. i. incolumiores. **M**i

Et plurimi^o stolidoz qdē 2 p̄ciue syl
uestres 2 noui p̄sumūt sup illis nodū p̄so
lat: n̄ v̄tētes p̄uisione: 2 ignozātes qdē su
p venenū p̄nitiosū 2 ignozātes lesionem
quā faciūt possidere mēbra: q̄ sūt minere
virtutiū: cū ip̄s virtutibus. **I**nq̄t **M**ed.
Med. **M**ō tū^o has fuger^o ōz: v̄ez 2 oēs
ēt si elegātiores sūt: nisi obseruent p̄ditio
nerit 2 mōi quoz remem̄orabit: si deus vo
luerit. **C**ōsideratio at̄ q̄ ē thesaurus in
stigmatōz bonitātū: 2 malitiaz i ip̄s ē hu
iūsmōi. **Q**ūz. n. 4 **C**ōsiderare ōz p̄ditōes
dispōnū: q̄ se ex pte s̄be: q̄z p̄ditōes di
spōnū q̄s res p̄legat a p̄plone sua: q̄z ab
eo qdē p̄legat eā. **E**t d̄ h̄mōi: q̄z d̄termi
nat tactusaliquū odor aliquū sapor. **E**t q̄z
ex dispōnū q̄ acgritū ex tēpore. 2 loco
2 vicitate vniū medicie ad alterā. **L**on
ditōes qdē^o q̄ sūt ex pte s̄be: sūt graue 2
leue: subtile 2 grossū: tenerū 2 tenax: rarū
2 spissū 2 ab his acgritur scia malignitatē
2 bōitatis mediciaz. **E**tez q̄cūq̄ ex eis

si obseruet modi. f. p̄paratiōis ipaz 2 approximationis earū ad cor
pus sin debitā q̄ritatē 2 q̄litate 2 ip̄s. deū cū dicit. **C**ōraccio aut̄ in
pte ista **M**ed. siue pōit diuersitates mediciaz solutiūz simpliciū mali
gnaz docēs eas distinguē ab icolumib^o. 2 p̄mo p̄ponit q̄ intēdit.
fōereq̄. fa ibi. **Q**ūz enim thesaurus. i. p̄ncipiū. deū cū dicit
Qūz enī in pte ista exegit tradēs cognitiōē nobis mediciaz so
lutiūz simpliciū
p̄ q̄s medicis po
test cognoscē vel
distingue medici
nas malignas ab
icolumib^o. 2 p̄
mo pōit p̄ditōes
p̄ q̄s pōt medicus
int eas distinguē
cōndēdo ēt q̄t sint
fō p̄ cōditiones
tales docet distin
guere malignas
medicinas ab ico
lumib^o. fa ibi.
Cōditōes qdē
q̄ sūt ex verbis
autem pume par
ticule habem^o q̄t
2 que sint cōditū
ones repete me
dicinis solutiūz
simpliciūz p̄ q̄s
distingui^o ma
lignas ab incomi
libus quia sūt no
uem. vna est sū
pra ex parte sub
stantie quia subti
li vel grossa 2 c.
secunda est sum
pta ex parte complexionis. tertia est sumpta ex parte qualitibus tā
gibilibus vt quia mollis vel dura. quarta sumitur ex qualitibus
odorabilibus vt quia sit odoros acuti aut obusuli. quinta sumitur ex
parte saporū vt quia sit saporis acuti vel stiptici aut pontici. naz ponz
infra q̄ medicina solutiua in sapore acuta est malignior ea qua in sa
pore est pontica aut stiptica. Sexta sumitur ex parte coloris quia sit
alba rubea vel nigra 2 sic de alijs. Septima sumitur ex parte tem
poris. nam dicimus q̄ medicina solutiua de nouo collecta est icolu
mior illa que per longum tempus est collecta. 2 quandoq̄ econuer
so. Octaua sumitur ex parte loci vt scamonea de contrata corasceni
est malignior ea que nascitur in alijs locis. Nonā 2 vltima sumitur
ex vicinitate vniū medicie solutiue ad alteram sicut dicit^o q̄ sca.
nata in loco vicinis squille: quia sit nata prope squillam est ico
lumior 2 laubabilior 2 per h̄ nunc dicta statim videbitur ordinata
diuisio huius capituli. **D**enide cum dicit. **C**ōditiones quod q̄
sunt. **I**n parte ista **M**ed. siue exigitur docēs per istas nouem con
ditiones distinguere medicinas solutiūz malignas ab incolumi
bus. 2 diuiditur pars hec in nouem partes. p̄mo docet eas distin
guere per conditiones sumptas ex parte substantie. Secundo per
conditiones sumptas ex parte complexionis. Tertio per conditio
nes sumptas a qualitibus tangibilibus. Quarto per conditiones
sumptas a qualitibus odorabilibus. Quinto per cōditiones sum
ptas a qualitibus visibilibus. Septimo per conditiones sumptas ex tē
pore collectionis ip̄sorum. Octauo per conditiones sumptas ex lo
co vbi nate sunt. Nono 2 vltimo per conditiones sumptas ex vic
nitate vniū medicie solutiue ad alteram in tempore siue natiuita
tis fa ibi a **I**nq̄t beben **M**ed. siue. **S**cire debes ex parte con
tractionis complexionum. **T**ertia ibi: **b** **T**actus autē de mol
li 2 duro. **Q**uarta ibi. **c** **E**t de odoribus quod scire de bes.
Quinta ibi. **d** **I**nq̄t beben **M**ed. siue inditta quod cetera.
Sexta ibi **q** **C**olores q̄. **S**eptia ibi 2 tempus qdē determinat.

potētioris virtutis sūt: leuiiores qdē meli
ores. **G**rauiiores vero maligne. **S**ūt et
enī scamonea: 2 aloē: leuiiores qdē meli
ores 2 colloqotida silr: 2 cuforbū: 2 bau
rach: 2 agari^o 2 filia: nisi sit ex eis: i q̄bus
requiritur aggregatiō s̄be: sicut hermoda
ctilus: 2 ieros: 2 lapis lazuli. **I**l Dec. n. ase
riora: grauiora 2 meliora. **E**t hu. habētia
supflūū: leuiora: meliora sūt sicut agari
cus: 2 turbit: polipodiū: q̄lla 2 filia. **E**t
medicie q̄ dē faciētes opatōes suas p̄pri
mēdo: grauiiores qdē meliores. **E**t enī mi
rabolani qdē grauiiores: meliores 2 spēs
raued. silr: 2 filia. **E**t absinthiū graui^o ē
meli^o 2 succus ei^o silr 2 filia. et q̄ mēsurāt
pleno: 2 vacuo: grauiora sūt meliora: sic
cassia fistula tamarindi 2 beē 2 carthamus
2 granū ml. 2 kerua 2 filia. et faciētes qdē
opatōes suas leniēdo 2 lubricādo graui
res: qdē meliores: sic psiliū p̄p̄rie 2 cassia
frstla 2 p̄ria 2 sebecē 2 filia. **D**e q̄m̄su
ratiōe at̄ rei subtilis 2 grosse dicit paulo

pta ex parte complexionis. tertia est sumpta ex parte qualitibus tā
gibilibus vt quia mollis vel dura. quarta sumitur ex qualitibus
odorabilibus vt quia sit odoros acuti aut obusuli. quinta sumitur ex
parte saporū vt quia sit saporis acuti vel stiptici aut pontici. naz ponz
infra q̄ medicina solutiua in sapore acuta est malignior ea qua in sa
pore est pontica aut stiptica. Sexta sumitur ex parte coloris quia sit
alba rubea vel nigra 2 sic de alijs. Septima sumitur ex parte tem
poris. nam dicimus q̄ medicina solutiua de nouo collecta est icolu
mior illa que per longum tempus est collecta. 2 quandoq̄ econuer
so. Octaua sumitur ex parte loci vt scamonea de contrata corasceni
est malignior ea que nascitur in alijs locis. Nonā 2 vltima sumitur
ex vicinitate vniū medicie solutiue ad alteram sicut dicit^o q̄ sca.
nata in loco vicinis squille: quia sit nata prope squillam est ico
lumior 2 laubabilior 2 per h̄ nunc dicta statim videbitur ordinata
diuisio huius capituli. **D**enide cum dicit. **C**ōditiones quod q̄
sunt. **I**n parte ista **M**ed. siue exigitur docēs per istas nouem con
ditiones distinguere medicinas solutiūz malignas ab incolumi
bus. 2 diuiditur pars hec in nouem partes. p̄mo docet eas distin
guere per conditiones sumptas ex parte substantie. Secundo per
conditiones sumptas ex parte complexionis. Tertio per conditio
nes sumptas a qualitibus tangibilibus. Quarto per conditiones
sumptas a qualitibus odorabilibus. Quinto per cōditiones sum
ptas a qualitibus visibilibus. Septimo per conditiones sumptas ex tē
pore collectionis ip̄sorum. Octauo per conditiones sumptas ex lo
co vbi nate sunt. Nono 2 vltimo per conditiones sumptas ex vic
nitate vniū medicie solutiue ad alteram in tempore siue natiuita
tis fa ibi a **I**nq̄t beben **M**ed. siue. **S**cire debes ex parte con
tractionis complexionum. **T**ertia ibi: **b** **T**actus autē de mol
li 2 duro. **Q**uarta ibi. **c** **E**t de odoribus quod scire de bes.
Quinta ibi. **d** **I**nq̄t beben **M**ed. siue inditta quod cetera.
Sexta ibi **q** **C**olores q̄. **S**eptia ibi 2 tempus qdē determinat.

post videtur enim tenerum & tenax a sub-
 tili: v[el] grossa dependere substantia. Cre-
 ditur enim subtile tenerum & grossum te-
 nax. Sed non condigne simpliciter cōce-
 dendum. Et grossarum enim substantia-
 rum rebus inveniuntur tenera: tenacia.
 Et ex rebus subtilium substantiarum in-
 veniuntur & tenera & tenacia. Inveniunt eni
 aloë & tenerū & tenax & scamōea & species
 salis & baurac. & inveniuntur serapinum te-
 nax & anacardus. Quare non horū sub-
 tile & grossum causa tñ: verum aut a pu-
 ritate v[el] impuritate hoc magis. est eni pu-
 rius subtilius: tenerum. Impurū autem
 grossum tenax. Super puro igitur & im-
 puro subtili & grosso significat magis te-
 nerū & tenax: nisi forte sit aliqua ex rebus
 cuius materia sit humiditas viscosa: sicut
 succarū & nabet & alhosos. Idorū enim
 purius subtilius tenacius: que vero men-
 surantur denso: & raro proportionalia sūt
 eis que mensurantur graui & leni: de quibus
 sermo precessit. Inquit he. *Adel.* Scire
 debes ex parte considerationum comple-
 xionum: q[ui] medicina calida habet cōsecu-
 tiones iudiciorum ppriorum que sunt ca-
 lefactio: subtilitatio: rarefactio: maturatio
 digestio: apertio viarum & similia. & si su-
 perfluat: mordicatio s[ic]c[is]: desiccatio & simi-
 lia. et si vltimatur acuitas & inflāmatio &
 attractio superflua: & consumptio & ope-
 ra rubrificatiōis & cauterizationis. Et fri-
 gida quidem effectus iudiciorum eius q[ui]
 sunt in frigidatio & inspissatio: & indige-
 stio: & p[ro]p[ri]a actio: & similia. & si superfluat co-
 artatio & oppilatio: & si vltimatur cōgela-
 tio & mortificatio. Ab humida: humecta-
 tio: lubricitas: lenificatio: conglutinatio.
 & si superfluat opilatio ventositas nausea
 & similia. Siccam vero medicinam cōse-
 quuntur hec desiccatio arefactio attenuatio
 & similia. & si superfluat corrugatio. & si vlti-
 matur scāio & ferrositas & similia. & ico-
 lumiores quidem sunt calide fri. & hu. sic-
 cis & adhuc calidis. & vniuersaliter quidē
 omnis medicina quāto temperamēto vi-
 cinior: tanto incolumior. Procedens au-
 tem remota ab hoc vltimata vero in qua-
 litatibus suis malignior: imo dignior vt
 venenum dicatur. Tactus autē de mol-
 li & duro & aspero: & leni. iudicat. & d[icitur] mol-
 li qdē. & duro iudicia sunt ppria. *Adol.*
 e enim rei obedientiam: durū vero ecō-
 tra significat quorū quidem hoc facile: il-
 lud vero difficile passibile est: & alterabile
 & tibi superest vt scias hec facile corrigi:
 illa vero non facile. Sed & asperi & lenis

sunt: quedam iudicia. etenim hoc quide-
 siccius: illud vero humidus. Lenitas nē-
 pe medicinis associata: & proprie violenta-
 rum virtutum ipsas ad latus incolumiū
 declinare facit. Sed & alijs similiter & p[ro]-
 prie que vtroq[ue] modo sunt possibilis na-
 sci. Asperitas vero facit econtra. *Ma*z &
 colouitida lenis bona aspera mala & ab-
 sintiūz similiter & fumus terre: & succus
 cucumeris asinini & agaricus & similia. et
 de odoribus quidem scire debes: q[ui] odor
 bonus in medicina ipsaz ad latus incolu-
 miūz declinare facit: & illud ideo quia di-
 latat animam: & spiritus & virtutes repat
 & virtutum mineras confortat. *Gravis*
 vero odor contrarium horū facit & efficit
 consecutiones operationum difficiliuz &
 laboriosarum. Inquit *Idel.* *Adel.* Iu-
 dicia quidem que sunt de esse saporū ma-
 gis sunt apud me super inuestiganda ma-
 litia: & bonitate medicinarum solutiones
 facientium. Immutant enim earum vtu-
 tes ad modicum diuertentes: & competit
 hic loqui tñ de saporibus q[ui]tum ad eorū
 iudicia pertinet supercognoscenda mali-
 gnitate & bonitate ipsarū: p[ro]ut est ab eis
 consecutio dispositionum ppriarum pu-
 ra. *Verbi gratia.* Acutuz est facile inflā-
 mabile: mordicatum: penetratiūz: adu-
 stiūz: excoziatiūz: aperitiūz: caria-
 tiūz: ventositatiūz: exsiccatiūz faciens sitiz
 extenuatiūz: incisūz: subiliatiūz: diuisi-
 uum: attractiūz: a longinquo resolutiūz
 & ponit operationem suaz citam & fortē
 & est cum ubili substantia confortatiūz
 amari & omnium debiliter & tarde solu-
 tium. Amarum autem est desiccatiūz cō-
 sumptiuum: faciens sitim aperitiūz orifi-
 cioz venarum exsiccatiūz preseruiati-
 uum a putrefactione attractiūz tardius
 tamen q[ui] acutum absterfium resolutiūz
 incisuum faciens tortiones conturbati-
 uum excoziatiūz faciens fluere sangui-
 nem carminatiūz ventositatum: & po-
 nit operationem suam tardam: & fortem:
 & est cum grossa substantia. repressiuum
 acuti. *Salsum* vero est incisuum: & ab-
 sterfium subtilitatiūz: liquefactiuum
 mordicatum: preseruiatum a putrefa-
 ctione: conturbatiūz: subuersiuum p[ro]-
 parans ad vomitum: exsiccatiūz: facies
 sitim: exasperatiūz: mundificatiūz cū
 abrasione: aperitiūz: & ponit operatio-
 nem suam tardam: & debilem & est cum
 mediocri substantia: & est confortatiūz
 omnium debiliter & tarde soluentium.
¶ *Actuositas* quoq[ue] est lenitiua: labi

ficatua: relaxatua: mollificatua: abhomi-
nata: nau: catua: ventositatum: gene-
ratua: oppilatua: et ponit operationem su-
am tardam et debilem et est cum medio-
cri substantia. repressiua acuti: et amari et
falsi. Dulce autem est lauatiuum leniti-
uum: oppilatiuum: ventosus: et ponit ope-
rationem suam debilem: et inter citam et
tardam mediocrem: et est cum mediocri sub-
stantia: repressiuum: acuti: amari: et ace-
tosum: et confortatiuum insipidi. Ininsipidum
vero est lubrificatiuum ventosum extin-
ctiuum: oppilatiuum: et inspissatiuum: et
ponit operationem suam tardam: et de-
bilem: et est cum mediocri substantia re-
pressiuum: acuti: amari: falsi: et acetosi.

Stipticum quoque est coadunatiuum:
ac entratiuum: confortatiuum: consolida-
tiuum: inspissatiuum: et ponit operatio-
nem suam tardam et debilem et est cum
grossa substantia repressiuum omnium que
diximus sicut acutum: et falsum conforta-
tiuum. Acetosum quidem est pene-
tratiuum: aperitiuum: incisiuum: diuisiuum
subtilitatiuum: inspissatiuum: et asperatiuum
abstersiuum: et extinguiuum: et ponit ope-
rationem suam citam et mediocrem: inter-
fortem: et debilem: et est cum subtili substā-
tia repressiuum: acuti et confortatiuum dul-
cis. et insipidi. et debes scire quod medicina-
rum deteriores sunt: in quibus est acui-
tas pura sicut est euphorbium: et mezereon.

Adius autem in quibus est amari-
tudo pura sicut est coloquintida: et cucu-
mer asininus: et similia. Et que composi-
ta sunt ex acumine: et amaritudine: sunt in-
ter eas sic scamoneas: et quanto ab acumie:
et amaritudine declinant tanto etiam a
malitia: et adhuc autem plus elongantur
a malitia omnes: in quibus cum acuitate
est stipticitas: sicut epithimum: et albasce.
Adius quoque in quibus cum amaritudine est
stipticitas: sicut reubarbarum: absinthium
et sumus terre et que composita est ex par-
tibus acuitatis et amaritudinis et stipticita-
tis: est inter eas sicut sicados. Et vniuer-
saliter quod si rectam proportionem acuti: vel
amari vincens stipticitas icolumiore red-
dit. et icolumiores quod ex eis: in quibus adest
dulcedo: sicut cassia fistula et tereniabin
aut insipiditas sicut mucillago psilij: aut
sapor compositus ex dulci et acetoso sic pru-
na: et tamarindi. Declinat et ad latus in-
columium quecumque ex partibus amaritudinis et
dulcedis composita sunt: sicut viole. Ad-
gus quoque in quibus cum his stipticitas: sicut ro-
sa. et vniuersaliter quod est stipticitas cuiuslibet

medicinarum generi associata: ipsam ad latus
incolumium declinare facit. Quare scire de-
bes quoniam auxiliatio facta per artes: expollet
nature: propter quod interdum supplendum est arte
in quo natura defuerit. Ars. n. imago
est nature: et sequella eius: et nos dicemus au-
xilia: que sunt per arte per. Colores autem quantum
ad presentem inquisitionem pertinet: non dant scien-
tiam ordinatam: que sit comprehensio: sic
vniuersalis in particulari. sed inciden-
ter significat super bonitate et malitia qua-
rundam medicinarum: sicut dicemus. Sca-
monea varia: aut subalbida est bona: ni-
gra est mala. Et agaricus albus bonus: ni-
ger vero malus. Et similiter turbitus: et co-
loquintida. Et dicimus rosam vere rube-
dinis bonam. Et dicimus de alijs alia: quam-
tum particularis sermo capere potest. Ad-
dorum autem sufficientiam ostendit scientia
naturalis. Loquimur autem in particu-
laribus de coloribus medicinarum bene vel
male significatibus: cum his: vel illis. Et
tempus quidem determinat de esse: et iudicij
medicinarum: quo colligende sunt:
et quo non: et quantum virtus earum dura-
re potest: et quod quedam antiquiores melio-
res: et icolumiores: et alique maligniores
et alique recentiores icolumiores: et ali-
que maligniores. Secundum veritatem
quidem scire debes: quoniam ex eis amari-
quiores: deteriores: et enim siciores: cum
sit amarum ex se vltime licentis. Et acui-
te antiquiores icolumiores. Spirat enim
superficies caloris earum inflammabilis:
et frangitur acuitas cum residuo. Junio-
res vero ferrole inflammabiles: et stiptice
quidem iuniores icolumiores. Et dul-
ces meliores mediciores. et insipide simi-
liter. et enim recentiores humido abun-
dant superfluo quod est causa ad inflati-
onem: et ventositatem. et false antiquo-
res: ferrole: et iuniores conturbantur cau-
sa ad subuersionem et vomitum. Ad-
diocres vero meliores. et debilem qui-
dem virtutem habentes et que debilis sunt
texture: et que virtutem habent facile re-
solubilem appositam in superficie iunio-
res meliores: etenim antiquarum earum
virtutes resoluit tempus: et in prijs: e contra.
Cum autem dico antiquiora vel iuniora: in-
telligo hoc quod iuste mensurandum est
de quolibet secundum genus suum. Nam nec
antiquiora: ut cinis nec iuniora ut gra-
men dum dicimus intelligimus. Nos
autem de tempore collectionis medicina-
rum: et de extensione vite earum termina-
bimus in particularibus: si deus voluerit.

octava **L**ocus vero est. nonā & vltima incipit ibi: vicinitate autem rei ad rem prima in duas. primo ponit modos substantie quibus possunt discerni de medicine adinueni secundo per illos modos docet eas abinueni distinguere. secunda ibi: ceterum quecumque tenentur. idest liquidam & fragile. tenax. idest viscosum. deinde cum dicit ceterum quecumque alia littera habet etenim quecumque. non est vis in parte ista docet per istos modos substantie distinguere inter medicinas solutivas malignas & incolumes & diuiditur hic hec pars in partes quatuor. primo enim per modos substantie que funt ex graui & leui docet eas abinueni distinguere. secundo hoc

facit per modos substantie qui sunt subtile & grossum. tertio per modos substantie qui sunt rarum & densum. scda ibi: de comensuratione autem rei. tertia ibi: videtur autem tenerum. quarta ibi. que autem mensurantur raro &c. prima pars habet partes tres nā medicine solutivae sunt quatuor modorum quedā enim solutivae que euacuant attrahendo: quedam sunt que euacuant comprimendo: quedam sunt que euacuant lubricando: & quedam sunt que euacuant molliendo: & ideo tria facit: primo docet distinguere inter medicinas solutivas malignas & incolumes que sunt euacuatue attrahendo. scdo hic facit inter medicinas que sunt euacuatue comprimendo. tertio hoc facit inter medicinas que sunt euacuatue lubricando aut lubricum faciendo. scda ibi Et medicine que sunt factientes. tertia ibi: & factientes. quidē opationes. pma in tres. hz simul legret: pmo enim ponit suum casum. scdo opponit exceptionem sui casus. tertio iterato declarat siue confirmat suum casum. scda ibi. nisi sint ex eis. tertia ibi: & humidum quod habentia. Aduertēdūz qd per hoc qd mesue dicit potentioris virtutis sunt: statim apparet qd dicebatur in diuisione. s. qd hic explicabat medicinas euacuatuas attrahendo eo qd inter omnes tales sunt medicine potentioris virtutis oēs. n. he tales iferūt vim nē qd nō est sic de euacuatuis pmo modo labi cādo & lubricū faciēdo: dicit postea leuiorēz qdē meliorēz rō ē ista ille medi. leuiorēz sūt meliorēz que sunt calide & sicce quare leuiorēz sunt melio. ma. ē no. eo qd caliditas & siccitas nisi aliud ipediat qre. s. bōa rei. massatio: ponit rē leuem sic videm qd ignis qd ē sup me calidus & siccus inter cetera corpora est super me leuior: minor appareret per Bal. tertio d simplici medicina et i comē. illius apborismi scde particule in acutis passionibus raro & in principiis. ecōtrario est quando sunt grauiorēz: aggrauatio substantie. i. quia ex suis pncipiis requirit comassationēz sue substantie: vt hermodactyli est quedam radix spissa compressa: vnde non requirit multas porositates. vnde est graue & melius: & sic etiam est de lapide lazuli quum sit in substantia bene comassata & dempsa: nec in ea est alia substantia eōgēa que non debeat esse que medicine solutivae attrahendo habētes multum humidum quanto sunt leuiorēz tanto sunt meliorēz: eo qd tunc per leuitatem illam earum humiditas multum remittitur tendētes tunc ad siccitatem sicut contingit in polipidio & squilla & allegat deū cum dicit: & medicine qd in parte ista mesue docet distinguere medicinas solutivas malignas ab incolumibus que sunt euacuatue comprimendo addens etiam aliquam de medicinis euacuatuis attrahendo & dicit sic exponendo litteram facientes suas opationes idest soluentes ventrem. etenim mirabalāi. scilicet hz omnes ranc. sceni. idest species reubarbari: causa autem quare medicine euacuant. es comprimendo sunt meliorēz grauiorēz est ista eo qd medicina que euacuat exprimendo euacuat siliticando & conficcādo vt ita loquar comprimendo etiaz id qd sub ea eximit ad inferiorēz. hoc autem maxime fit per grauitatem que in medicina. secundo notandum qd per hec verba possumus concipere quia mirabalani & species reubarbari sunt medicine euacuantēz comprimendo. tū habent quāda virtutem per quam euacuant exoluendo & attrahendo etiam reubar

barum licet euacuet exsoluendo & attrahendo: addit etiam euacuat comprimendo sui terrestritate. & pp aut infra ponet reubarbarum aut mirabalāos de medicinis benedictis: dicunt enim alique medicine benedictae que cum hoc qd euacuant corroborāt mēbra & eorum virtutes. hoc autem facit reubarbarum & myrobalani eorum terrestritate & aliqua aromaticitate & que mensurantur pleno & vacuo & ille medicine que iudicatur p plenitudinem & vacuitatē. vnde de inter corticem & medullam habēt vacuitatē vt ca /

ra declinant ad latus excessus eius. **T**erum planta attrahit ex ea quod suum est: puta humore sibi conueniente. **M**ā lupinus attrahit nitrositatem frē: & vitis dulcorē et colloquintida amaritudinem ex pibus suis adustis: & cucumer asinus. Sed hō est huius inquisitionis: sed altioris. et dico qd res humido abundantes supfluo in locis orie siccioribz meliorēz: sicciorēz

plena valde sunt meliorēz qd si essent vacua eo qd tunc significat qd in eis est de medulla multum & paucum de acre eo qd aer eis acer eis existens ponit eas leues modo quando multū est in eis de medulla sunt meliorēz: vera est ergo maior qd medicine que iudicantur ppter leuitudinem & vacuitatēz plene sunt meliorēz scd quando sunt plene sunt grauiorēz eis vacuis existētibz ergo vera est qd medicine que mensurantur pleno & vacuo grauiorēz sunt meliorēz & possunt cognosci ex sono vnde casihistula que non sonat est meliorēz ea que sonat: eo qd que bene sonat si gnificatur qd in ea est multum de acre & parum de medulla granū nul. t. cartamū induz: demū cū dicit: Et facties quid in parte ista mesue docet distinguere medicinas solutivas ab incolumibus que euacuant labificando & lubricum faciendo: causa autēz dicit in littera est hic eo qd medicine que euacuant labificando & lubricum faciēdo euacuat per virtutē aqueaz que in eis est sicut medicine euacuantēz comprimendo euacuet per terrestritatē in eis manentē & qd substantia aquea est grauis hz non in supremo tō ex talibus medicinis grauiorēz sunt meliorēz: deinde cum dicit de comensuratione in parte ista pro distinctione medicinarū solutiuarum malignarū ab incolumibus que sunt ex parte mōi substantie que est subtile & grossum remittit nos ad inferiorēz & dicit sic de comensuratione autem. i. cognitione perfecta rei subtilis & grosse dicitur paulopost. supple quare non oportet modo dicere.

Adetur autem tenerum & tenax. **I**dem qd Joannes mesue docuit distinguere medicinas solutivas malignas ab incolumibus per medicinas sumptas ex parte modi substantie qui est subtile & grossum & graue in parte ista docet easdem medicinas abinueni distinguere p conditiones sumptas ex parte modi substantie que est tenerum & tenax. & in secunda parte ponit modum conuenientem & laudabilem ab eis sumptis. scda ibi: videt autēz puritate. dicit sic de prima parte ita dictū est qd de comensuratione medicinarū solu. p subtile & grossum dicitur paulo post videtur autem rē. quibusdam tenerum. idest fragile & tenax. idest viscosum. creditur enim. scilicet a quibusdam subtile superesse. tenerum. idest fragile & grossum & tenax. idest viscosum susp. esse. sed hoc dictum improprie ob modo non condigne simpliciter. idest vniuersaliter concedendum. inuenitur enim aloē sup qd est grosse substantie tenerum idest fragile & tenax. idest viscosum. & serapnum scilicet qd est subtile in substantia. & ideo ab alto dependet subtile & grossum in medicinis et tenerum et tenax. nec tenerum nec tenax dependet a subtile et grosso. simile etiā ponit Auicē. primo can. sen. secunda de signis sumptis a substantia vzinē. deinde cum dicit videtur autem in parte ista ostendit modum existentem per que debemus per tenerum et tenax significare super bonitatem aut maliciam medicinarum solutiuarum: et dicit sic ita dictum est qd vbi quibusdam subtile esse tenerū et grossum tenax. hz si pdigne vbi aut. i. tenax et tenax puritatis vbi puritatis super significatū ē

enim purius id est purum. Sobellus tenerum eo qd id dicitur
 subtile esse qd facilius est diuisibile ad minima vt Bal. ponit
 fo 3 p uctionibz et in tertio de simplici medi. tuc aut tale qsto e
 puri? ito e magis diuisibile ad mia et p pns facilius frangibile
 tale aut e tenax et p de impuro et grosso cu tale difficilr diuida
 tur ad mima et p pns erit tenax et difficiliter frangibile. Nabit
 idem zucari vel potest dici Zucarum nabit .i. candi Alohaso. t.
 Zucax de illa contrata ita qd dicitio sit contrahens zucaru ad spe
 ciem determinatam rone pte potest etiaz scribi dicitio sine h.
 vt dicat alaxur et tuc alaxur in sinomim id e est qd mana: et mana
 vel aliud est qd ros cadens sup balafal .i. super amigdalam qua
 do enim humiditas illa cadit super flores et folia amigdala illa
 postea colligitur et fit in manna et satis possit bec esse conueniens
 expositio eo qd manna pro sui materia habet humidum subtile
 et viscosum. tertio potest exponi bec dicitio balohoso cu h. et tuc
 balohoso idem est qd squilla et etiam hoc modo est conueniens
 expositio: eo qd squilla est res in sba subtilis multi humidi et vi
 scosa precipue quado est retens et qsto est purior est magis tenax
 et viscosa sed quando est antiquata tunc est sicca et quanto puri
 or tanto est magis tenera et frangibilis et tunc hz filla in medio.
 Deinde cum dicit qz. mensurantur. In parte ista mesue p quar
 tam cond tione m se tenentem ex parte sbe docet distinguere me
 dicinas solutiuas incolumes a malignis et dicit sic: Que autem
 mesurantur id est iudicantur raro et demplo et. pzhissus. id est
 copla? totu postea est notu: dicebat. n. s. q. medi. laxatiue eua
 cuates attrahedo leuiores sunt meliores sed grauiores sut mali
 gniores nisi regrat a suis pncipijs comassatione suc hie et co
 pagine vt bermodaactili et silia. dicebat et qd medicie solutiue co
 primedo et labificado grauiores sunt meliores. ita debem? dice
 in pposito: na ex medicis solutiuis euacuanti? attrahedo rario
 res sunt meliores hz depstiores sunt maligne nisi ex suis pnci
 pijs regrat deffitate in suba. silr et ex medicis euanti? copme
 do et labificado seu lenicdo ille q sunt depstiores sut meliores: et
 io appz qd iudiciu medicinarz laxatiuarz siue solutiuarz sumptum
 er raro et defo est. pporionale iudicio ipsaz supro ex sui et leui.
 deide cu dicit: Ingi hebē mesue. In pte ista mesue p coditioes
 supras ex pte ppsitiois docet distinguere medicias solutiuas ma
 lignas ab icolumibz. et pmo ondit qles dispōnes ifunt medicis
 solutiuis p ppterioes. scdo docet distinguere eas ab icolumibus.
 scda ibi et incolumiores qd. pma ps bz qruor ptes. pmo. n. ofiedit
 qles opatiōes seu dispōnes insunt medicis solutiuis p coplexio
 ne calida. scdo ondit qles dispōnes insunt eis p pplone frigidā
 tertio ondit qles eis insunt p coplone hūidā. qro ondit qles di
 spōnes eis insunt p coplone sicca. scda ibi: a frā gdes. ita ibi: ab
 hūida. qra ibi: sicca aut. pma ps bz ptes tres. pmo ondit effect
 q pueniūt a medicia p caliditate qn caliditas nō est multū exce
 dea. scdo ondit ei? effect? qn ipsa excedit hz nō multū. tertio ofie
 dit ei? effect? qn calitas ea supfluc excedit et vltimaf: qz vsqz ad
 qru gradū. scda ibi: et si supfluat. ita ibi: et si vltimaf. dicit sic de
 pma pte qd medicina calida dat cōsentioes in detōz ppoz. i. q
 facit acqre in medicina solutiua. pprictates qz bz effice calidi
 tas et hoc e qd dicit calefacto subulatio qstū ad mēbz et rare fa
 cto. f. qstū ad spūs et hūores maturatio qstū ad digestioes q est in
 nociō digestio qn. f. pparat hu. vt suscipiat formā mēbz. post
 ea dicit in scda pte: et si supfluat. f. calitas in medicina mordicatio
 f. aduētū causa est ideo qd qn ista caliditas supfluit puenit ad itū
 gradū: nō calitas tertij grad? pot eē cā pmi doloris q est mor
 dicatio et attraccio. f. hu. et. dein cū dicit a frā quide. In pte ista
 ondit effectus sine dispōnes q sūt in medicia a frigidā. et dicit sic:
 inspissatio. f. hu. et spēs pūctio. f. qstū ad vias cōpactō. f. qstū
 ad porositates coartatio. i. opillo coartatio: et h ptingit pp ex
 ppressionē hu. a mēbz vñ coartat pp frīg? opillo. f. atenuatio
 cōgellatio et mortificatio qd contingit pp extnctionē nāis calidi
 a frō. deinde cū dicit. Nā hūia. in pte ista ondit q dispōnes pue
 niāt in medicina solutiua ab hūida pplexioe lubricitas et h e pp
 lenificatioe et h est q. subdit lenificatio gglutinatio et precipue h
 adducat si illa medicia cū hūiditate sit viscosa oppilatō vl vndof
 tas eo qd bec medicina sui hūiditate multū parietes humectat vñ
 vnus cadit sup alterū et oppilat si pncipē sit viscosa vefositas eo
 qd bec medicia sui hūiditate leuat hu. ad os sto. vñ sit viscosa vn
 dofitas su cūā nausea pp eādē cām: nō dicit mesue de hac me

dicina hūmida. et si vltimaf sicut dixi de medicina calā: et frā est rō
 illa eo qd oēs auctores pcedūt qd medicina hūmida non excedit itū
 gradū nec illū includit: modo ista medicina vltimaref in sui opōne
 si tertū gradū excederet. ideo et. deinde cū dicit: Sicca vñ. in pte
 ista ondit q dispōnes siue effect? pueniāt a medicina solutiua ratio
 ne ficciatiz et dicit sic: attenuatio. f. pp psumptionē hūm. in membzo
 ab ipsa medicina sicca coartatio. f. mēbz pp coz psumptionē hūm. in membzo
 tuc pp ficciatiz nō sunt bñ apta nata erugi. vnde coartatur cozuga
 tio. f. cutis et h ptingit pp hu. cōsumptioes q in cute est vñ sit corru
 gatio in cute et crispitudo scissio. f. in cute h ptingit. f. qn manus vel
 pedes multuz fricatur precipue ex re acuta qd ibi adducant scissio et
 hoc ptingit pp psumptionē hu. in cute eritis a medicina sicca cōu
 nuatis ei? ptes serofitas sicut qn acute eleuatur quedaz ptes scaua
 niōse vt et ptingit in vnguibz et alijs pibus pp psumptionē hu. ab
 eis vñ eueniūt squame: deinde cū dicit et incolumiores quides. in pte
 ista docet distinguere medicinas laudabiles a malignis per earum
 cōplexiones postqz inquisiuit eaz effect? q ab eis pueniunt ratione
 pplexiois: et dicit sic qd medicie calide sunt incolumiores frigidis in
 telligatis reliquis pib? cā est qd calidū est maxie nāe amicus et in
 strumētū suaz opationū i frū vero nāe est inimicū vñēt habet et h
 dicit vrruatē spālter. f. de medicis solutiuis euacuanti? attrahendo
 eo qd eaz opio est ad huc fortior qn cū eis est caliditas qz qn cū eis e
 frās cū de rone cali sit atrahē: silr et hūide sit incolumiores siccis. hu.
 est maxie nāe benignū: est. n. hūiditas vna res ex pncipijs vite nō
 aut sicitas hz forte loquētes de medicina solutiua qstū ad intentiōes
 sue opōis hz medicina sicca sit melior hūida eo qd ei? opatio e attra
 her: attractio aut forz? et intensiue sit p ficciatē qz p hūiditate oīno
 forte nō fit p hūiditate et ad huc cale? cis. f. i actu qstū vellet dicē qd
 solū medicina calida i potētia est incolumior frigida in potētia: imo h
 hz verū de medicia calā in actu qd ipa e incolumior frigida in actu. qz
 to tēpamēto. f. ad inslicā e viciniōz et. et ex hoc possunt pcepe qd
 medicina calā et hu. e melior inter oēs eo qd magis e. ppinq ipamē
 to hūano cū pplexio hūana declinet ad cali. et hūi. deide cū dicit: tact
 aut. in pte ista docet distinguere medicias malignas ab icolumibz per
 qlitates scdas q sensu tact? pphēdūt: dicit aut bec qlitates esse se eo
 qd depēdet a pms qlitatibz q sūt caliditas frigiditas sicciatiz et hūi
 di. diuidit aut bec ps i duas: pmo p qlitates scdas q sensu tact? cōphē
 dūt q sunt durū et molle docet distinguere medicias malignas ab ico
 lumibz. fo hoc idē facit p asperz et leue. scda ibi: hz aspi et leuis. dicit sic
 de pma pte et molli qd duro insunt: iudicia. ppra. i. disticta. f. ab af
 pero et leui molle qdē rei obediētā. f. et hoc facit qstuz ad pparioes
 ei? anqz a corpe assumat: nā medicia mollis pot sui mollicie cito p
 pari molle cū e bñ termiale termio aliq hz male sit termiale tmio ppo
 mole et in medicinis facit eaz obediētā. f. ex pte nē. f. qn medicia
 tā assupta est a corpe eo qd cito sui mollicie ad actū reducitur pp ei? cū
 tā et facile diminutōes ad mima facit: et id molle rei obediētā facit
 qstū ad obediētā nē et qstū ad obediētā artis qz qdē h. i. molle fa
 cile est passibile et alterabile. f. p nāz. id vñ. i. durū difficile. f. corri
 gi pte iur q. nōndū e qd duplex e mollicies aut duricies vna e molli
 cies aut duricies repta i medicinis p nāz. vt vbi bz gā mollicies rep
 ta p nāz in medicina e sicut casta silul? et bamarindi et silia. duric
 ies vero in medicina solutiua per naturam est sicut reubarbarum la
 psia lazuli et turbit et similia alia dico est duricies et mollicies repta
 in medicinis per artem est sicut potiones et lectuaria: medicina ve
 ro dura est sicut medicina solutiua appropziata in substātia pilulata.
 mō dem ipi? ioānis mesue hz verū de quacūqz medicina solutiua
 dura vel molli. f. qd medicia moll p nāz facit? et reducibil ad actū et
 facile reducibil ad actū qd medicia dura p naturā sicut hz hermoda
 ctū et lapis armenus et similia similitur etiam medicina mollis per
 artē citius est alterabilis a natura et reducibil vl ad actum qd medi
 cina dura sicut pille similitur etiam citius preparari potest et meli
 us et bec est causa quare medicine liquide et solutiue dantur in ma
 ne aut i matutinis aut in campana diei: eo qd possint complere ope
 rationem suam in hora debita sicut ante tertiam aut in hora tertie
 cum valde cito alterantur a calore nostri corporis et ad actum re
 ducantur sed medicine dure solutiue sicut pille dantur in sero quia
 si dantur de mane non possunt explere suam operationem in debi
 ta hora sicut in tertijs ante cum tarde alterentur a calore nostri cor
 poris. similitur etiam tardius reducitur a calore nostri corporis qd
 medicine molles deisi cū dicit. Sed et aspi et leuis in pte ista mesue
 docet distinguere medicias malignas ab icolumibz p qlitates scdas suo

factus q̄ sūt aspū & leue dicit sic q̄ aspa & leua s̄ q̄dā iudicio. s. aspū
 statur eo q̄ aspū est ic̄litas s̄ dux corp⁹ vt ponit teg. gali. figis
 cāne pulmōis duricies aut ē effect⁹ siccitatis id vō. i. leue hūid⁹ pp
 opositā cās. leuitas nēpe medi. associata & ppe violētaz vtutū ipas
 ad latus incolumiū declinare facit cū eo q̄ tales medicine violētē in
 sui opde q̄to sunt humidiores sunt meliores: & ipse supra ponebat
 tales āt medi. sūt leues iō tē. & iō tales medi. leues aut⁹ obediūt p̄
 paratiōi q̄ ab arte fit citus ēt nē obediūt. s̄ alijs similiter. s. medici.
 q̄ nō sunt violentē in sui. opaōe sup. leuitas eis associata facit eas i
 columies. & pprie q̄ sunt polēs nasci i vtroq; mō. s. asperitate & leni
 tate sūt. n. q̄dā medicine solutūe q̄ nascunt. t̄m cū asperitate sicut my
 robolani & reubarbaz & similia q̄daz ēt sunt medicine solutūe que
 nascunt t̄m cū leuitate sicut colloquida. mō nō ē v̄z dicere q̄ medi
 cina que tantum nascitur lenis sit melior medicina que tantum na
 scitur aspera dato enim q̄ colloquida sit lenis non est verum dice
 re q̄ ipse sit melior reubarbaro & myrobolanis qui nascunt t̄m cū
 asperitate: s̄ si aliqua medicina possit nasci cū asperitate & lenitate il
 la que est lenis ē melior ita vult dicere mesue deide cū dicit. & hodo
 ribus qdē scire debes q̄ odor bonus. s. aromaticus in medicina ip
 sa ad latus incolumiū declinare facit. eo q̄ talis odor facit q̄ medi
 cina cū maiori delectatiōe assumit mō sicut cibis magis inuat quā
 do cū delectatiōe assumit dato q̄ sit pax deterior quodā alio eo qd
 magis a stomacho amplexit & amplexus retinet & p̄ p̄ns meli⁹ di
 gerit ita eodē mō puenit de medicina q̄ q̄n ē in odore cōueniēs & a
 romatica magis cū delectatiōe accipit magis ēt retinet vt etiā calor
 nālis stomachi possit i ipsaz p̄fecte agere s̄m q̄ docet & iō eo q̄ red
 dit t̄ndez & illud iōq. pzo qz. dilatat aiaz. i. vtutes aie. vel aiaz. id
 est calorē nālez. q̄ est aie instrumentū hoc ē qd dicit. & spūs & vtu
 tes repat cōfortando. s. mēbra q̄ sunt eaz p̄incipia & hoc ē qd dicit.
 & vtutes mīneras cōfortat: & ratio ē eo q̄ oīs medicina odorifera ē
 aromatica vt Auer. ponit 5° sui colligit omnis autem medicina a
 romatica ē cordialis vt Aui. ponit 3° can sen. ij. cap. de canonibus
 vltibus in curatione egritudinū cordis modo si cōfortat cor. p̄ p̄ns
 cōfortat alia mēbra p̄incipalia cōfortando mīnerā vtutes. & h̄ habz
 veruz siue illa medicina sit odorifera p̄ naturā. sicut reubarbaz & a
 p̄nibus & myrobolanis. & similia siue ipsa sit odorifera p̄ artes sicut
 q̄n cū medicina pillata amiscēt spēs boni odoris & pp ea q̄n q̄s asū
 psit aliqz medicinā solutūā liq̄daz i qua nō sūt aliqua medicina odo
 rīfera infirmus eā abhorret statz ē p̄ns dare puluerē spēs tūc. n.
 infirmus sentiet odorez spēs que sunt supra medicinā q̄ est odor bo
 nus & non sentiet odorez medicine grauis vero tē. notum est.

Aḡt heben mesue iudicia. tē. postq̄ Johānes mesue do
 cut p̄ quoz dispositiōes distinguere medicinas solutias ma
 lignas ab incolumib⁹. s. p̄ dispositiōes sumpta ex pte s̄be &
 ex pte p̄plexiōis similiter ēt p̄ qualitates s̄as in medicinis reptas q̄
 sumunt a tactu & q̄ cōprehendunt p̄ odoratuz. In pte ista docet etiā
 distinguere ab inuicē p̄ q̄litates s̄as q̄ cōprehendunt p̄ gustū docēs
 s. ex saporib⁹ distinguere medicinas solutiuas malignas ab incolu
 mibus. & primo p̄ponit q̄ itendit. s. ex ego. s̄a ibi v̄. g. dicit sic d̄
 p̄ima pte. Iudicia q̄daz sumunt de esse saporū. i. q̄ sumunt aspēd⁹
 & diuer sitatibus saporū volendo ex eis significare sup tales medici.
 malignas & incolumes. magna. i. necessaria sunt. imitat. n. s. sapor
 vtutē eaz. s. medicinarū solutiuaz. & ad modicū. i. s̄z modicū diuer
 tentes. s. eaz iudicia. put. i. q̄ ppria est huic libro. hic sunt duo atē
 denda. p̄imū est q̄ mesue i b̄ijs v̄bis ponit suū dictū & cās sui dicit
 deinde ē h̄ q̄ ipse āmodo itēdat iqrere cōplexionē vtutū & oponū
 medicinarū & p̄cipue solutiuaz cās dicit ponit cū dicit q̄ maxime i se
 quunt bonitatē & malitiam medicinarū solutiuarū. sunt. n. ma
 xime sequentes virtutem & complexionem ipsarū medicinarū
 sunt enim ipsi saporē maxie annexi complexionibus mixtorū. &
 magis annexi s̄ colorēs & odor cum sapor ipse sit seqla complexi
 onis sicut ponit Aristotiles i suo libro de s̄su. & s̄fato Auerōis etiā
 in suo tractatu de s̄su. & s̄fato dato. n. q̄ saporēs sint sic se q̄litates si
 cut colorēs & odorez t̄m magis & imediate sequunt cōplexionē mix
 ti q̄ colorēs & odorez & pp aliud nā sicut ponit. Ba. d̄ simplici medi
 cina saporēs ipsi h̄nt indicare de b̄ijs que corpori sunt similia ita i
 dicant de b̄ijs que corpori sunt contraria: modo cum medicine so
 lutiuē attrahendo sint corpori contrarie hinc est q̄ de eis debemus
 indicare per saporēs q̄ de eis determinandū. Secundo est notan
 dum q̄ duplex est cognitio saporibus vna est cognitio secunduz
 se in qua explicatur qualiter generetur in rebus mixtis eiusdem etiā

cōplexionis sic sapor in qua non alia est cognitio d̄ saporibus vt
 ex eis cognitis iudicantur complexiones in rebus & talerū cōple
 xionē tradit nobis Bali. in. iij. & iij. de simplici medicina & ad
 huc ista est duplex vna est vt in generali cognoscamus cōplexio
 nes quarūcūq; rerū ex talib⁹ saporibus siue sint cibi. siue medi
 cine euacuatīe siue alteratīe: & hoc p̄cipue facit i. iij. & iij.
 de simplici medicina: alia est cognitio saporū talium vt ex eis
 cognoscamus complexionem solum medicinarū solutiuarū
 vnam etiā ab alia diuidendo per bonitatem & malitiam in ea
 repertam adeptam ex sapore modo Johannes mesue tradens
 nobis cognitionem saporū non tradit nobis de eis cognitio
 nem saporū. nec p̄imam nec secundam: sed tertia docens. s.
 ex saporibus cognoscere complexionem & bonitatē & malitiam
 medicinarū non quarūcūq; sed solutiuarū. & ideo ad h̄
 aduertens Johannes mesue dicit hec verba vt per talia ver
 ba daret intelligere quis esset modus cognitionis medicinarū
 ex saporibus: quā hic vult tradere: deinde cum dicit. v̄. g. In
 parte ista extra docens cognoscere nos per saporēs virtutes &
 operationes medicinarū earū etiā malignitatem & incolumi
 tatem. & primo facit hoc. s. o concludit ex dictis quoddam docu
 mentum artificiale. s̄a ibi. q̄ scire oportet. p̄rima in duas p̄i
 mo ponit operationes & virtutes ipsorū saporū. s. ideo ad h̄
 p̄ores docet distinguere laudabiles a malignis. s̄a ibi. & debes
 scire. p̄rima pars habet partes octo: nam secundum q̄ ponit se
 rapio in suo de simplicibus sermone. s. o saporēs reperti in reb⁹
 sunt tantuz octo extrahens h̄ ex dictis Bali. in. iij. de simplici
 medicina. s. sapor acutus: sapor amarus: sapor salus: sapor
 vinctuosus: sapor dulcis: sapor stipticus: siue ponticus: sapor in
 spidus: & sapor acetosus. & ideo Johannes mesue octo facit.
 p̄rimo enim ostendit virtutes & opationes saporis acuti. Se
 cundo ostendit operationes & virtutes saporis amari. T̄r
 tio ostendit operationes & virtutes salis. Quarto vinctuosi.
 Quinto dulcis. Sexto stiptici & pontici simul. Septimo inspidi.
 Octauo & vltimo ostendit opationes & virtutes saporis aceto
 si. Secunda ibi. amarum autem. T̄rta ibi. salum vero.
 Quarta ibi vinctuositas quoq; Quinta ibi dulce autem.
 Sexta ibi. inspidum vero. Septima ibi. stipticum vero.
 Octauo ibi acetosum quod in duas se volum⁹. p̄rimo eni
 ponit operationes saporis acuti. Secundo ponit eius virtu
 tem siue posse. Secunda ibi & ponit operationem suam. An
 teq̄ veniamus ad expositionem huius littere scire oportet vt su
 mitur ex dictis. Bali. in. iij. de simplici medicina distinctione
 quarta. p̄rimo capitulo sapor acutus inter omnes saporēs sun
 datur in rem subtilis substantie igne. & etiā est inter omnes ca
 lidioris complexionis. & h̄ ipse probat auctoritate. Ari. & Theo
 p̄zasti. Hoc etiā probat per vsū communiter omnium. nam
 non est aliquis qui cognoscens & sentiens saporē acutum non
 dicat q̄ sapor acutus ē qui app̄roximatus lingue non solum lin
 guam exurit. & mordicat. imo etiā si ad omnes alias sehibiles
 partes app̄roximaretur vrit & mordicat. & perfecte calefacit sicut
 est piper: cepe: squilla: & similia. ponit etiā Bali. in sequenti
 capitulo eiusdem s̄mē q̄ iste sapor fundatur aut in substantia
 ignea sicca: aut in substantia aquea humida. in substantia sicca
 ignea est sicut euforbium: scamonea: mezereon: & iste medicine
 sic acute raro ante nunq̄ corpori sunt exhibiles fed sunt que
 dam medicine aut res acute. Secundo modo fundate: scilicet
 in substantia aquea humida bene sunt corpori exhibiles sicut est
 allium: cepe: & porrum. licet omnes res acute sint valde calide
 nostro corpori a p̄roximate tantū res acuta fundata in substantia
 sicca acuta adhuc calidior re acuta in sapore fundata in substan
 tia aquea humida & ex b̄ijs poterit satis apparere ratio & causa eo
 rum que hic dicuntur a Johanne mesue de operationibus & vir
 tutibus saporis acuti: dicit ergo sic. verbi gratia. acutum: id est
 res in sapore acuta. est facile inflamabile. causa est eo quod res
 acuta est res subtilis substantie & calida tale autem est facile inflā
 mabile vel etiā inflamabile eo quod res acuta est cito reducibil
 ad actum a calore nostri corporis propter subtilitatem sue sub
 stantie. vel etiā inflamabile: scilicet in pō. acuta eo quod faci
 liter res in sapore acuta inflammat membrum & p̄cipue res a
 cuta fundata in substantia sicca ignea. & mordicatum eo q̄ om
 nis res subtilis s̄be ē mordicatia. penetratiuz. rōne sue s̄be sub

tilis vltimū eo q̄ d̄ rōe foris calitatis est adurere. et iō s̄z nāz et
 sbāz in q̄ fundant s̄z et maiores aut minores ei⁹ acuitatez inducit
 vltionem et mordicationez et familia: nā res acuta pum fundata
 p̄cipue in s̄ba humidā aquea bene mordicat: s̄z nō vrit: necq̄ ex
 coziat. s̄z res multū acuta et p̄cipue fundata in s̄ba ignea sicca bñ
 vrit et vlcera et excoziat excoziatiū. s̄. cutis apitiūz. s̄. viarūz
 carminatiūz. ventositatūz. s̄. pp̄ resolutionez vehementez cum
 res talis sit vehemēter calā. excoziatiūz pp̄ ei⁹ vehementez calā
 tatez. et qz qñ res acuta saporis in s̄ba est sicca. faciens sitim cōsu
 mendo. s̄. humidūz subtile q̄ est in ore stomachi. extenuatiūm
 pp̄ et p̄sumptionez bñ a nro corpore. Incisiūm. s̄. humidūz vi
 scosūz pp̄ calitatez et ei⁹ subtilitatez s̄ae s̄be. et subtilitatiūz. s̄. cras
 soz humoz. diuisiū. s̄. viscosoz humoz. attractiūm aloginquo
 pp̄ vehementez ei⁹ calozez. resolutiūz pp̄ similem cām. et ponit
 hic exemplū vlt ei⁹ vtutes seu posse. s̄. saporis acuti. opatiōez su
 am cū rōne sue s̄be subtilis cito penetrat vnetio opaf suā effectū
 et forē eo q̄ de se ē forte in cūitate vel pōt dici q̄ ponit opaonē su
 az cūā et forte respectu nri corpis eo q̄ facilliter reducit ad actū a
 calor nri corpis rōe sue subtilis s̄be. et ē cū subtili s̄ba. i. ex pte sue
 subtili s̄be. p̄solutiūm amari. eo q̄ amax sit pigz et tardū in opōe
 ranōe sue s̄be terrestris in q̄ fundat. iō res i sapor acuta ei admic
 ta ipā re acuta amarā et subtiliāz facit ipsā cito opari et res in sa
 pore acuta ē calidior re i sapore amara. et iō ei admixta confortat
 re amarā i sui caloze: deide cū dicit. amax at. In parte ista me
 sue ponit vtutes et opatiōez saporis amari. et p̄io pōit ei⁹ vtu
 tes. s̄o ponit ei⁹ opatiōez seu posse. s̄a ibi et ponit opōez suā pp̄
 p̄mū ē sup̄ticiū vlt vidēam⁹ cāz eo q̄ dicit i littera: nā vt ponit
 Ba. iij. de simplici medicina sūma. iij. primo capitulo. et ē.
 ij. sapor amarus est post saporē acutum ei caliditate: verum ē
 tantum q̄ ipse dicit in. iij. sūma q̄ duplex est sapor amarus hoc
 etiam ponit Aue. cap. de modo cognitionis vtutū medicinarū
 ex saporib⁹ vn⁹ ē qd̄ gñat ex vltiōe p̄mū terrestrū subtiliū: sicut
 qñ res dulces sūt amari. hoc. n. ē p̄ vltiōe p̄mū terrestrū subti
 liū q̄ i eis si sicut qñ mel ex tēpis diuturnitate i amaritudine cō
 uertit. sicut ē p̄tingū de fructib⁹ qñ sūt dulces et postea in p̄s
 uis tēpis sūt amari. sicut p̄tingit de amigdala dulci qñ sit rācida. a
 ali⁹ ē sapor amari q̄ generat ex vehemētē et forē p̄gelatiōe facta
 a frigido. sicut ē oppiū qd̄ in sapore est amax et ē valde friz sicut
 ponit. Au. in. v. sui collz. s̄ ē mō pigū i fructib⁹ anōz pueniāt
 ad debitā maturitatē. p̄. s̄. sūt amari: postea pōtici: postea s̄piti
 ci: postea acetosi: et postea dulces. sicut isto mō ē glās aut casta
 nea. mō p̄mū sapor i p̄plexiōe ē valde calus: s̄us at ē fr̄. ideo
 Jobānes mē sue de primo sapore amaro h̄itelligit et n̄ de. ij. q̄
 app̄t eo q̄ tales opōez q̄s explicat hic mē sue n̄ p̄petit saporū
 amaro. s̄o mō dicto. nō. n. est v̄ez dicere de opio q̄ si apitiūz
 p̄mō ē oppillatiū: s̄m̄l̄ n̄ ē et p̄suptiū. et sic d̄ alijs: loq̄ h̄ ḡ d̄
 p̄mō sapore amaro q̄ ē valde cale p̄plexiōis. post acutiūz gene
 rant. n. p̄ solā vltiōe p̄mū terrestrū subtiliū q̄ oz q̄ vltiōibus
 suū effectū relinquat q̄ ē calitas. et iō iste sapor i p̄plexiōe actiua
 rū ē calus et i p̄plexiōe passiuaz ē sicc⁹. et sic d̄ iste sapor h̄z duas p̄
 ditiōes pp̄ q̄s i eo n̄ ē humiditas: vna ē q̄ n̄ nutrit aliq̄ al eo q̄
 nutritio sit ex re aliq̄tūlā delectabili mō ex amaro puro p̄eci
 pue nō delectat aialia h̄ at nō ē nutritiūm qz in eo nō ē hūiditas
 q̄ sit mā nutritiū et iō nō nutrit: et pp̄ aliud i eo nō ē humiditas
 eo q̄ res amara alias res a putrefactiōe p̄suaat et se ipsā a putre
 factiōe vel a putredine vñ in ea nūq̄ generat vermes et iō in ea
 nō ē mā putredis. tal at mā ē humiditas et iō iste sapor i p̄plexi
 one ē sicc⁹ p̄riuat hūitē et p̄cipue sup̄flua n̄ nō fundat in s̄ba sic
 ignea qz i tali fundat res acuta: s̄z fundat i siccitate terrestrī sub
 tiliata p̄ aduisionē vt puenit in re cineritia. ex h̄ statz appz rō
 eo q̄ dicit i l̄a et dicit amax at edificatiūm p̄suptiūm q̄ puenit
 pp̄ caliditate et siccitate q̄ in eo vnde resoluit hūitates i qd̄ ē. faci
 ens sūz p̄ id q̄ opaf circa os stomachi de p̄suptiōe hūitatz: et p̄
 cipue subtiliū ipsi. apitiūm orisūtoz venaz. q̄ puenit pp̄ calitez
 et siccitatē fundatā i s̄ba terrestrī subtili. p̄suaatiū a putredine.
 q̄ puenit qz p̄sumit sua calitate hūitates q̄ sūt mā putredis et d̄ se
 nō aptūz putredini imo ei p̄riat vt dicitur ē. attractiūm. q̄ pūcit
 rōe calitatis q̄ in eo ē foris vnde attrahu ponēdo i re ipsa vacui
 tatem. tardius tñ. s̄. attrahit q̄ acutiū. eo q̄ acutiū ē magis subti
 le in suis p̄nb⁹ q̄ amax: et iō sui subtilitate cū opaf et penetrat i
 p̄tes m̄bz q̄ amax: cū sit fundatū in subtiliāte terrestrī. tñ dum

ipsum amax opatur: nō minus operat̄ euz durat sua operatio q̄ a
 cutiūz. imo magis perdurat eo q̄ tardius a membro resoluitur ama
 ruz q̄ acutum. Asterisūz resolutiūz notūz est incisūz vel diuisi
 ſiūz q̄ puenit sui subtilitate et calitate. faciens torziōes in quā nātat
 in stomacho: Aut etiā qz eleuat sua calitate ventositatē ab hūitate
 stomachi et nāli intestinoz: vnde inducit tortiōes: et p̄ hoc etiāz est
 p̄urbatiūm ventris qz pōt inducere fluxū: vñ vnde hoc modo
 euz cōturbat excoziatiū rōne. s̄. sue subtilitate acute et terrestris q̄ in
 eo vnde in mēbris fugit et sui acuitate et calitate excoziat in eis re
 tentūz diu. vnd̄ multo tempore p̄durat sua excoziatio: sicut hoc mō
 nos dicimus q̄ colera zinaria seu fel nigz plus sic i disenteria in
 excoziatiōe q̄ faciat colera rubca et dato q̄ colera rubca sui i bilitate
 citius excoziat nam fel nigz seu colera zinaria sui terrestritate ma
 gis intensius infigit et tardius resoluit q̄ nō puenit de colera ru.
 et iō disenteria q̄ incohat a felle nigro seu a colera zinaria magis per
 durat cibua alijs. faciens fluere sanguinē. q̄ p̄cucit pp̄ excoziatiōe
 q̄z inducit in mēbris. carminatiūz ventositatūz eo q̄ sui vehemen
 ti calitate eas resoluit. Et ponit modo eius posse sine virtutem et di
 cit sic et ponit eius opatiōe fortez et tardā. s̄. respectu acuti eo q̄ nō
 sic cito operatur sicut acutum eo q̄ est grossius sed euz opatur for
 titer operatur ratiōe sue magne adherentie aut fixiōis q̄ facit i mē
 bzis et cum grossa substantia repressiūz acuti et per cōsequens est
 tardatiūz operatiōis ipsius pp̄ sue s̄be terrestritatez nō tñ intelli
 gimus q̄ sit repressiūm acuti ratiōe complexiōis eo q̄ vtrūq̄ est ca
 lidum vnde vnum ab alio nō reprimitur in calitate. deinde cum
 dicit saluz vero. In parte ista mē sue ponit operationes et posse. sa
 poris salis pp̄ q̄ est aduertēdū vt sup̄mittit ex dictis Dali. m. iij.
 de simplici medicina sūma. iij. cap. eodem. ponit etiāz Jobānes si
 lius serapiōis. s̄o sermone p̄mū libri sapor salus post amarū est i
 caliditate et siccitate. nam sapor salus generatur qñ euz re amara sic
 ca permiscetur aqueitas sicut qñ citius aut calz que in sapore ama
 ra sūt permiscerentur aqueitates amaritudo maior quā erat primo
 in cinere et calce sit minor per mixtiōez aque: mixtio. n. aque cum
 aqua remittit earū acuitatez et aduisionez vnde fit falsedo i eis sicut
 euenit de aqua marina sed aqua fluminis licet occurrat. ipse ponit
 ibi quā magis est amara in sapore quia magis i eis hūidant partes
 terrestris aduise quam in aqua marina et ideo licet sapor salus et a
 marus sint eiusdem complexionis calide in genere non tamen est
 tante caliditatis sicut amarum eo q̄ caliditas saporis salis remittit
 ex p̄tib⁹ aquets s̄o admixtis: similiter etiā non est sic siccus sicut sa
 por amarus pp̄ humiditatez aqueaz sibi admixtas etiāz substantia a
 marū est subtilis vsta s̄ba aut salis est magis grossa et ideo apparet q̄
 h̄z duo saporē solum secundūz magis et minus in caliditate et sic
 citate et ideo operationes iste saporis salis multum assimulantur ope
 rationib⁹ saporis amari. dicit ergo sic salum vero est incisuum et h̄
 conuenit caliditate subtilitate sue s̄be absterisūz pp̄ similem causaz
 subtilitatiūm pp̄ cōsumptionez hūitis madefactiue liquefactiūm sui
 caliditate et non hūite pauca quam habet p̄seruatiūz a putredine
 qz ipsum est consumptiūm humiditatem: que sunt nostre putredis
 nis multum in se p̄seuerat a putredine etiam alia cozpora cōtra
 bantiūm. s̄. stomachi mordicando ipsam: aut etiāz attrahendo ad ip
 sum humiditates malas sū caliditate: et p̄cipue hoc habet verum:
 qñ de eo assumitur in multa quantitate. qz si ipsūz assumatur in pau
 ca quantitate est confortatiūm cum ipse sit valde gustui delecta. fa
 cit enim res apias. i. sine sapore: oricratas. i. saporales gustui dele
 ctabiles preparans ad vomitum eo q̄ incitant stomachum ad vomit
 um debilitando ipsum et os ipsius mordicando ipsum. excoziatiūm
 notum est faciens sitim pp̄ siccitatem q̄z inducit in ore stomachi vñ
 de qñ aliqui volunt bene bibere multum de reb⁹ salitis accipiunt
 in esu. exasperatiūm propter inequalitatem quam inducit in mem
 bro et mordicatiūm cum abrasione propter sui siccitatem et aliqua
 lem acuitatem q̄z habet aperitiūm. s̄. viarum sui acuitate et aliquali
 subtilitate quam habet: et ponit operationem suam tardam. s̄. in cō
 paratione ad amarū et h̄ conuenit p̄pter sui partes terrestris gros
 sas quas habet: vnde tarde operatur debilitet propter partes aque
 as que in eo remittentes enim partes vstas et est cum mediocri sub
 stantia eo q̄ est medium inter substantiam terrestrē et aqueam: et
 est confortatiūm omnium debilitet et tarde soluentium. et h̄ habet
 v̄ez i q̄nī medicie solutiōe tarde soluit et solūdo: eo q̄ iste sapor sal
 sus p̄gēdo et mordicādo itestina stimulat ea ad expulsionē: non at
 d̄ p̄solutiūm debilitet et tarde solutiūm i q̄nī medi. solutiōe attrahit

unde cu3 dicit. vinctuositas quoq; in parte ista mēſue pōū virtutes
et operatōes ſaporis vinctuoſi. pp qd̄ caduertendū vt ſumit̄ ex dicit̄
Ba. i. iij. et i. iij. et v. d̄ ſimplici medi. ponit̄ etiā Joānes ſit̄. Se
rapi. ſmōde ſo. p. lib. ſapor vinctuoſus ē nāe aq̄ et aere n̄ credens i
calue: ſ; h̄is tēpatā caluitatē v̄l modicā tū n̄lū hūidū ē et rōne aq̄ et
aeris i eo exiūns q̄ abo ſi hūida ē et multū lenis pp aerē q̄ i eo exiſtit
et ex hoc ſtat3 app3 rō et cū co3 q̄ d̄ir: d̄ic̄ ḡ vinctuoſitas q̄. i. res vn
ctuoſa et lēficatū mollificatā labefactā q̄. totū p̄cēt magis pp hūi
ditatē aq̄3 q̄ in ea relaxatūa pp hūitatē aq̄3 et aerē ſil̄ v̄n h̄z re/
laratā ſic ſiccitas h̄z coru3 gar. abboſiatā et nauſeatā eo q̄ ſui pigrit
et vinctuoſa hūitate mollificat os ſtomachi vnde abhominatōes facit
ventofitates ḡnatūa pp hūmiditatē q̄ n̄ eſt cūforti caliditate reſol
uente. oppillatūa pp hūitatē et r̄ ponit̄ opationē ſua tardā et debi
lez pp calitatē debilez q̄ in ea v̄n hec eſt res magis apta nata pati
q̄3 ager. et eſt cū mediocri ſba reſreſſiua acuti amari et ſalſi ſimilit̄
etiā hūmectat̄ eaz ſiccā ſbāz: et tō medicū volētēs exhibere has me
di. ſolutiās et p̄cipue fortes ſicut etiā ſcāmo. mezereon: et catapatia:
miſcent̄ cū eis oleū violaz: aut oleū amigdalorum dulcium deinde
cū dicit. dulce at̄ in pte iſta mēſue ponit̄ vtutes et opatōes ſapor̄ dul
cis et dicit ſic pp q̄ caduertendū vt ponit̄ gal. i. iij. ſimplici me
dicina: ponit̄ et Joānes ſit̄ ſerapiois loco ſallegato. ſapor̄ dulcis
ē ſbe aq̄3 tēpatā hūitē et ex alio ē oppillatūa et q̄ citi⁹ attrahit̄ ad epa
tica idigētū a ſtomacho pp ſui dulcedinē eo q̄ epar valde d̄lectatur
i dulcib⁹ vnde dulcia q̄3 plurimū eleuat̄. i. opillat̄ ſplenē et ep. vt po
nit̄ gal. xij. tera. et pp hāc cāz pōit̄ h̄ypp. et p̄metatoz i. iij. acu. q̄ vi
nū dulce ē oppillatūa ḡnatūa: v̄ctofiatūa q̄ nō excedit̄ in calozē et ē
etiā hūmidū et pōit̄ opōez ſua debile eo q̄ iſte ſapor̄ dulcis eſt valde
amicus nē v̄n nō agit̄ p̄tra nāz et iō medi. ſolutiā q̄ i ſapore ē dulcis
facit̄ ſua opōez valde debile v̄l debilit̄ et p̄terea cū medicis ſolutiis
effrenib⁹ amiceſt̄ medi. dulcis v̄l. ſ. iſte medi. effrenis ſiant magis
benigne et amice nature ita vt ex eis nō fiat opo q̄ ſit egrediēs nāz
et i ſcutā et tardā et nō. ē reſreſſiua acuti et amari et ſalſi nō tū ita ſic
iſpidū eo q̄ iſpidū ē frigidū dulci p̄fortiatūa iſpidū eo q̄ iſpidū ē
frigidū. Inſpidūm vero. i pte iſta mēſue ponit̄ vtutes et opati
ones ſaporis iſpidū et dicit ſic pp q̄ caduertendū q̄ ſicut ponit̄ ſerapio
loco ſallegato ſapor̄ iſpidus ē ſbe aq̄3 et p̄pōis frie et ratio eſt q̄ ta
lis ſapor̄ ē in re q̄ nō ſcivit̄ p̄fectā decoctōnē hoc at̄ h̄z p̄c⁹ ſit̄ itatē ē
et hūide p̄plexiōis pp aquoſitatē q̄ i eo nō mixtā debite cu3 ſuo ſiccō
terreo: v̄n dicit̄ ſapio q̄ res iſpide ſūt aquoſe ſicut et aq̄ iſpida ē v̄n
tale ſres iſpide i p̄plexiōe ſūt frie et hūide. et ex h̄is ap3 ſtatī rē co3
q̄ d̄ir i lūtera. d̄ic̄ ḡ iſpidū vero ē lubrificatūa v̄ctofū eſtūū. ſ. ca
liditatis qd̄ totū p̄tūz pp ei⁹ frie et hūiditatē aq̄3 oppilla. iū nā cū
ſit nē aq̄3 et r̄ſeūdo moraf ſicut aq̄ iſpifiatūa pp fri. et pōit̄ opationē
ſua tardā et debile pp fri. et hūitatē ſua et cū mediocri ſba reſſiua
acuti amari et ſalſi eo q̄ ē nē aq̄3 aq̄ at̄ cū ſit iſpida remittit̄ omnem
ſaporē excedit̄ ē. n. ſapor̄ iſpidus ſicut p̄uatiō oīam ſapor̄ p̄u
uatiōat̄ remittit̄ oēs habitū illi⁹ p̄uatiōis iō et h̄ ſapor̄ remittit̄ oēs
excellētē ſaporē et ſuū p̄trariū. deide cū dicit. ſtipitiū vero. i pte iſta
ponit̄ mēſue vtutes et opatōes ſaporis ſtipitiū et pōit̄ et ponit̄ ſic pp
qd̄ caduertendū vt ponit̄ gal. i. iij. de ſimplici medi. iij. cap. ponit̄ etiā
ſapio ſmone. ij. lib. p̄allegato cap. ſapor̄ ſtipitiū ē ſtie et ſic. p̄plexiō
nis ſudaf. n. i ſba terreſtri groſſa valde et p̄ hoc differt a ſapore ama
ro eo q̄ licet vterq; ſit ſiccō p̄plexiōis n̄. vnus ē cū caliditate vt ſa
por̄ amar⁹ al⁹ ē cū frie vt ſapor̄ ſtipitiū differt etiā i alio eo q̄ ſapor̄
ſtipitiū ſudaf in ſba terreſtri groſſa nec uſta: nec incinerata ſ; ogel
la a vt uſa loq̄ ſ; ſapor̄ amar⁹ ſudaf in ſba terreſtri ſubtili uſta et p̄ h̄
p̄uenit̄ i p̄plexiōe ſapor̄ ſtipitiū cū pōtico q̄ vterq; ē frie et ſic. p̄plexi
ōnis licet pōit̄ ſit maioris ſtipitiū et groſſici q̄ ſapor̄ ſtipitiū
dicit̄ ergo ſic. ſtipitiū vero coadunatiū. ſ. humo. et ſpūz et et mēbro
ru3 et hoc facit̄ pp ſui frie et iſpifiatūa notādū ē. et pōit̄ opōez ſua tar
dā et debile pp ſui ſbe groſſici et terriſtrē: et cū groſſa ſba reſſiua
oīa q̄ d̄icim⁹ eo q̄ h̄z coadunare ſpūz et vtuti⁹ i mēbro q̄ qd̄ diſtin
guē ab amaro: acuto et ſalſo et iō auctis medicis ſolu⁹ ſis acutis et a

maris miſcēt̄ medi. ſtipitiū vt coadunent̄ mēbra ſicut acutū et ſalſū
p̄fortiatūū. ſ. amari et iſpidū n̄ icellit̄ qd̄ ſit p̄fortiatūū mēbroz
ſ. eo mō q̄ dicit̄ ē. deide cū dicit. acetofus qd̄ i pte iſta mēſue po
nit̄ vtutes et opōes ſaporis acetofi: et d̄ic̄ ſic pp q̄ caduertendū q̄
ſapor̄ acetofus ē frie et hu. p̄plexiōis vt gal. ponit̄. iij. de ſim
plici medicina. i. cap. ij. ſime: et pp ſbā aq̄3 idigētā q̄ ē cū eo.
ē ſubtilis ſbe: et et mordicat̄ pp ſui frie et mordicatō. n. pōt̄ fieri a
calido et fri. vt ponit̄ gal. ibidez. v̄n ſicut ſapor̄ acutus ſui calite
mordicat̄: na iſte ſapor̄ acetofus ſui ſituate mordicat̄ et ſubtilitate
ſue ſbe ē tū aduertendū q̄ duplex ē ſapor̄ acetofus qd̄ ē ſapor̄ a
cetofus ſimplex ſic ſapor̄ agreſte q̄n̄ appropiquat̄ maturitati et et
ſapor̄ hēbe. q̄ acetofa dicit̄ et iſte ē ſapor̄ acetofus q̄ dicit̄ ſapor̄ ae
ris q̄ acutē p̄cipat̄ ſicut ē ſapor̄ aceti: mō p̄im⁹ ſapor̄ acetofus
ſudaf i ſba fria aq̄ nō digeſta nec b̄n̄ p̄mixta cū ſiccō ſreo v̄n q̄3
to p̄. p̄cedit̄ ei⁹ p̄mixtiō tāto magis appropiquat̄ dulcedini: ſ; z⁹
ſapor̄ acetofus nō ſolu fundaf in ſba fria aquea ſ; etiā fundaf
in ſba ignea v̄n h̄z aliquas p̄tes ſubtilis: et illas pp putredimē q̄
ē i eo dū ex dulci ad acetofū p̄mutaf: mō h̄ic mēſue loq̄ de p̄iō
ſapore acetofū nō de ſo eo q̄ be medi. nō bene poſſunt applica
ri acetofū d̄ctō ſo mō. d̄ic̄ ergo ſic acetofū qd̄ ē penētūū et hoc
h̄z pp ſubtilitatis ſue ſbe aperitiūū ſi ratiōe ſue caliditatis: ſ; ra
tione qualitatē ſue ſbe incifium. ſ. viſcoſoz humo. diuifitū qz
eas p̄cipue a mēbris abſtringit̄ et reuocet ſeu ſeparat̄ ſi q̄ p̄prie
hūmidū viſcoſoz incidat̄ in ſba ſui ſ; cū mēbris adheſit̄ cū mēbro
remouet ſicut apparet̄ in agreſta. v̄n et multū exicitia iſtoz hu.
viſcoſoz eos remouēt a canna pulmōis vel alijs mēbris ſibi
vicinis. ſubtilitūū. ſ. humo. groſſoz rōne ſubtilis ſbe q̄ i eo m
ſpifiatūū ſui frie qz de rōe fri eſt iſpifare et p̄d̄pſare exaſpitiūū
inducendo in mēbro in equalitate ponēdo v̄n p̄ez mēbz emi
nentē et alia deſſaz. abſterſiūū remouendo. ſ. hūitates viſco
ſas q̄ ſunt i mēbroz poris. extintūū. ſ. ſui friate et hūite et ponit̄
opōez ſua etiā eo q̄ mordicat̄ et mordicatō ſtimulat̄ mēbra ad ex
pulfione medicōez inter forte et debile et eſt cū ſubtili ſba reſſi
uati acuti rōe ſue p̄plexiōis frie q̄ i eo et p̄fortiatūū dulcis et iſſi
pidi eo q̄ cū ſapor̄ dulcis et iſſipidus ſint debiles in cūando ace
toſus eis mixtus mordicatō et ſtimulando mēbra ad expulſio
nez p̄fortiat̄ hoc modo rez in ſapore dulces et iſſipidus. et.

ſ. ſcire debes q̄ mediciaz. et. poſſit̄ mēſue d̄eter mia
e nit̄ d̄ iudicijs ſapor̄ q̄ cito ſi ſigrēt̄ co3 vtutes et opōes i
pte iſta docet̄ diſtinguere medi. ſolutiūa malignas a be
nignis p̄ hos ſapores et primo docet̄ cognofcere medicinas ma
lignas per hos ſapores: ſo docet̄ eligere et cognofcere medicinas
ſolutiūa icolumes p̄ hos ſapores. ſa ibi et quāto ab amaritudi
ne. vel ibi et incolumiores quidē et eſt meli⁹: prima in. tot quot
ſunt medicinas maligne quas ponit̄. p̄d̄imo enim ipſe ponit̄
medicinas ſolutiūa peſſimas ex ſaporibus. ſo malas. 3⁹ alias
nō ſic malas: et ſic perueniēdo ſ; elongatōnē in malitia ap̄ſis
licet in prima dicit̄ ſic adhuc ſic p̄feres dicit̄ ergo ſic et debes ſci
re q̄ medicinas. ſ. que habent malitiam. ex parte ſaporis dete
riorēs ſunt in quib⁹ eſt acuitas pura et cauſa eſt eo q̄ medicina
acuta in ſapore eſt all⁹ nequior vt ſupra dicebatur propter etus
vehementē caliditatē ſicut eſt euſoibiū: eſt enim vlcerauiūz val
de que p̄cipue interius: vlcera etiaz ſtomacum: et renes: et ve
ſicaz: et quodcūq; mēbzuz cui apponitur: et mezereon. i. lauro
la: minus autem. ſ. in malitiam in quibus eſt amaritudo pura
eo q̄ res amara minus moleſtat naturam et eſt minus calida q̄
res acuta. ſicut coloquintida et cucumer aſini. iſta enim ſimplici
titer habent ſaporem amarum et que compoſita eſt ex amaritu
dine et acuitate eſt inter eas. ſ. in malitia qd̄ eſt malignior q̄ ſim
plici. amara et minus mala q̄ ſimpliciter acuta. ſicut ſcamonea ē
enim malignior q̄ coloquintida ſed eſt minus mala quam eu
ſoibiū et mezereon et quanto ab acumine. ſecundum primaz
diuifionē ſeu primū modū diuifionis ad h̄c d̄icet̄ diſtinguere
medi. ſolutiūa benignas. et p̄ docet̄ eas cognofcere q̄ ſi i mio
ri gra. bōitatis ſo eas q̄ ſi i ap̄loz gra. bōitatis. ſa ibi et incolu
miores non eſt v̄s quodcūq; diuidatis dicit̄ ergo ſic de p̄ia par
te et quanto. ſ. medicina ſolutiua ab amaritudine et acuitate tan
to declinat a malitia. ſuple elongatur eo q̄ inter oēs ſapores ſa
por̄ acutus et amarus ſunt nequiores. tam aduertendum q̄ hoc
q̄ dicit̄ mēſue h̄z vtitatē de malignitate et incolumitate in medicis
reperita ex parte ſaporis: tam ex parte ſbe et complexiōis erit mi

tuus mala et id semp sunt exquirēdi fm māz subiectam. adhuc ē t modo ponit alias que adhuc magis elongātur a malitia et dicit. adhuc plus clōgātur omnes i quibus stipticitas cum acuitate est eo q̄ sapor stipticus magis ē repressius sapor is acuti ut supra dicebatur. sicut epithimum: et flos thimi. ipse enim i sapore ē val de acutus sicut et piper vnde vulgares volentes facere aliquid saluamētū q̄ fit acutus ponūt i eo epithimum: ē etiam bñs stipticitate i se et id ē min⁹ mal⁹ q̄ si ēt pure acut⁹. et alace. i. hysop⁹ oxulanus plus quoq̄. s. clōgāt⁹ medi. solutiū a malitia et i q̄b⁹ cū amaritudie ē stipticitas eo q̄ i s amara adhuc ē min⁹ mala q̄b⁹ acuta qz qñ cū me. amara ē stipticitas ē min⁹ mala q̄b⁹ cū acuta stipticitas ut reubarbarz. est. n. minus amaruz cuz stipticitate: et id ē minus malū q̄b⁹ epithimū. et fumusterre et que cū po. ē ex pte amaritudinis acuitatis. s. stipticitatis et inter eas. s. q̄ i eo modo se habet. sicut stictados: et vocatur fantonicuz silurē et ē valde amarum vnde precipue daf contra vermes eo q̄ res amara vlt vermes interficit. ē etiam gustui acutus. ē etiā stipticū. et vlt qdē fm rectam pportione. s. in colūmiorē aut minorē pportionez. acūti vel amari vicēs stipticitas incolumiorē reddit eo q̄ stipticitas ē maxime repressiua acui et amari. deinde cuz dicit et incolumiores: in pte ista docet cognoscere medicinas solutiuas incolumes et pte saporz et dicit. et incolumiores quidē ex eis. s. medicinis solutiuis. sunt i quibus adest dulcedo: eo qd fit a tēperata calitate est etiā mediocrius sbe. similē ētē frenū omnis saporis excellētis tamarindi. i. dactyli silurēs et sūt fructus arboz. sicut pruna. sic viole: viole. n. qñ gustant i principio sunt dulces postea cuz bñs sunt masticate sentiunt amare. plus quoq̄. s. clōgāt⁹ a malitia et ē sicut rosa ipsa. n. i principio cū gustat ē dulcis et postea in pcessu masticatiōis apparet stiptica et mō amara aliq̄z tulum. et vlt qdē rē. cā huius dicit ē duplex vna est eo qd sapor stipticus surget omne acuitate medicinz. s. a cā ē eo q̄ iste sapor admixtus in dicitis solutiuis effrenibus remouet nocumēta ipsaz et eis resisti. nā nocumēta taluz mēz possunt ēē h. nam be medicinz solutiue bñt effrenes resoluerē sps et eūare eos hñrinducere etiā laxitate i mēbris et multa cōmōtiones i bonis hu. mō res stiptice eis admixta prohibet spūz resolutionez coadunādo spūz in mēbro et cōtractiū facit in mēbro: vnde in eo nō est relaxatio cōsōziat etiā membrum qz ab eis non euacuantur boni humores sed retinentur. stipticitas facit virtutem retentiū membra. deinde cum dicit q̄ scire debes. in parte ista ponit quoddam documentum morale. siue concludit quoddam corollarium et dicit sic ita dictum est q̄ stipticitas associata alicui medicinaruz ipsam facit declinare ad latūs incolumiū in quantum membra coroborat et prohibet membrorum laxitatem conseruat etiā spūs et hu. bonos in membris. quare. s. qz ita est. scire debes quomodo auxiliatio facta per artem. sicut quando cum medicinis solutiuis q̄ non stiptice naturaliter admiscerentur stiptice. per artē equipollēt nature. i. ac si ex natura hūerint stipticitatem. propter qd rē. notum est et aduertendum q̄ hoc documentum non soluz habet veruz in medicinis solutiuis imo potest applicari cuiq̄z alteri medicinz que in qualitate est fortis et miscere. s. medicinam stipticaz aut etiā aliam medicinam que contra cōpositam que reprimat eius malitiam. deinde cum dicit. colores autē. In parte ista mesue docet cognoscere seu distinguere medicinas solutiuas malignas ab incolumibus per condiciones sūptas ex coloribus. Et primo ostendit q̄ cognitio bonitatis aut malitie ipsarum medicinarum ex coloribus vltis non est ordinata nec sufficiens se excusās ab illa. et in s̄a parte se excusāt a particulari cognitione ipsarum per colores remittens nos ad locum altum. s. ibi. horum autēz vlt. ibi loquimur autem non est medi. dicit sic de prima pte colores autem quantum ad presentem inquisitionem pertinet non dicit scientiam ordinataz que sit expressio: id ē manifestatio vniuersalis in particulari: id est que verificandum in particulari nam presens cognitio que est de bonitate aut malitia medicinarum solutiuarum ex coloribus est vniuersalis quoniam particularis earum cognitio ex coloribus traditur in tractatu. s. o modo vult dicere mesue q̄ ex coloribus quantum ad presentem cognitionem que est vniuersalis nos non possumus habere ordinatā doctrinaz de bonitate aut malitia medicinarum solutiuarum: et ratio est qz. s. ex coloribus nos non possumus habere i vniuersali cognitionem complexionis alicuius medicine g. nec ex eis possumus habere in vniuersali cognitionem bonitatis aut mali-

cie ipsarum sed ita est ergo rē. maior est nota: qz maxima bonitas aut malitia medicinarum solutiuarum fundatur in complexionem minor apparet per Bal. et in. vj. et. iiii. de simplici medicina penultimo cap. ibi enim ponit q̄ generaliter non possumus p calorem iudicare de complexionem alicuius medicine. videmus enim q̄ aliqua medicina in colore rubea tñ est frigida sicut bolus armenus. et videmus q̄ res rubea in complexionem est calida sicut cepe: eodem modo de alba. est. n. aliq̄ res i colore alba tñ ē calida sicut elleborus alb⁹ et etiā i colore potē ē nigra: et sit fria ex colorib⁹ nos nō possumus iudicare dōplone alicui⁹ medi. et p q̄s de bōitate au malitia ipsi⁹: s̄ i spē sic b mō: nā i spē rose ru. ē min⁹ frigida: seu ca. q̄ rosa i colore alba: et sic i spāti bñ ē pollis cognitio medicinaruz q̄stū ad cōplexionez et bōitate: aut malitiam ipsarum ex coloribus: sed non in generali: et quia ad istum tractatum spectat cognitio vniuersalis ipisarum medicinarum solutiuarum in bonitate et malitia: ideo Adesue hanc cognitionem medicinarum vniuersalem ex coloribus dimittit hic. Sed incidenter: id est contingenter et particulariter: eo q̄ circa particularia et p̄ngentia. Significant sup bonitate: aut malitia quorū dā medicinaruz sicut dicim⁹: et ce. Ecce color i vna spē: coloris significat de bonitate aut malitia medicine: ut in specie scamonee illa que est alba aut varia est bona: sed nigra est malitiam hoc non est verum de quacūque medicina solutiua q̄ nigra. sit petoz varia: aut subalbida: nam aloes in colore est nigrum: tamen est melius quacūque scamonea alba: siue alia. eodem modo intelligendum de turbit: et garico et causa horum assignatur infra: specialiter postea subdit: et dicim⁹ rosam vere rubedinis bonam. quia magis confortatiua alia: deinde cum dicit. Horum autē: hic remittit nos ad locum aliuz pro sufficientiori et particulariori cognitione eorum que hic dicuntur et notum est: deinde cum dicit. Et tempus quidem: in parte ista docet Adesue ex parte temporis cognoscere bonitatem: aut malitiam medicinarum. et primo ostendit quot modis possumus iudicare ex tempore super dispositionem ipsarum medicinarum. Secundo illud declarat. Tertio ponit quoddam notabile siue diuisioni respondet: sicut cūda ibi. Et secundum veritatem quidem: tertia ibi. Lum autēz dico: vel aliter potest diuidi. Primo enim in generali docet cognoscere has medicinas ex parte collocationis seu cōseruationis ipsaz. Secundo hoc idem facit in speciali. Tertio declarat q̄ dixit partes patenti: ut ego dixi. Dicit sic de prima parte et tempus quidem determinat de iudicijs et esse medicinarum scilicet solutiuarum quo nō colligende sunt: et quo hoc modo: nam medicine solutiue que accipiuntur proprie ex plantis: aut sumuntur ex radice plantae: aut ex flore: aut ex folijs: aut stiptice: aut ex semine. Si accipiatur ex radice: tūc melius vt colligantur in fine autumprī et in hyeme. Nam hec est vniuersalis regula quantum ad tempus collectionis medicinarum eo q̄ debent colligi eo tempore quo pars plantae est efficacior et non radix medicine solutiue: illo tempore est efficacior: eo qd teta virt⁹ plantae vadit ad radicē tēpore hyemis: et in fine autūpnī et ideo hermodactylus cuz sumitur aut radix: aut plāta melius colligitur illo tempore q̄ in estate vel in vere et eodem modo de reubarbaro: epithimum autem qui est flos thimi debet colligi eo tēpore quo nō ē factū semen: hoc aut in principio estatis: etiā folia melius colligūt in principio estatis et in vere q̄ in autūpno: eo q̄ tūc cadētia: nec hñt ita efficacē virtutē: sicut etiā d̄z colligi eo tēpore quo plētū ē: h̄ at cū marie in pcessu vlt in fine estatis. totū postea ē notū: vnde cū dicit. s̄ virtutē qdē: docet ex tēpore cognoscere virtutes medicinaruz et malignas et iolumes: et diuidit hec ps in ptes q̄ruoz. Primo fac q̄ dicitū est i medicis solutiuis. 2º applicat ad alias medic. 3º declarat q̄ dixit 4º. p sufficientiori dclaranōe istoz remittit nos albi. s. ibi. s̄bile q̄ dē virtutes. ita ibi cū at dico. q̄ta ibi. nos at: dicit sic d̄ pma pte: pma pars potest habere partes. vj. Nam hec medicine vt diuersificatur ex parte saporū sunt sex: amare: acute: et stiptice: dulces: insipide. et salse. de alijs at duab⁹ nō facit mētionem dās illas intelligere eo q̄ medi. vntuose reducūt ad dulces. medi. at acetose reducūt ad inspidas. Sic g. pcedit. pº docz ex tpe cognoscere medi. amaras malignas ab incolūib⁹. s. o h̄ idē facit de acutis. 3º de stipticis. 4º de dulcib⁹. 5º de inspidis. 6º de salsis. ptes parēt legēdo literā dicē sic et s̄z veritate qdē scire debes q̄ ex eis amare atiq̄ozes s̄ d̄teriozes et. n. reddidit cāz. et. n. sic. meliozes amara q̄sto fictioz tāto negroz. et acutē an rigozes icolūiozes. s. q̄ iuniozes expraf. n. i. resoluit. superficies caloris carum in flammabilis: id est calor existens in superficie caruz. partes eniz hui⁹ rei acute cum sūt subtiles cito euaporant et magis ille q̄ sunt i superficie. iuniozes vero sceozie. i. acute inflamabiles eo q̄ tales

ptes subtilis nō sunt resolute pp morā i tempe ab aere sicut si cēt
āiq. Juniores gdes sūptice icolumiores cā ē qz ille medi. pprie
būt malitā pp nūmā siccitates et terrestritatē mō q̄to sē iuniores tā
to humidiores et p p̄ns reprimit i eis siccitas et terrestritas. et dul
ces mediciores meliores eo q̄ collecte in tpe iuniori nō sūt bene di
geste et in tpe ātq̄on collecte sunt amare et iō i mediocri tpe debent
colligi. et i sūpide sūmilit et eniz recēiores humido habundāt super
fluo. causa suple est ad in frationes et ventositates sicut si essent anti
que et tunc ab eis est resoluta supflua hūitas. et false ātq̄ores fo se.
i. acute magis eo q̄ ppter morā in tempore siccitas in eis ē ex acu
ta et humiditas diminuta. et iuniores cōturbatiue ppter multā hu
miditatem aqueā que tunc in eis est. cāna suple est ad subuersionem
notum est. deinde cum dicit. et debiles qd em. in pte ista qz dixit de
tempore insolubilitas applicat ad alias medicinas. vel volumus dice
re q̄ in hac pte docet ex tempore distinguere medicinas malignas
ab incolūbus ut diuersificatur ex parte sbe seu p̄p̄is et dicit sic. et d
biles qdem habentes virtutes que debiles sunt testure idest rare in
sba. et que virtutes habent facile resolubiles sicut epithimus; violē
rose; aut huiusmodi. aut postūā i super ficie. sicut sumusterre; aut lu
pini iuniores meliores et c. Et in cōtrarijs. s. medicinis solidis et
dēsis et c. qz nō sic tēpus resoluit humiditates eaz actualē s̄ bene
resoluit eaz actualē in principio vnde melius cōseruaf. deinde cū
dicit. cū at dico. in pte ista dubitatiōi respondet. diceret aliq̄ qd in
telligis tu p medicinas iuniores aut antiq̄ores; respondet et dicit sic
cuz autez dico est mensuranduz. i. tribuendū de tpe fm genus suū
i. s̄ qz regrit nā sua: epithimū eniz nō dicit antiq̄uz dūz habet tres
annos ne dū si habet sex menses reubarbaz. et nō dicit pp hoc nō
esse nouuz qz transeat vnum imo si transeat tres annos ad huc est
nouum. nam nec antiq̄ora ut cinis nec iuniora ut gramen. vel gra
men et est melior littera. i. que nunc germinant. deinde cuz dicit nos
autem remittit nos ad locuz aliuz et dicit nos at de tēpore collectio
nis medicinarū et extensioē vite eaz. i. cōseruatiōe eaz in esse nō. n.
pprie viuunt dūz iaz sunt collecte s̄ possunt in esse cōseruari termi
nabimus in particularibus si deus voluerit.

Quis autē postq̄ ad deus docuit distinguere medicinas so
lutas et icolumes a malignis p̄ septē p̄ditōes. In pte ista
docet distinguere p̄ octauā p̄ditōez q̄ qdē p̄ditō est sumpta
ex pte loci ut dicit. diuidit hec ps in duas qz p̄mo i ḡnali ponit pro
prietates et virtutes q̄ in substantia terre nascētibz ex parte loci: et in
secūda parte docet ex loco ortū medicinarū distinguere incolūmes a
malignis. Secūda ibi. Et dico qz res bu. p̄ma in duas qz p̄mo ponit
has pprietates q̄ insunt terrenascētibz ex parte loci: p̄firmat et il
las eis inesse ex parte loci auctoritate platonis et in sa parte dubita
tōi r̄ndet. sa ibi. vep cū plāta. p̄ma i duas qz p̄mo ostendit q̄ f̄isse p̄
p̄tates q̄ s̄ teri nascētibz ex pte loci et p̄firmās auctoritate p̄la
tonis: et in sa parte p̄firmat ex sensatis. sa ibi. In locis enim or
ta terre libere dicit sic de p̄ma parte. Locuz vero est ex maxime faci
entibz ad ḡnatiōez. s. mixtoz et terre nascētiū de qbus est p̄mo. et cā ē
nā duobz modis locuz facit ad ḡnatiōez terre nascētiū p̄mo ut lo
cuz accipit ex parte māe a proprietate facit ad ḡnatiōem ipsoz eo qz
videmus diuersificatiōes terrenascētiū fm diuersitatē terraz et loco
rū i qbus nascunt hoc aut nō ē nisi qz diuersificant māz appropria
tam ipsoz terrenascētiū: vñ videmus qz quātū ē ex parte terre q̄
cūqz plāte viuūt et crescunt et nutriūt in qbus locis et non in alijs
Ad h̄ etiā vadit mēs. Sali. vj. de acētū ut morbo ibi. n. ponit au
toritate quorūdā: ut sunt georgici qz in vno miliari terre aduenit di
uersitas in planta ut fit vep dre qz in vno miliari terre fit qdā vitis
q̄ ducat melius et fortius vinū: quadā alia vite in illo eodē miliari
exite. hoc aut non ē nisi qz ex loco appropziato talibz plātis aduenit
in eis diuersitas pp diuersitatē terre in sui huius. facit etiā locuz ad
terrenascētiū ḡnatiōem et alioz ut locuz accipit ex parte cause effi.
locuz cuz sit assumtus p̄sistit in debita distantia terre ad corpus ce
leste talis aut cū debita distantia terre ad corpus celeste est causa alte
rius et alterius aspectus modo talis diuersitas aspectus corporis ce
lestis ad terrenascētia facit ad productionē ea inesse et in diuerso mō
essendi: et qz facit ad ḡnatiōem in rei facit etiā ad p̄ductionē accētūz
et pprietati cōtrahentiū rez. hinc est etiā qz locuz inducit varias et
diuersas pprietates in rebus. et hoc est qz dicit postea et acgrunt p
ipsuz. s. locuz dispositiōes et pprietates in rebus. inq̄. mō hic cōfir
mat auctoritate p̄latōis. iqt̄ p̄latō. s. in thimeo munūū nā natu
rans idest nā vltis vlt est deus: aut corpus celeste loca virtutibus. s.

pprijs et determinatis. ut in eis et c. notuz est. deinde cuz dicit.
in locis eniz terre libere. In pte ista mesue qz dixerat ipse cōfir
mat ex sensatis. s. qd terre nascētia acgrunt generationes et pro
prietates ex pte loci: et locus se tenet ex pte mē. et dicit sic in lo
cis eniz terre libere idest terre que est pura nō cenosa neqz sumo
plena et libera ab omni supfluitate acgrunt plāte pprietates ta
les quales merent s̄ suuz genus. i. s̄ māz suā et in terra nō li
bera si esset cenosa aut infecta alia re putrida declinans ad latus
excessus eius vnde tendunt ad nāz illius terre nō libere: et pro
pter vulgares dicunt qz in loco vbi non potat sim⁹ aut alia res
putrida nascit bonuz vinuz et diu cōseruaf: sed terra nō libera li
cet pariat multos fructus nō sūt in sic puenientes fm sui nāz
nec sunt sic boni sicut si essent nati in terra libera. deinde cuz di
cit. vep plāte. in parte ista dubitatiōi respondet et dicit enim a
liqz qz locus tales plantas nutriet et ḡnaret et auget. respondet
et dicit qz nō vel aliter dixit eniz statz mesue qz plāte ortē in ter
ra nō libera nō possent nutriri. Respondet qz sic et dicit vep plā
ta attrahit. s. p̄ virtutē nāz attractiū que i ea. ex ea. s. terra.
qz suuz est. i. cōueniens sibi et hoc est qz dicit. puta humores vel
humiditates cōuenientes sibi: nam lupinus attrahit nitrosita
tē. i. acuitatē. s. humoruz qz in terra ē. et vitis dulciōz eius alia
littera habet. vinct s̄ tñ nō debet sic dicere s̄ si haberetis vincit
exponatis. i. spernit dulciōez eius. et collognita amaritudinem
ex p̄bus ipsius. s. terre adultis. et similiter cucumer afininus.
mō aliqz diceret quōd hec plāte extrahunt a terra qz sibi est cōue
nientis cuz nō habeat maluz. respondet qz est alterius inḡnatiōis:
posset etiā ratio assignari etiā in nra scia: nā habemus qz res q̄
vegetātur et nutriunt habent quattuor virtutes naturales q̄ mi
xte aut eaz virtutē seu vegetatiue virtuti. s. attractiua: retentia
diua: et expulsiua: sicut apparet i nro corpore qz cuz plāte sint
de numero vegetabiliū habebunt etiā has virtutes qbus attra
bant id qd eis est benignuz: aliud autez expellant et iō lupinus
dato qz semine iuxta virez nō impedit generatiōez vitis cum
nō attrahit pueniētē hūitatē ipsi⁹ vitis imo nitrositatez ex terra
attrahit iō illi vulgares seu georgici qz videt qz est aliqua vi
tus que nō ducit bonum vinuz cuz nō sit defectus ex pte vitis se
minat p̄ locuz illuz lupinos ut ipsi attrahant malum humorem
ipsius terre et reddat postea vitis calior et fructifera. deinde cum
dicit. et dico qz res humido in parte ista mesue docet ex loco et si
tu distinguere iter medi. solutias malignas et incolūmes: et di
uidit hec pars i partes duas. p̄mo facit hoc. fo eius qz dicit
ac causam assignat ex sua ppria opiniōe. sa ibi. Et credo qz di
spositio loci. dicit sic de p̄ma pte et dico qz res humido habent
dātes supflue in locis ortē siccioribus meliores. cā est qz ex par
te loci siccū diminuit hūitas superflua que erat in eis ex qua hūi
ditate inducit nocumta plura sunt eniz tales res istatue oppo
latae et generatiue ventositatum et siccioribus in siccioribus dete
rioribus cā est qz magis habundat que quidem dūz est supflua nō
cumcta inducit. et eniz hermodactylus in locis natus humidis
malus cum ipse sit abundans supfluo hūio vñ hermodactyli qui
exportant de mōtibus cuz sint loca sicca sunt efficaces: s̄ qz nascū
tur in vallibus sunt peiores. Et qz eniz vidi et exp̄ctiā hūi qz isti
hermodactyli nati i vallibus fuerunt exhibitū cuidam in quo in
dixerunt nauicam: nō at sic facerent mōtani: vnde illi qz asportā
ur de silua medicine aut qui asportātur a castro sancti petri sunt
valde mali. et similiter turbit et georgicus. de his ego nunq̄ exp̄
tus sui q̄tū ad hoc. et dicit qz meze reon. i. laureola in locis imax
i. in locis valde calidis et acutis vstis. est malus venēosus eo qz
tūc acquirit inā magnaz acuitatē nō at se sic efficit natus in p̄tibz
inferioribus et humidis. cucumer afininus. vnde iste qui nasci
tur circa foueas ciuitatis est incolumis qz nō sic calidus et siccus
s̄ si nasceret in locis termaz que sunt loca valde calida et sicca et
vsta est malus qz tunc inā regru magnā caliditatez et colloquint
da et c. notum est et dicit qz scamonea corastē est mala eo qz tunc
nascit in loco calidiori et sicciori: deinde cum dicit. credo enim:
In parte ista mesue eius qz dixerat statz causam assignat ex sua
propria opiniōe. dixerat statz qz scamonea orta in loco calidiori
est mala: cōtrario bona modo reddat causaz huius et dicit. cre
do eniz qz dispositio loci q̄tuz est ex parte materie ipsi⁹. vel aspe
cus regulantium: idest corporum celestium non similiter est hic
idest in vno loco. et ibi: idest in loco alio. et hoc ē qz dicebat supra

re & sic est septima conditio aut ex loco. & hoc dupliciter aut ex loco
ut dicitur in sic octava conditio aut ex loco ut dicitur societatem & sic
nova conditio. si autem bonitas & malitia in medicinis sumantur ex
parte accidentium tunc ista accidentia non sunt nisi qualitates se percepte
sensu. aut ergo percipiuntur sensu tactu & sic est tertia conditio aut
odoratus & sic est quarta aut sensu gustus & sic est quinta que dividitur
in octo fm q. sa-
pores erant octo
Aut percipiuntur
sensu visus & sic
est sexta de sono
non fecit mentio
nem eo q. per so-
na non potest ac-
quiri bonitas &
malitia in medi-

cia vniuersali. sed solum specialiter in quibusdam ut in casali. in
cartao ben: & alijs quibusdam. sermo autem iste de bonitate aut ma-
lita medicinarum erit sermo vniuersalis ideo illam qualitatem ob-
misi & cetera.

Aquit hebē Adesue operatio rē. post q. Joānes Adesue
determinauit de medicinis solutiuis inquirens earz
quidditatem & essentiam docuit etiam medicinas soluti-
uas incolumes distinguere a malignis. In isto ca. est
eius intentio inquirere operationem medicine solutiue
inquirere etiam eius principia cum efficiētia. & diuiditur hec pars
in partes duas quia in prima parte Adesue in generali principia
operantis medicine inquirunt: & modum sue operationis & in secu-
da parte hoc idem facit in speciali. secunda ibi in fine lectionis. Am-
plius autem. prima in duas nā opatio generalis medicine solu. ē du-
plex vna est per q. ipsa medicina attrahit hu. sibi proprium ad loca
cōmunia expulsiōis. Alia vero eius operatio generalis est expul-
sio eorundem humorum. primo ergo inquirunt principium & princi-
pia prime operationis. secundo inquirunt principia & modum secu-
de operationis. secunda ibi stomachi vero & intestinorum natura
prima in duas. primo facit q. dicitur est. secundo dubitationi respō-
det. secunda ibi. Non enim communiter dicitur sic de prima pte ita
determinatum est de quidditate & essentia ipsius medicine solutiue
sed quid dicendum est de operatione ipsius ecce. Inquit hebē Adesue
operatio medicine solutiue cum hoc q. agit fm regulationem q. sō-
rita est scilicet a corpore celesti & a suo aspectu proprio simul cu. sō-
bita complexionem elementorum mixtionem inducente in eam debi-
tam complexionem ut scilicet comprehendamus simul per hec ver-
ba debitam mixtionem in medicina cum regulatione eius a corpo-
re & aspectum corporis celestis proprium. vel potest exponi. fm re-
gulationem q. sōrita est. scilicet a calido naturali eam regulantem.
s. i. per modum violentie in illa re ipsi nāe. **M**ecq. enim edu-
cit. id est euacuat hu. proprium nisi quia nature vim inferens est ex
hijz ver. is nos concipimus duo principia per que medicine attra-
hit hu. sibi proprium in loco & ad loca communia expulsiōis vnu
est principium extrinsecum magis & per hoc concipimus modum
operantis cōrespondentem illi principio. principium extrinsecū
magis istius operationis siue attractionis humorum tangit cum di-
cu. Operatio medicine solutiue. solutiua enim medicina cu. sit que
dam res non naturalis est sicut eius principium extrinsecum vnde
non agit nisi regulata natura. tangit etiam modum cōrespondentē
illi principio extrinsecō cum dicit. fm regulationem q. sōrita ē. iste
enim est modus fm quem medicina solutiua operatur attrahendo
quia attrahit debite & fm regulantem hec autem regulatio est du-
plex. vna est eius regulatio ut exterius existens: est ante q. a corpo-
re assumatur. nam ipsa operatur per principia sue generationis & d-
bita cōmixtionem elementorum regulata cum debito aspectu celesti.
et hoc non est aliud quam forma specifica in ea existens vnde qui-
dam addit supra complexionem medicine vnde medicina attrahit
hunc humorum proprium per cōmixtionem proportionatam & re-
gulata a corpore celesti & suo aspectu & hoc est q. dicebat supra Adesue
q. medicina solutiua attrahit humo. non quia calida non quia fri-
gida: sed quia calida virtute celesti dotata quia in ea est forma specifi-
ca & per hoc inuitur q. medicina ē principale agens in attrahendo
humo. non incitatum: aut incitatum sed principale vnde sicut ma-
gnes principaliter per formam specificam que ē in ea attrahit ferrū

ita medicina per sui formam specificam attrahit hu. sibi proprium
tantum non est prin. ipium perfectiūm aut completiūm il-
lius attractionis: sed potius natura. alia est regulatio ipsius me-
dicine interioris quando a sumpta: & hanc regulatiōem sōrita ē
a calido & virtute. naz medicina solutiua comparata corpori no-
stro est talis in pō. & non in actu humo. attrahēs omne q. est au-
tem in pō. re-
latum nobis
nunq. sit in
actu tale nisi
reducatur ad
actum a calo-
re nostri cor-
poris & ab eo
regulet & tūc
exponē lit

agit fm regulationem: quam sōrita est
sit p modū violentie. **M**ecq. enim educit:
nisi q. nāe vim inferens: nō in cōmuni: sed
proprie: q. nō materia: sed hanc educit ma-
teriam nisi effrenem habuerit operatiōem

teraz sic. Operatio medicine solutiue sicut est attractio humo. p
prij que quidem est in ea impotētia. Lūm hoc q. agit. s. in actu.
fm regulationem q. sōrita est. s. a. ca. naturali & cetera & hoc sa-
tis consonat veritati si enim in aliquo loco exteriori ex vna parte
poneretur multa quantitas scamonee: et ex alia parte poneretur
quantitas pauca corpore nunquam scamonica attraheret coleraz
nunquam etiam colera moueretur a scamonea & ideo oportet q.
eius operatio sit fm regulatiōem: q. sōrita est a calido nostri cor-
poris. & hoc etiam vult infra Joānes Adesue si enim ipsa per
se faceret hanc operatiōem sine alicuius auxiliō tunc ipsa per se
sanaret corpus q. fm est imo natura omnium principaliter est ope-
ratrix & sanatrix egritudinum principaliter: & hoc modo exponē-
do dicemus q. principale agens in hac attractione hu. ad loca cō-
munia expulsiōis est ipsa virtus expulsiua membrorum in qui-
bus continentur hu. nociti & attractiua virtus que est in locis cō-
muniibus expulsiōis & ex hijz duabus virtutibus perueniunt
postea hu. ad stomachum & intestina: sed instrumentale agens est
ipsa medicina per hoc soluuntur due questiones vna est in qua
queritur vtrum medicina solutiua attrahat hu. ad stomachum
& intellectiua per virtutem quam acquirit a corpore nostro an nō.
soluitur etiam. secunda questio quid sit principaliter agens in at-
tractione hac an medicina an virtus operans cu. suo naturali ca-
lido. q. dicendum q. principale in hoc est virtus ut dicitur est fm
q. inuit in hijz verbis est principium intrinsecū istius operatio-
nis ut etiā supra ponebat Adesue auctate. h. p. omnium enim na-
tura est operatrix omnium reruz & sine natura a corpore Adesue
cus minister. tangitur etiam modus fm q. natura operatur in
hac attractione. cū dicit. **M**ecq. enim educit nisi quia nature vim
inferit ipsa enim medicina inquitur inuacuat virtute expulsiua alicuius
membrū in quo membrū erat multo tempore cōtētus aliquis
hu. malitia q. erat factus illi membrū cōtētus & tūc a membrū non
possit expelli adueniente medicina ipsuz membrū vincente & inci-
tante est q. tunc ille humor nocuus a membrū expellitur et vsq.
ad locū cōmune expulsiōis peruenit. & hoc modo medicina
solutiua inferit vim naturę non enim hoc est violentia simpliciter
quę sit destructiua siue impeditiua operationis ipsius nature imo
confortat naturaz in expellendo. utruq. etiā talis violentia simpli-
citer facta ipsi nature est irregularis & mala. hec autē non ē ma-
la sed inferit. Inueniuntur ipsi corpori euacuando ab eo q. pter
naturā ē in tantū que est regulatio sed hec violentia s. quid facta
per incitationē virtutis expulsiue membrū a medicina solutiua
& p hoc soluuntur quoddā argumētū q. consuevit fieri non videt
diceret aliquis q. medicina solutiua euacuet inferendo viz natu-
re quia si faceret medicina solutiua viz nature tūc esset pugna in
naturaz & medicinz q. eius opatio non esset regularis soluitur
p iaz dicto. nā hic non est violentia que sit cū pugna sed ē violen-
tia q. sit p quādam incitationē nature a medicina cū enim virt. ex-
pulsiua membrū incitat ab aliq. re nocēte tūc vehemēter opatur ut
ponit Bal. quinto de accū et morbo et id q. virtus expulsiua
membrū incitat a medicina incitat ē ab hu. q. iaz cōmune est p me-
dicinā ideo tūc virt. membrū vehemēter illuz hu. expellit. mīta. n.
videm. pncipia que valde vehemēter opant quando incitantur
ab aliq. re nocēte et hoc habz vix in virtutib. nālib. imo etiā in
vitalib. et aialib. ut ponit Bal. pncipue de virtute vitali in libel-
lo de causis pulsū. ponit eni q. virtutes aliquā necessitate assu-

mētes .f. ab aliq re pter nāz vchemētū opant et tūc posset fieri pulsus fortis valde . deinde cū dicit . Non tū cōiter . In pte ista dubitatōi rīdet posuerat statz q; medicīa attrahit hu. ad stoma / cū et intestina illuz etiaz educit inserendo vīz nature . modobice ret aliquis educeret ne omnē hu. vel propriū z determinatū . respōdet q; non nisi sit effrenis in sui opatione . primo ergo facit h 2° declarat q; daz . fa ibi

Effrenitatis autē i opatione causa ē peccatuz in quātitate eius: sic dicitur Et quā fm plurimuz^b omnis fere medicina laxa tiua est de genere reruz venenosaz: cuius excessum natura nō patitur: conatur tamē regulare quod de motu eius ē i solutione ipsius in virtutes cordis in quātū et possi bile est. Et patitur sine estuatione: et lucta superfluitates corporis expelli: imo gaudet in earū educitōe sicut exonerari mole sicut si proprio motu expelleretur. Et fm notiores^c modos purgatiōis fit illud du ob^d modis: de quibus Hippocrates i p-

si effrenēz habuerit opatiōes . Effrenitans nō declarat dictū stati .f. quō medicina solutiua est effrenis . Effrenitans autē in opōe ea est peccatū in quātitate eius aut etiam in qualitate eius cōmuni vel ppria sicut dicitur aut etiā sicut dicemus .f. infra ca. de nocumētis medicīne solutiue z cāis nocumētōz ei^o: z hoc q; dicitū est hz verū de medicīna solutiua que sui pprietate hz solū vnuz humo. euacuare . possē grām est q; aliqua medicīa sui duplici pprietate euacuet simul duos humo. tamē eius opatiō nō ē . ppt et frenis sicut agarcus pōt enīz euacuare coleram vtrāq; z quandoq; etiā sū grossum . vt ipse infra ponet ca. de agarcio auctoritate gal. sed si medicīna euacuet solum vnum hu. illū euacuat incitādo: z irritādo nāz cū . n. scamo. sū similit in pprietate z sora speci. z pletitōe ipsi colerē q; ipsa facit simile nocumētū ipsi natur mē bz sicut faceret ipsa colera ibi existens dum comoueretur hoc factio illum humo. natura conatur mittere ad determinata loca expulsiōis vt ad stomachū z intestina . sed quō dīcem^o nos d medicīna solutiua posita exterius que soluit ventrem aut facit vomitū vt infra ponet mesue ca^o . de ciclamine . nā ponit receptionē cuiusdam medicāis q; positum supra stomachū facit vomitū supve ro ventrem z illa facit fluxū ventris dico q; hoc facit talis medicīna nō ppter virtutē attractiuam absolūtē sed ppter virtutē ppriam attractiuā adhuc istud nō est sufficiens eo q; attractio nō ē nisi vno modo q; est alicuius ab altero ad se vt az . i. ponit phisicoruz: z ideo ista medicīna exterius posita potius debet ad se trahere quāz eos ad stomachū z intestina transmittere z ideo possumus dicere hoc modo q; illa medicīna exterius posita tran sit per poros mēbroz resoluta i aliquē vaporez vsq; ad stoma chum eo q; omnium mēbroz est vna confluxio z transpiratio vt ponit Gal. in tercio de virtutibus naturalibus . si tu dicis q; n puenit ad amēbra magis pncipalia vt ad cor z alia . dico q; p pterea quia natura sic eam regulat z taliter vt ex ea fiat: iuuamē tum z nō nocumētum hoc autem fit si ipsa peruenit ad stomachū regulariter enim semper a natura quōcūq; materie apporximē tur corpori z pp iste medicīne solutiue exterius apporximare cō struūt ex rebus valde fortibus in virtute datur etiam de cis i multa quātitate exterius vt .f. ne eaz vapor vt virtus resoluaf in via anteq; ad stomachū perueniat existens autem in in stoma cho afficit ipsum stomachū z alia mēbra sicut medicīna in tus apporximata . Deinde cum dicit . Et quoniam hz plurimū In parte ista Aldesue pzoat q; dixerat . z diuiditur hec pars in duas partes . primo enim ostendit q; medicīna solutiua operaf per se n principium q; est natura molestata . a medicīna . secun do ostendit q; operatur per principium primum quia .f. operaf fm regulationē q; sortita est . secunda ibi . z istud ideo . pri ma in duas quia primo facit hoc . secundo dubitationi respon

det . secunda ibi . Et fm notiores . dicit sic de prima pte . Et quoni am f plurimum medicina omnis solutiua fere est de genere rerum venenosarum cui us .f. venenositas Excessum natura non patitur conatur regulare q; de motu eius est insulsum ipsius in vir tutes corporis : idest contrarium virtutis corporis . Imo gaudet i educationem sicut exonerati molle sicut cum aliquis molle grauat

mo libro seperatoz sermonū mentionem fecit: scilicet ex agitatione q; fit hz stomachū supus causat vomitū: aut ex perturbatiōe que fit fm ventrē causat fluxum: et fit illud raritas p vomituz . Et illd ideo^d quā medi cia laxatiua puenies ad stomachū nō adit humorē quē euacuare obet penetrādo ad ipsuz hz virtute attractiōis sigillata i ipsa at trahit eligēs: qd ex humoribus est ei . ppi um attrahere: z est cōparatio magnetis eius ad materias cōparatio magnetis ad ferrū karabe ad fuisse et ad alia . Attractio autem^e non est nisi ex venis: z occultis du

gaudet dum ipsū mittit inferi^o ita etiaz natura gra uata hu. gaudet in eorum educi / one . totum aliud est notum . Ex his verbis duo concipimus vñ est q; medicīna solutiua euacuat vīz inserendo natu re eo q; ipsa fm plurimum operatiōis eius ad materias cōparatio magnetis ad ferrū karabe ad fuisse et ad alia . Attractio autem fm pluri mum venenosa eo q; sunt quedā

medicīne que euacuant comprimendo leniendo z labificando : tam non sunt venenose sicut reubarbarum licet vt plurimum medicīne solutiue attrahendo sint venenose . fm q; concipimus ex his ver bis est . quis est modus violentie illatus nature a medicīna . nam ista violentia non est que fit destructiua operationis nature immo potius resistit natura ipsi medicīne in quantum potest ne compelat eius operationem perfecte sed ista est violentia iuuatiua z moza tua incitat enim ipsa medicīna naturam ad expellendum id quod natura contristat eam vnde gaudet in eius expulsiōe . deinde cum dicit . Et fm notiores . In parte ista dubitationi respondet

Et bene video q; ipsa medicīna solutiua ferendo vim nature indu cit materiam ad loca expulsiōis modo ad que loca educit respon det et dicit . Et fit id . idest ista expulsiō . Duobus modis fm notio res modos purgatiōis de quibus hz . in primo libro seperato rum sermonum idest in prima particula affozissimozū mentionem fecit in illo affozissimo . In perturbationibus ventris . ibi enim se cit mentionem de vomitū z solutione ventris facta a medicīna cuz dicit . Sic z inanito idest euacuatio facta in farmati a fecit etiam de hoc mentionem de illo affozissimo . Que educere oportet vnde na tura reperit inde ducere per conuenientia loca exponit commētoz ibi conuenientia loca idest per intestina appellauit autē euacuatiōem p fluxū ventris z vomitū notiores modos purgatiōis nam hz me dicīna solutiua euacuet aut p sudorē q; p vīz q; licet sit data pp fluxū ventris z vomitū tū isti sunt notiores modi vel quia vt plurimum sunt contingentes vt quia magis sensibilibiores mōi purgatiōis sunt euacuatiōes hu. grossos . Dein cū dicit . d Et illd id . In pte ista ostidit p mū p n . istitale z extrinsecū p q; medicīna attrahit q; dīc quō attrahit p regulationē q; sortita est ab ellis z aspectu corporis cele stis . z primo facit h . 2° dubitatōi . respondet . fa ibi . e Attra ctio . n . dicit sic d . pma pte bñ dixi sup q; medicīna solutiua attrahit hu sibi ppriū fm regulationē q; sortita ē ab ellis a corpe celesti . z ideo Quā medicīna laxatiua pueniens ad stomachū nō gnat addit . i . gra uat hu . alia lra hz . Nō vadit ad hu . q; euāre d; penetrādo ad ipsuz uno attrahit hu . sibi ppriū a sora specifica i ea sigillata sic magnes exis in debita distā . ad ferrū attrahit ipm a sora specifica sicut et hoc mō mēbrū se hz ad hu . aq; d; nutri attrahit . n . ex hu . q; e ei ppriuz p sui sora specifica sigillatā i eo sicut pōit gal . ino d simplici medicīna z ex hoc cōcipim^o q; medicīna laxatiua nō solū hz euāre hu . iserēdo vīz nāe . hz et p suā formā sigillatā i ea . hz aduertēdū vten^o q; vna lra hz nō addit . f . hu . q; d; euacuare . z h dīc vt iprobaret asclepiadē nā po nebat ipse q; medicīna solutiua grauat hu . euāndū z hūc iprobat gal . i itio d simplici alia lra hz nō vadit . f . corpali ad hu . euāndū n . n . ē credēdū q; medicīna corpali vadat ad hu . hz ipsaz formā specificā q; hz attrahit ipz ad stomachū: z intestina sic dicebat d magne . hz d h sit d dubitatōi . hñ cū dīc . Attractio . n . In pte ista rīdet dubitatōi . dret a

b
h
h
h

vbi medicina at trahit humo. et ad loco illuz attrahit. **R**ndit. attractio
vbi q fit a medicina a forma specifica si e nisi erucis tãq; ex loco aquo
attrahit et a lögicã et oculis ductib; corpis tãq; ex loco p q attrahit q
sui meati; stricu mēbroz sine eoz porositates sine et vne miseraice.
nã sic vne mēraice sui duct; p q; trãsmittit killus aut qd iuuatiz ex
sio ad epar et sũ duct; p q; trãsmittit hu. nociu; ex epe all. mēbris
viciis epi ad stõa
chũ p porositates
q sũ duct; p quos
trãsmittit mã ad
stõacu et itestia eo
q tonũ corp; sũ e
trãspit. et p fluxibi
le vi gal. i tũo de
virtutib; nãlib;
põit donec hũo.
euãnd; ad stõacu
et itestia repat. nã
vne mēraice ter
minãl ad stõacuz
et itestia: sũ et sto
mach; et itestia et
põipue itestia sũt
õpurata ad expul
sioez nociõz hu.
Deũ cum diẽ.
Stomachi vo
et itestioz nã i pte
ista õndit modũ
p q; sitopano fa
ipũ; medicie solu
tie q est expulsiõ
mēz et medicie
ad extra corp; et
prio facit h. fo õ
clarat qdã p cão
nes. fa ibi. b

Et repe ad itestia. In pte ista dclarat dcm: sũ dubia
tõĩ rñd; dixerat statũ q; medi. solu. rapu qũz hu. ad stõacu et qũz ad i
testia s; ad q; mēbrũ plus repũbu. **R**nd. q; ad intestina et hoc prop
ter res. **C**õdũma est quomõ declinatio matrierũ plus e ad infe
riora eo q; hu. ipũ; cũ sũt graues q; sũt aquei vel terrestres defen
dit inferi. **E**t fa. s. cã qm ductus. i. vie qbus. i. p q; mēbra
superfluitates expellũt plus redundant ad intestina q; ad stomachuz
qm cũ isti ductus sũt vne mēraice plus cũ intestino continuãt
q; cũ stomacho. **T**ertia quia natura fecit. i. ordinãuit ea ad ex
pulsioẽ. **Q**uarta quod est melius q; nã trãsmittat ad igno
bita q; ad nobilia. mõ intestina sũt minus nobilia q; stomachuz
et rõe pũ; creũtãtũ e coligatũ cũ arteria adbozi cũ corde et cũ epy
gloti et pulmõẽ: s; intestina sũt coligata cũ splene: et epe: et all q; nã sũt
sic nobilia sicut cor cui valde stõach; e vicin; et p hoc differet hec. qria
et fa. **P**õria. i. formã disticte. i. ordiate h; zc. tonũ postea e notũ.

Amplius aut scire õz. postq; Joãnes Aduesue dtermina
uit de opatione medicarũ solutuarũ in gñali in pte ista
dterminat d; earũ opatõe in spãli s; q; ipsa medicina solu
tiua diuersificat i mõs seu in spẽs et diuidit hec ps i pte
duas: nã diuersitas mediciaz solutiaz: e duplex vna e eẽntial et alia
e eaz diuio accẽtã q; est sumpta ex parte temporuz ani et rez; circum
stãtũ. et iõ Aduesue duo facit. prio explicat diuionẽ eẽntlez ipsaz. fo
explicat eaz diuisiõem accẽtã. fa ibi et resus sine capli. De posse autẽ
medicie vel mediciaz s; exigẽtiã zc. pma ps h; pte. s. nam diuio
mediciaz solutiaz e triplex vna e sũpta ex pte. mēbroz p q; euãt.
alia e sũpta ex pte ipũ; medicie solutue. itia e diuio eẽntlis medicine
solutie ex pte mēbroz a qb; euãt prio. q; Joãnes mēue pũt vnam
diuionẽ ipũ; eẽntle sumptẽ ex pte mēbroz p q; euãt. fo pũt aliã di
uisiõem eius eẽntle sumptã ex pte mēbroz a qb; euãt. fa ibi. **E**t ego
dico q; medicie de medicinis. itia ibi. Inq; be; e Aduesue de posse
zc. pria i duas prio pũt hãc diuionẽ. fo dclarat mēbra diuionis.

Aduesue at. Intra prie priõ e nota. deinde cũ diẽ. **E**du
i pte ista dclarat mēbra diuiois. et prio facit h. fo pũt subdiu
õez boz mēbroz. fa ibi i fine lectiõis. Addit at mediciaz. pma
ps q; primo fac q; dictum est. fo pũt qdã notabile sũ dubia

tionẽ decidit. fa ibi. **E**t scire õz. pria in duas prio õndit quali
opãt medicina q; p vomitũ euãt. fa aut q; luter medicina opãt q; euãt
p secessũ. fa ibi. **P**er vtrẽz aut educit. circa priõm pte e aduẽ
tẽdũ q; ex dicitis in ista appet q; duplx e cã q; aliq; medicina vomit
tua e vomitiua sũt p vomitũ euãt. vna e q; debilitat os stõachi
supius mõ rationabile e q; humo. attracti ab aliqua medicina p

inferiorẽ stomachi portã expulsiõni: attra
ctiõni vero ipsũ mēri discreuit nõ expulsi
õni. **P**atet ergo rarius nãz op; pharma
ci p vomitũ celebrare: q; p vtrẽ. **D**is. n.
opatio: cui accidit ab eo a quo regulata e
diuersio: infelix. **A**mplius aut scire õz
q; mediciaz solutiõẽ faciẽtiũ alie sũt: q; zc
pprietas e p vomitũ educere. alie quarũ
p vtrẽ. **E**ducit autẽ p vomitũ quecũz
ex pprietate habet: vtrẽ os stomachi supi
õbilitet: deide morãtel i ipso att abũt ad
ipsũ ab epate: et intestinis: et alijs mēbris:
et generant in eo agitacionẽ cũ subuersio
ne: deinde p motũ nãl virtutẽ õtinuãt ei
motũ expellẽdi p os. **P**er vtrẽ autẽ edu
cunt medicie quecũz i stomacho manen
tes attrahũt ab epate et a mēbris humore
que attrahere e eis ppriũ ad itestia pp
tãz vilitat: q; mõ d; ximus. **F**aciũt q; i
ventre p turbacionẽ: deide iuxta moduz
exigẽtie virtutis naturalẽ õtinuãt ei motũ
expellẽdi ad exteriora p anũ et hoc mõ vo

raẽ circa os stõachi supi. mõ medicina magis attrahit ad locũ vbi e
vel inq; q; ad locũ aliũ in quo nõ e: et iõ medicina vomitiua ad os
magis morãt in ore stomachi q; in sũdo iõ magis attrahit ad os
stõachi q; ad sũdũ. **D**einde cũ dicit. **P**er vtrẽ autẽ In pte
ista mēue õndit q; luter medicina solutiua euãt p secessũ et diẽ sic
faciũt q; in vtrẽ. i. i intestis ad exteriora p anũ q; euãt iũc p lo
cũ magis ppinquũ magis e deputatũ a nã ad expulsiõẽ iterũ
ẽt vtrẽ ductus p q; nã ista puenit ad stomachũ itestia vtrẽ a qb;
euãt: cõinuãt q; i intestinis q; cũ stomacho. iuxta q; notãdũ q; me
sue in istis verbis tãgũt. itia q; regrũt ad h vt medicina solutiua
euãt p secessũ vomitũ e sũptũ ex pte loci in quo ipsa manz q; di
cit. **Q**uecũz in stomacho manẽtes. nã sine medicina solutiua
soluarẽ vtrẽ p virtutẽ attractiua q; in ea sũt p violẽtiã q; ifozãt sũ
p vtrẽ q; e melius dictũ semp vel vt plurimũ õz q; mēcat i sto
macho et nũ pũt cũ medicina vomitiã q; tã vomitiã q; solutiua
medi. morãt i stõaco q; n. medicina vomitiã morãt i stõa. h e fa
tis notũ cuius pũt tũ dclãnde medicina secessiua i q; loco magis fac
sũ opatõe p hicit q; zc. via e nota q; e opatio reglaris q; ma
gis pplet dũ e i loco pũcicũ ipsa e i stõa. magis a lögicã attrahit nã
alio sit dũ e i itestis: vñ si ipsa eẽt in itestia cũ itestia sint õputa
ta ad expulsiõẽ possent ex aliq; incitãte vtrẽ stimulatẽ itestia illã ta
le mediciaz cito expellẽt eẽt q; ex pulsa nã facit apl; suã opatio
nẽ tũ h; medicina solutiã et vomitiã maneat i stõa. tũ in alia et alia
pte stõacho vñ medicina vomitiã manz magis i supiore pte stõa
chi solutiã aut magis manz ifũdo e? s; q; explicat mēue. i opa
tõe medicie solutiẽ e q; extra loca p quã mãz euãt cũ dicit. q; taz
trahit ad itestia. nã q; vñ ista medi. solutiã mēcat i stõa. nã e necẽ
q; atrahat ad stõacu tũc. n. õi; medi. solu. eẽ vomitiã et nũq; sol
uerz vtrẽ imo oẽs ad traherẽt ad stõachũ q; educerẽt postea q;
vomitũ: s; attrahit solũ tales bu. ad locũ õputatũ magis a nã ad
expulsiõẽ tall. aut e itestia. et p h possent hẽ argu. ad pbandũ q;
medicia solu. nã euãt p virtutẽ attractiua q; i ea. pbat. nãz posuit
statũ q; ipsa manz i stõa. si q; euãt manẽs i stõa. p virtutẽ attracti
uã eos attrahit ad stõachũ eo q; attractiõẽ mot; alicũ; ab aliq; ad
se vt az. pũt. 9. phicoz postã solui h rõ. h mõ. nã medi. solu. at

trahit p virtutē attractiua: s; nō ē necē q; attrahit ad locū i q; ē sed
 sufficit q; attrahat ad locū dputatū a nā ad expulsiōē q; locū ē. ite
 s; si. si dicit q; attractio ē mot' alicui' ab alio ad se dico q; ēt ē mo
 d' al' attractōis q; ēt recitat' q; ibi q; gde ē ab alio ad aliū q; ad
 locū dputatū: vñ ē si medicina poita sup uolā man' aut sup vē/
 trē vñ illa euāct p fluxū vētris nō ē necē q; ibi sit attractio bu. ab
 alio q; ab aliq
 b' mēbris de
 termiatis siue
 a toto ad aliū
 q; ad locū aliū
 deputatū a nā
 ad expulsiōē
 talis at loc' si
 itellia. itūz q;
 explicat i hys
 vñbis p q; me
 dicia solutiua
 euāct i h' p se
 cessū ē q; inu
 it nobis mem
 brū a q; euāct
 sū attrahit cū
 dicit. Ab epe
 r alius mēbrū
 deinde cū dic
 a **Scire** q;
 in ista pte pōit
 q; dā notablē
 sū q; dāz du
 bitatiōē dicit: posuēat. n. statū mōz s; quē medi. vomī. opaf q;
 eēt du' apd alt' vtrū ex aliq; medicia s; lutiua posset fieri vomitiū
 r' q; sic: r' primo h' p pōit s; eius cāz assignat. s; ibi. Lā
 aut pmi. In pte ista q; dicitur declarat. r' p'io declarat q; uer me
 dicia solutiua pōt fieri vomitiū. s; declarat q; uer vomitiū pōt fie
 ri solutiua. s; ibi. Et vomitiū iuenim'. p'ina p; h; duas ptes
 hui' dicit. s; illas cās declarat in spēali. s; ibi. **Primo** aut
 dicit sic de pma. Lā p'imi. s; q; medicia feculentiua: sit vomitiū.
 Et q; q; p' dispōēz medicie q; q; p' dispōēz q; ē in suscipiēte
 q; q; p' dispōēz p'ingēte sup vtrūq;. nā sicut ad quāz actionē dū
 dūto mō sit regunt' tria. s; fortitudo agētis. dispō patientis: r'
 sufficiētia p'is. ita r' aliq; actio pōt impediri vt nō currat s; sū ordi
 nē. p' p' h' tria aut p'p' debilitatē agētis. vñ p'p' etiā dispōēz pati
 entis. vel rōe tēporis cōpūdo sil' cū tpe. alias res sibi āncras
 q; ēt tpe mēsurant. r' iō. p'pter h' tria q; pōt dēscue in lra ipa me
 dicina solutiua poterit impediri in sui actioē vt. s; fiat vomitiū vñ rōe
 agētis q; medicie: vñ rōe corporis cā suscipiētis: vñ rōe vtriusq;
 simul vt cā. calia tpe mensurantur. Deinde cū dicit. **Primo**. at
 p'imi. In parte ista q; r' tres q; r'. s; medicia solutiua pōt fieri vo
 mitiua: r' p'io declarat illā cāz q; se tenebat ex parte medicie. s; o
 declarat cām q; se tenebat ex pte corporis suscipiētis. itio. r' clu
 dit illā q; se tenebat ex pte vtriusq;. s; iae ex pte regū circūstātiū q;
 accidit corpori r' ēt medicie. s; ibi. **Secūdu** aut. itia ibi
 Tertium vero dicit sic de pma parte. **Primo** aut p'imi. s; q; se te
 net ex parte medicie ex solutiua fiat vomitiua ē si medicia. Et
 carū q; super natāt s; oā. sicut ē agarcus: vñ sic supernatās s; oā.
 debilitat os s; oāchi q; cito r' faciliē recipit hu. attractos a medi. r'
 attrahit hu. ibi cū supernatēt s; oā. vñ expellit' postea per vomitū
 Et carū q; nimū adberēt q; abhominatiōē cā nausee. nauſeave
 rō ē cā vomit'. Aut q; ea; q; agitāōēz r' turbāōēz faciūt nimā
 p'p' fortitudinē virtutis cap' sic ē scamōea. vñ q; s; si inuēit mltos
 malos hu. in corpe eos sil' expellit p vomitū r' fluxū vētris r' p'ci
 pue dūz ad b' cētū dispositi. vñ si eos n' possit expellē p inferi' ex
 pellat eos p vomitū r' sit tunc medicia illa solutiua vomitiū. deide
 cū dicit. **Secūdu** aut. In pte ista declarat s; q; cām q; medi
 cina solutiua sit vomitiua q; se tenz magis ex pte corporis suscipiē
 tis r' dicit sic. **Secūdu** aut. i. s; cā q; medicina solutiua sit vom
 itua suple ē exhibitio formatie sup stomachū debilē r' p'pucq; tū
 ad os eius sū illa sit eius debilitas ex nā siue ex egritudine. nā tūc
 medicia incitat nām vt expellat hu. ad locū debiliōz ē os s; oā
 cū. supius aut ēt medicia solutiua attrahat hu. ad locū debiliōz ē

vñ postea sit vomitiua. **Qu** exhibitio ei q; patit' sicutatē fecū intestis
 adherentiū nā q; sit oppilatio in intestio colō. aut in intestio rēō. vel ite
 Rio monoculo. a fecib' duris r' cōsticatis in eis. tūc nō pōt nā expel
 lere hu. attractos a medicia pitestia pp' eoz oppilatōz q; hu. regurgi
 tant ad supiora r' faciūt vomitū r' iō vebētis habē documētū circa s;
 nā q; alicui exhibitio medicina solutiua credēct' q; oppilatio fiti ite
 fitatis subleuant' corpus medicine. **Ter**
 tium vero est cōmotio corporea: aut aia
 lis super pharmatiā. r' fetoz r' aspect' rei
 aboiabilis: r' similia. Et vomitiū s; quan
 doq; inuēimus vētris solutiua: adhuc
 pp' illa eadem tria diuerso tamē mō se ha
 bentia. **Primum** est s; sit medicina ipsa
 in se sit velocis descensionis: aut sit cū ad
 mixione rei delectationem faciētis. **Secū**
 dum vero ē: q; si medicina fuerit ei exhibi
 bita q; stomachūz habz fortē. aut quia su
 scepit eam super famem vehemētē: quan
 do stomachus ē auarus: aut quia lenitatē
 nature habet. **Tertium** quoq; ē d' distm
 ctio int' tōis ad alia. p'pter res d'lectates ex
 teniores: r' quia natura omnia regulās fa

stinif pp' feces du
 ras tūc debemus
 eas feces mollifi
 care r' eas extra
 corpus educē vt
 s; medicina soluti
 ua rēē r' puenien
 ter p'pellat suam
 opationē p fluxū
 vētris. Aut bz co
 artatōem canaliū
 expulsiōis. s; pp' ali
 q; hu. grossos r'
 vis. ibi exētesz o
 pillatōēz iduētēf
 L' d'cto; . s; illi'
 mē sicut cōingit
 i colica aut i illa /
 ca. nā vt educant
 illi hu. grossi r' vi
 scofi cōartati i vis
 itestmoz facim'
 distē r' nō educi
 mus tūc q; medi

eus adhibet tūc medicinā solutiua p' supi' q; si sit debilis nihil de tali
 bus hu. attrahit ab intestis q; in eis sūt coartati si aut forte mltos hu.
 attrahit a locis alijs q; p' inferi' nō possunt euāri cū vix ille sūt oppila
 te q; regurgitāt tūc ad stomachū r' ē tūc error posterior: p'ioz p'oze.
 Et q; q; ē causa huius ipetus ventositatez sublimāis. i. s; rursuz
 eleuātis. Corpus medicine nam in colica damus medicinā soluti
 ua tunc puenit q; q; p'p' v'etositatē q; ē p'cipue p'uncta cā ipsi
 us colice vel vt plurimū q; hu. attracta a medicina subleuant'. s; rursuz
 q; euānt tunc p vomitū. deinde cū dicit. **Tertiu** vero. In pte
 ista ponit tertiam cām q; medicina solutiua sit vomitiua q; se t; mag
 is ex pte vtriusq;. s; corporis suscipiētis r' medicie q; cā nō ē nisi er
 roz in app'roximatōe rex nō nāliū vt tpe m'atur r' iō bec tertia cā re
 ducitur ad tēpus et. **Tertiu** vero. i. terna cā q; se t; ex pte vtriusq;. s;
 corpus suscipiētis. r' medicie: vt. s; de solutiua fiat vomitiua. Est mo
 tio corporea. s; indebita: vñ dato q; aliq; assumēs medicinā solutiua;
 nō habeat stomachū debilē nec oppilatōēz i intestinis nec ēt medic
 na sit nauſeatiua tū p'p' malū eius motū. q; r. s; sicut capite icliato mo
 neat ēt de latere i latus pōt fieri h' medicia vomitiua: Aut alia. s; sup
 flua via r' fetoz r' aspect' rei abhorabil' r' similia: vñ si tal' videat ali
 quas res fetidas vt feces ponamus. ex eis incurrit abhoiatiōēz r' p
 dūs nauſeā r' vomitū incurret. deū cū dicit. **Et** vomitiū. in
 pte ista mesue ponit cās p'p' q; medicia vomitiua sit vētris solutiua
 r' p'io hoc facit i generali. s; o in spēali. s; ibi. **Primum** ē dicit sic de
 prima parte. Et vomitiū inuēimus vētris solutiua adhuc p' illa tria
 eadē diuerso. i. s; r'io mō se habētia q; r. ex pte medicie. s; dū ipsa
 delectabilis ē aut ex pte suscipiētis stomachi dū ē i virtute s; ois retē
 tiue. aut ex pte vtriusq;. deinde cū dicit. **Primum** est. In spā
 li has causas declarat r' p'io d'clarat p' cāz q; medicina vomitiua sit
 solutiua r' illa cā se t; magis ex pte medicie. s; o declarat cāz q; se t; ma
 gis ex pte corporis suscipiētis. tertio cām huius q; se t; ex pte vtriusq;
 Quarto subiūgit cām. quartā specialē huius dicit. s; ibi. **Secūdu**
 est tertia ibi. **Tertium** quoq;. Quarta ibi. Et nā regulās di
 cit sic de prima pte. **Primum** ē si medicina ipsa sit velocis descensiois
 vñ quādo datur lapis lazuli cā voitus infē. q; r' tana sut gravitate d'lec
 dit r' soluit vētrē. Aut sit cū amixtione rei delectatōem faciētis vñ
 si dat alicui cā voitus polipodiū: aut rasanus: vt scamōea r' cūz eis
 miseremus spēs odoriferas sicut ciamomū. zinziber. r' garioflos
 r' hui' q; redderēt d'lectationē i medicina tūc illa medicia retineret r'
 solueret vētrē. **Secūdu** ē mō ponit aliā cām s; m' ē si medicina fuit ex
 hibita ei q; stomachūz habz fortē. nā tūc stomach' exis fortis q; quid re
 cipit retinet r' nō expellit p' pte eadē p' q; attraxit illd' imo p' aliā au

qui suscipit eam sup fame: nam tuc stomach⁹ existens famelicus red
dit avarus supra qdēcūq; recipit: vñ corugat & cōstringit sup id et
nō expellit id p eadē locū p qz attrahit id. Aut qz leuatē bz vñ sicut
sunt pari ad colericam passionē tuc enim debent magistrā sponi bu.
ad loca magis debilia aut sunt in testina imparata ad colericam
passionē. Tertium qz ē distractio intentionis ad alias ptes pp res
delectantes exteri
na vñ qñ dāmus

alicui forte vomit
tium si ipe stati
nō sit sollicitus ad
uomēdū imo oc
curunt ei res de
lectātes sine dele
crabiles circa qñ
ponit suā intēti
nē tuc ad farmāc
retinet: vñ in po
sterū nā apit pille
rō cito expellit p
inferi. Et si vñ
tris solutio. De
inde cuz dicit.

Et nā regulans
In pte illa subū
git quādā spālez
cām qñ. s. medici
na vomitū sit so
lutia. vel pōt dici
qz ipe decidit qz
dam dubitātiōm
circa dicta & ē for
te melius dixerat
enī qz quandoqz
medicia solutia fi
at vomitua & qñ
qz eoz: mō qñ rez
aligz qz magis ad
uenit an qz medi
cina vomitua fi
at solutia an eoz
rūdū qz re quēti⁹

medi. vomitū sit solutia qz eōuerso eo qz melius ē naturā trāsmittere
mātas pifertus qz per superius & magis hoc sit a natura ppter sex
causas (supra cōnūcratas & notuz ē qd dicit h. **A**dhuc aut. post qz
mesue vñā diuioz posuit medi. solu. sup. ex pte mēbroz p qz trāstis
clarauit etiā mēbra diuisionis In pte ista sēdiuidit mēbra diuisionis:
& diuidit h ps in ptes duas. nā pzo. pmitit vñā diuisionē vñ sēdi
uisionē medi. euāntiū p vomitū: & in fa pte pōt aliā sēdiuisionēz medi
ciaz euāntiū p secessū: fa ibi. Inqz bebē. mesue medicinarū &c. pza
i duas pōt istā sēdiuisionē. sō delarat mēbra ipso in ipso medi.
spālūter. fa ibi. **E**niter autē. ita dixi qz mediciaz solutiaz qdā sit
euāntiū p vomitū & qdā p fluxū vētris. **A**dhuc aut mediciaz &c. sup.
& quēdā faciū vomitū mediocriter vt ipe declarabit. **D**einde cū dicit

Eniter aut. In pte ista declarat mēbra diuisionis: & pzo de
clarat qz sunt medicine qz leniter vomitū faciunt. sō ostendit
qz sunt medicine faciētes vomitū mediocrit. tertio ostendit que
sunt medicine faciētes vomitū laboriose. fa ibi.

Ediocriter autē. tertia ibi. **L**aboriose autem. & sem r a
dicū radices qñ absolute pferūtur intelligunt de radicibus qz
a vulgaribus absolute vocant radices qz comedūtur ppric
in tpe quadragesimē qz sunt grossē & albe & fortes i sapore & assimi
lanē rhabbanō licet radices nō sint ita acute i sapore sicut rhabban⁹
iste autē radices sunt vomitue leniter eo qz de se nō distigūtur: vñ
remanēt in flo. & ipsū debilitāt & ēt semē eaz. **E**t sal. & pcpic qñ
accipitur in multa qzitate. **E**t flos mirice. i. flos tamarisci. **E**t assa
ta vel assarū. nā ipsa valde appropinquat ad medicinā forūter vo
mitiū & ppter hoc ipsam forte posuit in fine istius pti. deinde cū
dicit. **E**t **E**diocriter aut. In parte ista ostēdit que sunt me. me
ric vomitū faciētes & d. sic nuxvomica. i. nux vñ auelana ida. dr
omica a sui opatōe qz vomitū puocat. **C**artam. i. croc. ozula

cere. discreuit sapientius de re vomitua so
lutiuam: pp illa qz diximus mō. **A**dhuc
aut medicinarū vomitū faciētū: qdā faci
unt illud leniter & sunt ppric: qñ qz pter
h qz magnam vñ nature inferant: faciunt
vomitū: qdā faciunt cōtra.

Eniter aut vomitū faciētia sunt
semē aneti: & atrplices: & semen
nigelle: & semē rape: & semē radi
cis: & rassanus & sal: & flos myrice: & semē
cepe: & assarum & similia.

Ediocriter aut vomitū facien
tia sunt: nux vomica & cartamus
& baurach: & salgēma: & sal indū
& been magnum & similia.

Laboriose aut vomitū faciētia
sunt elleborus albus: & cōditi: &
mezereon & been minus: & cata
pucia: & kerna: & tapfia: & harmel & cucu
mer asininus & similia. Quot modis fiat
operatio solutiu.

Aqz **E**debe. **A**desue **A**medi
ciarū educētū p vētrē opatio qz
tuoz modis fit: cū ppric tate inna
ta eis. **A**ut. n. educūt dissoluēdo sua ppe
tate: sicut scamonea & turbit. **A**ut cōpri
mēdosua ppric tate: & expumēdo sic mi

n⁹. Baurech. Echinas. ppe ad magnitudies. loco m⁹ bui⁹ vrimur
sate nō & ipz adurim⁹. **B**een. magnū ē. qdā granū ciceri aut
auellane multe vinctiostris nascit in austria. **D**einde cuz dicit.
Laboriose aut. In pte ista mesue ostēdit: qz sunt medi. faciētes
vomitū laboriose. cōditi hradice similit ello albo tñ ē pfecte elle
borus albus licet ei assumilei in folijs & radice: tñ pēst hz subtili
ozes ramos
qz ellus albus
& cōditi nō est
minus forte i
virtute qz p
ellus albus &
iō possumus
vñ cond ist p
ello albo: vñ
ex eo fit ster
nutatorium.
Benminus
& assimilatur
ciceri paruo &
nascitur i au
stria parua.
Kerna. i. mi
rasole. arnel.
i. cicuta. **D**ei
de cū dicit.

Aqz
beben mesue
In parte ista
ponit sēdiuifi
onē medicia
rū. educētū
p vētrē & pzo
mō facit h. sō
iē qdā medi.
solutiaz illis
qz tuoz modis
ponit differē
tia fa ibi.
Et ego dico.
terreriabi. i.
māna & sic ap
per ex bac lra qz medicie vētris educie sūt qz tuoz mōz. qdā. n. sūt
qz euānt dissoluēdo & attrahēdo sic turbit & sca. qdā aut sūt qz eu
cūnt ppric tate & ex h appet qz vna medi. solu. pōt opari duob⁹
mōis. s. attrahēdo & cōprimēdo sicut facit mirabo. tñ dicitur d
noiri ab illo mō qz ē magis dñans in eis qdē mōus ē p ppric
tionē & expressionē. qdā vero sūt medi. solu. qz euānt lubricū fac
ēdo qz qdē magis opat circa lūphicē bu qz circa eoz: cōtrū sūt p
sūdā. deū cū dicit. **E**t ego qdē dico. In pte ista mesue cō
pat pncis drāz medicias euāntes attrahēdo ex vna pte ad alias
qz euānt leniēdo lubricū faciēdo & ppric tate & pmo facit hoc. sō
duiom tridet fa ibi. **A**trabit. n. māa a supiorib⁹. i. a lō
gū & ab inferioribus eradicit &c. deū cū dicit. **E**t scire debet
In pte ista mesue pōt qdā notabile: sūt dubita. **R**ict posue
rat. n. stati qz erāt qdā medi. qz erāt cū iuuamētū i capite p accūs
& ēt qdā mō p se. mō diceret aliqz qz sūt medi. qz euānt p se & qz p
accūs: aut iducūt iuuamētū p se aut p accūs. **R**ict & dicit qz ex me
di. solutis qdā sūt cū iuuamētū p se sic iste: qz p⁹ nē: & ppric tatem
faciūt iuuamētū: sic tamaridi dū euānt colerā iducūt iuuamētū p se
qz p⁹ nē & ppric tate opant h: p⁹ nē qz si sūt i hu. & collā callā &
ficca: & ppric tate h operat educēdo colerā qz corp⁹ calefaciebat &
erocabat: ēt turbit euānd of lā iuuāt p se p⁹ nē sua qz sūt caly & sic
ci sūt sūt & hu. & ppric tate qz educūt id qd⁹ faciebat i corpe nocu.
qz ifrabat & hūctabat cor. sūt ēi sūt qdā me. qz sūt cū iuuā. p accūs
qz nō iuuāt sui p⁹ nē sūt sua ppric tate: sic sca. qñ euāt colāz & ifrat cor
p⁹: n. n. h fac p se qz nō ex p⁹ nē qz pot⁹ calefacere cū ipsa sit calā &
ficca & cola ēt: sūt p accūs qz educē hu. colicū sūt vñ locus qz p⁹ sca.
ifrat qz duc hu. calz rūt ad cut⁹. n. ē ē fieri h ad eī⁹ ab eī⁹ ē fieri p
rū sūt planū ē qz ad pntiā colē corpe seqt caltas qz ad eī⁹ ab eī⁹ ē fieri
seqt ifrat: sūt planū ē qz ipsa a corpe auferit p sca. qz sca. euādo colāz

Aqz
beben mesue
In parte ista
ponit sēdiuifi
onē medicia
rū. educētū
p vētrē & pzo
mō facit h. sō
iē qdā medi.
solutiaz illis
qz tuoz modis
ponit differē
tia fa ibi.
Et ego dico.
terreriabi. i.
māna & sic ap
per ex bac lra qz medicie vētris educie sūt qz tuoz mōz. qdā. n. sūt
qz euānt dissoluēdo & attrahēdo sic turbit & sca. qdā aut sūt qz eu
cūnt ppric tate & ex h appet qz vna medi. solu. pōt opari duob⁹
mōis. s. attrahēdo & cōprimēdo sicut facit mirabo. tñ dicitur d
noiri ab illo mō qz ē magis dñans in eis qdē mōus ē p ppric
tionē & expressionē. qdā vero sūt medi. solu. qz euānt lubricū fac
ēdo qz qdē magis opat circa lūphicē bu qz circa eoz: cōtrū sūt p
sūdā. deū cū dicit. **E**t ego qdē dico. In pte ista mesue cō
pat pncis drāz medicias euāntes attrahēdo ex vna pte ad alias
qz euānt leniēdo lubricū faciēdo & ppric tate & pmo facit hoc. sō
duiom tridet fa ibi. **A**trabit. n. māa a supiorib⁹. i. a lō
gū & ab inferioribus eradicit &c. deū cū dicit. **E**t scire debet
In pte ista mesue pōt qdā notabile: sūt dubita. **R**ict posue
rat. n. stati qz erāt qdā medi. qz erāt cū iuuamētū i capite p accūs
& ēt qdā mō p se. mō diceret aliqz qz sūt medi. qz euānt p se & qz p
accūs: aut iducūt iuuamētū p se aut p accūs. **R**ict & dicit qz ex me
di. solutis qdā sūt cū iuuamētū p se sic iste: qz p⁹ nē: & ppric tatem
faciūt iuuamētū: sic tamaridi dū euānt colerā iducūt iuuamētū p se
qz p⁹ nē & ppric tate opant h: p⁹ nē qz si sūt i hu. & collā callā &
ficca: & ppric tate h operat educēdo colerā qz corp⁹ calefaciebat &
erocabat: ēt turbit euānd of lā iuuāt p se p⁹ nē sua qz sūt caly & sic
ci sūt sūt & hu. & ppric tate qz educūt id qd⁹ faciebat i corpe nocu.
qz ifrabat & hūctabat cor. sūt ēi sūt qdā me. qz sūt cū iuuā. p accūs
qz nō iuuāt sui p⁹ nē sūt sua ppric tate: sic sca. qñ euāt colāz & ifrat cor
p⁹: n. n. h fac p se qz nō ex p⁹ nē qz pot⁹ calefacere cū ipsa sit calā &
ficca & cola ēt: sūt p accūs qz educē hu. colicū sūt vñ locus qz p⁹ sca.
ifrat qz duc hu. calz rūt ad cut⁹. n. ē ē fieri h ad eī⁹ ab eī⁹ ē fieri p
rū sūt planū ē qz ad pntiā colē corpe seqt caltas qz ad eī⁹ ab eī⁹ ē fieri
seqt ifrat: sūt planū ē qz ipsa a corpe auferit p sca. qz sca. euādo colāz

israt cor. p. accis deis cu die: **¶** Et dico q. posse. i. pte ista potit
 alia diuisione operatiois medicinaru solutiaru sumpta ratione
 humoru quos euacuat. et primo in generali ponit hanc diuisionem.
 sedo in speciali declarat ea. scda ibi **D**istinguedu in posse
 medicinaru. prima in duas. pmo ponit modu fm que distinguit
 operatioes medicine solutiue ratione hu. q. euacuat. sedo circa
 h. narrat operatioes altaru
 et cas improbat. tertio ite
 ratio d. hoc po
 nit sua opini
 one. scda ibi:
¶ Et dicit q
 da. terna ibi:
 dicimus aut.
 Deinde cum
 die: Et dicit
 quidam. In
 pte ista cura
 ca h. potit opi
 nione alioru
 et improbat p
 mo eaz. ponit
 scdo ea ipro
 bat. cunda
 ibi: **¶** Et sic
 dicentes erra
 uerut. dicit sic
 de pma parte
 q. qda dixerit
 q. ipa medici
 na no euat hu
 more electiue
 nec. ppriu hu
 more. sed so
 luz euat pmo
 illu q. magis in corpe e augmetat. postea hoc iprobat duplici ra
 tione. pma est si medicina pmo educeret hu. magis augmenta
 tum in corpore: tuc ois medicina pmo educeret ista q. aliu hu. cu
 ipm ista sit in corpore nostro vtriusq. coleris: hoc aut est falsum.
 scda ratio est si hoc esset tue sequeret q. ois medicina magis eua
 cuaret subtilem humorem q. grossum: non eaducto q. falsum
 est cum enim isti ponant q. ipsa euacuet ex necessitate vacui: aut
 plenitudinis eo q. non euacuet nisi petu hu. in q. to mo in qua
 li: tunc illos citius euacuabit: qui magis abundant: possum aut
 humiditates subtiles magis habundare q. grossi: videmus au
 tem q. medicina quandoq. prius euacuat humorem grossum q.
 subtilem sicut quandoq. euacuat melancoliam: et tamen dimittit
 ista liquidum aut coleram: quare hic facit causa electionis: sed
 tu dices quare non facit mentionem de sanguine cum etiam
 eius existens sit valde super alios humores sine dubio q. tum
 est de opinione illorum debuisset fecisse mentionem de sangui
 ne cum sit peccatum in sanguine in q. to corpore nostro sit etiam
 multum excedens alios humores tamen hic dixit quia presuppo
 nitur cum eis q. loquitur de medicinis solutiuis que nunq. p
 mo nec per se euacuant sanguinem. Deinde cum dicit. **¶** **D**
 icimus autem. In parte ista circa hoc dicitur ponit opinionem su
 am siue de claret opinionem per quam medicina dicitur euacuare hu
 mo. et notum est. Juxta qd. notandum q. ex ista littera possum
 habere solutionem cuiusdam questionis in qua consuevit queri
 vtrum aliqua medicina solutiua possit euacuare alium humorē
 q. propriu sibi: quia diceret aliquis videtur q. non: quia si ipsa
 euacuaret alios humores a suo. pprio tunc ad omnes illos habe
 ret formam specificam determinatam: vel per quaz illos euacua
 ret: hoc autem est impossibile. dico ad hoc q. ipsa medicina solu
 tiua per se et fm se non euacuat etiam pprium indeterminatum
 et determinatu hu. sed per accis bene potest euacuare alios a p
 prio hu. et hoc contingit quando ipsa est effrenis et irregularis. e
 autem effrenis aut irregularis ex quatuor aut ratione male qua
 litatis: aut ratione quantitatis: aut ratione corporis et virtutis ei:

aut ratione vtriusq. ratione qualitatis et hoc dupliciter: aut ratione
 qualitatis comunis: aut pprie: ratione qualitatis eois et hoc non po
 test euacuare hu. et illum. nam vt ponit Auer. in quinto sui collz ca
 pitulo de medicinis euacuantibus a forma specifica ipsa medicina
 solutiua non potest absolui a virtute comuni que est educere humo
 rem nam turbat cum educit sicuna educit etiam cum hoc hu. mo cu
 hu. ipsi non sint
 tm dispati sic vi
 uny et cadaver. i
 mo ipsi aliquales
 conuenientiaz et
 comunitatem ha
 bent pot medici
 na solutiua ma
 nente in ea virtu
 te euacuatua co
 muni euacuat p
 prio humore ali
 os euacuare. hoc
 etiam potest esse
 ratione qualita
 tis proprie ipsius
 medicine et que i
 est sibi per se et ac
 cidetali ter per se
 nam agari^o eua
 cuat flegma et co
 leram per se qua
 doq. gdes simul
 dum inuenit eos
 adinuenit mxtos
 quadoq. aut suc
 cessiue potest etia
 medicina per qti
 tatem accidenta
 lem diuersos hu
 mores euacuare
 sicut turbat quando esset rubrum aut nigrum venenosum. tunc eni
 non solum flegma euacuat imo euacuat q. cuq. humorem vt etiam
 sanguinem euacuat. scdo dico q. euacuare potest plures humores
 ratione quantitatis quando offertur in maiori dosi q. debeat: nam si
 cut medicina euacuat appropriata huic humori ita oportet vt sit bec
 quata: quia incoeuienti dosi et ideo si sit superflua euacuat euacu
 atione comuni et associata: sicut apparet in scamonea quando exbi
 betur in superflua q. tate tunc enim primo euacuat choleram: post
 ea flegma vsq. ad sanguinem. Item etiam hoc contingit tertio rati
 one virtutis corporis: nam cum ipsa medicina euacuet vim inferen
 do nature. vt Auer. ponit quinto sui collz posuit etiam mesue supra
 tunc licet virtus expulsua sit irritata ab ipsa vt expellet solum vnu
 humorem sibi proprium tamen post q. expulit illum nititur vtr^o ex
 pulsua corporis illum aliam expellere qui etiam est nociuus ei et su
 perfluus in corpore et illum fugare et precipue quando natura corpo
 ris et virtus est fortis et ex hoc potest apparere nobis q. non parum
 facit ad euacuationem virtutis ipsa violēta a medicina. quarto etiā hoc
 pot. contingere ex parte vtriusq. nā pot. ee q. virtus sit fortis in expel
 lēdo me. etiā euabit virtute cōi cūatia. vñ inter hu. nō sit tāto discōue
 niētia sicut inter viuū et mortuū poterit euare alios humores a p
 prio indeterminat hu. ergo rē.
¶ **D**istinguedu aut in posse me. **¶** Post q. me. posuit q. da di
 uisione gūale me. solu. supra rōne hu. q. s. euat. In pte
 ista illa diuisione declarat i spali: et prio pot. ordine me
 di. solu. q. tu ad ordinē hu. quos euat: in scda parte specificat me
 dicinas solutiuas que sunt euacuatue determinantum hu. siue eo
 rū mūdificatiue. scda ibi. Et sunt ex med. prima in duas. primo fa
 cit q. dictū ē. scdo remouet q. da dubitatioē. scda ibi. **¶** Me q. mi
 rādū. circa pma pte ē aduertēdū q. cā qre me. q. euat ista prio id euat
 postea euat vno colerā: postea mliaz. vltio san. ē duplex vna ē vt sup
 dicebat pp duas cās pncipalr me. post euacōne ppriu hu. euat alium
 hu. vna ē pp virtute euatua cōez q. in ipa remanet post opatōez vir
 tutis. ppe et hāc aut virtute et opatiōez cōez hz rōne caliditatis vt ua
 cuitatis modo omne q. attrahit rōne calidi vel vacui attrahit citius

q. subtile est q. grossum et id colera sit subtilior: q. ipsa. s. m. l. p. d. e. uo
nem fluitis: euabit colera: postea m. l. s. c. a. p. o. t. e. c. : nam vt apparuit
supra vna causa potest esse quare vna medicina euacuat vnum hu-
morem post aliu erat q. me. inferebat vtz ne et id q. m. e. euauit pro
p. m. h. n. post illu d. z. magis euare illu q. magis molestat naz q. et ma-
gis h. n. d. a. t. in. c. o. r. p. o. r. e. et id si reubarbaru euacuauit colera in aliquo
post ipsam debet
euacuare s. l. post
ea melancoliam
eo q. magis s. l. a.
molestat: plus est
am de eo est i. c. o. r.
pore qua de me-
lancolia. vltimo
vero educit san-
guine eo q. cu sit
thesaurus ne no
etia molestat na-
tura: et s. l. fit d. eo
in corpe de alijs

deide phle. m. v. l. i. o. v. o. sanguine. Neq. miradu: nulli eni medicinaru propriu est de prima intentione esse sanguinis edu-
ctiuam. Custodit enim cum natura vsq. in postremum: nec deserit nisi coacta. et si arguatur de sanguine in quem coadit cor-
ruptio: et putrefactio dicendum iam desi-
sse esse sanguinem. Inquit enim Galie
hu. m. aduertendu e. q. id qd dicitu e h. z. veru qn sol. iste hu. q. debet
principaliter euacuari a medicina petat in quali aut in quato vel vtro
q. s. alij humo. sunt fm naturam. nam si aliqua medicina euacuat col-
leraz et illa peccet in quali in cor. pore s. l. a. aut em non peccet sed magis
peccet m. l. a. magis in quali. tunc contingit q. medicina que euacua-
uit coleram post coleram euacuabit m. l. a. z. no s. l. a. etiam supposito
q. s. l. a. peccaret in q. s. o. non in quali re. m. l. i. e. z. ideo etiaz si aliqua medi-
cina detur principaliter propter vnum humo. euacuandum et istu
in cor. pore non peccet tunc ipsa euacuabit prius humo. elium pec-
cantem qua illum q. s. debet principaliter euacuare: et si etiam medi-
cus faciat istud ex errore. et ex hoc apparet q. hic ordo debet intelli-
ligi in cor. pore in quo solum ille hu. qui debet principaliter euacuari
a medicina peccet in quali. alij autem. hu. non peccet in quali. et ex
hoc apparet quare vltimo et rarius educit sanguinem eo q. raro est
q. san. peccet in quali: sicut etia alij hu. et na ipuz recedit pro thesau-
ro. sed tu dices quare etiam non eo aprauit hunc ordinem ad medi-
cinam euacuatiuaz m. l. e. principaliter. dico q. satis datur intelli. i. ex
dicitu s. o. co. naz si aliqua medicina euacuat principaliter m. l. a. z. post
ipsaz euacuat coleram postea s. l. a. vltimo n. c. i. t. a. natura euacuat san-
guinez. deinde cum dicit: Neq. miranduz. In parte ista mesue mo-
net dubitationez et soluit. et primo facit hoc secundo circa remotione
huius dubitationis ponit quandam obiectionem: et eam soluit. se-
cunda ibi a. Et si arguatur. circa primam partem est aduertendum
q. mesue in suis verbis ponit duo in genere vnum est q. non est re-
perire aliquaz medicinam regulariter et de. p. p. r. i. a. intentione sangui-
nis eductiuaz: et causa est quia natura cuz recondu vsq. ad vltimu s. z.
q. ponit mesue in his verbis est q. s. l. non sit aliqua medicina que de
propria intentione euacuet sanguinem tamen virtus sive natura co-
acta ab effrenate farmaci est q. vltimo illum expellit ratio primi po-
test esse duplex. vna est suprema. natura nunq. intendit principaliter
et regulariter sanguinem a cor. pore expellere sed ipsuz ad vltimu
retinere s. z. q. est ei posse tunc non reperitur me. que principaliter il-
lum euacuet sed ita est quare et. maior est no. quia medicina regula-
riter operans solum illum hu. expellit quem natura intendit euacua-
re. minor e no. eo q. sanguis est thesaurus q. medicina solutiuaz no
habet a proprietate ipm sanguinem attrahere tunc non est reperire
medicinam que regulariter et per se sanguinem euacuet: sed ita est q.
re et. maior est no. eo q. iste medicine euacuant hu. et eos attrahunt
per proprietatem: minor apparet ex eo q. natura principaliter at-
trahit sanguinem eo q. m. e. d. r. a. ex eo precipue nutriuntur: et si attrahit
alios hu. hoc faciunt vt cum sanguine sunt permixti dum non nu-
truntur nisi permixti cu san. aut et p. p. t. e. r. diuerfitate membroru in
actu nutritionis ipsoz. vnde quedaz magis indigent sanguine me-
lancolico vt ossa quedam sanguine colerico vt pulmo. et sic de alijs.
modo scitis q. attractio nature qua attrahit sanguinem est opposita
nature ipsius medicine solutiuaz eo q. medicina attrahit per virtute
venenosam que in cavius antez venosus est cotraria nature cor-
p. r. i. s. quare concluditur q. non reperitur medicina principaliter sa-
guinis euacuatiua tamen iste rationes non sunt demonstratiue: no
enim concludit q. nullo modo possit reperiri medicina sanguis edu-
ctiuaz imo bene reperitur sed tamen medicus non debet ea aliciu ostē

dere: nec demonstrare cum illa medicina sit valde effrensus phy-
sicus etiam medicus non potest sic subuenire nocentis
eius. vnde Galienus ponit in libro de simplicibus farmaciis
q. talis medicina sanguinis eductiuaz non reperitur et si reperit-
ur: medicus ea vti non debet non enim euacuat sanguinem nisi
si propter pessima accidentia que inducit et nocentia scilicet

De sanguine cui accidit: vt putrefi-
at: scire debes: quoniam eius subtile tra-
sit in coleram citrinam et grossam eius in
melancoliam hos autem educi posse per
medicinam nulli dubium est. educunt
autem sanguine omnia soluentia vltime
et effrenate no pprie: et hoc tribus modis.
Aut q. s. l. medicina e eaz q. excoiat venas

excoiando ve-
nas et super-
flue aperien-
do scilicet ori-
ficia venaruz
et etiam quan-
do valde sup-
fluit in euacu-
atione vt ipse
statz ponet et
iaz magis tu-
te et comode
possumus sa-
guinem euacuare

cuare q. cum medicina possumus enim cum euacuare per floiaz
et cum ventosis non autem sic alij humores eo q. alij humo. eua-
cuant magis cu electioe non aut ex necessitate vacui vt p. s. e. c. u. t. i. o.
ne vnius ad alteru sicut contingit quando ex flosa sanguinis eua-
cuatur enim magis ex necessitate vacui vel ex quadam p. s. e. q. u. e. n. t. i. a.
q. s. euacuet electioe. deide cu dicit: Et si arguat. In ista p. t. e. u. e.
etoz secus dicit remouet quadam obiectionez. et primo facit hoc
secundo quoddam q. dixit ac declarat. secunda ibi: Educunt au-
tem. obiectio q. remouet est talis statz dixerat q. non reperitur
aliqua medicina euacuatiua sanguinis de propria intentione mo-
do diceret aliquis non est verum eo q. sanguini putrescenti in-
uenitur medicina cum euacuans. R. i. d. e. t. et dicit q. iste sanguis
recessit a natura sanguinis: nam dicit ipse auctoritate Galieni
q. sanguis putrescens subtile eius conuertitur in coleraz et gros-
sum eius conuertitur in melancoliam: et ideo qua ratione inne-
ditur medicina euacuatiua ipsius colere et melancolie: ita etiam
medicina eadem euacuatiua est sanguinis putrescentis cui sub-
tile est conuersum in coleram et grossum in melancoliam: vnde
tenet naturam humorum in quos transmutatur: et ex hoc appa-
ret q. non solum Auicena imo etiam mesue et alij auctozes po-
suerunt q. de intentione sicut Galieni q. sanguis putrescens no
est sanguis de hoc tantum est dubium: et de hoc dicitur perfe-
cte in secundo de febribus tñ: tamen sciendum ad presens q. san-
guis putrescens aut est in fieri aut est in facto. si e i s. o. e. i. i. m. i. o.
putredinis. si sit i fieri tunc adhuc seruat naturam sanguinis. et
non est conuersum in coleram nec in m. l. a. z. sed est in couerti. ad
illos si autem sanguis iste sit i imino putredinis tunc non seruat
naturam sanguinis in quo s. u. b. t. i. l. e. i. a. z. est colera et eius gros-
sum in melancoliam est conuersum. sed tu dices si sanguis est
in putrefieri reperitur ne medicina ipsius euacuatiua: dico q.
sic: nam q. talis medicina non reperitur hoc non est ex parte
virtutis eo q. virtus et natura regulariter totius gauderet bene in
eius expulsionem: sed hoc est quia non inuenitur aliqua medici-
na que a forma specifica possit sanguinem euacuare etiam si re-
periat talis medicina tamen aliter et meliori modo potest talis
sanguis euacuari q. s. a. medicina: quia cum floia et ventosis etiam
talibus me. possit sanguine laudabile euare et si putridum aut ma-
gis euare q. putriduz et non posset sic resisti nocentis. s. a. l. m. e.
euacuatiue sanguinis sicut si euacuaretur cum floia et ventosis.
non enim medicus potest sic regulare medicinam euacuatiuam
sicut p. b. l. o. m. i. a. m. tantum licet ipse sanguis putredinis euacuari
possit per floiam adhuc circa istum humorum aspectum di-
gestionem anteq. euacuatur sicut circa alios humores vt ponit
Auicena primo casu fen. quarto capitulo de floia. deinde cum
dicit: b. Educit autem sanguinem. In parte ista declarat q. di-
xi. dixerat enim q. medicina regulariter et debite operans non
euacuat sanguinem sed solum cum euacuat propter eius effre-
ne operatione: modo declarat qualiter he medicine euant sangui-
nem. et dicit sic: Educunt autem sanguinez omnia soluentia vl-
time et effrenate et no pprie. q. cuz he me. euacuant alios tres
hu. remanentes adhuc vtute euatiua vbi q. i. c. i. s. p. i. t. v. l. t. i. o. s. i. a. eua-

enare. **A**nt qz e eaz qz orificia venaz apit apitoe sanguis flue faciete. i. q apit orificia venaz supflue: na ois me. solu. euansax login q apit orificia venaru s; no sep supflue ea apit ita qz ide san guis emact: b sicut dixim. i. sicut dicim: deide cu dic e r sut ex med. In pte ista mesue pait ordine spale me. q sut aiatue ppri ox hu. i. euantue eoz q hu. ancaum. r primo explicat medici. lo latu. que sunt ciatiue hno.

scdo explicat eaf q sut enati ue coru q hu. ancaum. scda ibi: r educen tes hu. ad hu stos pma in p tes qtuoz. pzi mo pait me. mudificantes sanguis scdo ponit medic. euatiuas cole tus flatis. qz to melan. se. cida ibi me. aut. tertia ibi me. aut. ppe. qzta ibi me. pprie r pzi palr. dicit sic de pzi pte. r sunt ex me. q mudificat san guines. ita q eu pncipalr n euant s; ipm euant a solis r acutis sup fluitati. i. eo pzetis ipm et pnuia a putre die. lupulus. e. res siue q da fruct r qi in oib locis reperit vn i al lemanita teuo nictur eo faci unt ceruissiam rauescent in anti. i. reubar baz. scni. i. s illa contrata est medicina benedicta. r aqua lactis. idest suz ca prinum. r succus rose. scilicet recentis non intelligatis de electu ario succi rosarum: quia cum in tali electio ponatur sca. ipsum euacuat coleram. r etiam terreniabin. idest manna ipsum etiam sanguine mudificat. r siracost. i. succ ructu optimozu sicut da malcenox r pmoz. deide cu dicit d me. aut. mo pait me. euatiuas colere r sps raues. i. sps reubarbari de qcuqz strata. et p siliu. i. qst ad et mucilagun: qz qz ei pot euare fla. deide cu dicit e r me. ppo. mo pait me. euatiuas flatis r dicit qz tres sut sps myrabolanoz vputa myrabolani emblici kebuli r belerici. alie aut due sps educit alios hu. na myrebalai citrini euacu ant colera nigr aut melan. colloquida. ipa pcpue eiat fla gros sum turbit. aut magis euat fla subtile r kerua. i. grana mirasol. cartam. i. semen croci ortis. r cetaurea. i. maior r mior. poliu r eberba qdaz q assimilaf pulegio vel origano. deide cu dicit. r me. mo ponit medi. euatiuas mlie. e dicit r c. epithimu. i. slosti mi. scbra. i. esulla. polipodiu. etia euat fla. deide cu dicit. r me. ponit me. euatiuas reru q no pprie sunt hu. s; eis ancaum r pzi mo ponit me. q euant anrietate hu. q remanent qisqz eradhu sione hu. facta in logis sczib. scdo ponit me. q euant pura aq

sitar e citrina. scda ibi f solutiue aut adficietes equositate. tertia ibi g aquaz aut citrina. dicit sic de pzi parte qz tales me. hoc facientes sunt. aqua casei. i. seru caprinu r seru camelli r seru asininu r c. qz di citur in pibus subsequibus vsqz ad sequens capitulu satis legeti e manifestum aperte.

Anquit heben mesue de posse medicinaru. **P**ostqz de terminando de modis operationum medicina rum solutiuaruz posuit tres diuisi ones ipaz: vna gdes que erat su pta ex parte me broum per que euacuat. alia ve ro erat sumpta ex parte humorum quos euacuant: r has duas de clarant. In parte ista ponit ter tiam diuisionem ipsarum que est sumpta ex parte mebrozuz a quibus euant: r pzi mo pmitit inten tionem sua. scdo exequit. scda ibi: i qre scire debes. In parte ista exequit declarand diuersitate medi solutiuaru supiaz ex parte mebrozuz a quibus euacuat: r primo bas medicinas. ad in uices comparat. secundo illas spe cialiter explicat. secuda ibi k r di cimus. vel aliter potest dici r forz te melius incipie do a principio le ctionis: vt dicaf sic vt est dictum qz postqz mesue posuit duas diu siones medici. soluti. r eas declarant. In parte ista ponit tertiam r vltimam diuisionem medicinaruz solutiuarum sumptam ex parte mebrozorum a quibus euacuat: r primo pemitit quedā necessa ria ad suu ppositu: scdo snu ppositu exequit. scda ibi: veru quelibet pzi ma in duas. pzi mo ponit qz intedit: scdo de illis necessariis exequit. scda ibi: scire debes. deide cu dicit: quare scire debes. In parte ista ponit necessaria ad suu ppositu r pzi mo ponit vnu. scdo aliud. scda ibi. r dicimus. dicit sic de pzi parte qz facillime educitur materie a medicinis solutiuis quecuqz sunt in stomacho r in intestis causa est eo qz tales humores siue materie non indigent attractio ne sed solum expulsioue: r educatione carum ad extra corpus cum iste tales materie sint in vijs expulsiouis. minus autem scilicet edu cuntur: quecuqz in meseraicis eo qz sunt in vijs magis loginquis ab expulsioue qz materie que sunt in stomacho r in intestinis. ad ducimus qnā in sima. idest concava parte epis supple sunt eo qz ad dit sunt in locis magis longinquis a stomacho r intestinis qz iste materie que sunt in venis meseraicis: difficile vero. scilicet educa tur quecuqz in venis subtilibus. idest capillaribus subfunt eo qz ad buc sunt in locis magis longinquis a stomacho r intestinis qz ille que sunt in venis meseraicis r propter etiam maiorz longinquitat

et lapis armen: et calametu motanu: et sene: et elebor niger et sal id: et sal napti: r sal niger r si. r medicie ppe educetes hnozes adustos sur aq casei: et sene: r mi rabolai idi et sum terre et cassia fistula et volubil maior: et lupul: et si. Solutioe aut aquositates educetes sut turbit: et asce capillus venetis: et sal: et sal gema: et eu foroiu: et kerua et aristologia: et cetaurea et cucumer asininus. Aquā aut citrinam educit ireos: et cucumer asininus: et agaricus: et terapinu. et mezereon: et scebran et es vstu: et silia. Anquit **H**ebē **M**de sue. **D**e posse aut medicinaru et aspectu earu ad mebra et ad supfluitates humoru in ipis: et mudificatioue earu ab ipsis mebris: p ipas medicinas vdm e nuc. **Q**ua re scire debes: q euacudarū materiu facilius educitur: qcuqz in stomacho: et intestinis site sut: minus aut qcuqz in me farracis: et adhuc minus qcuqz in substātia epatis sima. **D**ifficile vero qcuqz i ve nis subtilibus. **M**agis vero qcuqz pro tellatioue venaru et mebrozū sut. **D**ifficil lime vero oiuz qcuqz in mebrozuz iuctu ris sunt: et pprie dñ diurnatur: et figu tur in eis. et diximus. qz medicine q edu cut soluēdo: posse habet a remotiōibus attrahere: et a supioribus attrahit: et ab inferioribus erradicat. et diximus qz me dicie q educit s; alios modos min⁹ B fa ciunt: imo matias pot⁹ qb⁹ obuiat educit veru qlz medicinaru sigillatā hz pprietate et hoc membrum magis q illud reipi

tem: magis vero quecumq; in protellatione venarum. idest in ve-
 nis valde longinquis a stomacho & intestinis sup. sunt difficillime
 vero omnium quecumq; sunt in mebris iuncturis su. sunt & ppe du diu
 turnat & figurat in eis. i. du sunt in iuncturis logo ipe tales me sunt et
 i eis co q; tales me. si i locis valde longings a loco p qua debet ena-
 ri. Deinde cu dic: & dicim. In pte ista pot alio necm ad suu ppo. &
 sci. q; dato q; me
 dicine q; euant le
 niendo: labificando
 vlt pprimedo no
 possint imediate
 & pncipali a me-
 bris remotis eua-
 cuare: et conse-
 quatu possunt hoc
 facere. na he me-
 dicine pncipali
 euant loca a su-
 pstitatibus suis
 educedo cas qb
 euant: mo ad ta-
 lia loca euacuata
 & inania a suis
 supfluitatibus ex-
 pelluntur alie sup-
 fluitates a locis re-
 motis. Deinde
 cu dic: veru q; h
 In pte ista et su-
 um ppositu expli-
 cas diuersitatem
 hanc spales medi-
 cinaru solutiuaru
 q; euant magis a
 mebris positu i
 superficie. scda ibi:
 & sunt q; acute. p
 ma hz ptes q; u-
 oz. pmo explicat
 medicinas q; eua-
 cuat a mebris aia-
 tis magis. scdo
 q; euant a mebris
 spualib. itio ex-
 plicat medicinas
 solutiuas q; eua-
 cuat a mebris
 magis nutritiuif
 q; rto explicat me-
 q; euant ab alijs
 mebris no pnci-
 palib. siue im-
 nobilib. scda ibi
 & sunt q; da q; re-
 spiciunt. tertia ibi:
 & sunt q; magis
 q; rta ibi: & q; mas
 educut. pp pmas
 pte & alijs est ad
 uertedu q; h me. q; s enuata a determinatis locis euacuet notu est in
 conuenies q; vna & eade m. i. ipe sua possit euare a diuersis mebris
 na ipe pot h q; agarie enat a mebris diatis. i. a capite & in ipe po-
 net statim q; euat supfluitates pntas i mebris spualib. h aut no e
 incouenies. na sicut no e incouenies q; aliq; med. euans ppru hu.
 post istu pot alios enare: ita no e incouenies q; aliq; me. pp ppingtate
 & similitudine hnt i mebra ist aadiuice q; possit euare a diuersis me-
 bris: em vey dicere q; respiciunt magis vnu mebru q; aliud: e postea
 aduertedu q; myrobala. thebuli: & nigri. pnt euare a capite duplr
 vno mo attrahedo h vt attractiua i eis sit valde sopita: pnt et euare
 a capite ppru me q; r. expmedo hu. q; sut i sto. & i intestinis & illas eua-
 cuado. phibet ne ad caput pueniat alie: vñ h e magis eno pfluata q;

ciat: puta qda de proprietate magis me-
 bra capitis respiciunt: & sunt he. ppru. Col-
 loquintida & agaricus: & sticados. & aloec.
 & lapis lazuli: & lapis armenus: & squilla
 & epithimiu: & sal idus: & kebuli mirabola
 ni nigri & filia. & sut qda q; respiciunt mebra
 anhelitus: et pectoris: & educut supfluita-
 tes coz: sicut agaricus: & alafce: & ifopus:
 & volubilis: & tereniabin: & cassia fistula: &
 sarcocolla: & ieros: & colloquintida & simi-
 lia. & sunt que materias a splene educunt
 sicut agaricus: & sene: & epithimiu & ellebo-
 rus niger: & sticados: & eupatoriū: & absin-
 thiū: & sai indus: & sal niger: & calamentū
 montanū: & similia. & sunt que materias
 a stomacho & intestinis educut sicut absin-
 thium & aloec: & mirabolani: & ea ppru q;
 magis materias: quibus obuiat educunt
 sicut ia dixim. et sunt q; materias ab epa-
 te & partibus eius educut sicut agaricus &
 aqua casei: & volubilis maior: & lupulus:
 & reubarbaru: & succus rosaru: & eupato-
 riu: & succus eius: & absinthiu: & mirabo-
 lani: & tamarindi: & sumus terre: & ieros:
 & mezereon: et sene: et sebran: et es vltuz:
 et serapinu: et sarcocolla: et similia. et sunt
 que materias inducut ab instrumētis iū-
 cturaru & partibus remotis sicut hermo-
 dactylus: sarcocolla: et colloquintida: et
 turbit: et opoponacu: et sal gema: et sal in-
 dus: et serapinu: et euforbū: et centaurea
 et cucumer asininus et eleborus niger: et
 polipodiu et similia. et sunt que materias
 acute educut: ipsamq; mundificant sicut
 aqua casei: et sumus terre et colloquinti-
 da et epithimiu. et agaricus et polipodiu
 & mirabolai indi: & volubilis & filia. De
 posse autē medicinarū fm exigentiaz di-
 spositionū temporū anni dicimas: qz di-
 spositio tēporis multū calida aut multuz
 frigida: ab earū administratione phibet.

euaria capitis. deiu cu dic: & sut. h pot me. q; euant a mebris spū
 alib. iste aut me. vt plurimū euant a mebris spūalib. dilatado &
 operiedo vias pectoris & pulmōis. deiu cu dic: & sut q; mas. in
 pte ista explicat me. q; euant a mebris nutritiuis. & pzo explicat
 cas q; euant ab sto. & cas q; euant a epe. & cas q; euant a splē. scda
 ibi: & sut. tūa ibi: et sut q; mas a splene. possum legē oēs ptes fil
 abfinthū. & h
 fac pncipue cō-
 pmedo pp vi
 sriptica q; hz:
 & mezereon. et
 iste ppe eua-
 cuat adfuitates
 pntas in epe.
 sene. & hec p-
 pzie euat me-
 lan. i. eo pten-
 at: & febra. i.
 efula & ista et
 pncipue euat a
 qstiatē. totum
 postea ē notū
 deiu cu dic: d
 posse aut me.
 In pte ista ex-
 plicat diuersi-
 tates me. solu-
 tūa ex q; daz
 accite q; ex tē-
 pore exhibiti-
 onis eaz. & p
 mo pponit q;
 itēdu. scdo de
 clarat autē
 te h p. & gal.
 & ioānicū. se-
 cūda ibi: iquit
 hy. deide euz
 dicit: igt hy.
 In pte ista q;
 pposuit scda
 rat autē. p. se
 cūdo gal. itio
 io. autē h de
 clarat. scda ibi
 & dixit Gal.
 itia ibi igt ioā-
 nicū. pza in
 duas: pzo cō
 firmat q; dire-
 rat autē. p.
 via vna. scdo
 via alia. scda
 ibi igt itez. p.
 pza i duas qz
 pmo fac q; di-
 ctum est. scdo
 pfirmat illam
 autē p omē.

Inquit. n. Hippocrates. Quando sunt
 dispositiones anni sup nos in aere domi-
 nij carnis: timet molestia in purgationib.
 Et Gal. dixit hoc esse timendū pp tria.
 Primū quia inflāmatur materia ppter ae-
 rez calidissimū: & fit causa casus in febres
 Scdm qz in multitudinc caloris vnt⁹ re-
 soluit: debilitat: & cōueniens est ex assu-
 ptōe medicine illā magis debilitari. Ter-
 tiū est qm calor aeris est sicut calor balnei
 medicinas & virtutē eaz ad exteriū coz
 poris declinare facit. Inquit iterū Hippo-
 cr. Si oportet purgari i estate debes pur-
 gare q; sunt superius: in hyeme vero q; ise-
 rius sunt. Et dixit Gal. q; humores fm
 dispositiones tēporū anni crementū: & de
 cremētū causam habēt pp cōuersionē rei
 ad rem simile: vel elōgationē ab inuicem
 sibi: In estate eniz accidit multiplicari co-
 lerā & est tēpus dominij eius: qz calida &
 acuta facile habent aditum ad superiora.
 Banda est igitur medicina hoc tempore
 que ipsam p superiora educat. In hyeme
 vero multiplicat phlegma: & est tēp abū-
 dantie eius: q; quidē graue est: & inferiora
 pctens. Banda est igitur medicina hoc
 tpe ipm p inferiora educēs. Inquit Joā-
 nicus. Attāde sunt in estate medicine q;
 acuitatem habent & educut dissoluendo
 sunt. n. faciliū inflāmationis & vitande sūt
 enim in hyeme q; soluit labificando: & lu-
 bricu faciēdo. Timetur. n. super primis
 casus in febres: & excoziationes: & dissinte-
 riam: & timet super alijs casus infligis et
 lieteriā. Et dixit q; tibus esus & frigo-
 ris medicine acuitatē habētes timēde sūt
 tief. n. in vno excoziatio & febres & timet i
 alio euacuatio superflua: & dissolutio.
 Scda itētio i canō i rectificatiōe medicia-
 rū solutionē faciētiū cui⁹ sunt due sume:
 & prima continet quatuor capitula.

galie. scda ibi: & dixit gal. aditum. i. ascēsu ad supiora tonū postea
 ē notū. deiu cu igt ioā. In pte ista q; dixit ipe pfirmat autē io.
 cū addūde q; se i pmeto illi affoz. Estate qdē supiora. sūt. n. fa-
 cil' inflōnis eo q; est hret eas i lāmāre: itez et i eis iduc acuta-
 tē: he aut acuitates sui acue excoziat itestia iste aut q; euant labifi-
 cādo aut lubricū faciēdo sūt timēde i hyeme cū iducit fluxū. i. dia-
 riā. h mo. nā he me. euant tū mas q; sūt tū i vijs & als ponit in
 motu. q; qdē me posite i motu cū puenit ad itestia iducit diariā
 dū et puenit ad sto. obilitādo ei digam & pceptinā itestioz de-
 bilatādo inducut lieteriaz eo q; lienteria ē passio fil stomachi & in
 testinoz vt gal. ponit de interiorib. sexto si bñ recolo vñ appel-
 latur passio ventralis &c.

Quid beben mesue differentias etc. Postquam iohannes mesue in prima sectione determinavit de medicinis solutiuis inquirendo quid sit medicina solutiua inquirendo etiam per quid ipsa operatur posuit etiam diuersitas

res ipsarū pencs malignas et incolumes docens illas ab inuicem distinguere ostendendo etiam earū posse. in ista scda sectione mesue deimitat d
eis q̄tū ad q̄l
tatē siue mo
dū appropriati
onis earū ad
corp̄ iste autē
mod⁹ siue q̄l
tates appropi
matiois carū
psistit in duo
bus. s. i. sola
tōe carū an̄q̄
corp̄i appropi
mēt. psistit et
i solutioe ea
rū postq̄ cor
pon sūt appro
xiat: et iō me
sue duo facit.
prio deimitat
de solo. iparū
an̄q̄ corp̄i ap
proximēt. scdo
p̄ deimitant
d eis et carū
sol. i. q̄tū ad
corp̄ appropi
māt. scda ibi:
Ingt he. me.
obuā dā. pri
ma i duas. p̄
mo pōt itē dō
sua. scdo exē
plā. scda ibi et
h duob⁹ mōis
malicias earū
an̄q̄ corp̄i ap
proximēt tol

Quid debet ad. Differē tias bonitatum: et malignitatum medicinarum solutiuarū iam in preteritis demonstrauimus. expe dit autem nūc earum tollere malitias aut saltem reprimere fm meliozē modū possibilitatis. et hoc facimus de largitate dei benedicti cum eo q̄ frangit malitiam et ex cessum earum: et acquirit eis dispositiōes incolumes. et hoc duob⁹ modis. Aut enī illud facimus cum societate alterius me dicine. Aut cum bonitate que acquiritur eis per artem. et debes intelligere societa tem rem virtutem habentem: opponētē ei q̄d ex medicinis solutionē facientibus timetur. et sit illud tribus modis sicut in quit Demo. aut cū obiectionib⁹ in emē datione malitiarū earum que inate sunt a pprietate sua: que sūt venenositas et ini micitia rei vite: cum re que etiaz opponit pprietate: aut cū obiectionibus earum cō plexiōib⁹: in pmutatōez calidi frig. et hu. et sicci: aut cum obiectionibus in corrigē dos effect⁹ earū quos dicem⁹ p̄. S; cre de altiora rimanti: q̄ hoc non sufficit: nisi duo super his obseruentur. Primus est vt sigillent sibi inuicem res quarū p̄ces sit rememoratio in earūdem pprietatum

lere. et h faciem⁹ de largitate dei. i. grā dei et sui influētia: s; h ē p̄ mo notandū: nā ponit mesue q̄ ipse itē dicit hic determinara de eo q̄ remouet malicias medicinarū solutiuarū. modo talis remono malicie iparū aut sit an̄q̄ corp̄i appropimētur et etiā talis do ctrina pertinet ad actum p̄cursiuū siue p̄feruatiū. aut scdo fit talis remono malicie ip̄az quādo ad corp̄ appropimātur: et hec magis p̄tinet ad actū curatiū: et quia actus p̄cursiuus imediate p̄cedit actū curatiū ideo hec doctrina que est de consolatioe iparū anteq̄ corp̄i appropimētur p̄cedit loquentēz doctrinā que est de earum consolatioe quando sunt appropimate corp̄i. scdo est notandum dicit mesue. tria frangit malicias ip̄az et excessum et agrū eis dispositiōes incolumes. dicit primo frā git malicias iparū q̄tū ad nocumētum q̄d ab eis prouenit a p̄mis q̄litatebus siue a p̄ne prima que in ea. dicit postea: Et ac grū eis dispositiōes incolumes. q̄tū ad nocumētum q̄ indu cunt per scdas q̄litatebus aut tertias. deinde cū dicit: et hoc duob⁹ modis. In pte ista exēplū deimitat de solutioe medicinarū so lutiuarū an̄q̄ corp̄i appropimēt: et diuidit hec p̄s i duas. p̄mo. n. ondit q̄t et q̄ sūt mōi sola. ip̄az an̄q̄ corp̄i appropimēt. et p̄ nes illos mōs docet eas solare et p̄pare. scda ibi. et dēs itelligē et h. i. solatio istaz me. et fractō. nocuistiōz ip̄az cū societate. i. p̄mixtiōe alie⁹ medi. aut cū bōitate q̄ agrū p̄ artē. s. eas decoquē do affādo aut ifundēdo. deī cū dicit: et debes. In parte ista fm istos mōs docet eas solare et p̄mo deimitat de sola. ip̄az vt iparū agrū p̄ p̄p̄ez alicui⁹ medicine cū eis. scdo deimitat d solatioe ip̄az vt agrū p̄ artē et artificia. scda ibi: ingt bebe me. dispones agrū p̄ artē. p̄ma in duas: q̄ p̄mo ondit quid ē solo

latiomedicinarū solutiuarū vt ipa sit p̄p̄ationē alteri⁹ medi. et i scda pte ondit quot et q̄b⁹ modis fiat iparū solatio p̄ p̄p̄onez alterius me dicine. scda ibi: et sit id tribus modis. dicit sic de prima parte ita dicit q̄ duob⁹ modis p̄patur medicina solutiua an̄q̄ corp̄i appropimēt et debes itelligere societate. i. solatioe fieri i medici. solutiuis per p̄p̄onez vni⁹ medi. cū alia medicina res bnt virtutē opponētē ei q̄ tictur ex medicinis solutionibus fa ctenibus: sed tu dices p̄tra si quā doq̄ consolamur medicinaz solu tiuam per rez in uantem suaz vir tutes et operatio nes tunc non est verum dicere q̄ solatio iparum si fiat h modo. s. per re eis oppo nētē s; ita ē qua re etc. maior est no. quia q̄ iuuat operationes alte rius non dicitur ei obuiāe. minor apparet: nam dicit enī statū me sue q̄ turbat con solatur cum zin zibere: nam con solat eius virtu tem et operatioez que erat i eo sum pra h est dicitur q̄ medi. solu. pōt solari per rez si bi opponētē q̄ potest dupliciter itelligi: vno mo do q̄ consolatur per rez sibi oppo nētē vere et p̄o p̄te dicta que est iter ea que sibi inuicē nō p̄p̄atiūtur in sto. et h mō dicitur ip̄s mesue nō hz veritate p̄p̄ rationē dictā. scdo mō pōt itelligi q̄ hec cōsolatio fiat p̄ re sibi oppositam quacūq̄ oppōne large acceptā q̄ est fm magis et min⁹: et h mō bñ hz veruz dictum ip̄s: si sine eo adhibētur: mō scitis q̄ h est oppositio iter magis et minus: et iō q̄nq̄ solamus medicinaz hoc mō p̄ p̄p̄onez rei que uigorat ei opationē: nō. n. solū timēt ex medicina solutiua dū superflue euacuat. imo ex ea q̄i tarde autē pa rū euacuat: et iō solat p̄ p̄p̄onez rei que sibi opponit oppōne q̄m magis ei fm min⁹ est tale. deī cas dicit. et sit id. In parte ista mesue ondit quot et q̄b⁹ modis fiat solatio medicinarū solutiuarū per cō solatioe alteri⁹ me. et p̄mo p̄mittit hos mōs. et p̄nes illos modos docet solare. scda ibi Ingt bebe me. sive iohānes me. agrū me dicit solutiuis. p̄ma i duas. p̄mo p̄mittit hos modos cōsolatiois ipa rū p̄ p̄p̄onez alteri⁹ me. autē Demo. et q̄t finit etiam. In scda pte ex plicat q̄sdā cōditioes obseruādas ad hoc vt p̄ istos tres modos pos simus eos debite cōsolare. scda ibi. sed crede altiora rimanti et fiet id. s. tal solatio medicinarū solutiuarū per p̄p̄onez alterius medicine aut cū obiectionibus: i. opationib⁹ a pprietate sua. i. a forma specifica rei vite. i. mebro q̄ ē p̄ncipium vite aut cū obiectionib⁹ earū p̄nibus hz me. oppositis sibi i p̄ne sic illo mō solam⁹ sca. at reubarba. cū usol at sit uiolato: nam per p̄ne ei fm. p̄po. sca. et reubar. q̄ i p̄ne sūt ea. aut. sic. 3. solo. medi. solu. obiectionib⁹. i. oppōnib⁹ in corrigē do excessus efrēs q̄uū. s. ad scdas q̄litatebus vt virtutes supple tertias sic q̄n aliq̄ me. solu. cēt naucauua at mordicata et p̄mixtum cum ea aliqd q̄ phibēt excessū istaz virtutū siue q̄l. mōdica. n. et nauca ē ex operatioibus scdas vt tertiaz virtutū. et sic apparet q̄ tres sint

et i scda pte ondit quot et q̄b⁹ modis fiat iparū solatio p̄ p̄p̄onez alterius me dicine. scda ibi: et sit id tribus modis. dicit sic de prima parte ita dicit q̄ duob⁹ modis p̄patur medicina solutiua an̄q̄ corp̄i appropimēt et debes itelligere societate. i. solatioe fieri i medici. solutiuis per p̄p̄onez vni⁹ medi. cū alia medicina res bnt virtutē opponētē ei q̄ tictur ex medicinis solutionibus fa ctenibus: sed tu dices p̄tra si quā doq̄ consolamur medicinaz solu tiuam per rez in uantem suaz vir tutes et operatio nes tunc non est verum dicere q̄ solatio iparum si fiat h modo. s. per re eis oppo nētē s; ita ē qua re etc. maior est no. quia q̄ iuuat operationes alte rius non dicitur ei obuiāe. minor apparet: nam dicit enī statū me sue q̄ turbat con solatur cum zin zibere: nam con solat eius virtu tem et operatioez que erat i eo sum pra h est dicitur q̄ medi. solu. pōt solari per rez si bi opponētē q̄ potest dupliciter itelligi: vno mo do q̄ consolatur per rez sibi oppo nētē vere et p̄o p̄te dicta que est iter ea que sibi inuicē nō p̄p̄atiūtur in sto. et h mō dicitur ip̄s mesue nō hz veritate p̄p̄ rationē dictā. scdo mō pōt itelligi q̄ hec cōsolatio fiat p̄ re sibi oppositam quacūq̄ oppōne large acceptā q̄ est fm magis et min⁹: et h mō bñ hz veruz dictum ip̄s: si sine eo adhibētur: mō scitis q̄ h est oppositio iter magis et minus: et iō q̄nq̄ solamus medicinaz hoc mō p̄ p̄p̄onez rei que uigorat ei opationē: nō. n. solū timēt ex medicina solutiua dū superflue euacuat. imo ex ea q̄i tarde autē pa rū euacuat: et iō solat p̄ p̄p̄onez rei que sibi opponit oppōne q̄m magis ei fm min⁹ est tale. deī cas dicit. et sit id. In parte ista mesue ondit quot et q̄b⁹ modis fiat solatio medicinarū solutiuarū per cō solatioe alteri⁹ me. et p̄mo p̄mittit hos mōs. et p̄nes illos modos docet solare. scda ibi Ingt bebe me. sive iohānes me. agrū me dicit solutiuis. p̄ma i duas. p̄mo p̄mittit hos modos cōsolatiois ipa rū p̄ p̄p̄onez alteri⁹ me. autē Demo. et q̄t finit etiam. In scda pte ex plicat q̄sdā cōditioes obseruādas ad hoc vt p̄ istos tres modos pos simus eos debite cōsolare. scda ibi. sed crede altiora rimanti et fiet id. s. tal solatio medicinarū solutiuarū per p̄p̄onez alterius medicine aut cū obiectionibus: i. opationib⁹ a pprietate sua. i. a forma specifica rei vite. i. mebro q̄ ē p̄ncipium vite aut cū obiectionib⁹ earū p̄nibus hz me. oppositis sibi i p̄ne sic illo mō solam⁹ sca. at reubarba. cū usol at sit uiolato: nam per p̄ne ei fm. p̄po. sca. et reubar. q̄ i p̄ne sūt ea. aut. sic. 3. solo. medi. solu. obiectionib⁹. i. oppōnib⁹ in corrigē do excessus efrēs q̄uū. s. ad scdas q̄litatebus vt virtutes supple tertias sic q̄n aliq̄ me. solu. cēt naucauua at mordicata et p̄mixtum cum ea aliqd q̄ phibēt excessū istaz virtutū siue q̄l. mōdica. n. et nauca ē ex operatioibus scdas vt tertiaz virtutū. et sic apparet q̄ tres sint

modi cōsolatiōis alicui⁹ medicine solutiue vt h3 fieri p cōpōnē alte
ri⁹ medicine: nā p̄solatio medicine solutiue h3 nō h3 fieri nisi per
rē h̄ntē ad ip̄as op̄ōes: aut q̄ sit rem sibi oppositā in p̄ima qualita
te aut sc̄da aut t̄tia: aut per rem sibi oppositam in q̄sta virtute si
fiat ista cōsolatio per rem sibi in virtute q̄sta siue specifica forma
sic est p̄imus modus de cōsolatione ipsarum: si autem fiat p̄ com
positiōnē alteri⁹
medicine sibi op
positē in p̄mis q̄
litatibus sic est se
cūda⁹ modus cō
solationis ipsarū
qui fit per p̄muta
tionem cōplexi
onis eius: si autē

hec cōsolatio fiat per rem sibi oppositā in sc̄dis et tertijs virtutibus
siue qualitibus et sic est terti⁹ modus cōsolatiōis ipsarū vt fieri ha
bet per cōpositiōnē alterius medicine quare aut simul ponat p̄solatio
nem medicine solutiue per rē sibi oppositā in qualitate sc̄da et tertia
apparebit infra in ca. de cōsolatione medicinarū solutiuarū que fieri
h3 per rem que sibi opponit effectibus suis. deinde cū dicit: S3 cre
de. in parte ista mesue ponit cōditiones obseruandas ad h3 vt p̄ illos
tres modos possimus debite cōsolare medicinā solutiua p̄ cōparatio
nem alterius. et p̄io pp̄ōit q̄ sint iste p̄ditiōes et declarat vnā illarū
sc̄do declarat altā. sc̄da ibi. fm̄ aut. dicit sic de p̄ima parte q̄ nō so
lum ad cōsolationem ipsius medicine solutiue hoc mō o3 cōm̄te
re istos tres modos cōsolatiōis eius imo etiā oportet q̄ res amiscetur
tur medicine solutiue: hāc pp̄rietatē sigillatā et p̄misceri possit cuz
medicina solutiua non. n. sufficit ad cōsolationē alicuius medicine
solutiue per cōpositiōnē alterius sc̄ire q̄ hec medicina cōposita cū
medicina h3 pp̄rietatē p̄ h̄ resistit veneno ipsius medicine cōfortā
do cor: aut q2 h3 p̄ nem p̄imā p̄iā qualitātē p̄me ip̄s⁹ medicine aut
q2 h3 reprimere qualitates sc̄das aut tertijs ipsius: nō. n. hoc suffi
cit si volo cōsolare medicinā solutiua p̄ cōparatiōnē alterius imo o3
q̄ hec medicina sibi permixta hāc pp̄rietatē sigillatā cū ea ad cōcor
diam vt verbi grā sc̄m⁹ q̄ sc̄mo. h3 venositatē. vñ cōtrariā cordi
habet etiā superflue inflare h3 etiā facere dissolatiōnē mēbroz mō
nō ois medicina sibi admixta que remouet hec nocuētia dicit eaz
cōsolare: hec enī mō q2 ambra h3 cor cōfortare remouēs etiā p̄imū
nocuētū habēt eam cōsolare q̄ non est verū et corallus cuz ha
beat extinguere inflātionē remouens per hoc sc̄dm nocuētū
sc̄a. haberet eā cōsolare q̄ non est verum iterū etiā galla cū habe
at congregare mēbra dissoluta remouendo per hoc tertiū nocuēti
um sc̄a. vt sic haberet cōsolare sc̄a. q̄ non est verū. et ideo o3 q̄ me
dicina que admiscetur medicine solutiue ad cōsolandum eam habe
ant pp̄rietatē ad illā sigillat et in cōcordia dicit ergo sic. q̄ credēs nit
bi post pacem. i. post terminationē alterationem ipsaz per innōem
etiā ipsam zinziber sigillat turbū. i. habet pp̄rietatē sigillatā a tur
bit sc̄a. pp̄riū est. i. a forma specifica ledere cor: q̄ venenosum et h3 est
p̄imū nocuētū et q2 calida habil ad frigidandū et hoc sc̄d3 nocu
mentū sc̄mo. et q̄ est multe resolutionis. i. mēbroz et hoc est ei⁹ ter
tium nocuētū vor modo ostendit q̄ hec talia nocuētia nō remo
uentur per quecūq̄ cōtraria: q2. i. p̄imū nocuētū eius nō remo
uetur per q̄dēcūq̄ corponi cōfortat: nec remouetur per q̄dēcūq̄ isir
mans: nec tertiū remouetur per q̄dēcūq̄ q̄ habeat cōgregationē fa
cere hoc est q̄ dicit ambra p̄fortat cor. et ideo deberet resistere sc̄mo
nec in p̄imo nocuēto sed nō resistit imo adhuc remanet cum ta
li nocuēto eodē mō etiā aduenit si permisceatur cū cristallo ad
remouendū eius inflātionem aut cū galla ad remouendū disso
lutionem mēbroz. adhuc enim remanet cū p̄dictis nocuētis eo
q̄ tales medicine cum sc̄a. permixte nō sigillat sibi pp̄rietatē ad con
cordiā: nam semper oportet q̄ inter agēs et patiens sit p̄portio nō
solū q̄ in qualitibus p̄imis s3 in pp̄rietate seu forma specifica mo
do forte posset aliquis dicere quō cognoscā ego cōcordiā proprietatis
que est inter vnā medicinā et alterā respōdet et dicit scientiā autē
et. Et cōsulat doctos. i. consiliū acquirat a doctis h3 enim cōcor
diā pp̄rietatē inter vnā medicinā et alterā habetur aut experimen
to aut per dicta antiquoz non ante per rationē non enī ex ratione
possimus cognoscere q̄ turbū cōsolatur ex zinzibere ita habeat cō
solare turbū q̄ nō hermodactylus. deinde cū dicitur h3 aut in par
te ista ponit sc̄d3 cōditionē obseruandā. ad hoc vt p̄ illos tres mōs

possimus cōsolare me. solutiua per cōpōnē alteri⁹ et dicit
sic sc̄dm autē. i. attendendū in talibus modis cōsolationis eā est
consulte attendere p̄portiois. i. quātitas in obiectiōib⁹. i. op
positionibus rerū et. post pacē. i. alterationes ois dissidentie. i.
ois diuersitatis et notū ē et sic apparet q̄ oportet obseruari istos
canones ad hoc vt per illos tres modos fiat debita cōsolatio me
dicinarū solu
tiuarum. nāz
in oi actiōe in
qua agēs agit
in passuz sibi
proportionatū
tum requirit
p̄imo q̄ sit p
portio in ca
aut eis bonitate sic. iij. mōis. Aut. n. addi
mus in virtute earū. Aut p̄mutam⁹ mali
tiam earū. aut melioramus operationes
earum.

¶ Canon primus.
Dere autē oportet in virtute me
dicinarum: quarū operatio debilis
in qualitibus et nō solum in p̄imis et in sc̄dis et tertijs regi
tur sc̄do q̄ sit p̄portio debita quātitate inter agēs et patiens:
quia non superflue vnū excedit alterū in q̄titate cū in maiozi q̄ti
tate sit maioz virtus et etiā debet vnū esse valde diminutū in q̄
titate respectu alterius tñ ad hoc requiritur tempus debiti
proportionatū: et q2 quātitas tpe mēsuratur idcirco cōditio sumpta
ex parte tēporis reducitur ad quātitatē. deinde cū dicitur. Inqt
Joannes. in parte ista docet p̄ illos tres modos p̄solatiōis me
dicinarū solutiuarū eas cōsolare vt cōsolatio ostendatur per p̄o
sitionem aliarū medicinarū in p̄imo per illos tres modos do
cet medicinas solutiuas cōsolare considerando in eis propue
tatē que erat p̄ima cōditio. sc̄do hoc idēz facit considerando in
eis p̄portionē q̄titiāz q̄ erat fm̄ attendendū in cōsolatione
medicinarū solutiuarū per illos tres modos. sc̄da ibi: Inquit io
annes modū et p̄portionē attendendū et. p̄ima habet partes
p̄imo docet cōsolare medicinas solutiuas per cōpōnē alte
rius medicine sibi opposite in proprietate occulta. sc̄do hoc idēz
facit per cōplexionez alterius medicine que sibi opponitur suo
effectu. post sc̄das aut tertijs qualitates. sc̄da ibi: Inquit Joan
nes mesue. opponimus aut p̄cedenti. sc̄da ibi: ppe illā sc̄d3
Inqt io. me. opponimus autē effectibus. p̄ima in duas. p̄mo
ponit quot modis cōsolatur medicina solutiua per aliā sibi op
positā in pp̄rietate. sc̄do illos modos declarat. sc̄da ibi ader et au
tē oportet dicit sic et vocat hec virtus. i. forma specifica quaz res
fortita est a spē sua. i. vocatur forma specifica que consequitur rez
a sua specie et forma differūt autē h3 et illa q̄d illa q̄ differūt inter
se forma specifica et spē et hoc apparet ipsa forma specifica nō
est spē siue forma substantialis rei sed bene consequitur illam
spēm et acquirit in re ex vnione forme substantialis cū mā: nam
virtus attractiua frigidi non est forma substantialis magnetis:
hec virtus attractiua fieri causatur ex propria vnione forme sub
stantialis magnetis cū sua materia similiter etiā virtus attracti
ua colere non est forma substantialis scamonee si bene dercling
tur in sc̄a. ex vnione sue forme cum materia similiter etiā virt⁹
attractiua nutrimenti in plantis non est forma substantialis eoz
plantaz sed bene causatur hec virtus attractiua in eis per vnio
nem debitam anime negatiue ad p̄imam materiā et sic de alijs
in quibus est forma specifica aut enī addimus me. aut enim ad
dimus virtute eaz super aliā medicinā aut permutamus et. to
tum est nō.

Dere autem oportet. In parte imediate posita Jo
annes mesue ostendit quot modis cōsolatur medi
cina solutiua per cōpositiōnes alterius medicine sibi
opposite i proprietate: i parte ista h3 illos modos do
cet eas p̄solare et diuiditur hec pars in partes tres fm̄ q̄ illi erāt
modi tres. p̄imo ergo docet cōsolare medicinam solutiua p̄ cō
positiōnem alterius medicine que quidē ex p̄portione addit in
virtute ipsius. sc̄do docet eam cōsolare per rem sibi annexaz q̄
ipsum permutat ad dispositionē seu operationem in calūpniozē
sc̄da ibi permutamus autem maliciam. tertia ibi melioram⁹ aut
p̄ima in duas. p̄mo in generali ostendit qualiter cōsolatur me
dicina solutiua per cōpositiōnem alterius que ipsum auget in sui
virtute. sc̄do in speciali ponit talē modū cōsolationis earū. sc̄da
ibi: et debilis q̄ est virtutis dicit sic de p̄ima parte: ita dixi q̄ tri
bus modis cōsolatur medicina solutiua per cōparatiōnē alterius
medicine hoc facientes a pp̄rietate addere autem et. virtuosaz

i. forte sigillatōe p̄betatis sue. i. p̄betatē ocellā et sigillatā meis et
 com̄ratōe. i. p̄portōe et in̄difficid. i. a me. sibi am̄ixa p̄ calaz
 at q̄ fra sup. nec q̄ sicca l' bu. s̄ q̄ cal. i. a forā speci. corall' sana
 stōachū. i. dispōs stōa. et p̄dia epi. i. malā dispōez: et ebzi n̄ q̄ fr̄z
 alterū. i. corallus vel q̄ calin. i. peonia nec q̄ s̄ue sicut corallus
 nec quā leue sicut peonia: s̄ q̄ decoctū sic et ex hoc apparet q̄
 a p̄prietate /
 te corallus h̄z
 cōfortare stōa
 chū et iō aut i
 cura passionū
 ipsius stoma
 ci am̄iset cor
 rallū cū alijs
 medicinis et
 am̄iset p̄dia
 cū medicinis
 cerebri et hoc
 forte ē causa
 q̄ vulgares
 ponunt circa
 collū peoniā
 et corallū nā
 cū eorum alijs
 cōfortare sto
 machū i puer
 autē stōachū
 ē debilis et in
 eis cerebri
 ē debile vñ et
 apponit p̄o
 niam et sic et
 istis verbis si
 vult aliud ha
 bere ad h̄ue
 nisi q̄ q̄nq; v
 na medicina
 am̄ixa alteri
 medi. soluti
 vigorat eius
 operationem

est per aliquod eis adiunctū q̄ qd faciat
 operationē eaz virtuosā sigillatione p̄pe
 tatis sue cū ipsis: et cōm̄suratōe vni^o ad
 alteram: et efficitur illō nō quia calida aut
 frigida: sed q̄ talis sicut diximus: q̄ co
 rallus sanat stōachū: et peonia epilepsiam
 nō q̄ ē frigidū alterū: aut quia calidū. nec
 q̄ graue: aut q̄ leue: sed q̄ dotatū sic. Et
 vñ q̄ serpens facit iuuenescere. Et ma
 gnes attrahit ferrū. Similiter et d̄ alijs vñ
 cūtur alia. Et debilis quidē est virtus
 medicine aut diminuta duobus modis.
 Aut quia debiliter opat: et min^o q̄ opoz
 tet. Aut q̄ tarde opatur et efficit opatio
 nē suā: q̄n̄ oportet corpus occupari: aut ci
 bo: aut somno. Et aliq̄n̄ opatur i die secu
 do. et aliq̄n̄ mouet: et nō educit. Et aliq̄n̄
 rē cibalē destruit trapēs eā secu^o idigestā:
 et q̄n̄ icipiebat digeri. **S**i autē medicia d̄
 biliter opatur: et efficit opationē suā inco
 pletā: aut opatur minus q̄ oportet: sicut
 turbit: qd̄ in veritate educit de phlegma
 te: qd̄ est subtile tñ. et sicut epithimuz: de
 quo nisi q̄ritas magna exhibetur: nō sol
 uit nisi parū: aut nō soluit. et sicut terenia
 bin: qd̄ debiliter soluit, et sicut hermoda
 ctilus: et alia plura cōcūcō cōfortari virtu
 tes eoz cū eis que patiūtur sese: vt sigilla
 ti virtus ex eis resultz: cōpletā faciēs opa
 tionē: sicut verbi grā. Si cōfortet turbit
 cū zinzibere proprie tūc educit phlegma
 grossū: et crudū. chimū. Sol^o vero nō opa
 tur illud. Et si cōfortetur epithimuz cū
 aqua casei: aut mellis: aut iūgatur ei sali
 dus: aut salgēma: aut mirabolani nigri
 ei^o opatio magnificabit. Et si cōfortetur
 tereniabi cū aliquo sicut alhalce: aut ame
 os: aut cardamomo: soluet solutione lau
 dabili p̄plete. Et si adiūgatur hermoda
 ctilus ciminū aut pip: aut fiant ex puluere
 eoz et succo squille: et rafani et troscisci eo
 rum opatio erit sublimis educēdo mām
 grossā et viscosam ab instrumentis iunctu
 raz. Si autē medicina tarde operetur: et o
 perationē suā efficit post tēpus extēsu: sic
 agaricus: et aloes et hermodactilus: et tur
 bit: et filia: erit eis admiscēdū aliqd: que d̄
 opationē facillē reddat. et festinare facia
 t: sicut verbi grā. Confortat agaricus cum
 secaniabin et sal gēma. Aloes aut cū sp̄: ci
 ebus alesanginis. Et hermodactili cū sq̄
 la: et rafano. Et turbit cū zinzibere p̄prie

de flāte euāt de se et est subtile ē. fo mō dicit medicina debilis h̄ mō
 ratione loci aquo euāt quia. i. non euāt a lōge sicut fracostr castia ia
 niabim. i. manna et tamarindi hec em̄z medicine nō euāt nisi bu.
 quibus obuiant in vijs cōibus expulsiois: vñ si inueniāt bu. gros
 sos et multos in vijs cōibus ita eos euāt sicut colericos vel alios
 subriles bu. et iō hec medicine nō dicuntur debiles p̄tmo modo sed

dicuntur debiles
 fo modo q̄ non
 possunt euāre ml
 tum a longe. p̄t
 mū modum tan
 gu huius medicā
 ne debilis cū dīc
 et sicut turbit vsq;
 ibi et sicut terania
 bin ibi enūn tan
 gū fm̄ modū hu
 ius medicine de
 bilis vt sigillatiz
 virtus resultet ex
 eis. i. adinuenim
 habeant p̄prietā
 tem occultā sine fi
 gillatā sicut ver
 i bigra. specificat
 q̄ deinde est per
 exempla. Si con
 fortetur turbit cū
 zinzibere p̄prie
 educit flā grossū
 nam zinziber p̄
 yter sui caliditate
 habet incidere et
 subiliare humo
 rem grossū vnde
 re dāt facile ad
 expulsioē et iō
 am̄ixtum turbit
 educit flā grossū
 sed cū zinzibere h̄
 non facit tantum

p̄pter qualitātē quā inest repare medicinā calidā et humidam eo
 dem modo et gradū sicut zinziber que am̄ixa turbicōn consolare
 ipsa: quia euacuaret postea humo. grossum: et ideo hoc maxime h̄z
 facere p̄. p̄prietatem ierum et zinziber vigorat operationem mirra
 hermodaculoz s̄z ipsius turbit et ideo hoc maxime a p̄prietate. Et
 si confortatur epithimū: epithimū euāt nullam tamen si de co exhi
 beatur medicū non euacuat sed si de co exhibeatur vsq; ad duas vl
 tres. bene euāt am̄ixtū cum medicinis quas enumerat alalce. i. iō
 pusotulanas aut piper alia litera s̄z ipsa. i. piper album et piper
 nigrum et piper longum. deinde cum dicit. **S**i autē medi
 cina tarde operatur et docet ipsam consolare p̄pter cōplexōez alteri^o
 quando est debilis quia si tarde operatur et dicit sic q̄ ipsam. i. vir
 tutem et operationem cum secaniabin. i. ex mellez salgēma hic ad
 uertendum q̄ aliqua medicina am̄ixa medicine solutiue dicitur ac
 celerare suam operationem per virtutē sigillatā et occultam sicut q̄n̄
 cum agarico permiscetur secaniabin aut spes aromaticæ fo modo
 dicitur accelerare operationem eius per suam virtutēz p̄munē quā
 habet inducēdo. i. mordicationem in stomacho et hoc salgēma
 ei am̄ixa accelerat eius operationem et sal commune et salntrum et
 salindum adhuc etiā accelerat sui operationem per p̄prietatem
 cum speciebus alsaginact. i. cum speciebus aromaticis: et hec est cau
 sa quia galī. et alij aucto. in compōe iere non solum ponunt aloes: s̄z
 etiā ponunt spes aromaticas vt habeant accelerare eius opera
 tionem cū alijs. operatio fit valde tarde sicut est spica assata ciminuz
 et solium et similia et propter aliud ibi ponuntur spes aromaticæ vt
 scilicet confortent virtutem stomachi et cordis et alioz mēbrozuz
 quibus obuiare potest medicina solutiua sui malitia et turbicōn zinz
 zibere proprie et ex hoc apparet q̄ non est inconueniens q̄ vna et ea
 dem medicina am̄ixa medicine solutiue debilitat et fortificat eam inope
 rando et tarde operando nam ponbat etiam supra q̄ zinziber am̄i

oluntā per conuēre
 in talibus modis
 onis. i. quoniam in
 parē. i. altera conuē
 sic apparet q̄ opoz
 raris modo huius
 mōis. Aut ad h̄
 ut p̄mutam mal
 um operatio
 L non p̄prie
 et in virtute me
 u operatio debilis
 in primis et in scilicet
 biva quārate inuē
 redū alteri in d̄tate
 debet vñ esse valde
 hoc requiritur temp
 p̄ m̄laratur idē
 id quārate. deinde
 q̄ illos tēp medice
 solare vt consalato
 nū in p̄mo per illos
 solare consideranda
 o. s̄z hoc idē facit
 erat fm̄ attendendū
 tres modos. scilicet
 attendendū ē p̄prie
 cinas solutias p̄
 in p̄prietate occulta
 us medicie que fit
 qualitate. scilicet
 yodenti. scilicet h̄z
 tem effectibus. p̄prie
 medicina solutiua p̄
 os modos declarat. scilicet
 de vñ. i. forma p̄prie
 forma specificas occu
 autē h̄ et illa q̄ d̄
 hoc apparet et ipsa
 talis rei sed bene con
 iōne forme substantia
 materia similitudine
 causatur et p̄prie vñ
 materia similitudine
 similitudine scilicet
 cum materia similitudine
 non est forma substantia
 hec virtus attrahit
 ad primam materiam
 ca aut enī additōe ne
 illa medicinā aut p̄prie

fo modo q̄ non
 possunt euāre ml
 tum a longe. p̄t
 mū modum tan
 gu huius medicā
 ne debilis cū dīc
 et sicut turbit vsq;
 ibi et sicut terania
 bin ibi enūn tan
 gū fm̄ modū hu
 ius medicine de
 bilis vt sigillatiz
 virtus resultet ex
 eis. i. adinuenim
 habeant p̄prietā
 tem occultā sine fi
 gillatā sicut ver
 i bigra. specificat
 q̄ deinde est per
 exempla. Si con
 fortetur turbit cū
 zinzibere p̄prie
 educit flā grossū
 nam zinziber p̄
 yter sui caliditate
 habet incidere et
 subiliare humo
 rem grossū vnde
 re dāt facile ad
 expulsioē et iō
 am̄ixtum turbit
 educit flā grossū
 sed cū zinzibere h̄
 non facit tantum

xtum turbat fortificat & vigorat eius operationem modo ponit q̄ ac-
celerat eius operationem. Deinde cum dicit. **a** *Intermutan-*
tis autem malitiam hic docet consolare medicinam solutiua[m] per
rem que refrenat aut minorat sua nocumenta & virtutem veneno-
sam et primo dat necessitatem consolationis medicine hoc modo q̄
per rem refrenantem eius malitiam ponit etiam modum s̄m quam
consolatio mea s̄
modo fieri habet
et in s̄a parte po-
nit res cum quib-
us fieri h̄z ista
refrenatio talium
nocumentorum
provenientium a
medicina solutiua
s̄a ibi. Res autē
et hoc ē commu-
ne nocumentum
medicinarum sol-
utiuarum facere
corpus senescere
eo q̄ omnia me-
dicina precipue
atrabendone cale-
facit et exsiccat cō-
pus et ideo si cor-
pus eas frequen-
ter inducitur i ni-
miam exsiccatio-
nem et per conse-
quens in senectu-
tem inducunt eti-
am nocumenta
speciale inq̄stum
habent debilitat
virtutem mēbro-
rum principalium
agēdo in illa mē-
bra et precipue vir-
tutem cordis de-
bilant q̄ est s̄s
et basis vite & q̄
debilitat virtutē
principalem agē-
do in illa habebit

Canon secundus.
Ermutam⁹ aut malitiā me-
dicinarū euz rebus illud p̄p̄i-
etae faciētibz. Loīs. at medi-
cinaz s̄m plurimuz malitiā facerē senesce-
re corp⁹: & frequētātib⁹ illas: lesione affer-
re principalib⁹ mēbris: q̄ sūt minere vir-
tutū & eaz motores debilitare: qui sūt
spūs & calor nālis. Indicitur ergo nobis
necessitas admiscere medicinis solutionē
faciētib⁹ res: quaz p̄p̄ietas ē confortare
cor et mēbra p̄cipalia: et afferre eis dispo-
sitiones laudabiles: & cū hoc auxilio acq-
ratur corpori reuuenescētia: et iclūmitas
Res⁹ at quaz auxilio facim⁹ hoc: sūt me-
dicine cordiales & stomatice & cerebrales:
et alie alioz principioruz confortatiue note.
Verū sup oib⁹ his canōē: vt cōfortet cor
i oi euacuatiōe. & hec debet eē intētio p̄ma
P̄m⁹. n. occurfus oium accētū occur-
retūz corpori ē ad cor tanq̄ ad basim vite
Secūda intētio debet eē confortare stōachū
tāq̄ susceptōrē. Alioz aut confortatiōe
p̄sequi debere nō ē principalis intētionis
nisi p̄p̄ie q̄n oportet ex aliquo eozū ma-
terias euacuā. **¶** Ad medicinaz⁹ at cordi-
alium virtutes. iij. modis sūt eligēde.
Sūt. n. q̄ cōfortāt tantū: vt poma dulcia
& aromatica: & xilo aloes: & veronigi: & si-

& agere in ea que differunt virtutem ex mēbris principalib⁹ ad alia
membra: talia autem sūt spūs & calor naturalis. ergo. s̄. ad probi-
bendum hec nocumenta inducitur in nobis necessitas acquiri cor-
pus rem venescētia & per hoc habent resistere nocumento commu-
ni q̄ est facere senescere & in columnitas quantum. s̄. ad nocumen-
tum speciale q̄ faciēbant in spūs & membra principalia. deinde euz
dicit. **b** Res autem quarum consilio: in parte ista ostendit que
sunt medicina cum quibus fit consolidatio istarum medicinaruz so-
lutiuarum q̄stūm ad hec nocumenta que inducunt & primo ponit
ordinem in generali inter illas medicinas ex ordine etiam membro-
rum meorum confortatione & in secunda parte in specialibus medi-
cinis explicat. s̄a ibi. Ad medicinarū autem sup̄. aut etiam medicine
epatice omni enim accētūm .i. nocumentozuz & precipue vebemē-
tium occurrentium corp⁹ scilicet a medicina occurfus primus est ad
cor causa est q̄ hec medicine non inducunt corpori vebementia no-
cumenta nisi per virtutem venenosam que est in eis hec autem vir-
tutem venosa est contraria vite ergo medicine per illam virtutēz ve-
nosa debent occurrere illi membro q̄ est principium vite: tale
autem cor. Secundo debemus confortare stomachum tanq̄ susce-
ptorem & tanq̄ ipsam retinentem epar autem nec cerebrum eas nō
recipit nec retinet & ideo magis debemus confortare stomachum q̄
cerebrum aut epar eo q̄ fortius agunt hec medicine in stomachum
omne enim agens naturale fortius agit concusando passuum & p̄-
cipue corporaliter q̄ si illū non tangeret nisi virtualiter. Deinde cū
dicit. **c** Ad medicinarū autem cordialium. In parte ista in specia-
li ponit medicinas que habent resistere nocumentis que inducunt

hec medicine in cor que sunt confortatiue cordis. s̄o ponit me-
dicinas que resistunt nocumentis stomachi que etiam confortāt
stomachū. Tertio pōit medicinas acceptabiles q̄ resistūt nocumē-
tis cerebri q̄ iducūt a medicina. Quarto pōit medicinas q̄ resistūt
nocumentis ep̄is q̄ confortat ep̄atis. Quinto si volumus impo-
nit finem dictis. s̄a ibi medicie q̄ quoq̄ stomatice. tertia ibi am-
plus autēz &
de medicis a
corporibus.
Quarta ibi et
similiter dic-
mus. quinta
ibi euz ubi su-
perest. P̄ria
part potest ha-
bere quattu-
or si volumus
s̄z q̄ pōit me-
dicinas que q̄
tuo modis re-
sistunt nocu-
mentis que i-
ducit: in cor
a medicina so-
lutiua que qu-
de confortat
cor. s̄a ibi alie
aut. tertia ibi
alie cum hoc
q̄ confortant
quarta ibi alie
est medicina
rum solutiua
rum que intro-
ducuntur ab
eis in cor xilo
aloes. i. lignū
aloes s̄ coigi
est quedaz ra-
dis valdearo-
manes oēs p̄-
tes legit simul
per carum no-
tūm & con-
uenientias in

mlia. Alie q̄ cōplexionē alterāt: aut cali-
dā: sicut si iungit scamōee: rosa: & sandali:
& similia. Aut frigidā sicut si iungit tamar-
idis macis: & filia. alie vō cū hoc q̄ confort-
tāt iunāt et ad soluedū: sicut succ⁹ rosaz &
violaz: & emblicz: & filia Et alie sūt q̄ mi-
nuūt de medicina solutiua excessū i soluti-
ōe & acumie: sicut krabe: & spodiū: & filia.
Ad medicie quoq̄ stōatice medicis solu-
tionē faciētib⁹ miscēde sūt: vt virtutū nāliū
minera i eo p̄seruet: & tēperet: qualia sūt
mastix: spica: & filia: vt p̄mutet cōplexiōēz
cū eo q̄ cōvertit regimē ad alteationē cali-
di aut fri. hu. aut sic. sicut i talib⁹ mediciaz
stomatice eligere potes. Amplius & de
medicis cerebralib⁹ dicim⁹ idē. inq̄ Gal-
lie. Plurimi medicoz fecerūt ieras cum
nuce muscata. Considerātes q̄m cōfortat
nux musca. cerebz & nervos. Et si se hūic
facit sticados: & gallea: castorū: et filia.
Et si i dicim⁹ s̄ medicis ep̄atis: & alijs mē-
bris p̄p̄is & tibi superest eas iuenit in talis
medicinarū simplicium. **¶** Canon tertius
Lioram⁹ at⁹ mediciaz opatō
es i miscēdo cū eis rē: q̄ p̄
tate sua faciat virtutē eaz. p̄
i ad mēbruz: cui⁹ mām euacuā iūctis.
Et se iust⁹ q̄ v̄t⁹ ē q̄ regulat & distinguit
i ter virtutē rei: & virtutē. Ad medicio solū

q̄ gal. s̄. in libro de secretis & tibi ē per h̄ vltimū verbū pōt ha-
berit solutio ad quandam q̄onem in qua consuevit queri q̄ Ad
sue non fecit intentionem de medicis confortatiuis testiculozuz
cū etiam sint membra principalia & etiam ex medicinis solutiuis
possunt debilitari possumus respondere dupliciter vno mō q̄ p̄
cognitione talium medicinarum remittit nos Ad sue ad tabulas
medicinarū simplicium & ideo eas expli. ite hic non posuit. vel a-
liter dato q̄ testiculi sunt membra p̄silia non unt p̄silia nisi p̄
pter consinationem speciei non autē nocumēta que inducuntur
ex medicinis non sunt nisi inducta per se in operationibus que
faciunt ad consuetudinem individui & non speciei etc.

d Ad lioram⁹ aut mediciaz operatōes: postq̄ Joānes
Ad sue docent consolare medicinā solutiua[m] per aliā me-
dicinā secū cōmixtam que accelerat cōfortificat eius opera-
tionem etiam per medicinam que remouet eius nocumēta que
quidem inducit membris principalibus in isto ca⁹. docet eaz cō-
solarē per aliam medicinam que dicitur ipsam inducere ad mem-
brum curare intendimus q̄ suā operationē mōdificat & primo po-
nit intentionem suam: s̄o exequitur. s̄a ibi. **e** Et sciuit v̄t
potest dici q̄ in s̄a parte dat modū rectificationis harum medici-
narum circa primā partē sunt duo notanda primum ē q̄ melior
acō medicine solutiue ē triplex vna est que fit per medicinam ali-
am fortificantem & accelerantem operationem medicine alia est
que fit per medicinam aliam que prohibet esse que non est ad q̄
appropiatio operationis ipsius ad membrum vel ad corpus a
quo cōte intendimus ita q̄ non ab alio modo prima meliora

no medicine solutiue acquiritur in primo ca. precedenti ab isto in quo docebat Adesue adere in virtute & operatione medicine solutiue & accelerationem sue operationis; sed fa melioratio: ipsi us medicine solutiue acquiritur per alium casu sequentē illuz in medicine & de illa etiam non intendit Adesue hic sed intendit d' tertia melioratione que est per medicinam aliam appropriantes ipsam ad dier minatu mem bzum siue sit caput aut pe/ ctus aut simi ha ista autem e magna me liozno in me dicina vel in medicis nam quando medi cina aliq' eua/ cuata absolu te a toto cor/ pore est q' qn que medicus vult euacuare d'eterminatu bzum q' s'la po nam? a deter minato mem b'o mo medi cina de se hoc non faceret q' re bonum est misere cu ea medicinam q' ipsam ducat ad id determi natum membz & euat ab eo d'eterminatu bzum q' t'io tunc per illaz medicinā remouetur eius nocumētū nam si volo euacuare sta preter naturam contentum in capite tantum et exhibitio medici nam euacuata absolute a toto tūc qua ratione euacuabit id sta preter naturam contentum in capite ita euacuabitur etiam aliō s'la contra naturale contentum in cpe aut in s'lo aut in alio mem bzo & sic inducitur inde nocumētum mō si misero illā est medi cina respice caput illā ibi per ducens remouebitur hoc nocumē tum etiam ex hac permissione acquiritur ad manus iuuamentū nam si volo medicinam confortatiuaz in cerebro euacuare & cū medicina solutiua nisi appōtur medi. alia que cerebrū respiciat & illam ducat ad ipsuz tunc medicina solutiua vagat quia ita euacu abit alia membza sicut cerebrū & sic contingit q' non insufficienti q's titate euacuabit a cerebro. Secundo est aduertendū q' duplex est medicina que alteri admixta facit ipsum penetrare ad membzum. quedam est que hoc facit per sui virtutē vel per sui q'litatez c'erm primā fami vel tertiam sicut isto modo acetū vel vlr omnia me/ dici. penetratiua alia est medicina que alteri adiutrix facit altam penetrare ad membzum per sui virtutem occultū siue propieta tem sicut isto modo crocus facit euenire medicinas epaticas mō Adesue intelligit hic nō de primis medicis que faciunt alias pe netrare per virtutē eōem: sed de his intelligit que faciūt alias pe netrare per ppri. tatē eo q' sepe sermo ipsius mesue de consola tione medicinarū est respūs formam specificā. Deinde cū dicit.

Et sciuisi. i. pte ista extra vel possum? dicere q' remouet du bium crederet enim aliquis q' solū medicina amixta medicine so lutiue ipsam conduceret ad determinatū membzū ita q' natura ibi nil faceret r'ndet q' etiam natura ad hoc iuuat & facit cum diuida/ dam? cū s'z modū primū & sic procedit mesue q' primo pōit q' n'cm suo proposito secūdo erequisitū suū p'positū secūda ibi felici tamus ergo p'ia in duas p'io pōit hoc necessariū suo proposito secūdo infert q' cozpoz id declarando p' simile secūda ibi q'f bec

sunt virtus est que regulat. f. nō q' cognoscat de se s'z regulat a co gnoscente q'z adeo vel ad intellg. medicina r'c. nā h'z medicus p'ze parare medicinas ipsi nature s'z q' ē possibile cūctis eniz sicut sint: s'z ē virtus & nō medicat: me. at facit puenire i scia ad virtutē v' au. ponit. Quarto canone sen. p'io d' abatione febricitantiū carassaco i. citoria vel mica. solis vel cidrulia siluestris deuū cū dicit. a Quaf bec sūt hic coz. infē. declarās id per simile lamia/ ris. i. oblungus veri. f. v' s'z & sa p'ietes mutatores pp' istā partem & precedentē ē ad uertendū q' me/ dicus aliqua pos se p' miferi me dicie solutiue du ctici ipz ad deter minatus membzuz duobus modis vno modo quan do est secum fer mentatus & reda cta ad vnā formā & tunc cam val de reduct ad il/ iud membz nā cūz auozus de se re spiciat cerebrum qua ratione ipse solus vadit ad ce rebz ita eadē ra tione medicinas secum fermenta/ tā illuc ducet vn/ de ista talis medi cina determinaf tali membro per ipsum a coz. aut

fictidos. secūdo modo potest ei permiseri quādo sicuz non ē firmē tata nec redacta ad vnā formā & hoc ē ducit ipsuz medicinā soluti uaz ad determinatū membz nā h'z qn permiscet hoc modo agaricus & acorus v' r'ungz seruet suā virtutē qua rōne acorus s'la virtutē coz pozis vt per eaz ad cerebz perueniat ita ē r' similibit agaricū vt ibi p'ducat ē nā ab eo irritat ab eo p'cipue s'z cū iuuamētū & nō nocumē ti erit cū duo d' medicinis cōtrariis ad inuicēz permittis qualē vna ex ill' vadit ad d'eterminandū membz & alia ad aliud membz sed. n. ma gis s'fra aparebit. Deide cū dicit. b' p' elicam? ergo i pte ista q's p' positum docens eis consolare medicinas solutiuas per medicinas que habent eas supra conducere ad determinatum membrum & ab illo euacuare ita q' non ab alio & primo refumit suum p'positū se cundo extra illud declarans per extra particularia secunda ibi sicut verbi gratia q' dicitur in prima parte notum est deinde cūz dicit. **Sicut verbi gratia.** In parte ista erequisit docens i speciali con solare medicinas solutiuas per compositum alterius que ipsas facit peruenire ad membrum determinatum & diuiditur bec pars in partes sex quia primo explicat medicinas solutiuas que mixte me dicinis solutiuis faciunt ipsas peruenire ad cerebrum & suaorta se/ cundo ibi explicat medicinas que faciunt peruenire medicinas solu tiuas ad pectus. tertio ad epar. quarto ad splenem quinto ad iunctu ras. sexto ad alia membza secum ab hoc arcufans secunda ibi ad mē bza autem pectoris tertia ibi ter aut que faciunt. quarta ibi facientia notat. quinta ibi ad membza autem iuncturarum sexta ibi autēz que tamen autem ad alia omnis partes legit simul ita tamen q' vnuz co muni est aduertendum q' non est inconsequens q' vna & eadēz me dicina amixta medicine solutiue facit ipsū peruenire ad diuersa mē bza & ideo mesue aliter ponit de eadem medere q' ipsa faciat perue nire medicinam solutiua ad pectus & cerebrum & non ad alia mē bza & sicut dictum est supra. de medicina euacuatiua ita dicendū est de medicina digestiua nam si velemus v' s'z s'rupoz aceroso in dige/

Res etiam cor medicinarum obiectionis idest oppositionibus et equi distantis verbi gratia si sit aliqua medicina superflua calida solutiva dicunt cum ea miseret redolere. facta si vero econverso redolere calida cum ea misere. deinde cum dicitur a auxiliantur. docet resistere talibus nocentis per saporos medicinarum illarum que eis admiscetur et primo proponit quod intendit secundo exigitur secunda ibi.

Res enim acuta emendatione. s. nocu mentorum. deinde cum dicitur.

Res. n. acuta. in parte ista exigitur et primo ostendit quomodo ex saporibus simplicibus resistimus talibus nocentis: et acquiri iuamentum medicine solutive et in secunda parte hoc idem facit ex saporibus compositis. s. ibi et e quod de meliori b. prima pars habet partes octo. Primo ostendit quomodo acquiritur iuamentum medicine solutive ex sapore acuto. secundo ex sapore amaro. tertio s. quinto vinctuoso. quinto dulci. sexto inspidi. septimo acetofo

quidez redolentium calorum aut frigidorum: comensuranda cum medicinarum obiectioibus et earum equidistantis. Auxiliantur autem adhuc nobis in emendatione medicinarum res sine differentias saporum considerate: quod sunt sapor acutus amarus: salus: dulcis: vinctuosus: inspidus acetosus: et stipticus. Franguntur. n. quod timet ex multiformibus medicinarum excessibus. Res enim acuta adiuuat in carminando: et resoluendo: quod de ventositate per medicinas acquiritur. Et hac intentione species acute alesangine miscetur eis Subtiliatur. n. et resoluuntur ventositates: sicut recte proprie daucus: et pip longum et feniculus. Adiscitur scamonee: et feniculis: et anisu: et polipodiu: et similia: et plurimumque adiuuat in incidendo corporum humoris viscosi et grossi et faciliat ad expellendum id in quod forsitan non poterat operari medicina sicut quod squilla teris magnis amiscuit: recte operatus est: et ex hoc materias difficilis eradicationis euacuet.

Et plurimumque res acuta preparat: et a remotioribus medicina trahat sicut tapfia: et proprie in pilis fetidis et pipera in teris.

Et quicquid medicina tarde operationis aut debilis facit reddat: et festinare facit. Idem enim intentionibus felicitas virtus turbiti primi secundo cum ipso zinziber et cum hermodactilis rasanum et cum cartamo cordumenuz. Necessario autem congelationem remouet opilationes aperit: et acquirit medicina virtutem facilem penetrandi quamuis per

octavo ex stiptico partes sunt prima in quinque sic quinque modis docet resistere et nocentis medicine solutive ex medicina aliqua in sapore acuta partes patent in carminando et resoluendo et e. eo quod medicina acuta est multum calida et exsiccativa medicina autem calida et exsiccativa resoluunt ventositates spes acute alphegide est species aromaticae sicut piper cinamomum et similia et plurimumque ponit ad iuamentum eius et notum est et plinque res ecce tertium unde cum pilis feride debeant euacuare aremotis vi adiuncturis cum eis amiscemus cassiam et quandoque. ecce quartum iuamentum et est notum neque non siccio pot. quantum iuamentum penetrandi. s. ad membrorum scordeon. i. aleum silnestre. Deinde cum dicitur. Res autem amara ostendit qualiter iuamentum acquiritur medicinis solutivis ex re amara in sapore et diuiditur in duas: s. m. q. duplici via hoc ostendit. s. d. ibi et adiuuat in resoluendo. s. sui caliditate etiam est terrestris subtilis terrestrice unde exsiccat valde et est de bonis causa est quia amarum frigidum acutum opom ut supra huiusmodi reprimunt sese. in suis operationibus et virtutibus acutum enim fundat in substantia subtili valde: non est de amaro eo quod fundatur in substantia grossa aloe amiscuit. nam scamonea in sapore est acuta aloes est amarum etiam vnum ex eis non impedit operationem aliter adiuuat nam ponit aliud iuamentum eius in confortando stomachum etiam istud est maximum iuamentum eius generale

nam res sui terrestris substantia coadunat partes stomachi quibus coadiunatis et congregatis stomachus confortatur in illo enim stat eius confortatio et ventositate in carminando propter sui caliditatem et acquiri. possimus dicere quod est tertium eius iuamentum et acquirit etiam medicinis esse preseruantium a putrefactione. s. aut respectu medicinarum solutivarum aut respectu corporis cui exhibentur respe

se non faceret illud sicut scordeon: in magnis medicinis: et diuretica acuta in eis similitur. Res autem amara adiuuat in soluendo: et est de bonis miscilibus cum medicina que soluit acuitate. Et enim opponuntur sibi ex parte substantiarum: et recipiunt sese: et cum hoc sibi inuicem in soluendo iuuant. Et propter hoc subtiliter operatus est: qui scamonee aloe miscuit.

Nam se in idipsum redificant. Adiuuat etiam res amara in confortando stomachum et ventositate in carminando. Acquirit etiam medicinas esse preseruantias a putrefactione: imo remouet eam virtute et confortat corpora.

Res vero salsa: omnium debilitat: et tarde soluentium: confortatiua est. et propter hoc prudenter operatus est qui sal gemma: cum agarico misceri docuit: aut alias spes salis: et similitur cum epithimo et cum alijs multis vigorant enim operationes ipsarum et faciunt licet acquirere faciant huiusmodi exsiccationem: et caedere in sitim. Et in quibusdam conturbationem faciunt: et in quibusdam sedant. Et res quidem salsa: et ventositates dissoluit et acquirit medicinis subtilitatem et facilitatem: et esse facit incuisas: necnon et preseruatias a putrefactione immo remouet eam et exsiccat humiditates submersas: et ibitas et incidere adherentes viscosas et grossas: et hoc est eius proprietatis: et remouere opilatiões. Res quoque vinctuosa adiuuat

ctu medicinarum nam quando medicine solutive diu dicunt conseruari sicut pilles cum eis ponuntur res amaras sicut est aloes: unde eas diu conseruat etiam respectu corporis: nam quando medici: nam amara alter exhibetur preseruat ipsum a putrefactione: nam sui caliditate euacuat et consumit humilitates made factas membrorum que in eis si cur aptenat putrefieri: vnde videmus quod vnde res amare prohibet generationem mium et res amara exprimit humiditatem made factas in membrorum contentam que est causa putredinis et idest confortat corpora et precipue humida. deinde cum dicitur.

Res vero salsa ponit iuamenta saporis salis et primo vnum secundo aliud. secunda ibi. Et

res quidem confortatiua idest accelerata inordinando scilicet in ebruz expulsionis et ea stimulando ad expulsionem op: raf. n. scilicet ille medicus cum agarico scilicet corde solvente et similitur cum epithimo scilicet quando salsam miscetur licet acquirere et quod hac litera apparet quod res salsa ammixta medicine solutive preter hoc quod facit iuamenta facit etiam nocentia et ideo si sic aliquod corpus valde macrum et exsiccatum aut faciliter incurrat suum non debemus cum medicina solutiva ponere sal. vel res salitas et in quibusdam faciunt conturbationem scilicet in corporibus siccis et in quibusdam sedant ut in corporibus humidis. Et res ponit aliud iuamentum et pro. quia acquirit contra preseruatias a putrefactione scilicet se. aut alias quando eis amiscetur consumendo humiditates malas que eis ammixte sunt causa putredinis etiam istares salsa ratione sue substantie terrestris constringit et coadiunat partes membri a quibus facta est conscripno superfluitatum quibus partibus membri coadiunatis calor confortatur in membro unde melius regit suas humiditates que oppillate habent. deinde cum dicitur. Res quoque vinctuosa. In parte ista ponit iuamenta medicine que in sapore est vinctuosa Res quoque vinctuosa adiuuat in lubricum faciendum nam medicina que curat lubricum faciendum est viscositate habet aliquantulum de acuta substantia modo vinctuos. omnem acuitatem frangit vel etiam ut tendatur causa huius dicitur quod ponit mesue enim pro quia lubrica facit magis lubricam sue viscositatis

mixtio medicinae ex parte saporum et que inutilis licet aliter fuerit supra diuisa et diuiditur in sex partes scilicet hoc variatur sex modis ratione saporum oppositorum. scilicet ibi et vinctuosi. tertia ibi rei aut acetose. quarta ibi rei vero in spide. quinta ibi rei vero salse. sexta ibi rei aut amare dicit sic dicitur prima parte preter quoniam salse causa est nam ut statim ponet sapor salsus amixtus cum dulci est causa nauisec. Deinde cum dicitur.

De vinctuosi.
 si ostendit que sit utilis aut inutilis permixtio rei vinctuosi cum alijs et dicit vinctuosi quidem cum acuto bona est permixtio nam vinctuosi sapor frangit a cutus qui virtutem eius temperat qui eius caliditas est sicut dicitur in libro de febribus. amara propter se licet est causa saporis. vinctuosi sapor frangit a cutus qui virtutem eius temperat qui eius caliditas est sicut dicitur in libro de febribus. amara propter se licet est causa saporis. vinctuosi sapor frangit a cutus qui virtutem eius temperat qui eius caliditas est sicut dicitur in libro de febribus. amara propter se licet est causa saporis.

Et res quidem dulcis omnibus medicinis propter quod salse iuuamentum prestat. Et vinctuosi si quidem cum acuto bona est permixtio. et cum amaro et cum oleo quod serositate facit et excoctationem et quod non facile lubricat et quod mordicationem generat. Inutiliter vero cum re dulci et re insipida: si cum re acetosa est purior ad vomitum et subuersionem. Rei autem acetose cum medicina acuta utilis est permixtio: et cum dulci et cum omni re inflamabili: et mordicatione. Inutilis vero est cum amara: et salsa: et siccata: et excoctata: et serosa. Rei vero insipide est acuta: et amara: et salsa: et utilis est permixtio: et cum serosa et excoctata: et insipida: et mordicatione. Inutilis vero cum siccata: et serosa: et siccata: et utilis est permixtio nisi cum his proprie quorum operatio est debilis: et digerit tamen fortatione. Sunt enim acutum: et salsum confortatiua diuis debilitate et tarde soluentium. Rei autem amara et acuta serundum aliquid utilis est permixtio: inutilis vero cum re salsa: et diuis faciente excoctationem: et serositate: et defecationem. Sunt etiam ex rebus: que secundum conditionem substantiarum adiuant ad remouendum malitiam medicine sicut res coagulantes et habentes viscositates. Hec enim opponuntur medicinis quarum propueta est excoctare viscera: et aperire venarum officia: sicut recte dicimus misceri dragagantum: autem masticem;

sum est cum subleuat id ad superiora stomachi sui leuitate et arietate quare mouet ad vomitum deinde cum dicitur. Rei autem acetose ostendit que sit utilis aut inutilis permixtio rei acetose cum alijs medicinis diuersificatis in sapore dicit sic res autem acetosa cum acuta est utilis permixtio nam res acetosa frigida est et humida vnde sui frigiditate et humiditate remouet caliditatem medicine acute superfluum et cum dulci contra causa est oportet quod talis permixtio multum prouocat appetitum vnde videmus quod si quis miscet piper cum aceto quod hec permixtio supra dicitur multum confortat stomachum et exsiccat appetitum eius et cum oleo re insipida et mordicata si est utilis eius permixtio eo quod remouet eorum caliditatem et inflammationem inutilis vero est. causa est nam ipsa ita est mordicata sicut ille et melle permordicaret si cum eis amiseret. Deinde cum dicitur. b. Rei vero insipide. oportet que sit utilis aut inutilis permixtio medicis. insipide cum alijs et dicit rei vero est. causa est nam ipsa medicina insipida est aqua in substantia vnde et remouet omnem saporum excedentes vel excellentes sive. n. remittit serosa et excoctata est. super. est huius permixtio rei insipide inutilis siccata nam. medicis. siccata. nam huius saporum excedente quod non indiget vi cui ea amiserit medicis. que remittit eius saporum qualis est medicis. insipida. Deinde cum dicitur. c. Quo que rei salse ostendit que sit utilis aut inutilis permixtio rei salse cum alijs medicis. diuersificatis in sapore et que indigent fortatione in sui operatione acutum. n. est. notabile verbum nam acutum et salsum mordicando aculter et festinando ter faciunt epodes medici. et sustinet quando in tali sapore sunt. Deinde cum dicitur. d. Res autem amara. ostendit que sit utilis aut inutilis permixtio rei amare cum alijs medicis. ratione et saporis sicut aliquid inquantum. scilicet acutum accelerat operationem amari in utilis cum salsa. scilicet permixtio res amara quanta habet exsiccare sic salsa et cum faciente quoniam est res amara exdiuturna permanencia eius in parte excoctata sic acuta vel. alia. Deinde cum dicitur. e. Sunt et de febribus. In parte ista docet solare medicis. solutias pro modo eliarum medicis. que resistunt nocumetis carum ratione substantie. hec enim est. naz. hec medicis. sui pugnatione cordum nam presertim in nox vnde non excoctant et oppellat et consistunt vnde prohibet a partio non officio rum venarum et a locis qui aperit officia venarum et colloquitida. scilicet q. excoctat intestina vnde cologitida est amiscant oleum rosam ut scilicet exanguat et caliditatem prohibeat et excoctationem intestinorum sui viscositate et a licaliter sui siccitate. Deinde cum dicitur. f. Anquit beben. Adesue modus aut postquam Adesue medicinas solutias per amixtionem aliarum medicis. recti captum siue meliorantium ipsarum virtutes permutantium mali. ipsarum et resistitium ipsarum effectibus. in parte ista docet eas consola. per portionem quantitatum medicinarum amiscandarum cum medicina solutia et hec est magis determinatio huius proportionalitatis generalis ostendit vtrumque medicina que amiscet medicis. solutiu debet esse multa aut pauca in quantitate inqualis determinatione autem specialem huius sicut in fo tractatu ostendit et quantitatem debitam ipsius turbit aut zinziberum quando scilicet amiscetur vnde scilicet turbit debet esse tantum vnus. 3. vel plurium zinziberis et primo permittit intentionem suam secundo exequitur. secunda ibi. Omnis medicina. tertio si voluntas contigit ibi et hoc est et proportionem scilicet quantitatum et notie. Deinde cum dicitur. g. Omnis medicina expost docens scilicet in uenire debitam proportionem quantitatum aliarum medicinarum que cum medicina solutiu debent amisceri et primo ponit quandam conditiones viles suo proposito secundo est suum propositum. secunda ibi pone ergo. prima in duas primo ponit diuisionem quandam que sunt consolantes medicinas solutias. secunda ibi adhuc autem omnis res. prima in duas. h. mo potest hanc diuisionem. fo declarat membra diuisionis. scilicet ibi: et posse quod h. pma in duas pmo facit quod dicitur. fo quod dicitur expost scilicet ibi notum est il la po et posse diuidit in tres scilicet quod tria erant membra diuisionis declarans partes patet oes iste pres legit simul amiscere. i. h. na mece. vltimo ole sunt me. dulces sicut sunt vole est. ca est eo quod non solunt inficiendo vim

aut bdellium cum aloec: et colloquintida: et cucumer asinino: et similibus. Et dixit quidam quod laudanum ad ista est mirabile. et proprie permixtum cum colloquintida et pauco oleo rosato. Et alij adiuuerunt alia: sicut in partibus dicemus.

Capitulum 4. proportio rei sibi iuncte iungenda.
 Anquit Johannes Heben. Adesue. Adesue dum autem et proportionem attendi oportet in permixtione sibi iuncte: re que rum precessit rememoratio ut consoletur medicam ex diuersis proprietatibus sigilatis vna virtute. Et erit ita in his que prebent exigitur quantitate medicina in solutiu vnus ad altera: per considerationem proprietatum. Quomodo autem soletur medicine per preparationem exigitur quantitate et qualitate earum lege libri Medali senu et Alkindi: et inuenies.

Consideratio autem quibus breuiter hic intendimus: sit hoc modo. Omnis medicina solutionem faciens: aut est fortis virtutis: aut debilis: aut mediocris. Tunc autem virtutes: postea medicine: quo impressionem efficit in corporibus nostris: Et posse quidem huiusmodi forte est: sicut dignimus in medicinis multe acuitatis: sicut est scamonea: euzorbium: almezaron et similia. Debile vero in eis: que ad latus declinant in colu miz: sic sunt medicine dulces: sic viole: et cassia: et terentabi: et filia: Adesue autem est in eis que sunt debilis acuitatis: et debilis amaritu

liozantium ipsarum virtutes permutantium mali. ipsarum et resistitium ipsarum effectibus. in parte ista docet eas consola. per portionem quantitatum medicinarum amiscandarum cum medicina solutia et hec est magis determinatio huius proportionalitatis generalis ostendit vtrumque medicina que amiscet medicis. solutiu debet esse multa aut pauca in quantitate inqualis determinatione autem specialem huius sicut in fo tractatu ostendit et quantitatem debitam ipsius turbit aut zinziberum quando scilicet amiscetur vnde scilicet turbit debet esse tantum vnus. 3. vel plurium zinziberis et primo permittit intentionem suam secundo exequitur. secunda ibi. Omnis medicina. tertio si voluntas contigit ibi et hoc est et proportionem scilicet quantitatum et notie. Deinde cum dicitur. g. Omnis medicina expost docens scilicet in uenire debitam proportionem quantitatum aliarum medicinarum que cum medicina solutiu debent amisceri et primo ponit quandam conditiones viles suo proposito secundo est suum propositum. secunda ibi pone ergo. prima in duas primo ponit diuisionem quandam que sunt consolantes medicinas solutias. secunda ibi adhuc autem omnis res. prima in duas. h. mo potest hanc diuisionem. fo declarat membra diuisionis. scilicet ibi: et posse quod h. pma in duas pmo facit quod dicitur. fo quod dicitur expost scilicet ibi notum est il la po et posse diuidit in tres scilicet quod tria erant membra diuisionis declarans partes patet oes iste pres legit simul amiscere. i. h. na mece. vltimo ole sunt me. dulces sicut sunt vole est. ca est eo quod non solunt inficiendo vim

naturā imo solunt cum delectatione ipsius rec. totum id est. **M**o-
tum deinde cū dicitur a **A**dhuc autem ponit aliam dōem medi-
cinarum que sunt consolantes medicinas solutivas et primo ponit di-
visionem secundo declarat membra divisionis. secunda ibi atq; ma-
gni iuuamenti. prima in duas. primo facit q; dicitur est. secundo expōit
quoddam vocabulūz huc dicitur statim secunda ibi notato aut has
legit simul bec-
ben .i. medicina
consolans vel re-
sistens ventosita-
ti medi. solutiue
noto at modo ex
ponit vocabulūz
noto **A**utē
iuuamentum om-
ne q; medicie so-
lutiue obicitur et
precipue sue ve-
rositati et hoc erat
supra vnam no-
cumentum q; p-
ueniebat ab ipsa
aut supra noto id
esse iuuamentūz
quo virt^o cordis
regitur ita q; me-
dicia solutiua ra-
tione suorum pef-
fimozum accidē-
tium cordi nō oc-
curat vt supra po-
nebatur hoc eni
erat ad eius no-
cumentūz aut su-
pra noto id eē iu-
uamentum quo
mala qua scilicet
medicine solutiue
sunt quando est m-
tum calida remo-
uetur et hoc erat
eius tertium no-
cumentum q; ab
ipsa proueniebat
a sua prima qua-
litate atq; modo
debatat membra
diuisionis. et pri-
mo vnu. sō aliō.

tertio vltimū. fa ibi pui aut iuuamēti. tertia ibi et noto rez dicit sic i q
intentiones omnes .i. tres nunc dicit agregantur .i. qz totum obice
re malis effectibus medi. solutiue sfortat et cor ne ei occurrat ventosi-
tas medi. remouet etiam eius malam cōplexionem cū h etiaz potest
efficit nutrimentū corpus vt res dulcis sicut est faba vinum granato-
rum sirupus rosatus et violatus B. n. cum hoc q; faciunt illas tres in-
tentiones nunc dicitis possunt efficit nutrimentū corpis parui at et.
exemplum nullo sicut si piper miseremus cum scamo. diacon. q; p-
per faciat quoddā iuuamentū q; confortat stoma. et cor. non remouet
sue alterat cōplexionē calidam scamonice cū sit colidum eodē modo
vel mouet de alijs sicut sūt dactili et citronia bec enim propter sui slip-
ticitatem confortat stomachū et cor sed per eorum dulcedinē nutriūt
sicut mucaz ab et melius sint muca. i. poma granata que sunt media
inter dulcia totaliter et acetosa nam ex eorū aliquali dulcedine nu-
trunt et per eorum acetositatem resistunt cōplexioni calide ipsius sca-
monee vel alterius solutiui sicut poma scilicet siluestria vel sicut po-
maapte sicut vocata et precipue poma que vocamus franciscba et.
C Donec ergo sic superius in bec cap. Joannes me sue posuit
duas diuisiones medi. vna erat diuissio medi. sololandaz que sunt
solutiue alia vero erat diuissio medi. debētū illas solare in parte ista
dat modū sololatiōis ipsaz penes tales diuissōes et cōbinationes et
primo docet consolare medicā. que est fortis virtutis in exsoluendo
sō docet sololare medi. que est debilis virtutis. scūda ibi dicitur **A**ut

si iugenda est debilis modus debilis virtutis sed cū dices statim
quasi nō docuit cōsolare medi. solutiua q; est medicis virtutis
soluit statim q; habita cōsolatiōe me. quaz vna ē fortis virtutis i ex-
soluēdo alia debilis statim habet ipse sololatiō me. q; ē medicis vir-
tutis i exsoluēdo. ca. q; satis ex extremis pot dāri in illi mediū mō
bec est medici. inter illas .pma in duas. primo docet cōsolare

medi. solutiua
fortis virtutis
p medi. ama-
ra que est mā-
gni iuuamēti
fa ibi **D**e-
ram h iun-
gēda ē sed tu
dices cū sol-
atiō sit triplex.
s. p medi. mul-
ti iuuamenti
pauca iuuamē-
ti et medicis
quare nō do-
cui cōsolare
medici. parui
medicis in
uamēti solui-
sic dās id itel-
ligē ex suis ex-
tremis nā cū
medi. forti de-
bem^o ponere
rē multi iua-
mēti et magna
q; itate et rem-
pauca iuuamē-
ti i pauca q; it-
ate vt ipse q;
ita ē de medi-
cōri iuuamen-
ti debem^o po-
nerē medicōri
ter pma indu-
as .i. q; pmo
ōndit q; modo
sololatiō me. for-
tis. sive acuta
est medi. ma-
gni iuuamen-
ti. secundo
hoc cōfirmat

p^o pp fortitudinē ipressiōis sue. Erit q; sic
qd rē magni iuuamēti augmētābim^o. **A**d de-
diciaz at fortis virtutis minuem^o. Et h^o ē
qd **D**emocrit^o voluit dū dixit. Opz at vt
mediciaz forte debile facias qd ē q; medi-
cia cōsolata cōcordātijs et pportionib^o ē i
coluntioz: sic ē nō sololati inqoz. **V**ez
si iugēda ē medicia fortis virtutis: rei pau-
ci iuuamēti: minuem^o medicinā fortis vir-
tutis ppter illud qd diximus: et rē pauci iu-
uamēti minuemus similiter: qz nō acqñi p-
eā nisi itētio vna: et alteratio: vel pmuta-
tio. **A**t si iugēda ē medicia debilis virtutis
rei magni iuuamēti augmētābim^o medi-
ciaz debilis virtutis nō timentes de ipz sione
eius i corpore: imo opz: q; virtus eius p sbad-
ditionē iqt itate ipsius vigorē: sic adhuc
dixit. **D**emocritus. **A**d medicinā autē debi-
lē iqt forte facias: et post hoc augmētābi-
mus rē magni iuuamēti ppter illud qd dixi-
mus. **S**i aut iugēda ē res pauci iuuamēti
medicie debilis virtutis augmētābim^o
medicinā debilis virtutibus pp illud qd vi-
ximus: et minuemus rem pauci iuuamen-
ti: propter illud quod etiam diximus. **E**t
hoc est illud quod de pportionibus scire
oportet. **A**lij autem dicunt alia: secundūz
intentiones diuersas

**Capitulum primum summe secunde
de modis rectificationum medicinarum
cuz beneficijs: et primo de modis coctiois**

actas **D**emocriti fa ibi et hoc ē democrit^o voluit exēplū pme pūf
ē tale nā volim^o miscerē sca. q; ē fortis virtutis cū castia q; ē magni
iuuamēti mō qz doz sca. forte si septē gna mirinā hānt collz diui-
tria gna hūmodo ne nocet cō. pp sui virtutē forte et i pssionē et au-
gebi^o q; itate castie vñ dabim^o cū ca. 3. l. j. rē eo q; ex ipsa fit ma-
gnū iuuamentū et ideo mel^o ē addē d castia q; adē d sca. et vno
l dimidiō sp itelligētes q; hoc hcat vey supposita sigillatiōe istā
me. ipropetate l i q; itatib^o p mis sis et tertis nā si ecbe^o augē
me. magni. iuuamēti qñ miscerē me. fortis virtutis nō rātū pp hoc d;
augeri i infinitū statū tolleat pportio et sigillatiō q; ē iter eas sim-
lz abijs sit māgni iuuamēti res nō in pp hoc debem^o miscerē sca.
l cū alta me. fortis virtutis cū itra ca nō sit pportio et sigillatiō in
ppetatib^o et iō bec regla **A**d el. sēp h; vey suppositū regul pcedē
tib^o nā sēp o; atē dē pportionē ipaz me. q; ē q; itatis ad q; ita-
tē dōbitā itm ē q; itatis ad q; itatē. deide cū dicē **E**t hoc ē de-
mocrit^o voluit q; dixerat ipse pfirmat auic. democrit^o cōcordātijs. i.
q; itū ad q; itates et pportioib^o. i. q; itū ad q; itates. deide cū dicit
Motū dat modū sololatiōis me. fortis virtutis cū me. pauci
iuuamēti pp id q; dixim^o sive faciat nocumū et ē altatio. i. me. so-
lutiue. s. conet q; itates et pmutatio. i. cōpāōis ei^o d vno mō ad
aliū. deide cū dicē **A**t si docet mōz sololatiōis q; debilis virtutis et p
mo docet cā sololare me. multi iuuamēti sō docet eam consolari
uz medi. pauci iuuamēti. fa ibi **A**ut et certio si volumus ipont

factm dicitis. secunda ibi et hoc est illud exēplū prime partis est si nō volum⁹ miscere cassiā que ē debilis virtutis cū violis p̄mis et seminibus comūib⁹ que sunt multi iuuamenti tunc decoctio nem istaz violaz et similitum multū cū cassiā ad distemperandū ipsam qz quasi ynam scutellam sed si ius distemperare cassiā cū decoctioe agarici nō debem⁹ ponere de illa decoctione nisi parū qz forte. §. iij vt possit cas /

fia distempe rare nā ex eo non acquiri magnum iuuamentum ppter hoc qd di rim⁹ eo qd ta lis res fac ma gnum iuuamē tum et nō nocu mentuz. de iude cum dicit **S**i autēz docet consola re medicinz solutiuz que est debili vir tutis cum re pauci iuua menti crem plum bui? si cut nos velle mus miscere cassiā que ē debilis virtu tis ex soluen do cuz agari eo qui ē pau ci iuuamenti tunc augmē tabimus cas siā eo quod et ipsa non ti met aliquid nocuum

et minus agaricam propter dicta sumpta postea vltimo cō eludir et est notum. deinde cuz dicit. **I**nquit iohannes dispo sitiones superi⁹ mesue docuit rectificare medicias solutiuz per portiones mediciaz miscendarum ipse medicine solutiue in parte ista docet eas consolare per beneficia aris et primo propōit quot modis per artificia possimus eas consolare secūdo illos modos declarat secūda ibi. et dico qd decoctio litera prime partis est no ta. deinde cū dicit **D**ico qd decoctio i ista pte extra docet per il los quatuor modos consolare medicias solutiuz et diuidit hec pars i quattuor partes. p̄mo docet eas solare p decoctionē. secū do planationē. tertio p ifixionē quarto per curationē ptes p̄nt in suis capitulis p̄ma i duas. p̄mo ostēdit quot sūt modi decoctiois ipa rā secūdo p illos docet eas consolare. secūda ibi elixatio aut i p̄ia parte ē notū dicit qd mesue hic p elixatōez itelligit decoctionē que sit in hūido aqueo siue sit hūidū aqz simplex et ellace siū fiat hec decoctio i hūido aqo mixti alicuius et viridi sicut ipse ponet statz de ello qñ i rassa decoct⁹ et exillat et p̄det de scamōea qd ipsa in citonio decoct⁹ decoctioe que ē elixatio nā licet citōiū asseēt in asfa tio vsqz ad scamōea nō p̄uēt imo poti⁹ elixatur scamōea qd ali quo hūido decoct⁹ et p assatiōez itelligit alterationē me. solutiue ali qz ignōratē siue fiat in uerū qd cito cōtigit siue fiat sup regulas vel sup p̄uas. deū cū dicit. **E**lixatio aut. In pte ista illos du os modos declarat et p̄mo ostēdit q̄literā solat medicia solutiā p decoctionē qd ē elixatio. 2o dicit p decoctionē qd ē assatio. secūda ibi assatiōez qd ē elixatio docet solare medicinā solutiā que hz vnā virtutē. secūdo docet eā solare qd hz plures virtutes siue hijs qd dixerat ānecitū quēdā. secūda ibi et qñ diuer sificiatur p̄ia i duas p̄io fac qd dicitū ē. secūdo remouet quō dubitatōis. secūda ibi. ve rū tibi sup̄est. p̄ia i duas p̄io docet solare medicinā solutiā p

Inquit Joannes **A**desue Dispositiones acquisite p ar tē reprimunt malitiā medicia rum solutionem faciētū. Au giliatur. n. ars nobis quattuor modis. Aut de quoquēdo: aut lauando: aut infunden do: aut triturādo. Et dico qd decoctio a lia est: qd est sic elixatio. Et alia est: qd est sic assatio. Elixatio aut adiuvat in resoluē do humiditatē sup̄stūā medicine: et matu rādo: et carminādo vētositatē grossaz aut mordicitiā faciētē sbuersionē: et nauisā: et mot⁹ laboriosos in corpore: frāgitzacu itatē: et excessus serositatis: et excoatiōis Et pp hoc laudat scamōea cocta i pomoz aut citonio: aut demū in vase vitreo cū su co rosaz: et oleo amigda. sicut dicem⁹. iā

Excessus aut atracionis sup̄stue: et iniq tatis reprimi in lixatiōe: sic qñ decoctio aliquod eoz: de quoz malitia formidat i concanitate alterius rei: et remanet virtus eius i illa re fracta. Sicut verbi gratia. Si gimus sustem ellebori in radicem rasanī: et post coctionem eius i cinere pro am⁹ rasanum habentem virtutem ellebori re pressam. Et decoquimus scamōeam in robuz: et stupis: et propiamus rob. et si

ipaz elixatōez vt p ipm medi. solutiā pdat suā malitiā. fo b idē fac qñ me. solutiua acquiri aliquam virtutem. secunda ibi excessus antez in resoluendo humiditatem superfluum nam ista decoctio que ē eli xatio humiditatis que sunt in cerebzo trahit ad circūferētias et tūc resoluuntur in corpore postea et precipue in ore s̄daci sicut dicem⁹ et. scilz i ho tractatu. Deinde cū dicit. **E**xcessus aut. in parte ista

dat modum con solationis medicē narum inq̄nūz per decoctionem elixatiuz acquiri tur aliqua virt⁹ et p̄io ostēdit q̄r ac qrit aliqua virtus solutiua in medi cina in qua fit de coctio medicine solutiue et in secū da parte ostēdit quomodo ista de coctio elixatia ac quirat virtutē medicine solutiue a rebus in quib⁹ decoquitur. secū da ibi. **A**m plius autē vel potest dici qd in ista parte vel in duabus precedē tibus istam am plius autē ponit tria iuuamen ta que acquiruntur medicine per elixationem non est eius quocunqz modo diuida tur h̄itate idest debilitate nam ta lis virtus soluti ua non est in p̄ pia substantia e materia in colub idest in succo fructuuz seperationem rei secundū speciem idest a materia. vnde hec virtus solutiua existens prius in vna ma teria sit mō in alia sicut i se i q decoquitur medi. solutiua et esse vel sca monēa et similia sed hic est atēdēdū qd ista decoctio est i rassa quā doqz ē p elixationē artificialē qñqz ē p elixatiōez naturalē. dico p̄ mo qd ista decoctio ellebori in rassa quandoqz est per elixationē artificialem et hoc fit pluribus modis vno modo sic cum acooperi mus radicem rasanī et ab eo euellimus eius medulam lingrēā et lo co et ponitur elleboris et ibi dimittitur stare alio modo fit quia scin dif rasanus per medium et in medio ponitur ellebore si ligetur se cū aut tercio fit quia accipitur rassa⁹ extract⁹ a terra et postea cū tere bello p̄sozaf et i talib⁹ foraminib⁹ pōit ellis dico fo qd qñqz decoctio ellis i rassa fit p elixationē si aū a natura nā accipit rassa⁹ nō ex tractus a terra et circūcirqz radicē ei⁹ facim⁹ soucā ita qd radix ei⁹ ap pareat perforata multis foraminib⁹ et i cis pōit ellis tūc. n. ellis acq rit virtutē rasanī ex suo p̄p̄o nutrimento qd acrit⁹ euellit et dimini tur eis in ali⁹ sicut et hoc mō ē i multis arborib⁹ et videte qd ē p̄uent ens satis nā ē qd quandoqz volum⁹ facere alicui vomitū aliquāliter forte modo rassa⁹ nō ē satis sufficiens ad hoc itē et ellis est nimis forte vomitū qz tunc istis decoctionibus elixatis decoquimus ellis in rassa et habemus tunc vomitū qd intendimus sicut est si vel lemus isti aliqua medicina nimis fortis tunc eam consolatuz eli xando vnde vniur ea non in substantia sed in infusione vnde ex ea non aducit postea magnum nocuum. deinde cum dicit. **A**m plius autē hic ostēdit qualiter hec virtus acquiritur medicine solutiue per decoctionem elixatam in alijs rebus siue ponit aliad iuuamentum qd acquiritur medicine solutiue per elixatiōē et notū. deū cū dicit. **M**otū n. In parte ista reouet q̄sdā

debolis virtutis...
solutiua acquiri...
secunda ibi...
excessus aut...
amplius autē...
notū. deū cū dicit.

Dubitationes et primo vna secundo alia secunda ibi vix et. p.ia in duas prio facit hoc secunda hijs que dixerat anctat queda secunda ibi et oia legu ambas simul digestionem qua remouet et qz crederet alijs qz eadem decoctio omnibz medicinis acgrat bonitatem arguit qz no et semia. s. fr. gida vfermia melonis citruli cucumeris et catur bite et oia qz acume hnt et. et ca et qz decoctione acume remouetur deinde cum dicit

A vtru neqz remouet alia dn bitationem crede retentim aliquis qz decoctio elixa ta omnibus medicinis solutiuis acgrat equale tu uamentuz. R. qz no na medicinis euantibz lubricu faciedo decoctio no mltu pferit na tales medicie no habent nocume ta que debent re moueri per elixa tionem. deinde cuz dicit **E**t qz in parte ista hijs que dixerat anctat queda et prio vna secundo ali ud secunda ibi et b cocio semp cau sa de dicit i prima parte est na me dicine diuerse fa ciunt in virtute non infitam ope rationem et com

positam virtute nisi quando ipsi ad inuicem pmisceantur et scipue vera mixtioe secudu qz in eis e pot no melior motus mixtiois ipax e ille qz sit p decoctione ipax et b hz vix cu i mixtioe ipax in natura li et artificiali hoc mo nascim qz turbu cuacuat fla egarie colaz epi thimum mltas mo quid e si velo oes istas res vctioes pficere melius perficentur quam iste tres medicie simul permisceantur et mari me per decoctionem ipsarum ad inuicem vnde tuc reducitur ad qdaz formaz i qua referuabitur virtz ppositi vñ postea euacuabunt postea meli oes isti tres hu. et hec e ca que ab auctoribz fuit ille pfectiones et sirupi solutiui et similia et decoctio naturalis qz fit i talibz medicinis acgrat eis bonu modu p mixtiois vt ex eis resultet virtus coposita si cut qñ ille medicie p lagu tepo ad iuice pposita agut in se iuice p ca ru qlitates ita qz p tale actione refragatur i qda forma media in qz sit virtutes seu opatioes sicut extri coloris sunt i medio colore vt aqo is ponu hec fit quando bene sperate apud apotecariu qz bñ mltura te bñ ablute et bene exsiccate et sic de alijs exēplu hui? ponit naz vide m? qz tr iste nup pstruēt ex aliquibus medicinis si fieri p duos vel p tres dies i interitis nobilissima facit opatione qz no e nisi qz tales medicie melius ad iuice i posteru pmisceantur vñ videm? qz medici ne diuerfas virtutes attribuūt medicinis p diuerfas etates ipsaru si cur aparet i tyriaea qz qdē due e nona e valde frigida et opiata atiqua e valde calida. deide cu dicit **E**t decoctiones annecti et ad hijs qua dixerat et notū e. deide cu dicit **A**ffatas i illa pte docet per affatione medicina solunua rectificare et prio pot vnu iuuamētu qz acgrat medicie solutie p affatioes. secudo aliud. secunda ibi et qñqz affa tur squilla qz fit magis solutiua na salla hz i amirnoe multā hūidita tem a quo qz reprimit ei? virtute solutiua qz p affatione illa hūiditas aqa resoluit na ois res mltu hūida et plurimu p affatioes i sui opoe igraf tñ intelligēdu qz ista salla no dz mltu affari qz totalr ei? virt? re solueret nec dūbilē et iō opotecari timētes ne p affatione ad ignē reci piat aliqz malā qlitatez a fumo aut a sole recipiat aliqz malū vapore ipsū magis affat ad vmbra qz ad solē vel ad ignē vt retiora. i. leuio ra virtutibus fiant istam aliā partē legū simul cū p.ia. **A**d. moxatur

in his qz soluūt labificando: faciendo lubri cū: de quo sit valde curādū. Et qñ pmi scetur medicie diuerfarū itionū: et qñ ex eis virtute ppositam: decoctio facit eis meliozē modū p mixtiois: vt ex sumā eaz resultet virtus insita: facies opationez cō cretā. Et si sit vna ex eis debilior: qz altera opozet vt gradatio i decoctione fiat earū pl? vel minus sicut dicitur. Et decoctio qdez ipectuosa et inflamatua resoluit vir tutē medicie. Quare tua inest decoqre pme urādo calorē: et pportionādo illū sū stāijs rerū. et virtutibus debilibus: vel for tibus. Affationis at i frigidis: et i patella officiu e qñqz addere in virtute medicie sicut qñ affat squilla: et fit magis solutiua.

Et quādoqz minuerē i virtute: sicut vbi gra. Affatur psilium fit hūiditas eius mi n? lubrica: minus solutis. Et affant plura vt mitiora fiāt. Et qñqz peraffatione vna duaz. virtutū repmit et vigor altera sicut vbi gratia. In mirabolans et reubarba ro est virtus solutionem faciens contrac

virtus solutionem facies i eis et remanet eius virtus. f. foue so lutione facies et. totum e notādum.

Item? i pte medū lauatiōis i pcedēti capitulo mesue do cuit solare medicina solutiua p decoctioez sine ista deco ctio sit elixatio siue affatio mixto capitulo e? itēno nos docere eā solare per lauatiōe et primo ponit vtilitatez

tionem. **I**n eorum autem decoctione mioratur virtus faciens solutionem: et vi goratur virtus ptractionez facies. Et ibe en est virtus vomitia: et virtus educēs per vtrē. **B**uz at affatur maturat ipi? hūi ditas superflua baurachia facies subuersi onez: et nauicam: et remanet ei virtus solu tionem faciens.

Caplz hz de mōis lauatiōis mediciaz. **I**temus? qz per modos lauati onum multiplicat acquirē bo nitas medicinis: Interdum eniz per lauatiōez. rēouetur

supficiens acumis alicuius medicie: sicut qñ lauare sem vnce cū aqua: aut mucilla gine dragaganti: ne guttur: aut partes per quas trāsit: adurat. Et sicut lauat sal nap ticus cum aqua cucurbite aut cū simili hac intentione. Et quandoqz lauamus medi cinam: vt abscondatur altera virtutum sua uerum ab ea: et proprie malignoz deterrē et remaneat ei melioz operatiōnum suaru et incollumioz: sicut proprie lanam lapidē

quas acgrit la uatiois me dicinis solui uil se do hijs que dixerat qz dā anctat. se cūda ibi i fine capitulo et scir dbel p.ia i du as. prio pmit tit intentionez suam. secudo estendū vtili tates istas. se cūda ibi inter dū. n. in par te ista ponit h iuuamta que oēgrūtur me dicinis soluti uis per lauatiōez prio qz pōit vnum secudo aliud tertio aliud. qz o vltimuz. se ūda ibi.

Et quan doqz lauatur et abscondat ter na ibi et qñqz lauamus vbi

opozet quarta ibi et qñqz lauam? aliud supficiens acumis. i. re mouet acume qz erat i supficie semē vrtice imo et lauatur herba vel floze ipsius vrtice per aquā cucurbite intelligim? succi fru ct? qz ppe cucurbite dī aut polimū? p hoc intelligere aquaz qz ab ea distillat i altribico siue i cāpana sū qz ponit ignis et videte qz res no solum hoc mo abluuntur vt ab eis remoueat acumen hz etā vt ab eis remoueat aliquas caliditas qz est mediciaz supfi cie sicut qñ edū abluūt et volum? ab ea euitare aliqz caliditatem qz i se hz i supficie vt volum? ea vñ ppe ad isfrigidādū. Deide cū dicit. **E**t qñqz lauāt i parte ista pōit aliud iuuamenti qz acgrat medicie solutie p abluōez et prio facit hoc secudo dubita tiōi rīdz secūda ibi et sūt et. f. ab ipa et soluat per vncū et in nam qñ ille lapides lauatur per abluōne remouetur ab eis acui tas per quam habent molestare stomacum et inducere nauicam et vomitū vñ tūc solū vtrē et et pfozāt aliquatiter imo et quasi omnes debent lauari vt confortent vnde videmus qz isti oculari i passionibz oculoze i mstrātes tnia aut lapidē ematius eos abluūt et ab eis rēoueat acuitas et magis pfozāt oculos et i de faciūt colica oculoze imo et si ille lapides haberēt acuitē i p sūdo prio ad hu. uicuz p ignitūne vñ si illa acuitas ex p sūdo ve niat ad supficiē postea abluūt vt p abluōez illa supficial acui tas ab eis lauet et rēoueat vñ isti oculari nouies docēt eos iguif et nouies docēt eos lauare hoc enā fit i alijs reb? exteri? appo piatus vt i calce nā qñqz abluunt vt ab ea remoueat acuitas et re moueat i ea virtus siptica p qz pōe esse cātrictā et indurat car nē vt fiet loco cutis lata ipa. n. est multū apertiuā opillauonum splēt et epis mltz nutritiōis. i. sōachū. deū pōicit. **S**ūt me. In pte ista dubitationi rīdit dubitare. n. alijs vix medici nis oib? ppetat abluō R. qz no qz idiuicua. f. de mesica et simi lia sicut etiam sunt viole. deinde cum dicit. **E**t quādoqz ponit ad iuuamentum per res imūdas vt suo tēpore colligentur aliqua herba vel radix que habet et circū circa casimuz vñ pulue rez tūc. n. eoz lauam? deū cuz dicit. **E**t qñqz lauam? pōit

aliud iuamentum q' acquiritur medicine solutiue ex ablutione apertione qua fluat sanguis .nam bene aloes debet aperire sic orificia venarum q' possit debite euacuare hu. quem debet s; nō debet sic aperire q' extracti apertione emanat sanguis hoc autē fit per eius ablutionem ista autem iuamenta sunt possibilis re duci ad digestionem bimēbre hoc modo nā ablutio aut fit in me dicinis ut ca/

ruz virtus re mittatur vel deperdat aut secundo fit vt per ablutionē acquirat vir tutem si prio mō et hoc du pliciter q' aut absolute se cūdam ablu tionem remo uetur virtus eius aut in q̄ tum medicīa habens secun das virtutes quas ab ea re mouetur vna et proprie ma lignior et alia remanet si pri mo mō et hoc dupliciter q' aut per ablu tionem remo uetur aliquod magis intrin secum a medi cina et natu rale et sic est p̄ muz iuamē tū eius si secu do mō sicut ē tertium si au tē medicīa ab luitur vt. s. qz habens duas virtutes ab ea nolo alterā re mouere tantū et proprie ma ligniorē sic ē secundum iu uamentum si cut autez per ablutionē me dicina ipsa ac/

quirat aliquas virtutes sic est q' quartum et vltimū iuamentū eius q' dicitur in vltia pte ē nota. Deinde cū dicit. a. Inquit hebē mesue acgrif et. In parte ista siue isto caplo mesue docet rectificare medicīnā solutiua p aliud bñficiū artis q' ē isixio et p̄ mo p̄mittit qd̄ modis acgrif bōitas i medicinis p isixione secu do illos declarat secunda ibi acgrif aut nāscit. i. acgrif dispositio nē. s. q̄ nō habebat s; ē aduertēdū q' isixio et ablutio sint lauatio pueniūt et differūt pueniūt qz vtrāqz h; fieri in re fluida ligda s; differunt qz lauatio h; fieri sine profūdatione virtutis reliq̄ lauatio ita q' i re i qua lauaf nō remanet virt' p̄fūda rei q' lauaf sicut p̄cūt de aloes qn̄ lauaf et de edūia qz si lauet silū ei' virt' sup̄ficia lta cala ab ea remouet et nō p̄fūda s; isixioē virt' rei que isūdū et p̄fūda reānet i re i qua isūdū et isixio ipsa ponet vsqz ad p̄fū dū i re que isūdū sicut stati appēbit. Deinde cū dicit. Acgrif āt. i. ista parte mesue istos modos declarat et prio declarat quo modo p isixione acgrunf iuamēta rei i qua facta ē isixio secūda

ibi acgrif āt reliq̄ āt pria i res secundū q' tria iuamēta pōit q' acgrif medicine isixioē. tertiu pōit p isixione. secundū ponit p̄zimi et quandoqz isixio tertiu pōit ibi et q̄nqz facit isixio alcerbā. i. erala almelua. i. laucola. Deinde cum dicit. Et quādoqz pōit ad iu uamentum q' ex isixioē acquiritur medicine isixioē secabin. i. oleuz rosatū. Deinde cū dicit et qn̄ ponit tertius iuamētu simile et p̄zie in

terius ei'. i. pul pa colcoquinde. Deinde cū dicit d. Relinquitur autem. in par te ista ostendit q̄li ter bonitas per i sitionēz acgritur res in qua facta ē isixio et p̄zimo h; declarat magis i generali secun da ibi aut vt rei virtutē recipiat. i. aperte nate sūt re cipere leḡ rotuz si mul aut super. fit illud ad partes longinquas naz aloes de sui sub stantia non habz q' penetret ad lō ginqua quasi cuz amiscet aqua spe cierum aromati caruz subtiliatur ei' substantia be ne facilius pene trat rob. id est suc co fructuum vel sirrupō albo et dimittit ibi sta re per totam noc tem postea tolla tur circa q' qn̄ que infirmus de bilis est in virtu te patitur et super fluam inflāmati nem aut etiaz me dicina de se ē su perflue calida si cut est scamonea vnde timen' da re hāc medicīnā solutiua tolant vnde eaz infun dimus in liquo re aliq' et dimittit eā stare vbi aliquātulū postea collam' et collaturam exhibem' patiēti et nō sbaz medicie vñ tal' medi. soluit sicut si daref in sba s; nō tñ et id qn̄ infirm' ē aptus ad nauēā et ad vomitū aut et ē mlū debilitat' nō vult sumē medicīnā solā tūc eā isūdū' aut i bzo dio riceris v' alteri' rei i q' decoctē sūt species arōtice et tunc eā sibi exhibem' p̄prietatē. i. virt' p̄tractioēz. i. p̄tractionē castie fistule naz cū castia fistula sit cocta molis: et subtilis et p̄tigit q' qn̄ ipsa pōit i liq̄ re. collatur q' i collatura vadat de substantia ipsius et.

Capitulum tertium de rectificatione medicinarum cum modis infusionum Inquit Deben Al Desue. Acquiritur bonitas medicinis p infusionēz. Quandoqz. n. res nāscitur dispōnē pillā: qn̄qz derelinquit eā i re in q' isūdū. Acgrif āt res dispōnē p isufione. Nā qn̄qz reprimi tur aliqd de malitia sua: sic vbi grā. Absci ditur sup̄ficies acūmis: et ferrositatis ab al mezereon: et alcerbā ex eaz infusione i ace to. et sicut turbit isūdū in lacte nup mulso et exsecatū: rectificatur abeo: et abscondit eē cōturbatiū. Et qn̄qz isufio addit in v̄ tute medicie: sicut isūdū turbit in succo

cuēteris asuini: et magnificatur virtus ei' in educēdo materias a rēotis. Et isum dif hermodactil' i aceto s; q̄lle: aut succo eius aut succo rafani. et acquiritur eis v̄tus ma gna i iūcturis. Et isūdū agaricus in seca niabi: et fit vigoz osioz. Et qn̄qz facit isu sio medicīnā eē lubricaz: sicut qn̄ ibibitur colloquintida: et p̄prie iteri' eius in glutino dragagāti: et facit ne adherat villis stōa chi et p̄trāseat: et nō noceat ano et vesice: et sicut isūdū scamonea i oleo violato: et similia. Reliq̄tur āt dispositio rei v̄su sionez i re in qua isūdū: qn̄qz res h̄ndi tatez h̄ntes recipiunt virtutē rei submer se in ipsi: sicut verbi grā isūdū aloē i q' busdam succia acqrentibus: post illud vir tutē aloes: et p̄pinaf illa infusio: et fit illud p̄ multas vtilitates: aut vt rei v̄tus facili us penetret ad ptes longinqs sicut isufio aloes in aqz sp̄rum alefāgine: aut vt mi no: fiat sicut isūdū scamōea ligata i pāno i coctioē alicui' rob: vel sirrupi: aut vt sepa ret p̄prietatē a p̄prietate: sicut in isufione reubarbari: mirabolāozū videm'. Sepa tur. n. ab eis v̄tus solutionēz faciens: et ca dit infusione i isufione: remanēte re cō tractionē faciēte residuo. Et qn̄qz nō tñ virtus et p̄prietatē cadit i isufione: sed eē alicuius rei corpulētia: vt p̄z in isufione castie: et tamarindozum et similia.

Capitulum quartum de rectificatione medicinarum cum modis triturationum Trituratio āt multū cōfert ad hoc quod intendis de rectifi catione medicinarum. Sunt enim quedam in quibus non oportet vt multa elaboretur trituratione. re aliq' et dimittit eā stare vbi aliquātulū postea collam' et collaturam exhibem' patiēti et nō sbaz medicie vñ tal' medi. soluit sicut si daref in sba s; nō tñ et id qn̄ infirm' ē aptus ad nauēā et ad vomitū aut et ē mlū debilitat' nō vult sumē medicīnā solā tūc eā isūdū' aut i bzo dio riceris v' alteri' rei i q' decoctē sūt species arōtice et tunc eā sibi exhibem' p̄prietatē. i. virt' p̄tractioēz. i. p̄tractionē castie fistule naz cū castia fistula sit cocta molis: et subtilis et p̄tigit q' qn̄ ipsa pōit i liq̄ re. collatur q' i collatura vadat de substantia ipsius et. e. Trituratio aliquando confert et. post q̄ mesue docuit recti ficare medicīas solutiua ex trib' mōis artificij. s. ex decoctio ne lauatioē et isixioē i isto ca' ē ei' itētio eas rectificat cū q̄i eo mō artificij. s. cū cūatō eēt p̄zimo p̄pōit q' itēdit simil' et ponēs q̄dā dineritatē triturationis medi. et i secūda pte eri. secūda ibi et. sup ē i parte ista eri. et prio ostidit mōz et cāz qz sūt aliq' medicie q' nō multū egēt triturationē secūda pte explicat necessitatē triturationis me. se cūda ibi officij āt quoz virt' cito tollit aut. s. qz ipsa ē vald' posita sup

ficiet aut sunt debilis texture naz ex eis cito earum virtus euaporat propter debilem texturem potiorum ipsarum sicut apparet maxime de musco nam si solus trituratur & percipit multum cito eius virtus tollitur & euaporat ex debili ipsius texture & ideo ipse debet triturari cum zucchero aut cum alla re que habeat inspissare virtutem eius. Deinde cum dicitur

Sufficij aut triturationis. in parte ista explicatur nobis necessitatem & vilitatem triturationis & primo proponit has necessitates & vilitates triturationis secundo eas declarat secunda ibi exemplum primum in vna & vnam formam acquiratur. s. q. p. proprietatem illa medicina soluta non habet & est sciendum q. ista triplex necessitas & vilitas triturationis medicinarum non solum applicari potest medicinis solutis sed etiam potest applicari cuiusq. alteri medicine siue sit alteratua siue digesta alterantur aut ex primis quantitatibus aut secundis aut tertijs onus enim trituratur propter istas tres causas cuj magis h

Et sunt in quibus necessaria est multa trituratione. Et sunt in quibus medioeris: Et. n. tibi superest scire: qd dicitur e: qm sunt qdas quaz virtuo tuo tollit: vt sunt debilis texture: & huiusmodi: non multa indigent trituratione: sicut scamonea atiochena boa. Vex in grossa expedit vt pl^o in triturado istas: Dia eni qto pl^o v^l mini^o l^o sut grossa vel subtilia: tato pl^o min^o ope triturationis indigent. Officij at triturationis necessitas triplex e. Aut est vt miscibiliu i vnu melior fiat sigilatio. Aut vt medicinis aliq. proprietates acquirat. Velut in eis aliq. malitia repmatur. Exemplum primum e trituratione triace: & aliaz medicinarum. Exemplum secundum. Inquit Galienus. Insuper vltimo triturando: & puluerizando ciminu: & cum esset nature solutiu: factum e vrie puocatu. Ergo dico q. aliq. aliq. acutoru solutiones faciunt vltimo puluerizatu: acquirat proprietates post illud: vt fiat magis penetrans: & repat ad alias partes i qis non poterat pur: & puocet p illas. Exemplum tertium. Inquit fili

debet applicari medicinis solutis eo q. de eis est hic sermo sufficientia autem istarum causarum habetur hoc modo nam trituratione in medicina aut fit cum ipsa est componibilis cum ipsa autem non si primo modo sic est prima necessitas triturationis si autem hoc trituratione fiat propter vilitatem medicine in se & non vt ipsa est componibilis cum alia hoc est dupliciter aut enim fit vt acquirat vilitatem q. non habet & sic est secundus modus triturationis aut vt perdat malitiam q. habet & sic est tertius modus secundo est aduertendum dicit. n. q. necessitas triturationis est sic vt miscibilia melius in vna forma transmutantur causa huius est duplex nam miscibilia non bene reducuntur in vnam formam nisi per alterationem & commixtionem cuiuscunq. si ergo vnam q. que eorum seruet suam naturam nunquam in vnam poterunt conuerti & ideo oportet q. alterentur & transmutentur ad inuicem ita q. transumpta a sua natura acquirat de nouo aliam naturam postquam hoc autem fieri habet perditione ipsarum ad unum quancq. ipsarum triturationem sic enim magis alterantur a sua natura & in aliquam vnam naturam conuertuntur & id auic. in quinto cano. tertio de compositione triace laudat digestionem medicinarum admixta ea componentium. secunda causa potest esse nam per triturationem & diuisionem ipsarum minimum ipsius attingit minimum alterius quare tunc facilliter a sua natura permutantur & acquirantur vnam formam nam in rebus naturalibus quanto agens magis attingit passiu ad minimum ipsum. etiam magis attingit fortius agit & facillius alterat passiu. Deinde cuj dicitur b. Exemplum primum primum. in parte ista declarat istas tres necessitates triturationis & primo vna & secundo aliam. tertio vltimam secunda ibi exemplum secundum. tertia ibi exemplum tertium trituratione triace id est rerum medicinarum que in triaca ingrediuntur quando sunt bene pista te secundum q. oportet sibi etiam ponit auic. in quinto cano. de tyriaca. Deinde cum dicitur c. Exemplum secundum in parte ista declarat secundam necessitatem triturationis. Inquit galienus. s. in quarto de regimine sanitatis ibi enim describens compositionem dyaca

lamenta dicit q. si medicine componentes ipsam triturantur q. ipsa valet ad digerendum hu. crudos qui sunt in stomacho & in intestinis & vetus melerans vel si tales medicine vltimo triturantur tunc earum virtus valde penetratur ad longinqua vnde fit postea vrine prouocationem vnde euenit per hu. qui sunt mihi gibbo epatis & vix renum & porris hoc etiam continet de reu-

us Serapdis. Opz vt colloquida: & p. prie interi^o eius vltie puluerizet: & neq. sit cotentus aliq. i sufficiencia triturationis eius. Pars eni sensata ex ea adheret i villis sda hi: & i uolutionibus intestinorum: & ex ca quam inuenit humiditate ibibita inflatur: & apostecat: aut vlcera loca Trita vero vltima cotritione no opatur illud. Ruedesmi^o vero h^o cotritiu hui^o: quod dixi mus de scamonea. Quod enim ex eo e purius & grauius: melius e: b. h. tritu^o vigorosi^o: earu vero & laxu: multu redactu ipulueri non retinet ali quid de virtute desit curadum. Trituratio at oisqualiscunq. fit: oportet vt fiat cu facilitate: & comensuretur substantijs terendorum. Laboriosa vero resoluit virtutem. Intentio tertia Sermo vniuersalis nocuenterum redundantium corpori in hora purgationis. & continet tria capitula

¶ Aquit filius A Desue. Obniandum post ista malis acen tib^o: q. supuenit i haustu medicie: & se acntia terroris: & elemtu z ma:

i gibbo epatis & itestia esse debilia aut parata ad diuersionem q. no posses eas euacuare per itestia licitu facere medi. solutiuam vltie triturat^o vt. l. possit illa mem p. v. ialef vras euacuare si at iste vic renu & vrie sit debiles dabo solutiu id igrossa. subtilia & frustulis & euacuabo eos p. vtre & p. p. p. et si no sunt itestia debita & apta ad egrotandum hoc etiam potest intelligi de omnibus alijs euacuat onibus. Deinde cum dicitur d. Exemplum tertium. i parte ista declarat tertiam necessitatem & vilitatem triturationis & primo facit hoc secundo ponit quandam causam generalem attendendum dum in trituratione ipsa secunda ibi trituratione autem omnis prima in duas. primo facit hoc. secundo decidit qdam dubitationem Rausc. & non sic cotentus &c. quasi dicat q. null^o pot^o ipaz colognida vltie triturare s. i. qto plus triturat tato meli^o pars. n. stassata. i. mobilis s. & i uolutionibus itestioz. i. intestinis i uolutis ista sic appeti cucurbita extracta na ea ei assimilata ipsa. n. cucurbita sicca qm pot^o i aliq. loco humido statim ex illo humido ipse & istat sicut et de colognida nam qm ipsa puat ad loca huida vt ad itestia precipue ex humiditate i plef & ibibit & istat sicut et ipsa colognida sui acunie mordicat itestia & ea vicerat dolore et iducit q. atrahit ibi hu. & sic ap. cet tu du^o vtum colloq. iteri^o exhibi. p. hos dbeat vltie triturari vt paz & vt alicui q. paz q. tuc no sic penetrat ad membra nobilia & principalia vt itestiat. iter fieret at si mltu triturat. Inu hui^o ponit fili^o fapio. soloczi hui^o qonit pot^o i 2° tracta. scda suma ca^o d colloquida. deide cu dicit. d. Rausc^o diuionez scidu posuerat. s. q. sca. boa no dz vltio triturari: s. mala & gros. sic & id crederz aliq. q. h. et h^o v^o i oi alia me. solu. ruidat q. no raudet. i. reubar. b. h. tri. mirozof^o e na ipz h. mltu purga. epar & id q. b. h. tritu. ad oes pte epa. facill^o penetrat. deide cu dicit. q. An b. h. triturat ponit qnedam generale cam atendeda i trituratione ipsa siue puenit q. dixerat i p. p. ca. n. e ius q. dixerat h. notu e dei de cu dicit. Inquit fili^o mesue. postq. mesue docnu solat me.

Text from the right edge of the page, partially cut off.

solutivas anteq̃ corpori appozimetur in ista intritione. tertia dat convenientem modum approximationis earum ad corpus vt p hoc possumus resistere malis accidentibus earum qm̃ iā sūt cor porū appozimata & p̃o p̃mittit quedam necessitatē in suo propo sito. secundo suum propositum exigitur. secunda ibi. Afferamus vel aliter primo p̃ponit cognitionem talium accētium que ad ueniunt ex al

sup̃ione me dicine ponēs etiam cas⁹ ta lium accētium secundo docet quilibet accētibus subuenire vel p̃uenire secunda ibi af feramus in se quenti & in fi ne lectionis. prima in du as. primo p̃e micit nocu menta que ad ueniunt ex in debita afum p̃ione medi cine ponēs etiam cas⁹ ta lium accētium secundo decla rat talium ac cidentium cau sas secunda ibi sunt hec ha /

ē cā egritudinū mltarū & senitū & morū tē pestiue & sunt hec: Aut qz mouet: & nō ex pellit: Aut qz indebite & laboriose soluit. Aut qz soluit ultra q̃ oz: & ultra necessita tis indigentiam: immo ē cōsequēs vltimi tatē. Quorū quidē euentus ex causis trib⁹ cōtingit. Vel pp̃ in conueniētā q̃ est exp te medicie. Vel pp̃ in conueniētā que ē ex pte suscipiētis. vel p̃pter in cōueniētā accētū sup̃uenientium vtriusq̃. Et tibi su perest illd̃ scire. Cōmēsuratio at̃ in oib⁹ istis ē carū grādū: que corp⁹ icolumē red dit. Et tibi adhuc superest scire illd̃. In conueniētā aut̃ que ē ex pte medicie ē: aut qz ē ex gñe maligno aut si nō ē talis: si ē forsitam euz cōditionib⁹: ṽl p̃portioib⁹ artificialibus: quarū rememorati sumus Et tibi superest vitare vitādā: in quibus neqz ars neqz al. ud auxiliā. Et in nō vi tādis obseruare cōditiones: & p̃portioū

flu. i. assumptione terroris. s. medicū & infirmū & listancium nō em̃ est medicus qui nō tereat nam ē q̃ quādoqz medicus eribet alicui medicāz solutiua debilem ante assūptionē eius superuenit fluxus ṽtrīs p̃ datur medicina patienti vnde si p̃ us habebat malum modo habebit penis & forte vnde morietur vnde hoc non inculpabitur nature sed medico & medicie & ma teria nō ex qua nec in qua sed & multarum egum. a. Deinde cum dicit & sunt hec. in parte ista ponit modum siue causas pro pter quas medicina solutiua inducit predicta nocumenta & p̃o facit hoc ponēs tales modos p̃pter quos talia nocumenta in ducit secundo declarat causas illo rum secunda ibi quozum quidē aut quia modum. s. malos hu. & non expellit nam res noci ue dum mouentur. maximum inducunt nocumentum vt appa ret de festuca in oculo vt ponit Galie. quio de accidētī & mor⁹ & in libello de expo. & ideo tunc medicina est causa talium nocu mentozū per accidens agitando. s. illos malos hu. Deinde cum dicit b. Quozum quidem. In parte ista causas illozū mo dozū declarat siue declarat causas causarum talium nocumen torum & primo has causas p̃mittit secundo illas declarat secū da ibi in conueniētā vel potest dici qz in secunda parte de arti culat qz dixerat prima in duas primo facit hoc secundo declarat illas esse causas nocumentozū. eo qz impositē sūt cause m̃icū ē tarum secunda ibi cum menseraico quozum quidem. s. nocumē tozū & turpe tamen ṽl medico quando istis accidētibus quo cumqz aueniant non potest subuenire vel non vult tunc videtur hominibus eum ingnozare commensuratio leg. simul euz mē seracon idest recta commensuratura exhibitio talium medicina / rum. deinde cum dicit. In conueniētā declarat hic mesue istos tres modos & primo ostendit quomodo medicina de se inducē potest predicta nocumenta secundo ostendit quomodo ex parte corporis suscipientis cam possunt dicta accidētia auenire. ter tio opozet quomodo hoc continet ex parte vtriusqz. secunda ibi ex parte at̃ suscipientis tertia ibi ex parte autem accidentium p̃por tionibus artificialibus siue iste modus artificialis sit per modū compositionis aliarum medicinarum cum ea siue per modū al terationis solius medicie solutiue qui habeant per decoctionem aut per lauationem infixionem vel triturationem. de vtroqz em̃

modo artificiali preparationis medicie solutiue hic intelligit neqz aliud auxiliatur & has partes posuit i primo capitulo huius libri cō ditiones tales quantum ad modum preparationis ipsarum per al terationem & proportionem modos quantum ad modum prepara tionis ipsarum per compositionem aliarum cum ea. Deinde cum dicit. Ex parte ostendit qualiter ex parte suspicientis medici

nam solutiua pos sunt accidere no cumenta probi bēt asarumata si cut crauli & vni uersalr parati ad colicam passionē adequatio. i. di gestio innocituo talis materie & ca naliū conducti uum &c. i. vt me sint apte sic ne in testina per quez obz fieri euacua tio sint plena ster core & p̃cipue duo aut hu. gros sis & viscosis qz dicitur multiam est notum &c. a. f. fir // manus igitur. a. hic ser // mōes. postq̃ io hanc mesue in p̃cedenti capi pitu lo ostendit qz & que nocumenta possunt euenire ex operatione medicie solutiue quia. s. si est causa multarum egnum est etiā causa euentus sere & tempestiue mortis posuit etiam curas talium nocu mētoz. in parte ista exequitur docēs. phibere dicta nocumenta & diuidit in duas quia primo docet hīs accidētibus subuenire. s. o docet subuenire egritudinibus quas inducunt simul etiam do cendo subuenire sincopi qz inducit & etiam seruo. secunda ibi. Be ne multa inquit filius Mesue egnum aut que hereditant prima i du as primo p̃ponit intencionē suā. s. o exigitur. s. a ibi. tunc fit aliis harū intencionū sup̃ que sunt ad obuiandum talib⁹ accidētibus aut fecerit tardāz & per solemnē tardāz non solum intelligit solutionēz diminitāz q̃tus ad tempus imo etiaz intelligit solutionēz diminitā q̃tum est ex parte q̃ritatis quia parum euacuet. deinde cum dicit. e. Et tunc fit illud. in parte ista exigitur fm̃ ordinē datūz et diui ditur in tres. primo docet subuenire nocumentis medicie soluti ue quādo ipsa debiluer vel tarde euacuat aut non euacuat. secun do docet eis subuenire qm̃ medicina laboriose euat. tertio docet eis subuenire quando medicina superflue euacuat secunda ibi medi cināz aut indebite &c. In sequenti caplo. tertia ibi sup̃flue pria i du as p̃o notificat modos quibus accidunt nocumenta ex medicina que soluunt & non euat secundo docet talibus nocumentis subueni re secunda ibi & tibi superest prima in sex partes si volumus se cundum qz sex modos vel casus nouit quare medicina data non soluit aut si soluit. soluit debiliter partes patent & causas simul le git. tunc fit id scilicet qz medicina non soluit vel soluit debiliter de bilitatem virtutis scilicet alteratiue vel digestionis. nam medicina ipsa cum sit in potentia respectu nostri corporis in hoc differens a veneno absolute ad hoc vt operetur euacuando indiget reductio ne ad actum & sic per alterationem factam in calidozum stoma ci & virtute digestiua eius subleuamtem & per consequens pro hibentem medicina descendere ad inferiora simul cum hu. ab ea attractis & sic causa ad febres propter scilicet retentionem humo rum qui non sunt euacuati aut quia expulsiua scilicet ab inte / stinorum & stomachi. nam cum medicina non euacuat humo res nisi incitando expulsiua si expulsiua erit debilis non po terit euacuare vel debiliter euacuabit aut propter oppilationem & ista oppilatio potest esse in iuxestinis affenibus duris & ficcis

nam solutiua pos sunt accidere no cumenta probi bēt asarumata si cut crauli & vni uersalr parati ad colicam passionē adequatio. i. di gestio innocituo talis materie & ca naliū conducti uum &c. i. vt me sint apte sic ne in testina per quez obz fieri euacua tio sint plena ster core & p̃cipue duo aut hu. gros sis & viscosis qz dicitur multiam est notum &c. a. f. fir // manus igitur. a. hic ser // mōes. postq̃ io hanc mesue in p̃cedenti capi

Capitulum primūz it̃ctionis tertiē si medicina mouet & non euacuat. Sferam⁹ igit̃ hic sm̃des ex ponēs vnam quāqz harū di uisionū: ṽl p̃mo. Si medicina solutionem non fecerit. aut fe cerit tardā: tūc fit illud. Aut propter de bilitatem virtutis non potentis operari in medicinā: q̃re nec ea i ipsā. Aut p̃pter

modo ostendit qz & que nocumenta possunt euenire ex operatione medicie solutiue quia. s. si est causa multarum egnum est etiā causa euentus sere & tempestiue mortis posuit etiam curas talium nocu mētoz. in parte ista exequitur docēs. phibere dicta nocumenta & diuidit in duas quia primo docet hīs accidētibus subuenire. s. o docet subuenire egritudinibus quas inducunt simul etiam do cendo subuenire sincopi qz inducit & etiam seruo. secunda ibi. Be ne multa inquit filius Mesue egnum aut que hereditant prima i du as primo p̃ponit intencionē suā. s. o exigitur. s. a ibi. tunc fit aliis harū intencionū sup̃ que sunt ad obuiandum talib⁹ accidētibus aut fecerit tardāz & per solemnē tardāz non solum intelligit solutionēz diminitāz q̃tus ad tempus imo etiaz intelligit solutionēz diminitā q̃tum est ex parte q̃ritatis quia parum euacuet. deinde cum dicit. e. Et tunc fit illud. in parte ista exigitur fm̃ ordinē datūz et diui ditur in tres. primo docet subuenire nocumentis medicie soluti ue quādo ipsa debiluer vel tarde euacuat aut non euacuat. secun do docet eis subuenire qm̃ medicina laboriose euat. tertio docet eis subuenire quando medicina superflue euacuat secunda ibi medi cināz aut indebite &c. In sequenti caplo. tertia ibi sup̃flue pria i du as p̃o notificat modos quibus accidunt nocumenta ex medicina que soluunt & non euat secundo docet talibus nocumentis subueni re secunda ibi & tibi superest prima in sex partes si volumus se cundum qz sex modos vel casus nouit quare medicina data non soluit aut si soluit. soluit debiliter partes patent & causas simul le git. tunc fit id scilicet qz medicina non soluit vel soluit debiliter de bilitatem virtutis scilicet alteratiue vel digestionis. nam medicina ipsa cum sit in potentia respectu nostri corporis in hoc differens a veneno absolute ad hoc vt operetur euacuando indiget reductio ne ad actum & sic per alterationem factam in calidozum stoma ci & virtute digestiua eius subleuamtem & per consequens pro hibentem medicina descendere ad inferiora simul cum hu. ab ea attractis & sic causa ad febres propter scilicet retentionem humo rum qui non sunt euacuati aut quia expulsiua scilicet ab inte / stinorum & stomachi. nam cum medicina non euacuat humo res nisi incitando expulsiua si expulsiua erit debilis non po terit euacuare vel debiliter euacuabit aut propter oppilationem & ista oppilatio potest esse in iuxestinis affenibus duris & ficcis

ficut quando ibi esset solbale aut ab hu. grossis conitrosio inobediē
tiam materie qz. s. nō est digesta aut. s. qz nimis viscosa nade adhe
ret aut qz nimis subtilis vñ ibibit aut nimis grossis vñ figi ymo di
latatur tē. eo qz cū aliis humoribus permiscetur humor qui debet
evacuari vnde eos inficit quare multiplicatur i corpore talis mate
ria. Sufficiens ita istaz causaz quib⁹ medicina vna soluat debilit
aut non soluat est

ista: nā ad hoc qz
medicina soluat
pvenitēte regrā
tia scilicet medi
cina ipsa virtus
corporeis z mate
ria que euacuat
Si ergo medici
na debilitat euat
aut nō euat aut h
ē ex pte virtutis
aut ex pte materie
aut ex pte medici
ne. si h ē ex pte
virtutis z hoc du
plē ex pte virtu
tis fm se aut sui i
strumētū intrinsecū
si sic ex pte virtu
tis hoc est duplē
vel ex parte virtu
tis digē vel expl
sue si primo mō
sic est cā si. fo mō

fic est tertia cā. Si autē bec phibitio est noia vel debilitatio sic qz ex
pte instrū intrinsecū hoc ē duplē aut enis ex pte instrū intrinsecū pter
nām z obstantiā aut ex parte instrū fm nām. s. primo modo sic ē. fa
cā que ē ex pte ventositatis si fo mō sic ē cā qz letenēt ex pte oppilla
tionis canaliū si autē medicina debilitat operat ex pte mē que dōz euā
ri sic est. quinta causa si autē medicina debilitat euacuat ex pte sui
met sic est vltima causa. deinde cū dicit. **¶** Quenit sup est. in
pte ista docet hīs accitibus subuenire per remotionem cāz phibē
tium solētem z primo facit. Quinto qñ ista a medicina debilitat ena
cuas aut nō euas est leuis virtutis: fo quādo ipsa ē fortis virtu
tis fa ibi in fine lectionis veruz si medicina tē. prima in duas. pri
mo docet hīs accitibus subuenire quādo medicina euat leniendo
vel lubricum faciēdo. fo hoc idē facit quādo medicina euat cōprimē
do. fa ibi si autē medicina fuerit prima pars habet partes tres. prio
pponit hīs accitibus esse subueniēdū. fo docet eis subuenire rōz
predictaz cāz. tertio du^o ni respōdet siue errorē decidit. fa ibi. nāz
si h fuerit ista ibi si autē z cū hīs cōphēdere ista. i. cognoscere nō eni
aliquid pter nām pōt a corpore remoueri nisi prius cognoscāt. de
inde cum dicit. **¶** Nam si hoc In pte ista docet talibus causis
subuenire que quidez sunt cause quare medicina debilitat euat aut
non euat z per cōsequens ex hoc inducit mala accitū z primo do
cet remouere impedimentum huius medicine quando debilitat
euacuat ex parte virtutis que est debilis. secundo hoc idē facit quā
do hoc impedimentum prouenit ex parte ventositatis z male qua
litanis humorum. tertio hoc idē facit quando hoc impedimentum
prouenit ex parte virtutis expulsiue quando est debilis in expellen
do. Quarto hoc idē facit quando hoc impedimentum cūenit ex
constipatione viarum. secunda ibi. Si autē fuerit causa huius
ventositatis. tertia ibi. Si autē expulsiua debilitatur. Quarta ibi
Si autē propter constipationē nāc idēst virtutis alteratiue debent
tis eam redncere ad actum res que cadit in sensu idēst res que ap
paret ad sensum conualescētia: nam vniuersaliter in conualescē
tibus sicut qui sunt conualescētes post se. et precipue acutas hoc
inest proprietates nature conualescētiū vt aut ponunt z precipue
Dall. in tegni vltimo capitulo scilicet resumptam vero et cetera. qz
in eis virtus est debilis propter membrorum consumptionem z re
solutionem calozis spē frigidam ex fortitudine egritudinis z vsqz
hic tangit cognitionem debilitatis opatōis medicine quādo est pro
pter debilitatē virtutis alteratiue siue digeste res cibalis non autēz
diritibi absolute. nā hic cibus non dōz esse oino cibus s; dōz cē cib⁹

fitatē grossam subleyātez corpus medicie
Aut cōculcantē in oculis vacuitatibus
corpis z potis. z futā ad febres putrefacti
onuz: z sincopim z mortem festinā. Aut
qz expulsua debilitat. Aut ppter opilati
onē z cōstipationē in viis z canalibus ex
pulsionis. Aut pp materie in obediētiāz
ad expulsiōnē: qre fit cōmotio z agitatio
in ea: z nō expellit: imo dilatat z multipli
cat i corpore. Aut qz medicina est debilis i
se: z remissa in opatione sua. **¶** Et tibi su
perest ista cōprehēdere z corrigē fm me
lior ē possibilitatis modū. **¶** Nā si hoc
uerit ppter debilitatē nature: z huiusmo
di signū ē res: qz cadit i sensu: sic qualescē
tia: aut aliqd simile. z si fuerit medicina eaz
que faciunt suaz opationē labificādo z lu

medicinalis habens. s. vis alteratiuam qualitatis z medicine z
ē qualitatis corporeis conualescētis nec ē hic dōz ē exhibitio rei
medicinalis absolute eo qz bec debilitas opōis medicine fit ex d
bilitate virtutis alteratiue vel digēsiue z iō dōz exhiberi tales q
pfortat virtutē stomaci alteratiuā qz ē alterat dispositionem cor
pons z medicine talis at res ē cibalis siue medicina cibalis que

bū: ū faciēdo: exhibi⁹ rei cibalis confortā
tis illico: z vigorantis nāz post potuz aq
nō veri frigoris: medicina in effectu suo
adiuuat. **¶** Si autē i cā huius fuerit vē
tositatis vestigijs: que pceserunt: aut ma
le cōplexiōis filis: vel diuerse. Et cura ē:
vt distēribus: vel vomitu expellat: deinde
redi ad ea: qz vētositatis dissolutionē: aut
male q̄litanis pmutationē faciant ex eis q
scis. **¶** Si autē expulsiua debilitatur: aut
medicina ē debilis in opatione sua: aut re
missa: dam⁹ aquā frigidā nō veri frigoris
z post horā res poticas cōp̄siuas: sicut ci
donia pira: z similia: hōc enim medici
nam cūz virtute ad inferiora deponunt.
Si autē ppter cōstipationē in viis z ca

quidez ē soci
lis digēsiōis
sicut vis car
nes pulline z
perdeū caruz
z vel vitella
ouoz z extra
cis cūz equi
rē duplex ut
namēz vñ
est qz virtutē
pfortant scē
dū qz ex sub
stantia caruz
liquida potit
medicina que
erat debil ad
euacuandum
debite p feces
suz lauando z
ex eis verbis
mēse docet
hīs accitib⁹
prouenitib⁹
pp debilitatē

virtutis subuenire post. s. cibum iā digestum potuz aque nō ve
ri frigoris. s. vel in actu vñ in potētia. prio dico qz nō dōz ē veri
frigoris in actu s; tepida vel calida paz nā si bec aqua esset actu
frigida extingueret nālem calorem stomaci z virtutē medicine: p
cipue de hīs medicis de gbus ē hic fmo q. s. euant leniēdo vñ
lubricū faciēdo nō dōz etiā esse actu multum calida qz sui calidita
tē resoluēt nālem colorem z iō dōz ē tepida aut plus qz tepida
nē. s. tepida cūz vomitū induceret dico enā siml^r qz bec aqua si
dōz esse veri frigoris ipotētia neqz vere calida ipotētia nā si esset
multum calida ipotētia debilitare nālem calorem stomaci z vir
tutem eius alteratiuam nec debet esse multum calida in potētia z
hoc qz soluēdo nālem calidū debilitat etiā virtutē medicine que
etiā debilis ē in soluēdo z iō dōz esse empata inter caliditatez
impotētia z frigiditate ipotētia z hoc mō cū aqua dequoquin⁹
tales res que acquirāt talē virtutē potētiāle in aqua sicut hoc mō
z aqua ordeī z sic exponēdo cōcordat hoc dictū dicit autē. prio
cā. fen. 4° ca^o. de inijs sui regulis que sūt a medicis solutiū
nam dicit ipse qz quando medicina solutiua assumpta nō euat de
bemus dare post ipsam apozimam eiusdem virtutis cū ea z hoc
etiā modo nos facimus nā quando alius damus cassiam tama
rindos aut mānam z ista non euacuat si hoc sit quia virtus est
debilis damus cibum confortando virtutem sicut esset brodiuz
vñ vis carniū z precipue pulli si autem contingit qz per istud
mea non euacuat tunc damus post comestionem cibo digesto
apozima vt aquam ordeī vel prunozum consuēuerunt tamen
quando hoc cūenit propter istam causam qz post comestionēz
soluit z virtute stomaci iaz pfortata z ideo quando virtus ē de
bilis damus rez que sit confortans stomachum s; si virtus esset
fortis damus rez que sit virtutis abster siue deinde cū dicit. **¶**
Si at fuerit causa huius docet subuenire accidentibus que per
ueniunt ex medicina solutiua quando debilitat z tarde operatur
vel nichil vel ratione male qualitatis humorūz ratione ventosi
tatis causa sui sum subleuāntis vel ratione male qualitatis hu
morūz aut male complexionis scilicet humorūz ex eis que si
es que quidem habent carminare ventositatem aut digerunt
hūozes. Deinde euadit. **¶** Si autē expulsiua. i parte ista do
cet subuenire hūc nocumēto medicine solutiue qñ debilitat opatē pp d
bilitatē expulsiue aut sue met virtutis qz aq frigida nō vi frigoris
exponēdo z hīs mōis q. s. dicta sūt nō ar debem⁹ cibū dare si
ut atē faciebam⁹ sup⁹ nā hoc nocumētū nō cūenit propt debili

tatem virtutis alterative & choloris naturalis vt indigemus ppter hoc cibo sed potius debemus dare aqua no veri frigoris i actu vel in potetia postea res ponticas pplexitias & hoc apparet maxime in quedā exemplo fuit eni qui bene sterit octo dieb' q non poterat affellare & hoc credit fuisse ppter intestinox expul sione debilitatem fuit sibi datus syrna solutiuis no affilant da ta fuit et aqua

ordet postea paruz post fu u datus sibi q daz par' stipti cu' cronuz & postea accella uit coanienit deide cu' dicit **S**i ar. In parte ista do cet sabuicā no cumento me dicie solutue debilitet operantis aut qñ hoc peruenit ppter consti pationē viay i vijs & cana libus qz. i. in itestiu' r'p' exi git dispo' zc. nam si opilla tio & colipa tio sint in inte stimis a serco re duro tunc clisteri no dz oppoi aliqua medicina acu za vel carmia tina vel incisua sed ista cristeria debent esse lenitiua sicut criste ri ac coia que sunt ex decoctioe malue mercuriele & fo lijs viola rii crudā co'odi adici' mel oleū & sal aut etiā possit fieri hoc criste re ex oleo simplici melle & sale sed si ista oppilatio intestinox fit ad bu. grossis & viscosis sicut co'inet in colica aut myliaca: tunc debet clisteria esse consistia ex rebus incisuis & carminatiuis. Deinde cu' dicit. **S**i autē In pte ista oportet q' si ex dictis rebus medicina ipsa non iuuat in sui operatōe q' pp vnde non est timendū nā hic ē mēto q' medicina que euāt leniendo aut lu bificā sciendū in istis aut nō est timor cū nō fuit ventose. De i de cū dicit. **S**i autē In parte ista docet resistere euatiōe p'hibituiam medicine quando. i. ipsa euāt cōprimēdo et duo fac p'imo circa hoc ponit opinionez in quorundaz & ipsaz increpat fo oz sūi ponit opinione suā & moduz subueniendi illi nocimē to. **S**i ibi dabimus igit priā in duas prio ponit eoz opione. fo eā increpat. **S**i ibi. Errauerunt legit c'nnis partes simul cōpi mēdo sicut sūt mirabolaz. qua. i. granitate citius descēderet ad ferentes id filr. i. vlr ductus corpis libros. i. vias liberas & p' cipue in intestinox māfracritatiōis. i. vijs maior coangusta tio & ex parte intestinox & ex parte medicine habet eniz coangusta re sui irigiditate hoc scire debes q' si alicui sit data aliqua medi cina cuacuās cōprimēdo & nō euāt tunc nō debemus dare post ipsam aliam medicinā cōprimā eo q' b' magis adhuc cōprimit & coāgustat meatus & hoc v'p' hz supposito q' nō fit tbi aliqua res cogens ipsaz medicinā p'p'xiuā dare sicut etiā i dyaria supflua aut hienteria filr & istā medicinā p'p'xiuā nō debemus dare in habentibus meatus strictos i eis non debemus euacuare per medicinā p'p'xiuā q' magis coangustat & iō si sint aliqua corpo ra dura ad secessuz nō debemus i eis ad euacuādū dare medici nā p'p'xiuam eo q' maiorē simplicitatē ventris faciet & precipue at cibū vnde postea sit maior necessitas exhibēdi solutiū forc' & iō q' i mulieribus meat' sūt valde stricti nō debem' dare hāc medicinā p'p'xiuā iposlez eniz iducāt stricturam meatuū inuc

nalibus hoc cōtigerit. clisteria sim q' exi git dispositio ē melior cura. Et oē qd' rēo uet cōstipationem ex eis: q' dicemus. **S**i at' etiā cū his adiutorijs solutiōe nō se cerit: nō timet p' cā lesio de q' sit curādūz valde. **S**i aut' fuerit medicina carū q' so luit cōprimēdo: voluerit quidā ex po rib': si solutiōe nō fecerit vt super eē def aq' frigida: q' lubricare & descēdere facit ac q'redo granitate ei: q' citius descēdet. Sed errauerunt illud simpliciter asserē tes: quammis faciat illud liberos habenti bus corporis ductus. **I**n habentibus tamen opilationem. aut coangustationez in anfractuositatibus in testinorum: acq' ritur ex hoc maior coangustatio: quare i his est prohibenda. **E**t tibi super est dis cernere illud. **D**abimus igitur tunc te pidam aquam: & quoniam lubricare facit & qm' per eā non timebimus illud. **E**t di cimus q' ois medicina p'p'xiua: qualis cūqz sit. si nō soluit: tunc super eā lesione & p'p'ie quā facit possidere mēbrū anfra

niemus eniz in mulieribus constringi mēstrua ex vsu mirabolano rū vtebantur eniz eis pp passionca capitis & stomachare oportu u nos dare eis fortia solutiua s' si canales sunt valde laxi tūc maxie in nantur talia corpora ex vsu p'p'xiuoz pp oppositā cāz aquā tepidā nam aqua tepida siue calida parum licet tantum sit potetia frigida tantum sui actuali caliditate dilatat & apperit meatus sui & substanti

ali quidam lauat & lubricum facit non timemus id scilicet fracturaz meatum: & facit sicut aqua illa sic decocta aliq' me dicina aperitiua aut hoc. n. maluz erit timere super eā lexionez. i. v' tris constipatio nē quem etiaz di cimus aut etiam quas dicemus vt notum est. zc. **E**tum si medi cina su perius **A**desue docuit subuenire nocu mentis que pro ueniant a medici na solutiua que non euacuāt aut non euacuant ni si debilitet & p' cipue quādo hec medicina euacu at leniēdo lubri cando aut com primēdo: in parte ista docet subuenire nocumētis medicine solu tiue quando ipsa est fortis in euādo & non euacuāt & diuidit in dual primo facit hoc qñ ipsa medicina ē fortis & venenosa. fo qñ ipsa est fortis & nō venenosa ita q' pōt corpi exticari. **S**i ibi ac si medicina prima in duas primo premitit nocumēta q' a tali medicina proue niunt. fo docet eas subuenire. **S**i ibi festinādū igitur q' d' d' p'ima p te notū ē. deinde cū dicit. **E**stinādū igit. in pte ista **A**desue docet hīs accētib' seu nocumētis subuenire q'sto citius poterit eo q' ista talis medi. ē venenosa ad supiora & sic expellatur p' vomitū cū vomitus nō ē sufficiens. & p'imo docet eas subuenire per ea q' euāt. fo docet eas subuenire p' ea q' alterāt malā q'litatē & venositatē ip' medicine. **S**i ibi **I**ngt ruffus. deīn cū dicit. **I**ngt ruffus. In p te ista docet accētibus subuenire per ea q' alterāt eius malā qualita tē & non cūant thinnace spēs. i. medicie thinnacabes sūt eni qdā medi cine q' sūt thinnace agarice aut collogntide aut scamo. & ēt aliaz medi cinaz venenosaz vt ipse pōet infra s' b' ē dubitatio v'p' aq' fra sit cō ueniens post exhibitionem medicine solutiue q' venenosa ē aut non soluit aut debilitet & tarde soluit & videtur q' nō ill' nō ē pueniēs post qñ medi. solu. nō euāt q' fecit p'strictionē v'entris s' aqua fra ē bu midū q' zc. maior ē nota minor appet: nā posuit sup' i b' ca. q' post ex hibitionem medi. euāntis cōprimēdo nō dz dari aqua fra eo q' an gustiat meatus & canales nō. n. v' ēt q' debeat fieri balneuz ex ipā at sensio in ipā id nō dz fieri post exhibitōez medi. solu. q' nō soluit q' hz debilitat anū & itestia aq' fra ē hūidi q' ēt ppō m' x: nā fruz ē mī tanū ano pudēdo & fil' b' mbris frīs vt ponit ab. hy. i gnta p'icula anfo. contrarium hntus ponit **A**desue dico q' aquam frigidam ex hiberi post medicinam solutiua potest dupliciter intelligi vno modo q' exhibetur post medicinam solutiua in q'stum est solutiua venenosa sui accie & sua supflua caliditate si primo modo tunc hoc est dupliciter. nam ista aqua frigida: nam exhibetur in pauca quantitate aut multa si exhibeatur in pauca quantitate dico q' ipsa competit: nam ipsa sui frigiditate corrigan et condempnat par tes stomachi quib' corrugatis me. & matriā ab ea ad inferiora expellit

ali quidam lauat & lubricum facit non timemus id scilicet fracturaz meatum: & facit sicut aqua illa sic decocta aliq' me dicina aperitiua aut hoc. n. maluz erit timere super eā lexionez. i. v' tris constipatio nē quem etiaz di cimus aut etiam quas dicemus vt notum est. zc.

Etum si medi cina su perius **A**desue docuit subuenire nocu mentis que pro ueniant a medici na solutiua que non euacuāt aut non euacuant ni si debilitet & p' cipue quādo hec medicina euacu at leniēdo lubri cando aut com primēdo: in parte ista docet subuenire nocumētis medicine solu tiue quando ipsa est fortis in euādo & non euacuāt & diuidit in dual primo facit hoc qñ ipsa medicina ē fortis & venenosa. fo qñ ipsa est fortis & nō venenosa ita q' pōt corpi exticari. **S**i ibi ac si medicina prima in duas primo premitit nocumēta q' a tali medicina proue niunt. fo docet eas subuenire. **S**i ibi festinādū igitur q' d' d' p'ima p te notū ē. deinde cū dicit. **E**stinādū igit. in pte ista **A**desue docet hīs accētib' seu nocumētis subuenire q'sto citius poterit eo q' ista talis medi. ē venenosa ad supiora & sic expellatur p' vomitū cū vomitus nō ē sufficiens. & p'imo docet eas subuenire per ea q' euāt. fo docet eas subuenire p' ea q' alterāt malā q'litatē & venositatē ip' medicine. **S**i ibi **I**ngt ruffus. deīn cū dicit. **I**ngt ruffus. In p te ista docet accētibus subuenire per ea q' alterāt eius malā qualita tē & non cūant thinnace spēs. i. medicie thinnacabes sūt eni qdā medi cine q' sūt thinnace agarice aut collogntide aut scamo. & ēt aliaz medi cinaz venenosaz vt ipse pōet infra s' b' ē dubitatio v'p' aq' fra sit cō ueniens post exhibitionem medicine solutiue q' venenosa ē aut non soluit aut debilitet & tarde soluit & videtur q' nō ill' nō ē pueniēs post qñ medi. solu. nō euāt q' fecit p'strictionē v'entris s' aqua fra ē bu midū q' zc. maior ē nota minor appet: nā posuit sup' i b' ca. q' post ex hibitionem medi. euāntis cōprimēdo nō dz dari aqua fra eo q' an gustiat meatus & canales nō. n. v' ēt q' debeat fieri balneuz ex ipā at sensio in ipā id nō dz fieri post exhibitōez medi. solu. q' nō soluit q' hz debilitat anū & itestia aq' fra ē hūidi q' ēt ppō m' x: nā fruz ē mī tanū ano pudēdo & fil' b' mbris frīs vt ponit ab. hy. i gnta p'icula anfo. contrarium hntus ponit **A**desue dico q' aquam frigidam ex hiberi post medicinam solutiua potest dupliciter intelligi vno modo q' exhibetur post medicinam solutiua in q'stum est solutiua venenosa sui accie & sua supflua caliditate si primo modo tunc hoc est dupliciter. nam ista aqua frigida: nam exhibetur in pauca quantitate aut multa si exhibeatur in pauca quantitate dico q' ipsa competit: nam ipsa sui frigiditate corrigan et condempnat par tes stomachi quib' corrugatis me. & matriā ab ea ad inferiora expellit

et precipue hoc habet verū in his in quibus stomachus est calidus medicina etiā hāc cū hoc raptū sursum tūc enī alterat qualitātē calidaz stomachi et etiā supfluit, ppter medicinā venenosam solutiā: s; si stomachus esset frūis et corp⁹ stomachi vel corp⁹ totū esset debilis virtutis tūc ipsa nō cōpeteret et iō ppter istā cām d; dari in pauca q̄stia te ne ipsa superflua debilitate stomachū et labēdo exhiberi, si autē ista aqua frā sit mīsa tunc ipsa non debet exhibēi rōne medicie solutiue vt solutiua est eo q; ipsa sit exhibitua nimis debilitaret virtutez stomachi et corporis totius etiā ipsius medicie solutiue nūq̄ solutiua est dico q; aqua frā d; exhiberi: nam ipsa frāgit omnē acuitatē omnē et supflua caliditatem ipsius medicie solutiue rōne quoz dicit venenosa. Tamen si ista medicina eēt venenosa nō per acuitatē vel caliditātē superflua sed per nimia frigiditatem sicut esset mala mucila

go philli tūc non debet exhiberi aqua frigida, ipsa enim auget magis cōgelationē talia medicine sed tūc d; tūc magis exhibēi d; cōgelationē eius phibeat: sed tūc aduertēdū q; si aliqua si a competat in hoc a casu quicq; tūc exhibēt interius per potuz: quicq; vero sit fessio aut balneū in ea s; diuersitate situs aut loci in quo est medicina: naz si medicina superius repat d; dari aqua frā in potu: si autē hec medicina videat facere ardoz aut excoziationē circa intestina et partes inferiores d; ex ea fieri balneū aut fessio in ea ad rōnes ad primā illud nō est cōueniēs q; facit cōstrictionē ventris et verū ē si ista aqua nō phibeat opōz medicine solutiue inq̄stū venenosam: s; bñ talē opationē phibet et hic sermo de medicinis solutiuis venenosis vt iaz ē dictū quaz vento sitas ex aqua repzimitiua et acuitas et inflatio ab eis per aquā frāz remouet. Ad scdā rōnez cū dicit id nō est cōueniēs et. verū est nisi faciat ad maius inuamentū et phibeat etiaz maximā nocumētā: nō facit id: nā phibet excoziationē intestinoz remouēdo acuitatē et inflātionē medicine: s; fr cūā pseruat cor et cozpus totū a venenositate repzimeōdo eius maliciā: et iō qm malicia ista medicine nō possim⁹ remouere et cū tpiriacis tūc exhibem⁹ aquā si autē deinde cū dicit ac si medicina. In parte ista docet resistere nocumētis medicine solutiue qm nō euacuā: et tūc nō est venenosa sed cōcedit et primo pmittit ei⁹ nocumenta. scdo docet eis subuenire. scda ibi festinabimus igit q; dicit de prima parte notū est. deinde cū dicit festinabimus: docet talia nocumenta remouere et q; ex talibus nocumētis quedā sunt q; hūt circa intestina et precipue inferiora: quedā vero sunt q; hūt in toto corpore et precipue diafragma et mēbra q; sunt supra ipsam. quedā autē sunt q; hūt circa stomachū iō mēbra tria facit. pmo docet remouere nocumētā q; pueniūt circa intestina. scdo docet remouere nocumētā q; pueniūt in toto et precipue oib⁹ mēbris q; sunt supra diafragma. tertio docet remouere nocumētā q; sunt circa stomachū ex tali medi. scda ibi: si autē talia. tertia ibi: vomitū aut cū collirijs. i. suppositorijs trahētibz cū medicina et materiā sil ad inferiora et precipue debet esse cristeria acuta post administrationē rexp p̄p̄l suarū: vt. i. p. cōpressiuas medicinas id q; a saporib⁹ p̄p̄m̄itur ad inferiora postea ab inferiorib⁹ p cristeria ex educat materiā sil etiā medicinā cui virtute. s. expulsua mēbroz etiā ista cōpressiua virtute eo q; cōfortat stomachū et intestina quib⁹ cōfortatis melius possūt expellēdo materiā simul et medicinā. als legū sil cū ista lenigata. i.

cū sua lenitate cū seraf sursum. i. de basilica eo q; hoc maxie eūat hu. cōmotas a medi. q; crāt precipue cōmoti circa epar: et mēbra et superiora. p̄ost illā de saphē et. ista. n. diuertit māz ad inferiora mō cū q; sit ex p̄pa intentiōe eūandi p̄motū hu. p̄cedit cōuenē q; sit grā diuisionis s; etiā du⁹ p̄p̄ dicta stam virū scia cōpetat post medicinā solutiā partē exhibitā q; nō eūauit et vt q; nō

cant et materia lenigata fertur sursum: necessaria erit flebotomia tūc: et proprie de basilica: et post illā de saphena. Est enim virtuosa ad hoc. Verū in his omnibus cōfide: et expecta beneficia magis ex clisteribus: et proprie secūdū q; exigit dispositō. **H**ec. n. a magnis terrorib⁹ securos faciunt. **C**omitus aut magis prouocandi sunt qm pharmacia cordis generat morsum et naucaum: et est de genere strangulantū: et facit singultū p̄focatiū: aude tūc super vomitū: et ne contēnas clisteria sed fiducialiter confide de illis: et proprie quādo circa ventrē angustiam medicina generat: aut in hypocōdrijs: aut tortionē in eis et estuationem fecerit.

Capitulum secundum si medicina in debite et laboriose soluit
 Edicinam aut indebite et laboriose soluere dicimus que soluit: s; nō

es⁹ dato q; flebotho. post medicinā solutiā pōt dupliciter intel ligi. vno mō electiue et per se. alio modo cāualiter et necesse. Si primo modo dico q; non debet exhibēi et hoc dico nisi in corpore sit peccatus sanguinis aut etiā aliozū humoz tamē sint simul mixti et adequati cū sanguine tūc. n. d; fieri et hoc cōueniētū dico spatio t̄is min⁹ positū. scia. n. multitudinē hu. eūat et po. pare rēt nō. n. sint mixti cū sanguine tūc fl. scia electiua nō debent fieri tūc. n. ipsa eūat solū sanguinē et alios hu. malos in corpore ducret sed si loquamur de flebōmia eo acta et necessaria dico q; d; fieri flebotho. et precipue qm ex ipsa hu. sunt valde cōmon et agitan: naz ista scia phibet nocumētā q; p̄t in. puenire sicut etiā sanguinis ebullitio adueniēs ex tali medicina et cōmotio et permixtio hu. cū sanguine frigida et a medicina per flō ā. n. hec oia remouentur tamen si ibi sit plus de cōmotione humoz q; de sanguinis ebullitione d; fieri mixti cū sanguine. si autē ibi sit maxia ebullitio fiat de saph. ad diuertēdū illā in flā. et ebullitionē: nā ibi sic vtrūq; si at vtrāq; scia tūc ad rōnes ad primā cū d; duas cūtiōes etiam verū est electiue sed coacte nō est fallax eas cōiūgere et supponē q; vna ex talibus eūationibus nō cōpleat: aut nō fiat nisi illa que debebat fieri a medicina solutiua. ad scdāz cū dicitur id q; diuertit et. dico verū est q; medicina sufficiēt et p̄fē eūaret sed quia ipsa nō eūat ideo fienda ē scia vt remoueat ebullitionē et furozē in hu. adueniēte a medicina euacuet et hu. cōmotos vno modo ponit eius euacuationem electiuam et regularem in omnib⁹ cū istis casibus quousq; modo deberent fieri cristeria multum enis iuuant et non nocent cum sint sine periculo vomitus modo docet subuenire nocumentis que sunt ab ista medicina fori in stomacho quādo ipsa non euacuat cordis morsum. i. mordicationē oris stomachi et. Et ex his verbis hic positis. et. s. apparet q; quocūq; modo medicina solutiua faciat nocumenta q; debemus exhibere cristeria eūatia materiam simul et medicinam per fecesum. Deinde cum dicit. **H**ec medicina autem indebite. in hō capitulo docet ad eius subuenire nocumentis que sunt a medicina solutiua quando indebite et laboriose soluit. et primo pmittit talia nocumenta. secundo docet eis subuenire. scda ibi: vtz si soluit subuersionem. s. anumi. hoc enim accis p̄p̄zie aduenit stomacho sicut nauca et etiam vomitus et tortioes et hoc accis

nā duas eūa /
 cūtiōnes si /
 mul cōiūgere /
 fallax est et ti /
 morosum. nā /
 colligo et dēf /
 auē. p̄ioca. /
 sen. quarta /
 sed tūc cōiū /
 gūf dne cūo /
 nes sil. quare /
 et. p̄p̄tērea /
 id q; diuertit /
 materiā ad p /
 tē oppositam /
 p̄t ad q; me /
 dicina diuert /
 tit nō est faci /
 dū post medi /
 cinā solutiā /
 flebō est p̄bō /
 m̄mōis eo q; /
 flebotho. in e /
 um hu. de cē /
 tro ad cētruz /
 cū cūferētias. /
 medicina aut /
 solutiua facit

toti aduenit et ex hoc apparet in genere qd sunt hec nocumenta & que nam aut ipse inducit nocumenta toti & sic habem⁹ exstruatio- nem aut prius tuc inducit: aut inducit nocumentuz in pte in qua morat & sic habemus subuersione aut vomitu aut in prius per que trahit dum euacuat & sic habemus torciones ita tri qd per ex- struatiōe possumus intelligere oia nocumenta que ipsa facit toti vt ipsa sumam & filia. deide cum dicit.

Merū si docet hijs nocumētis sub uenire et pmo docet subueni- re nocumētis eius vt sunt in toto. fo do- cet resistere no- cumētis que fiūt in stoma. 3. docet res- siter: nocumē- tis que fiūt ab ipsa in uestimē- fa ibi vomit⁹ 3. ibi accedūt aut. puma in- duat. pmo do- cet hijs accidē- tibus subueni- re qm medici- soluta euacu- at corruptum dii. sed nō illū- bat fo hoc idē- facit qm ipsa e- uacuat hu. bo- num. fa ibi si- astiti corrup- tum si soluit & nō opz tale q- le opz calidita- tem propria & speciali qz nō euacuat hu. ppuz & spe- cialim quem intēdebat eua- cuare. Nam si in cor. nro

fit aliquod nra putridū corruptū sicut ē colera noctua & mala si ex- hibet medi. vt. s. scamo. aut reubarbarū & in fla putrida euacuet pmo qz magis viciū locis expulsiois cōmunibus aut qz mole- stat virtutem tunc bene euacuet tale quale opz caliditate cōmuni- cū talis humor esset noci⁹ cor. s3 nō caliditate ppzia co qz scamo. & reubarbarū pncipalr intēdūt ad euacuationē colere & flatis & satis mesue se ipsū soluit in lra cū dicit educat bec eadē materia qd soluere intēdebat & ideo erat necessarie eadez verba hic adiu- gere. deinde cū dicit. **S**i autēz docet hijs accidētibus sub- uenire qm me. euacuat hu. bonū & nō corruptū fo docet huic sub- uenire. fa ibi festinandū igitur exstruatiōe. s. magna que pduē- nam que lz medi. exstruatiōe facit tantuz cum debite operat illa exstruatiō ē parua qz cito recedit & notat est qd dicitur in hijs dua- bus paribus rē. **V**omituz autē & subuersiones. post qd Joan- nes mesue docuit subuenire nocumētis que adueniūt toto corpo- ri ex medi. que idebite & laboriose soluit. in parte ista docet subue- nire nocumētis que adueniūt determinato mēbro qz stoma. ex medi. etiā que laboriose soluit et pmo inquit causas taliū accidē- tium & precipue vomitus & subuersionis fo docet hijs accidētibus subuenire. fa ibi qd si accidat oēs autēz istas causas medi. que vo-

mitum est posuit supra in caplo in quo inquitur causas pp quas medi. aliqua vomitua sit soluta aut soluta vomitua. de inde cū dicit. **Q**uod si accidat docet hijs accidētibus subuenire p. r. motio- nē cāz ipsaz nō aut docet resistere huic accidētibus pp ventositatē cam subleuantē eo qd istud docuit in pcedenti cap. docuit. n. huic accide- ti resistere qm. s. medi. nō euacuat pp ventositatē cā. sursum eleuan-

tem nec etiāz hic docet resistē huic accidētibus scilicet qd medicina in- ducat vomitum vt hic est ex natu- ra ipsius medi- cine quoniam hoc facit in fo tractu solum ergo docet hijs accidētibus subuenire quā- do ab alijs quat- tuor causis pro- uenit: & primo docet hijs subue- nire quando p- uenit: ex siccitate frigida aut oppilatione inte- stinorum s3 hoc idē facit quā- do accidentia bec scilicet vomitus & subuersione ani- mi sui proueniūt ex debilitate bo- ris stomachi: & medicine abomi- natione. fa ibi verum si propter stomachi rē. ita tamen qd si hoc sit propter siccitate secum ep- pillantem debet exhibere criste- ria mollitia sed si hoc sit ppter oppilatio pro- pter hu. grossos & viscosos aut vē- tositatem tunc de- bet ista cristeria esse constricta ex- rebus acuis in carminantibus resoluentibus. & incidentibus sed si bec oppilatio sit propter apostema. sed debet euitari secundum cu- ram apostematis que sibi exhibetur in principio augmento flata & cum declinatione. deide cū dicit. **Q**uod si docet huic vomitu medicine subuenire quando aduenit propter stomachi debilitatem & abominationem medicine & primo docet huic subuenire per ea a pproximantur corpori intrinsecus & extrinsecus. fa ibi similiter au- tem sicut & 3. si volumus respondit dubitationi vel possumus dicere qd docet huic subuenire quando medicina incipit soluere & ad fundum sto. peruenire. fa ibi cū an. eaz rē. omnis legit simul vsqz adeo reddit causam dicti licet etiam propter aliud. prohibeat motus nā propter motum ipsa valde agit in sto. qz potest sursum ascēdere & euacuari p vomitum & sanctus. i. maiorana minor sicut ē est du- plex basilicus. s. maior ita etiam est duplex maiorana. i. mala silue- stria bolusapsus id est bolus armenus & lutum quoqz ablutum id est lutū qd sepal p ablutioē ab eo nutritum id est madefactum con- stricto dolorosa rē. ista enim talia distrahunt medicinam ad inferio- ra & destrubunt virtutem ad loca alia vnde medicinam superius vir- tuts non agūt virtute illius anso. rē. scilicet fuerunt qz amplius me- dicina declinat inferius & tempus est qd ipsa soluat bypo. dixit scilicet

Sandū etiā & sollicitudines dicitur silr- d

in quarta particula anso. illo anso. *Lū* bibūt quis ellz et in illo anso. cum magis volueris ducere ellz moue corpus. deinde cū dicit. *a* **Accidunt autē.** In pte ista docet subuenire nocuentia aliis q̄ accidunt in intestinis per que medicina laboriose solūca debet trāsi re et ledit stomachum et precipue q̄stium ad fundum eius complexio nis malitiam in mēbris .i. in intestinis per que transit aut etiā ul^o idest excoitate.

Deinde cum dicit *b* **Innanatio** supfluit. postq̄ Joannes Adesue docuit subuenire accitibus q̄ proueniūt ex medicina solutiuā soluente: vel tarde soluente: aut etiam quando laboriose soluit. in parte ista siue in isto cap. subuenire accitibus q̄ ex ipsa proueniunt quando supflue euacuat. et p̄mo premittit q̄t sint. et q̄ ista nocuentia. ponit etiam causas talium nocuentium. *fo* docet eis subuenire. *fa* ibi Auxiliabimur. *g* prima in duas. *p* mo p̄mittit cāa propter quas aliqua medicina superflue euacuat. *fo* illas causas declarat. *fa* ibi. *Ex* dispositione autē. In parte ista has causas declarat. et diuiditur in tres p̄tio declarat cāz superflue euacuationis que se tenet magis ex parte corporis suscipientis medicīnam. *fo* declarat illam que se tenet ex parte medicīe.

avomitu liberat. *Lūz* aut ipsorū aie sedate fuerint: abulēt et moueātur paulati. Est enī hic motus inuatiū: quoniam hoc est illud quod. *Hippocrates* docuit. *Accidunt* autēz tortiones ex potu medicīe: aut quia pungit et ledit stomachum et partes per quas transit: aut q̄ virtus attrationis in ea multiplicatur bonuz sil: malumq̄z trahēs humorē: aut quia facit acquirere complexionis malitiam in mēbris: per q̄ trāsit: p̄pter quod festinabimus frāgere: et debilitare virtutes eius: et vt cito a corpore expellat: vt sup̄ dictū ē: et sicut iam dicemus.

Capitulu tertium. Si medicina ultra quam oportet: soluit.

Manitō si fluit ultra quas oz ex potu medicīe tribus ex causis. *Quādoq̄* enī in cāc conditio et dispō medicīe *Quāq̄* dispō suscipientis eam *Quādoq̄* dispō rez vtriq̄z supernuentium. *Ex* dispositione autē suscipientis fit illud. Aut q̄ multum habet de materia iā posita in necessitate ad fluxum. Aut propter venarum ei^o debilitatem. Aut p̄pter officiorū ipsi^o amplitudinem: aut p̄pter debilitatem mēbrorum expulsiōis ipsi^o. Aut q̄ est eorum: q̄ phibentur a pharmatia: quos in libro de pharmatijs tibi ostēdim^o. *Ex* parte autē dispōnis pharmatiē p̄t cōtingere illud *Quoniaz* aut est earum q̄ pungunt officia venarum: et mordeant et apiunt: Aut q̄ ex ea malitia complexionis acquiritur cordi: Aut quia ex ea aliquid de sba eius remāsit in stomachi villis: et intestinozum. Aut

tertio illā que se tenet ex parte vtriusq̄. *fa* ibi *Ex* parte autem dispositionis. *tertia* ibi. *Res* autē que sunt in necessitate ad fluxum nam modica cōmōtionem facta in tali materia a medicīa postea euacuat̄ tota. sicut conuenit domo in inate ruinā aq̄ su. vnus lapis extrahitur omnes lapides postea cadunt. Qui prohibentur a pharmatia sunt trauli. et similiter parati ad colicam passionem legit simul. has tres partes. Aut est earum que pungunt: si cut alocas licet sit medicīa: vnde et habet emoraydas prouocare. *Complexionis* malitia acquiritur corpori. sicut est scamōca aut turbit mala aliquid remansit in stomachi villis: sicut ē colloquintida. *c* **Inquit enim** *Sal.* in tertia particula anso. illo anso. Anstrij status granant auditum ledi ab ipsis. *s.* venis vel a pharmatijs in sex generibus rez. *s.* nō naturalū quas scis. deinde cū dicit. *d* **Auxiliabimur.** ergo docet hijs accidentibus resistere. per resistētiarum susri causarū: *Et* primo proponit quot modis possumus i sistere hijs accitibus indicationē sumēdo a suis causis. *fo* docet eis in speciali resistere per illos modos. *fa* ibi. Si ergo causa huius. prima in duas primo p̄ponit intentionem suam. *fo* exequitur. *fa* ibi. nūc quidē et ista in sex partes diuidit *fm* q̄ sex p̄t modos qb^o

hijs accidentibus resistimus cum pingunt .i. in instrumentis oēs legit simul vsq̄ ad sequens capitulum et totum est notum vsq̄z ibi cetera.

e Ergo causa huius. postq̄ Joannes Adesue declarauit nocuentia que possunt cōiungere ex superflua euacuatione que fit a medicina solutiuā posuit etiam causas ta

lum nocuentium posuit et cum hoc modis cubus possumus in libris nocuentis subuenire posuit etiam eorum nūm quia erāt sex. In pte ista illos modos declarat: et quia erant sex ideo mesue ser fac primo enim docet subuenire isto superfluo fluxui p̄ ea que frāgūt virtutē medicīe et eam si nō euacuat. secūdo docet eas subuenire per ea que canales et vias p̄stringunt et coadunant et cōfortant. *3°* p̄ ea q̄ diuertūt māz ad *5°* riuū fluxuē tris. *4°* cū eis q̄ sedāt motū et agitationē laboriosā medicīe. *gnto* cū eis q̄ dilatātā nimā et cor cōfortāt. *sexto* et vltimo p̄ ea q̄ igrossāt māz p̄tes possunt in. p̄p̄ijs capitulis *fm* ordi

Canon. *g* cā hui^o ē p̄ trāsgressiōez i medicīa ex his q̄ dca s̄: frāgere virtutē medicīe: et facit et cito a corpore expellat: ē melior cura. *Et* autē ex pulsioez ei^o a corpore a tribus fieri verificatores vij est. *s.* a reb^o p̄p̄: q̄

nē canonū in rubricis: prima in duas. primo p̄ponit quot et q̄ bus modis medicīā illā a corpore expellimus et ei^o virtutē frāgit. *fo* ponit medicīas p̄ficientes illos mōs siue itēones. *scdā* ibi. *Et* ex lauatuis transgressionē i medicīa. *s.* vel ex pte q̄ titatis vel ex parte virtutis et cā huius dicit in genere hui^o p̄f est q̄z remota cā remouet effect^o et iō ablata hac medicīa a corpore nō auferit h fluxus aut lauatūā et huc auxiliat virtus lauatia du p̄r vno qz sua q̄tate cū ipsa sit aquea frāgit ei^o medicīe virtutē et *fo* iuuat qz medicīā a corpore educit p̄ vi lauatūā. deinde cū dicit. *b* **Et** ex lauatuis ponit medicīas q̄ has tres modos p̄ficiūt et primo p̄t eas que p̄ficiūt vi lauatūā. *fo* abster siuā. *3°* p̄p̄fissuā legis oēs p̄tes simul p̄tes patēt et semina cōmōroz precipue rōe sue mucilagis zucay rubeū apotecari cōiter ist^o vō cāt puluerē zuchari: secaniabi. *i.* mel rosacū maciana. *s.* poma siluestria. Inq̄ ruffus mō q̄ p̄firmat auctate atiq̄z et p̄tio auctoris rufi. *2°* *Sal.* *3°* patēt Joāninj p̄tes et dixit gal. *s.* i *3°* regimie acutoz illo ea. aq̄ nullū opus inueni cōfingē. *i.* cōstringere aq̄ lactis capraz tātū cō ipsa sit cala et sicca ideo si timerem^o in tali superfluo fluxu nimā siccitatē aut aliq̄ accitē ex siccitate p̄cūctis nō

daremus ea s; foli aqua para. deide est dicit. a // Ductum at
explicat s; modu p que subuenim? supfluo fluxui p ea q h adua
nit t cōstrigūt t cōfortāt canales expulsiōis pphibēt et maz a sup
fluo motu. t prio pponit qualis virtutis debēt eē medicie cōne/
nientes ad b do illas explicat. fa ibi. Res aut cōior q dr ipria
pte ē notū. deinde cū dicit. b // Res aut cōior explicat medicie
nas q sūt talis

virtutem habent aut lauatiuz: aut abster
suam: aut compressiuam. Et ex lauatiuis
quide; sciuiti: q aqua calida frangit: t
transmutat audaciā medicie. Et ex eis
est aqua ordeī: t mucillago psilij: t semi
nis citōioruz. Et ex abstergentibus ē za
carū rubeū t mel t aqua passularū: t seca
niabin t similia. Ex comprimētib? vero
sunt citonia t matiana: t pira t mastix t
mirabolani t similia. Inqt Ruffus. //
Interest audaciam medicie volentis ex
pellere: t proprie eius cuius difficilis ē ex
pulsio: vt supra eā: t proprie qñ ei? expul
sionē querit: aliqūā ex mucillaginibus vi
bat s; qd exigit dispositio t proprie cū aq
tepidā: t oleo amigdalino pauco: t post
duas horas aliquaz ex comprimētib? sumat
Sic. n. medicie virtus expellit tota non
dimittēs vestigiū. Et dixit Galien? // Re
rificatur aqua calidā lauatiua: atq; mun
dificatiua virtutē habere: atq; solutiua: t
omnez adherentiaz remouere. Frigidam
vero: q in villis adheret viscerū: p pige
re. Dicit Joāntius. Aqua lacti caprarū
cum melle: t pauco salce t mūdificatiua
bonū expellens omnis medicie vestigiū.

Canon .ij.

Actuū aut? t mēbroz ex pul
sionis: coadunam? t fortam?
q; virtutes: t pprie in retinen
do: cū rebus bene redolētibus
t stipticitatē t tustipationē faciētibus: t co
angustationez poroz: ex quibus matēie
manāt: ministrādo ea in mellioribus mo
dis administrationis t etiā per clisteria: si
oportet: t necessitas cogit debere p cliste
ria adiuuare. Et res qmuniō: b i qua ag
gregant mlie ex intētionibus rememōa
tis: est mastix. In ca. n. est virtus partiuz
coadunationem faciēs: t confortationem
Inquit. n. Damech. // Si tribuant? masti
cis. 3 ij. aut. iij. cū succo citonioz expel
lit virtute sua ppressiuā residuū medicie
demū stringit. Et si stomachus t vēter
oleo rosato calido in quantū pati poterit

testinorū: eo q lac acetosū h; i asfrigidare. Aureus qñ pōit in
medicinis debilis virtutis est vnus. 3. t. 5. s; qñ ponitur in me
dicinis fortis virtutis tñ vnus. 3. Dranorū nasturtij t alio no
mine vocat in tussia agriti: nā tūsci eos ita comedūt sicut nos co
medimus latucas iste at tote fiunt q ab eis concessionez remo
uetur acuitas acquirunt etiā pceptae cū alijs rebus viscositatez
Auto. i. terra sigillata. d // Et spodio t precipue qñ isti dolo,

res essent ita pungitui versus epar eo q spodiū multum circa ipso
operatur t ipsum confortat. Acatia .i. succus prunoz immaturozū
t precipue paruoz t siluestriū ista enim multū pstringunt ozificia
venarū similiter coagulāt sanguinē Barbe pccine succus t vocaf
hic talis succus ppoquistidos t assimilaf acatie Et indesperatōe. t
Idic est aduertendum: q nō debet intelligi absolute q narcotica d
beant appropiari

inungat: deinde puluis masticis t galle:
aut rosaz desup aspargat iuenitur mira
bile. Et dixit itez hamech. // Dragagan
ti affati: añ. 3. iij. vsq; ad. iij. t decoque cū
lacte dsci: aut acetoso sicut te inuitat neces
sitas t bibatur. Est. n. ad illud mirabile.
Et ex eis etiaz que expta sūt. Est vt gra
noz nasturtij a. 3. ij. vsq; ad aureos. ij.
torrefiant: t ipinguentur decoquēdo cū
succo citonioz: aut myrtoz t p pinetur.
Est. n. vltimū ad illud: t pprie si nō cōte
runt. // Helstruitur. n. viscositas eoz in cō
tritione. Coziando aut vt ere qñ queris
ingrossare materias: t pinger. Et luto
sigillato: t sanguine draconis: qñ excozia
tionē esse credis. Et spodio qñ dolores
pungitiuos sedare intēdis. Et acatia t sā
guine dracōis: t charabe: cū opz fluxum
sanguinis sedare. Et succo barbe hircine
qñ vene t ductus laxi: refundunt materi
as ad itestina. Et adipibus in puncturis:
t intestinorū mordicationibus: t excoziati
onibus eorū. Et mucillagine psilij: in ex
pellēdo residuū medicie. Et rebus narco
ticis: qñ stupefactio qritur t sōnus: t ma
teriez in gossatio: sed hoc isine rei tñ qñ
omnia iaz contulerint: t in despatioe t in
magnis causis t timozosis proprie. Ma
tres aut? medicinarū aggregantiū i se vtu
tē tustipationis: t coadunationis: t tforta
tionis t retentionis sūt: mastix rosa t se
men eius t xilaloos cruduz t balauitia
acatia: t succus barbe hircie t galle t gra
mi t luti sigillatuz t spodiū t grana gra
natoz t sumac t ameos: t semē portula
ce t fructus tamarisc: t coriadrū semē ar
noglosse t folia t grana myrti t ciminuz
in sulu; in aceto t torrefactū t anisū ifusu
similit: t cortices thuris t coagulū leporis
t sanguis draconis t grana nasturtij assa
ti t gallia t fructus rubi t similia. Et sūt
ex compositis quidam quibus etiam vti
necesse est t exigunt ea huiusmodi dispo
sicio: sicut tucarū rosatū cū mastice t gal
lia et confectiones ex citronijs facte et alia.

quādo infirmus
est indesperatōe
t alia nullo mo
do psuit tūc eniz
anarcotica non
iuauerit cū vir
tus sit valde debi
lis magis debili
natur etiā ex vsu
ipsoz s; quid est
medicū d; habe
re in mente sua t
videre vtuz alia
medicīa possit iu
uare q si nō de
bet attendere ad
vsu narcoticoz
rum. deinde cū
dicit. // Ma
tres aut? In p
te ista in speciali
explicat medicie
nas que conferre
superfluo fluxui
t ille conspant
viciis eis t con
fortant t duo fa
cit quia primo ex
plicat medicias
conferentes adh
simplices magis
secundo compo
sitas. secunda ibi
t sunt ex compo
sitis. matres au
tem .i. mē cōez t
semen eius est. n
semen rose ma
gis constrictiuū
q; rosa galle vel
gallie. n. scilicet
muscate t vraz
littera est vera:
nā galle multum
constringunt gal
lie muscate mul
tum confortant t
gumi scilicet ara
bi t grana .i. of
sa granatozuz t
semen arnoglos
se idest plantagi
nis t ciminuz in
sulum in aceto eo
q ind perdit acu
men torrefactum
nam inde est va
de. pnoctiuū mic qf constringit fluxū vētris: nā vna euō aliam d;
minuit. deinde cam dicit. // Qd ex cōpositis hic narrat medicīa
compositas ad hoc conferentes: t primo explicat eas que appropia
tur interius: s; per inferius q; per clisteria. fa ibi gumat .i. emplū
bonū. tertia ibi circa finem capituli clisteria quoz. prima in duas.
primo explicat medicinas cōez ad hoc cōuenientes. fo. pprias re
pectu ibi t eis statim possi succarūz rosa t precipue antiq; cōfectio
di j

dicatio Re. butyri butyrū chis bz vs; lehitua & mit gatuā dolo
ris mitgat & acuitatē medicie & medicinā solutiua supprimere
educit totū postea ē notam rē.

a **O**nuertimus mām rē. postq̄ Joānes Athesue docuit
resistere supfluo fluxui q̄ sit a medicina solutiua p̄ ea q̄ frā
git virtutē medicie solutiue cū hoc etiā euānt eā docuit

etiā resistere
per ea q̄ cōsti
pant meatus
expulsiōis col
etiā cōfortat
stipticant In
isto ca. ADe
sue docet sub
uēre p̄ tertiu
canonē q̄ qdē
canon cōstitit
ex diuisione
māe ad s̄riūz
ip̄i fluxui vē
tris. Et p̄rio
ppōit q̄t mo
dis possumus
diuertere talē
mām ad s̄riū
fo illos mōs
dclarat. Sa ibi
balnea at quō
bec ē res ma
gis necessaria
fist. n. est res
magis inuita
ta; nā nullus
mobile potest
simul moueri
s̄riūz motib⁹
et si istam cū
fir qdā mobi
le p̄ diuisionē
moueat ad ex
terius vel superius nūq̄ simul poterit moueri ad interius sū ad
iferius. deinde cū dicit. **b** Balnea aut. In pte ista istos ta
les mōs quibus mām diuertimus ad cōtrariū fluxus vētris de
clarat & diuidit in ptes quinq; s̄m q̄ isti sūt quinq; mōi. p̄rio q̄
ostendit quō subuenimus isto supfluo fluxui p̄ diuersionē māe
vt ipsa p̄ficiat p̄ balnea: & fricatōes. s̄o vt ipsa p̄ficiat p̄ me
dicas dypericas. tertio vt ipsa p̄ficiat p̄ vomitum. Quarto vt ip
sa p̄ficiat per ventosas. Quinto vt ipsa p̄ficiat q̄sno vt ista di
uersionē māe ad cōtrarium p̄ficiat per ligationes & stricturas. sc̄da
ibi bene infra dyu tertia vero. & vtrā puocātia. terna ibi. ad
huc & vomitum puocare. quarta ibi huius etiam intentionis
sunt ventose. q̄nta ibi ligationes quōq; prima in duas. s̄mo fa
cit q̄ dicit ē. s̄o circa hoc pponit errorem quozūdā vulgarium
et cum improbat. Sa ibi. Vulgares aut. prima in duas. s̄mo p̄
balneū sudatiū docet istam mām ad s̄riū diuertere. s̄o fricatio
nē. Sa ibi et vte fricatioē. prima in duas. p̄mo per balneū su
dorē puocans docet huic superfluo fluxui subuenire p̄ diuersionē
nē materie ad contrariū. Et in fa pte circa tale balneū remouet
errozū quozūdā. Sa ibi. et debiles quidā. in eis. s̄. in patiēb⁹
supfluo fluxui vētris vel in eis. i. inter ea q̄ diuertūt mām ad s̄
rium balneū ē cura magna rē. uigoratis. i. cōfortatis aut etiam
cū reb⁹ que attrahūt aut calcfaciūt: & corpus cōfortāt. s̄. i. expel
lēdo talē mām ad exteriora & solia citri. nō dixit medulla citri h
est attratia māe ad exteriora sed solum solia eius cū sint calida si
aut medulla eius. deinde cū dicit. **c** Debiles. autē circa
balneū hic reozū errorem quozūdā ignorantiū in arte. **Sed**
est du⁹ in hac parte vtrū balneū cōstrictiuūz cōpetat in supfluo
fluxu. ventris & d̄bz est breuiter q̄ balneū est duplex. s̄. vlc qz ē
respectu tonis corpis & particulare q̄ est magis respectu partū
fiūt vētris si loquimur de balneo vlc dico q̄ tale n̄ stigit eo q̄ tale
cōartat & comouet hūores ad interiora vñ oger fluxū & dēlat por

Onuertimus quoq; medicinā ad
cōtrariū fluxus vētris cū balneis &
fricatiōib⁹: & sudorē puocātib⁹ &
cū diuerticis & vomitū iducētib⁹ cū vtro
s̄is: & ligatiōib⁹: & strictiōib⁹ extermitatū do
lorosa & vniuersalū cū omnibus q̄ medi
cinā ad exteriora mouēt & faciūt eā diuer
ter a vijs p̄me expulsiōis: quā bec ref ē ma
gis necessaria. **B**alnea autē & fricatio
nes i eis sūt ad h̄ cura magna & beneficiū
efficax speciale. & ppe facta ex aq̄s dulci
b⁹ uigorat cū reb⁹ q̄ poros dilatāt & cor
pus cōfortāt: qualia sūt camomilla absin
thiū sanfucus: solia citri filia. Debiles
autē i arte cū stipticis balneāt: ignorātes:
quonia; cōartant & materias & fumos ite
rius cōuertūt. Et hoc fit causa maior ad
fluxū. Immo si tua magnifica itētio dila
tere poros: & trahere ad exteriora q̄tū pos
sibile est: sic. n. fiet materie & euaporatio &
acutozū fumozū exclusio. **S**ac s̄ egrū suda
re i balneo aut cū vapore aq̄ calie & vtere
fricatioē p̄ fricatioēz prius leui: diū ac riori
vt pati poterit vsq; dū multū sudet. **Su**
dor aut sepe r̄sepi⁹ abstegat: vt nō obstat

ros vnde sumi q̄ ab h̄moribus eleuantur nō possūt ad extra egre
di sed si loquamur de tali balneo cōstrictio particulari q̄ fit circa vē
trem & intestina dico q̄ tale conuenit. nam cōstringit meatus p̄qs
materie ad intestina promouet et extra expellit & cōfortat vētrē & in
testina at. s̄. non recipiat aliunde materiam illam & que in eis estre
tineat cōstringit etiam meatus quibus maucra a superiorib⁹ & re
25

egressui sudoris alteri⁹: aut vaporis Pati
excludi. **O**ppōit. n. poris diu retē⁹ sudō
Absterfus vero facit alteri⁹ egressi
onē. **F**ricatiōes etiā i extremitatib⁹ mul
tuz p̄ferunt. **V**ulgares autē & q̄ nō sūt ard
periti cōmūter hos: & illos post mediciaz
balneāt ignorātes: q̄ balneū ad exteriora
trahit: quē admodū Galienus dixit. **E**t
ignorātes quoniam oppōunt residue mate
rie motui: q̄ iā i necessitate posita erat: cū
virtute pharmitie repperet parate ad vias
expulsiōis: reuocādo illā virtutē balnei
ad mēbra: tūc qdē facile erat iuuat vt ha
bili⁹ repperet. vlt saltē exolueret. **N**unc
autē difficile. p̄p̄ si cōfidit: q̄ virtute balnei
fiat expulsiō ad exteriora & ignobilia. nō
minus est error. **S**it eni trāmissio ab igno
bilibus ad ignobilia per nobilia. i. ab ite
stis ad cutē per venas. **P**roterea nā meli
us ex p̄pinq̄oribus ducit viis & maxime
cōueniētib⁹. **E**t inq̄ **H**ypocrates. ma
teria q̄ enāre oz: educēda ē p̄ pte: ad quā
magis declinare vt: & ppe si sit cōueniēs
Errātergo indifferēter balneantes: post af
sūptū pharmitiū. **S**aciūt. n. cadere i oplo

ad intestina fluit
deinde cū dicit
Et fricatioē
vte. In pte ista
mesue docet ob
mar huic supfluo
fluxu per fricatioē
vñ obstat. s̄. su
dor remanens &
est notū. deinde
cū dicit. **M**
gares aut. In p
te ista circa h̄ bal
neū sudorē puo
cans remouens
errozū quozūdāz
vulgarū: & p̄rio
facit hoc. s̄o pōit
rectū modū ami
nistratiōis huius
balnei. Sa ibi. s̄z
virtutem. prima
ps h̄z ptes tres. s̄
mo premitit hūc
errozū. s̄o cum
i. repat. tertio cū
increpatū ducit
adens etiā cū hoc
increpationē ei⁹
per alias rōes. Sa
ibi ignorantes q̄
balneū. tertia ibi
errāt ergo q̄ non

sūt familiares artis quia. s̄. nōn sunt perfecti in arte. s̄. hos. i. supflue
euacuatos a medicina. et illos dimute euatos rē. & istum errorem
mūū incurrit isti de partibus alam. mic. naz ipsi in prima die faciūt
f̄bia. aut assumūt farmatiā postea i fa die viriliter cōcedit i tertia die
vadūt ad balneū & quōq; ipsū multiplicāt pluribus p̄sequēt. deinde
cū dicit. **f** Ignorātes increpat errozū istoz & diuidit in q̄tuor
ficut p̄ quattuor rōes errorū ipsorū increpat. Sa ibi. ignorātes q̄nt
opponūt. terna ibi. p̄p̄ta si p̄fidat p̄p̄ nā has ptes oēs legis simul
Ad exteriora trahit. s̄. mā q̄ sua farmaco mouebat ad interiora. gal.
dixit. s̄. in q̄rta p̄mto illius anso. subcāne & quādo cāne. in tertia rōe
sciendū est q̄ id p̄ducit ad magnū nocumētū q̄ aduenit de tanto di
uerso motū ipsius medicie nā primo materia in farmaco mota ad ite
stina p̄uenas mēbra; transiens trāsiuit p̄ epar: & principalia mē
bra vñ ea debilitauit supueniēte postea balneo mā ista ex itestis pue
nit ad exteriora et hoc ē p̄ epar vñ etiā ad huc magis debilitauit qz
debilitus est epar q̄ in primo trāsiit. vltērius ē t̄bec mā pp̄ ei⁹ mo
tū diuersū sc̄a ē maligna q̄ magis nocet ep̄i p̄q̄ trāsiit & matie cō
ueniētib⁹ s̄z sup. q̄n mā ista euātur p̄ intestina tūc educit p̄ ueniē
tes vias. Inq̄ p̄o. in fa p̄tula anso. q̄ ducere oz in op̄lōnes & p̄
cipue si vntur balneo in h̄is q̄ nō sunt sufficientē euātū s̄z bec ē du
bitatio vtrū balneū resolutiuū faciēs suodorē p̄petat post medicināz
solutiuā & ē breuiter sine argumētis q̄ istud balneū at a miscel p̄ ope
rationē medicie solutiue aut dū ipsa op̄at loquamur de ipso p̄rio mō
tūc at ista medicia dimute euātur aut i supflue aut mediocriter. si di
minute dico q̄ balneū istud nō conuenit eo q̄ balneum mouet hu
mores ad s̄riū et ad q̄ medicia mouebit eo q̄ medicia mouebat eis
cūserentias ad coactū. s̄z s̄rio facit balneū & iō nō damus tūc bal
neū: s̄z potius aliā medicinā resolutiuā q̄ cōpleat op̄ationē ip̄i⁹ p̄u
ne nō p̄fecte euātē & hoc h̄z verū p̄cipue si residuū mēe esset comotū
ad intestina bene posset balneū competere supplens dāe atūri medi
cine & precipue si istud residuum māe esset magis versus extrema

corpore. Si autem hec medicina mediocriter et conuenienter euacuauit dico quod tunc non conuenit balneum fortiter resolutiuum et sedatum sed bene conuenit balneum spirituum porrorum et lauatiuum ad hoc. scilicet quod aliquid magis sit contentum in porris carnis ad cuius expulsionem non erat melius intentum pro intentione altam magis necessariam illa materia postea possit per balneum euacuari per poros. Si autem hec medicina superflue euacuauit dico quod tale balneum resolutiuum non conuenit eo quod illud balneum insuperflue euacuat duas habet euacuationes et precipue superfluas simul coniungere sunt una post aliam immediate est salar et tinnosofu similiter etiam isti sic superflue euacuat sunt ualde debiles in uirtute tales autem sunt abstinenti a balneis tamen in casu posset competere aliquid balneum humectatiuum membrorum si essent superflue euacuat a medicina sed si loquamur de balneo a proximato in hora appropinquationis medicine tunc aut ista euacuatio facta a medicina est diminuta aut superflua aut mediocris. si est res quas potest melius in uirtute que satis sunt note intelligenti inducunt etiam oplothes et egritudine cuius per id etiam quod astringunt uentres sed si ista euacuatio sit superflua tunc balneum conuenit quod uenit quod uenit a medicina diuertit ad prius sed si ista euacuatio sit mediocris non conuenit donec fit quod

tunc euacuaret sicut forma et diuertet materiam ad oppositum quod non est sciendum quando est euacuatio mediocris. deinde cum dicitur **¶ Et in veritate.** In parte ista ponit rectum modum administrationis balnei in superfluo fluxu uentris ex uno. scilicet ex usu confortatiuum et spirituosum et ex alio. scilicet ex balneo iustus. id est fastis. deinde cum dicitur **¶ Diuretica** uero docet subuenire isti superfluo fluxui uentris per uirtuales vias humores. scilicet dissoluendo et colligendo et urinam puocantia sicut sunt omnia que urinam grauata sui aquositate trahunt ad uirtuales vias sicut sunt omnia aquosa que impetuose illuc trahunt aquositate sicut hoc modo esset uinum aquosum et id dicitur signum hec duo. **¶ Diuretica** et urinam puocantia. Inquit enim pro. in quarta particula ultimo anso. humanis expositio illius anso. et fuit Joannitus. deinde cum dicitur. **¶ Adhuc** autem vomitum docet subuenire huic superfluo fluxui uentris per vomitum in quantum etiam materiam diuertit

ad prius. Inquit enim pro. scilicet in sexta particula anso. ad diuertit diurna habita spontaneus vomitus soluit egritudine et est artificialis. deinde cum dicitur. **¶ Huius** etiam intentionis docet subuenire huic superfluo fluxui uentris per uentrosam in quantum etiam diuertunt materiam ad contrarium fluxui uentris et notum est. deinde cum dicitur. **¶ Ligatōes** docet hic superfluo fluxui subuenire per

etiam huius generis et proprie in capiendo ab asellis et inguinibus et descendendo ab eis

¶ Canon. iiii.

Aboriosam autem agitatioem et infuuationem in corpore sedam cum quiete et somno. Inquit enim Hippocrates. Cum abscondere uolueris fluxum per elleborum inductum et multiplicatum per quietem et somnum. Inquit Heben mel. Dico quod etem corpore. scilicet animalium cum administratione celebritatis obiectorum sensum. Somnus etiam inducendus est mulcebus cum canticis somiferis et melodijs et omni arte organica et reb' somiferis et omni re que curat Sahara. Et scito quod somnus et perfusio in eo est ex maxime sedatiua agitatioem omnes et res similiter. **¶ Namque** subdit Hippocrates. Statim agitatioem sedat. Et ad hoc argumentum sumit ex nauigatione: quoniam motio agitatioem corpora. Tibi autem et potus in dispositione hac omni modo rescedendi sunt: nisi sine copijs et casu uirtutis timeas. **¶ Addit.** nam ad agitationem et non inuit.

¶ Canon. V.

Incipium omnis intentionis est regimen animam dilatans et confortans cor: sicut administrationem omnium sex rerum quas sis. Loquitur ergo in domo temperati aeris non frigidi. Frigus namque concludit humores ad interiora: cum sit eos ad exteriora extrahere: res magis necessaria: nec calidi. Resoluit enim et debilitat. Et elige ex cibis et potibus et alijs omne quod confortat cor: et animam dilatat. Et nos plene dicemus illud post. **¶ Canon. VI.**

primo pponit et id confirmat auctoritate pro. et in sexta parte. scilicet id confirmat per explicationem dicti pro. facta ibi. Inquit Heben pro. scilicet in quarta particula anso. legis oes simul stare. id est pasqua. parua. scilicet huius stata tunc id est quod in somnatas et maxie sedatiuis agitationes: nam ista agitatio proprie puenit ex commotione humorum ista autem motio humorum maxie sedat per somnum et quietem cum ipse sit uehementer similis quod tunc oino rescedendi sunt: nam cibus et potus puenit: nam a sua euacuatio est tunc etiam ebullitione in calore et spiritu fatigates calore pro eorum digestionem. deinde cum dicitur. **¶ Precipuum** ois docet resistere huic euacuationi superflue per ea que dilatant animam et cor confortant precipuum eo quod in tali superflua euacuatione maxime euacuat de calore nati et spiritum multum enim cor debilitatur quod ois pici. attendere ad hoc per id quod confortat cor et dilatant animam dilatans. id est augmentans animam. id est calorez nati leg' eate in istis sex rebus. scilicet non nati et huius iste res non nates sunt sex precipue explicat hic regimen ipsorum per aerem cibos et potus: nam

ligatōes et fricationes simul ad alia membra quod ad exteriora unde debemus incipere ligatōes et fricationes ad alia membra quod ad uentrem sed ad alia membra quod versus exteriora ma corporis et non est.

¶ Aborioso autem postquam Joannes de sue docuit resistere superflue euacuationi que fit a medicina soluta per ea meliorum etiam per ea que costringunt meatus et confortant per ea que diuertunt materiam ad prius fluxui uentris in ista parte que est cano: quod tunc docet huic superfluo fluxui resistere per ea que confortant la boriosas agitationem que fit in corpore a medicina et primo docet hanc sedationem agitationem per somnum et quietem. **¶ So** per cibos et potus facta ibi cibum aut prima in duas

hec duo marie imutat corpus et marie etiā confortant cor prio g docet eoz regimē p aerē. fo p cibū z potū. fa ibi z elige ex cibis s; dicrefta nō vī q; debeat morari in domo fre aeris qz būores mutetad iteriora nī h tale qrim' iopatōe medicie folu. fupflua z dimmūta z mediocriā fi de pma loqmur nō o; eos vti aere fr o cū augeat flurū mouēdo būores adferioza z de hac ē hic fmo z nō de illa in illa enī dūmūta vel medio / cris purgatio nes bñ o; hu mores ad ite riora mouē le ge aliā fil euz ifta z elige zc diuidim' iſtō poſt. f. i ſūma fa. dētū cum dicit. q; p; pingere autē i iſto ca. p lex canō docet ſb uētre fupfluo flurū qui ſi a medi. ſolu. q qdē ſi p nar / conca z diu / ditur i duafp mo pmitit qñ viedū narco ticis z qñ non z i fa pte id d clarat. fa ibi. Cōponūt autē cōpige. at. f. būores z eos pſtrigē z in / pſſare z ſu / pefacē. i. opa idem medicie ſolutie tyriaca l. noua. nā ai q z noua Zu uenifh ē ſtu pefacē narco tica imo ē tyri

Dimpinger autē z ſtupefacere eſt vt timuz ad qd inniti debes z proprie tunc: qñ omnia iam non ptulerint: z res eſt poſita ſicut in deſperatione: tunc quoq; ſuper narcoticum preſumēduz eſt: et medicamentis ſortib' ſicut eſt tyriaca et philoniu z et ſilia. **C**omponunt autē rē magni erroris a pncipio curātes huius modi cū narcoticis. **E**ſt. n. cū eis curatio mēdoſa ppea qd igroſſiant z pgelant ma terias z ſit retentio falſa et redit fluxus et prumpit: z poſt tempus nō diu exicium diſurpior: q; fuerat prius unmo ſicut re gurgitās: cū veſtigis pgelationis z mortis. **V**erū curatio vera eſt abſciſio cauſe faciētis fluxuz z coadunatio z confortatio membroz: z virtutum eoz ſicut iā diximus. **A**t vero qñ neceſſitas imutat z proprie qñ omnia non ptulerint: pſum mus ſup narcoticis z ppe rectificat' ſm modos et cōditiones quibus emendātur nocumenta que ex eis timētur. **T**iment autē ex narcoticis nocumenta plura. **S**unt enī olo ſria ſi vite pgelatā: ſtu pefacētia z mortificatā. et mada qdē ma gis adhuc magis recētia. **A**rs vero: z ſo cietas: regūt eoz nocumēta z remouēt. **V**ex triū itentioz res admixte eis ipſaz opatōes bonificat. **P**rimo vero ſociēt eiq; reſoluūt: z auferat: que ex narcoticis

aca z cōf oia eis reſiſtēs poti' h explicauit narcoticas ppoitas qñ ſimplices o; q; meliores ſūt nō pōn; ſtati q; p artē z pōnē alē rius medicie cū medicia ſtupefactia remouēt ei' nocumēta qz coagulatio ē inimicūta vite z ex hac lra poſſum' hre q; duplex ē amiſtratio narcotici qdā ē regularis ſub electia z qdā ē cal ſiue nēcia pzia amiſtratio ei' nō ē cōueniēs i h cāu ſ; fa z de ea exeg tur. deinde cū dicit. **C**ōponūt autē declarat q; pmiſit z p / mo oñdit q; incuratōe electia hui' fluruz vētris amiſtratio nar cotici ē ſueniēs. fa ibi. atq; nēciatē imiſtāt curatio mēdoſa: nā nō euānt cū iſti' ſupflui flux' vētris z reddūt flux': nā h nācotica iſpif ſando z cōſtrigēdo ſeu pgelādo diſponūt eas ad putredinē cum nō regāt ampli' a regimie nāl calt' z inſigūt alios būores quib' iſectis z putridis. nā eos conat' expelle cōgelatōis. f. aut būozuz aut mēbrozū. deide cū dicit. **A**t qz o; q; qñ; i cura nēcia cōpenūt h ſtupefactia: nā talibus fluxus vētris ſupfluis vltie ſi cōſtrigūt dāto q; ex eis aliqđ nocumū acgrat z p h ſoluūt q; vex i cura fluxus vētris ſupflui cōpetāt narcotica: nā i cura electua nō cōpenūt: ſ; i nēcia ſic vt pōit **A**deſue. deinde cū dicit. **E**t ppe rectificās h oñdit modū deōitū appropriatōis narcoticoz i n curōe hac nēcia: z pmo facit h. fo qdā ex illis narcoticis no bis teſtabit. fa ibi ponamus g aliquā. pzia ps h; ptes qtuoz. h mo pōit cōueniētē modū exhibitōis narcoticorū vt ille cōſiſtē in eoz cōueniētī qūitate. fo vt cōſiſtū i cōueniētī loco: vñ apporxi mat. tertio vt cōſiſtū i cōueniētī tpe apporxiatōis. qro vt cōſi

ſtū i debita qūitate pxiatōis eoz. fa ibi verū ſi excuſari pōt. **t**ertia ibi z date in ſero. qra ibi z vic. exhibitiōez. pma i duas. pmo ppo nūt q; itēdit. fo illud declarat. fa ibi i gunēt at cāe dē i n pte pma eſt iſta ſicut oēm mediciam ſolutiā pſolamus z eius nocumēta remoue mus pte z cōpōez alteri' cū ea ita codē mō d; fieri d; narcoticis z eo rū nocumēta. p; bibeant cū noccat pncipio vite. deinde cū dicit.

Puenit pgelatōez ſicut verbi gratia. **R**ecte miſcet eis caſtozeū: z piper: z crocus. **S**ūt. n. hec tyriaca narcoticoz. **S**z piper z caſtozeū faciūt ad reſoluēdū z carminā dū magis. **C**rocus vero maturat. z ſedat virtutē narcotici. **S**ecūdo vero cū eis q; virtutes confortāt z ſpiritus reparāt: mi ſcemus ſicut recte miſcemus eis ex cordia libus z ſtōaticis: rebus: q; cōferūt rei vite: ſicut ſpica proprie z dozonici: z zedoaria z ſimilia. **T**ertio o; vt ſociētur eis que ſi ſtūt z ſedāt: z ſtrigūt agitatas z reumati zatas materias fluentes de pte i ptes: ſi cut ē myrra proprie: z olibanū z ſādaraca z ſimilia: **S**ic. n. narcoticoz iniquas rep miſ. **V**ex ſi excuſari pōt nō propriari: eſt melius. **S**z ſi excuſari non pōt: melius ē vt nō potu dētur: ſ; admixtare i empla ſtris tm: ē melio: cura. **V**el ſaltē i ſuppo ſitorijs: z enematis: ſi p; i emplaſtris cōtulerint z ſi cogeris propiare potu: fac cū timore z cautela. et dare ea antiquora ē mioris nocumēti. **A**daturat. n. z digerit cū reb' pmiſtūis: virtus narcotici: **E**t da re in ſero ante ſonū ē melio: horaz. q; da ri poſſūt: quoniā iducūt ſonū. et ſcuſiſti quoniā ſonus agitātes ſedat. **E**t ſūt qui dāt i mane z proprie quādo vigilie non adſunt. **P**rolōgāt. n. neceſſitate ſurgēdi ad fellam: ſedādo mordicationē. **E**t oīno

tā caltate q; hāc aut ſiccitate q; illā nō h; ſ; qz cōfortat cor z calozes nālē q; habēt reſiſtere virtute narcotice habēt ē būozes z iſm nar / cotici digerere oēs legit ſimul dicit q; cū eis o; miſceri res q; ſedāt et cōſtrigūt agitatas māz cōtra nā narcotici h; cōſtringere māz z cō gellare ipſā q; nō debem' pmiſcere id qđ būozes pſtipicat z impif ſat vñ enī nō cōſolat ſ; pot' eius virtus auget dicēdū breuit' q; du / plex eſt pſolatio narcotici abſoluti z iſta nūq; habēt fieri p ea q; con ſtringūt māz z ingroſſāt imo p ea q; h; calefacere z ſubilitare z hu mores diſſoluere alia ē cōſolatio narcoticoz determinata q; ē aſtrin gēdū flurū vētris ſupflui z iſta h; bū fieri p ſtipica z cōſtrigētia z phibētia agitātes būoz z de hac ē h' ſmo andozata. i. v. nixonū ē m. **D**erū ſi excuſari pōt. poſt q; Joānes meſue docuit eligē cōueniētē qūitate narcoticoz coacta fluxus vētris ſri i medicia ſolu. in pte iſta docet eligere cōueniētē locū a pxiatōis ipſoz melius ē vt potu nō dēt eo q; i potu apporxiata pueniūt ad ſtōachū coligatū cuz cerebro mediātūb' venis z pueniūt ad mēbrū tale q; ē ppinquū cor di: vñ poſſet pgelare caltate i natā cordis z aliozū mēbroz. **I**n em plaſtris pncipue m poſitis ſupra vētrē in loco q; maxie reſpicit ſtōacū z intellia pp. f. inſtrictōez fluxus ſicut ſi apporxiarem' eo p altā cāz pueniētē dolorē aut pp multū vigiliā apporxiarem' talia empla ſu pra frōtē vel ſaltē in ſuppoſitorijs z iſta ſuppoſitoria cōi noie pſuenerit vocari ſuppoſitoria ad tenamō remouēt enī acūm būoris vt puocāt ſonū: nā p h' ē ſedāt dolorē. deinde cū dicit. **E**t date in ſero. i pte iſta docet eligere cōueniēs tēpus exhibitōis narcoticorū in cura

coacta fluxus v̄tris iuse ro ante s̄onū: nā tūc somnus ē aptus fieri in sero ipsi nāe h̄iane istud aut narcoticū h̄z s̄onū facere: cōsuisi. s. in q̄rto canonis ab isto r̄ proprie q̄n vigiliē nō ad s̄ūt tūc nō dat nec inducat principaliter somnus s̄z pp̄ aliā cām sedādo enim mordica idem humorū tardāt necessitate surgendi ad sellā: vñ tūc virtus nō debilitat̄ ex multitudine secessionis ad sellā nec dñt dari imediate p̄ cibū eo q̄ certin / gunt calorem nā lem cibum dige- rētem r̄ cibū in / grossant r̄ cū cru dū faciunt: vnde postea male aut nullo modo dige rē nec etiā debēt dari replens san guinē nō enīz de bent dari nisi q̄n infirmus ē indi speratione modo in repletis sāgni ne nō est timor d̄ desperatione etiā ista narcotica. ex tingunt calorem vnde postea nō pōt bene sangui- nem regere quas relinquunt are quimur a regimi ne nē r̄ putrescit r̄ ipuris. i. in ha bēibus hu. pec- cātes in quali p̄ pter eandē cām deinde cū dicit .

a Ervūa docet eligere cōueniēte r̄ qualitate nar- coticoz: r̄ p̄o facit hoc. s̄o du° ni r̄ndit. s̄a ibi in sulibus. prima i duās. primo do cet eligere p̄ncipi entē q̄ntatē di- scernōnis narcoticorum vices eā dādi. s̄o docet eligere cōueniēte r̄ q̄ntatē p̄nuā corū: s̄a ibi r̄ fac exhibitionem legit ambas simul di cibus cōtinuis r̄ q̄ exhibent diebus cōtinuis tūc narcotica s̄ūt cor poibus r̄ succara succis aut nō sit passio: vñ p̄nt sic nō bene opādū ē etiā continue appoziatē exingūt calorem q̄ per p̄ns debilitant virtutem vnde postea hu. a nā nō possunt regi nocent oculis cōgel lādo sp̄is qui quidē etiā in magna q̄ntate ad oculos puenient es r̄ nocent cerebro: vñ nocent etiā membris q̄ ab eo oriunt̄ r̄ sensibus: nam eos r̄ stupefaciunt melior enī ē r̄o r̄c. hec inest regu- lationis accedēda in eribitōe cuiuscūq̄z medicie sortis potius eā ita- re q̄z eam in vna vice multiplicare nos enīz videmus q̄ si aligs ha- beat s̄iōachū valde manitū melius ē dare de cibo parū r̄ sepe q̄z da- re multū in vna vice: r̄ p̄cipue cū virtus r̄ debilis sicut ponit galī. in p̄nto illius an s̄o. q̄bus semel aut bis q̄ eodē mō cū in p̄pōtio r̄ plus cū medicina fit magis in muta nāe q̄z cibus. deide cū dicit .

b Et in sulibus. in ista parte mesue du° ni r̄ndet dixerat enī p̄rius q̄ stupefactiva debēt caperi in principio istius fluxus v̄tris supfluū r̄ nō danē nisi quando infirmus ē in desperatōe r̄ alia nō tulerint: vñ crederet aligs q̄ in alib⁹ cāis nō debent dari i p̄rio sic in fortissi- mis doloribus remouet h̄ r̄ dicit q̄ quādoq̄z dātur i principio etiāz vñ in forti dolore capitis aut intestinorū aut i podagra q̄n dolor ipe maxime infestat vnde inde ex toto cadet virtus melius est vñ istis narcoticis q̄z vñ cura vera que est per soluentia r̄ calefacientia saltes enim imediate sedatur dolor r̄ aliq̄stulum virtus restituitur: vñ sem per enī q̄ magis grauat r̄c. p̄nderat etiā magis ē amēdēdū. v̄ein

de cum dicit . **c** Donamus ergo. In pte ista quasdam e r̄ istis medicinis narcoticis delarat vel describit e p̄mo s̄p̄it q̄ intendit . s̄o excoquitur. s̄a ibi medicamē q̄ scripsit q̄ d̄ i p̄ria pte notū ē. deinde cū dicit . **d** Medicamen istas medicinas narcoticas describit. r̄ p̄mo describit eas que ab aliis fuerunt cōposite. s̄o describit eas que fuerūt cōposite a se ip̄o. s̄a ibi.

myrre corci:an. fiant pillule sicut cicer r̄ da in sero. iij. aut . 5.

c Infectio trociscorum que composuimus nos ad super abundantem fluxum catarti- ci et colericam passionem r̄ alios fluxus v̄tris cōfortantur animā: et stringentur vomitum cum significati omibus frigiditatis: r̄ facientium somnū. **R.** ciperi: thuris minuti ameos galle cro- ci: galle muscate gariofilorum balaustie camepitheos corticum granatorū myre spice: añ. 3. ij. aluqami opij. añ. 3. ij. fac tro- ciscos aure. i. r̄ dosis eorum sit trociscus vnus.

d Infectio alia trociscoz ex iunctōe nostra qui sunt vltimi iunctōe e hac r̄ ad omnem fluxum ventris. r̄ vo mitum cum significatiōibus calidi tatis. **R.** c. spodij: seminis rose accatie hy- pogstidos balaustie: sanguis dracois: gal- le croci: añ. 3. ij. boli. 3. i. 5. opij iusquamis: añ. 3. i. fac trociscos. 3. 5. r̄ sit dosis eorum. i. cū aq̄ rosata. **e** Quarta iunctōe est de emē cladiōe nocumētoz delictoz post purgati onē r̄ p̄inet. xij. cala. **f** Apluz primuz de febrib⁹ q̄ accidūt p̄ purgatiōez **Ag** filius **Ad** e. **L**gitudinum aut q̄ hereditat post solutūne occasi one soluitur: s̄mōea affectūs. **L**tp°

f a ibi confectio alia ponit trociscos auri vnus. 2. 3. 1. 9. nā hic sunt multa medicamina calida que resistent frigiditatem narcoti- corum: vnde securius inq̄ntate possunt multiplicari q̄ sequen- tes r̄ non solum videre isti trocisci p̄ferunt isti superfluo fluxui fro . a medicina imo etiam in omni alio fluxu. qui etiam sunt ab hu. grossis r̄ fr̄is sedant etiam dolores qui adueniunt in indisinte- ria r̄ precipue in indisinteria que a frigida causa p̄uenit in ea at qui p̄uenit a causa calida nā conferunt isti sed magis troci- sci sequentes . deinde cum dicit . **f** Confectio alia ponit aliam descriptionem trociscorum qui magis ad frigiditatem dunt fac trociscum. 3. 5. nam isti sunt magis fortes et in infrigi- dando r̄ stupefaciēdo q̄ p̄cedētes eo q̄ cū narcoticis h̄ijs non ponūtur medicie cale: s̄z frigide r̄ i hoc est regula ḡnalis q̄ quan do fit aliq̄ cōfectio vel recepta: r̄ ponitur cum medicina que est p̄ncipalis siue b̄aris respectu aliarum alie me dicine similis v̄- tutis cū illa debet diminui de pondere r̄ dosi illius medicie com- posite nō tñ p̄fecte creditur hic dosis. s. medicinarum eo q̄ dosis medicinarū cōposituarū nō hēet p̄fecte nisi ex dosi medicinarum simplicium illam autē dosim medicinarū simpliciū habebim- mus infra r̄ sic dosis eorum mī⁹ ad p̄sens tantum non dare- mus nisi medium r̄ non datur melius est diminuere de dosi talium medicinarum q̄z postea subuenire nocumētis que pos- sent ide seq̄ si dare magis notū est etcē.

g **M**quit filius **Ad** e. **p**ostq̄z **H**obānes mesue docuit in superioribus subuenire . d̄ispositionibus . potentibus r̄

L Infectio tro- ciscorū quos r̄c. prima in duas s̄z q̄. d. ex talibus cō- fectioib⁹ p̄nt. s̄a ibi confectio pillularū r̄ ad alios fluxus v̄tris. s. q̄ si- unt sp̄oie coa- guli leporis oia in coagla sunt cōstruci- ua precipue cum est cōstri- ctiū coagla leporis opij ē in firm in q̄ro grade s̄anda- race. i. virtu- tis . sicut . f. i. puuz r̄ nigra est enim preci- pue est paru⁹ ambas p̄tle- gir simul . de- de cum dicit . **f** Confectio trociscorū in pte ista ponit descriptiones narcoticorū cō- positas p̄ ip̄z r̄ p̄mo post descriptiones trociscorum q̄ sunt magis ca- lidi . s̄o q̄ sunt magis frigidū

cidere per assumptionem farmaci solutivi ante purgationem & operationem ipsius in ista scilicet occasione siue intentione. Quarta est etiam intentio nos docere subuenire quibusdam dispositionibus hereditariis post purgationem seu operationem farmaci & videtur in partes duas nam in genere due sunt dispoes que seculant post operatocem farmaci quedam enim sunt que se tenent ex parte egritudinis

quidam vero sunt de generacione prior ergo docet curare egritudines que adueniunt post farmaci solutiuum assumptu. hoc docet curare accidencia que ad ipsum etiam superueniunt. Ita ibi in penultima ca. huius intentionis. Quarta conuenit aut post inanitionem superflua prima in duas partes ponit intentiones

suas & mouet & ordinem procedendi. hoc illam prosequitur. Ita ibi. eius autem status post inquit filius mese. i. Joanes mese occasione. i. operatione vel actione farmaci solutivi sicut per eius vim acutam calidam aut mordacitatem vel aliam nocivam qualitatem sermones affectamus. scilicet ad remouendum talia nocua menta superflua siue sit accidens malum ex hoc proueniens sicut color aut spasmus siue egritudo ut febris & similia siue hic eadem uertendum quod ad huc in his verbis ponit intentionem suam ponit etiam modum & ordinem procedendi intentionem suam ponit cum dicit egritudinem que hereditant post solutionem intentionem enim eius erat subuenire egritudinibus large sumendo egritudinem que hereditat post operationem solutivi farmaci dat enim ordinem procedendi per hoc quod dicit & primo dicitur: nam primo determinabit de nocuimento quod accidit in toto sicut est febris postea de nocuimento quod accidit in parte sicut est dolor in capite vel in alia in parte corporis. deinde cum dicitur. **¶** Eius autem euentus. In parte ista exequitur intentionem suam & videtur in duas partes primo enim docet subuenire siue male dispositioni que aduenit in toto ex ipso farmaco solutiuo quod quidem est se. hoc docet subuenire nocuimento quod aduenit in parte quod est dolor. Ita ibi in sequenti ca. eius autem euentus vel potest aliter diuidi: quia in partes tres. primo enim docet subuenire egritudini siue nocuimento quod aduenit post purgationem talem ut tale nocuimentum maxime aduenit in membris spiritalibus. hoc docet subuenire tali nocuimento ut magis aduenit circa membra animalia. tertio docet eis subuenire ut magis aduenit circa membra naturalia. Ita ibi in sequenti capi. **¶** Eius autem aduentus. tertia ibi nomen commune est in .v. ca. prima in duas. primo Joanes ad huc inquit causas febris propter farmaci solutiuum. contingit. hoc docet subuenire tali se. indicationem sumendo adhibitis casibus. Ita ibi auxiliabimur: prima in duas. primo facit quod dictum est. hoc generalitas quidem circa causas euentus talium febrium. Ita ibi. et vniuersaliter omne prima potest diuidi in partes tot quot sunt cause euentus febrium post farmaci solutiuum potest enim esse plures quam nouem ut apparet: Ita ibi. propter conculcationem. tertia. ibi aut propter concursum motiuum. quarta ibi aut propter concursum frigoris. quinta ibi aut propter coarsum caliditatis. sexta ibi aut propter coarsum caliditatis. septima ibi. aut multi fluxus. octaua ibi aut occultationis. nona ibi. aut quod potest causam diuidi in septem partes tantum ut videtur potest enim ex septem causis prouenire hec febris potest in primo venire talis febris quam solutiuum est multe caliditatis & acuitatis. quod de reliquit in alia

complexione in toto corpore. scilicet calidam. hoc potest propter inobedienciam materie que debebat expelli sed non fuit expulsa quare retinetur & putrescit & fit febris. tertio fit euentus eius propter concursum motiuum corporum & animalia qui sunt in corpore propter dolorem. Quarto propter concursum frigoris constringentes poros & vasa vnde ex hoc retinentur vapores mali intus quibus retentis auentur se.

quinto potest contingere propter caliditatem istam manentem in humoribus. sexto propter festinam commotionem rei cibalis supra ipsam medicinam vnde potest aliquid ei amittere de cibo cuius medicina & potest inde prouenire putrefactio aut aliquid quid de medicina misceatur cum cibo & penetrat medicina ad necem & fit fortior fluxus nam cum veniat ex naturali prouidentia citius attrahat cibum sicut id ex

quo fit earum nutrimentum si secum ducit medicinam multe caliditatis inflammabitur huic & fit causa ad se. Septimo & ultimo modo potest aduenire per cum signa digestiois debeant procedere farmaci solutiuum non fuit hic obseruatum debite. Ita ibi aut propter conculcationem materie. tertia ibi aut propter concursum motiuum. Quarta ibi aut propter concursum frigoris. quinta ibi aut propter concursum caliditatis. Sexta ibi aut propter festinam. Septima ibi aut quia debilitat est partes legitur simul: scilicet melius est ut diuisum legamus propter ampliore delectationem textus malam complexionem si calidam propter eius acuitatem & mordacitatem. deinde cum dicitur. **¶** Aut propter conculcationem modo ponit causam euentus febris huius se tenentis et inobediencia & conculcatione manentem conculcationem medicine quia potest esse aut ex parte sui ipsius quod minus grossa: vnde si ha vel subtilis vnde ibi dicitur vel potest esse propter expulsiue defectum vnde in materia diu manens in loco conculcata est ibi. deinde cum dicitur.

¶ Aut propter concursum frigoris modo ponit. Quarta tam causa generalis febrium se tenentis ex parte frigiditatis aeris coartantis poros. scilicet cutis aut venarum aut aliorum canalium hoc enim est notum quod frigus aeris est potissima causa constrictionis earum viarum & quia si hoc fit prohibito egressu vaporum qui se recipit in ca. feb. deinde cum dicitur. **¶** Aut propter concursum caliditatis modo ponit quintam causam generalis istarum febrium que se tenent ex inordinata assuptione cibi: quia scilicet festinat assuptione cibi post farmaci solutiuum multi fluxus alia ista habet & tunc esset quod per se distincta ab aliis vel si habemus multi fluxus. i. superflua euentus: nam quia cuius medicina misceatur res cibalis non potest ita perfecte attendere ad medicinam nisi perfecte faciat suam operationem. deinde cum dicitur. **¶** Aut quia debet ponit septimam causam proueniens se. post purgationem se tenentis ex parte digestiois & multe manentis non digeste ita tam quinquies causa euentus febrium postremum si bene quis aueriat possunt reduci ad quinquies causas generalis morbi tali quas ponit Gal. in hoc de accenti & morbo. deinde cum dicitur. **¶** Et vlt. In parte ista generaliter quod dixerat de causa generalis istarum se. & est notum. deinde cum dicitur. **¶** Auxiliabimur

In parte ista docet curare hanc se. que aduenit post purgationem indicationem sumendo adhibitis casibus & primo docet remouere causas istius se. talis. hoc docet renouere ipsam febrem. Ita ibi. Verum si fuerit vel aliter & melius. primo enim ostendit quod ostendit indicationem assumere a causis huius febrium & aliquando a febre ipsa & in parte explicat ea ex quibus hec due intentiones proficiuntur. Ita ibi. verum si quod dicitur de prima parte notum est. deinde cum dicitur. **¶** Verum si fuerit modo exequitur quod promissum est tunc duos. scilicet curationem se. & curationem sic causa ipsarum producentis. primo ergo promittit curationem ipsius se. hoc ponit curationem ipsius se. in quantum se. est Ita ibi. propter si febris prima pars habet partes quinquies poterant esse cause talium febrium quibus docet sub

uenire. fa ibi et si fuerit qz obinuerat. tertia ibi sicut enim pp materi
am. quarta ibi si aut fuerit pp occursum. quinta ibi si propter festi
nam et faciunt. s. cum tali remedio vapor exclusioni et hoc potest ee
cu balneo ta vli qz particulari: particulari faciendo hoc balneum pedi
bus et capiti vel alteri membro et hoc fit cum rebus appetitiuis et fa
cientibus sudare tamē si hoc prodest faciemus balneum vniuersali
toti corpi cum re

cus calidis et hu
midis appetitiuis
istatam aq balnei
vli debet ee aq
tepi da sed aq bal
nei particularis
pot modicu plus
excedere i calidi
tate et fricatio est
conueniens in b
casu. et si fuerit ne
cesse conueniens
est amittit re
dolenia et infri
gidātia membra
pncipalia et re
frenantia acuita
te medicine etiaz
debemus eliger
bonum aerem et
bonū locum seu
cameram ponen
do ibi frasca et
flores ex quibus
oibz leuificatur
cor et circa mem
bra. Deinde cu
dicit. a. Si
aut mo docet re
mo uere cam tali
um se. quādo. s.
mā remouet et n
cuatur: nā si da
mus farmacum
euacuans fla: et
id non euat cor
rūpit hu. statice
qd ergo debem
farmaticū id euā
re. postqz fecit no
cumentū et p^{ca}
digere et postea
ipaz euacuat et
balnea profunt
et res sudores p
ducentes. Si at ppea mo docet remouere talium se. quādo eius cā
est superflua assumptio cibi verum ē qz de curatōe istarū multa de
cet dicere. sed reyno. in nono almasorū. deinde cu dicit. b. Pro
pterea si se. In pte ista ponit curatōem febris vt se. ē que accidit
post purgatione et primo docet hanc se. remouere vt ipsa ē for nis.
fo vt ipsa ē initis et pigra. fa ibi Si autē febre vel primo facit qz di
ctum est. fo remouet quo. dā dubium. fa ibi Si aut febris. in farma
tionē. s. ipsius febris epici vātibz hec enim multum. psunt cordi
et cpi sapientes. s. antiqui medicine pffiores. deinde cum dicit.
c. Si aut se. in ista pte docet hāc febre remouere vt ipsa est initis
et pigra et nouum est. deinde cu dicit. d. Eius autem euentus
postqz Joānes Mesue docuit egritudine que est se. In pte ista do
cet curare que est indeterminatio mēbro et diuitur in duas. primo
docet curare egritudines siue malas dispositiones vt capiti euent
unt fo vt eueniūt mēbris nutritiōis seu nālibz. secūdo ibi nomē
cōmūe. in fo ca. ab isto. prima i duas. primo docet curare egritu
dinem capitis: que est dolor. fo docet curare egritudine epatis que
etiā ytrigo. tertio docet curare vtilitate visus. fa ibi i sequenti ca. ac
cidit at. tertia ibi in tertio ca. fit quādoqz: prima i duas. prio cās bu

rit causam febris frigus cōcludens poros
cura eius est administrare ea que aperiant
poros et faciant vaporū exclusionē: ex his
q diximus. Et sudoris puocatio ad hoc
multuz est vtil. Et si fuerit: qz obinuerit
ei calor inflam. s. Aut qz medicina fuerit
multe acuitatē et inflamatiōis: cura est euz
extinguentibz caliditatez et refrigerantibz
acuitatem ex eis q dicemus. Si autē est
ppter materiam q debebat expelli: et non
expelitur: s; cōculcatur et putrefit cura est
expulsio illius materie cum pcessiōe ade
quatiōis et pparatiōis ei ad expulsionez.
Si autē fuerit ppter occursum motuum
corporozum: aut animaluz sup medici
naz cura ei est cura febris facte ab his si
cut scis. Si autem ppter festinam cōesti
onem fuerit: cura est super eam abstinere.
Adreterea si febris fuerit multe inflam
mationis cura est cum eis que inflamati
onem sedant: et cum pparatiōe aeris et
administratione refrigerantium ex cibis: et
potibz et vntionibz et emplastrationibus
circa cor et epar et administratione redolē
tium frigidorum et medicinarū cordiali
um frigidarum: et vltimo cu balneis hu
midis temperatis et omnibus q febris
calidis oppositū sicut sapientes scripse
runt. Si autem febris fuerit pigra: cura
ipsius versatur qnqz circa ipsius causam:
vt adequetur et resoluat et abstrahatur et
interdum circa febre vt expellatur:

Ius autem euentus est aut pp
elevationem vaporuz ad caput:
quos medicina mouet: et sbleuat

ius doloris capitis. fo docet eis subuenire explicās ca qd hec
pfficit idicatōem sumendo a cās ill. s. fa ibi: **De** vtiqz qz dicit
i pria parte est notū. deinde cu dicit. **e** vtiqz curamus
In pte ista docet euenire huic dolore auenire ab istis cās tribz
et diuidit in tres sicut in istis tribz cās per ordinez docet sub
uenire. fa i. verum si fuerit. tertia ibi. etiā si fuerit. prima in du
as. primo fac
hor qz vapor
ille eleuatus
est subtilis. se
cō qz ē gros
sus frus. fa
ibi si uero va
por totū ē no
tum vtiqz adfi
nem capitiuli
f Acci
dit au
tem et
ce. postqz iōā
nes Mesue
deter minauit
sup de vno
accidente siue
egritudie pue
niente p pur
gationez acci
dētē i mēbro
aiato sicut de
doloze capitis
q magis cōue
nit vtriusqz
pāniculos in
teriozis et ex
teriozis tantū
coopientes. i
pte ista dicit
m mat de qdā
egritudine q
accidit in sba
eius a cura.
ipfius. s. ver
tigne: nam
ista passio ma
gis attribuit
sbe crebrez qz
pāniculos ē. n.
qdā passio si
dolorosa: sed
dico qz differt
vertigo et sta
co. nam verti

et pprie laboriose: vel non pprie complete
soluit. **Aut** ppter ea q mouet in capite
materiam: et non educit. Aut pp occursum
rei extrinsece superuenientis capiti eius
quienacuatur: sicut calor et algor et simi
lia. **Ad** vtiqz etiam curamus: postquaz
sciuerimus causam eius. Nam si fuerit p
pter vaporem qui eleuatur: trahimus ad
oppositum eius cum eis que diximus.
Et si iaz eleuatus est sicut calidus: cepha
licaz incidimus: et si fuerit frigidus cura
mus sicut ceteros dolores factos a simili
causa: Et confide in slobotomia saphene
quoniam: est potens in hoc. Si autē va
por fuerit grossus frigidus: cura est eis q
dispositio exigit sicut scis. Verum si fue
rit propter materiam: que mota est postqz
fuerit euacuata iteratio purgatiōis est ne
cessaria ē post maturatiōez ei qd ē causa
doloris. Et si fuerit pp malitiā pplexiōis
acqstā pp medicinā: cura ē pmutatio ei
cū eo qd uenit. **De** vtiqz qz accidit p
purgationem

Accidit at q vaporis qnqz quos me
dicina mouet: et sbleuat: eleuat ad ca
put: et faciūt motū q ē sic mot^o rei a
gitate qn mouet aq motu giratino: et sic
mot^o rez leuiuz qn flāt vti vtiqz aut
qn aq obuiat aq: et fiūt voragies et illd iō:
qz qnqz vapor: eleuat^o facit snos moueri:
i vacuitatibz cerebz et arterijs faciētes agi
tationē i spiritu: et fm plurimū in loco ter
minationis istrumētōruz sensuum et sentit
tunc paties sicut si res sup euz voluantur:
et terra sub eo tremat et moueatur.

gio nihil aliū est qz vaporis in cerebro et ventriculis eius q
vapor facit motū rotidū generatiū et videt sibi qz tota terra tre
mat et voluatur nigrum pp talē reuolutionē et cū hoc fit lesio vir
tutis sensitue et nō mōte s; staco. ē motus girauerus i quo nō solū
sed et virtus sensitua sed et mōta et diuidit hec ps in duas p. p. n.
inqt cās hui^o vtiqz ergo docet eā reuere sumēdo ab ill cās
fa ibi qz qd curam^o accidit at. s. post purgationē farmaci solutiū
id nocumētū qz ē vertigo qn icuret aq motu giracō sic qn i ea p
icif res grauis ipsa. n. agitat faciēs reuolutionē vnā piter ad ali
am. et sic mot^o rez leuiū et. mltociēs. n. videm^o qz qn pōunt pā
ni ad solē qz pp vtiū agitatē iste s pānos fit motus agitatiū^o i eis
de ista tū vertigine pleni^o hēbim^o i nono almasorū qz qd vtiqz
nihil aliū ē qz vapor pētus i cerebro mouēs spūs cerebz circū
uolutiuo motu ledēs tū eius operationē sensitua s; i flo. ledit vir
tus sensitua et mōta ē tū sciēdū qz iste talis motus arterioz et cerebz
s. i baxi et i ferioza nā in ista parte eius arterioz multi nerui sen
sitiui dicit^o ē at qz vertigo nihil aliū ē qz mot^o rez inzirū cū lesio
ne motie actiōis et nerui motui vt plurimū ortū hnt a posteriori
precerebz hui^o ē qz vertigo ē maxima passio per partes cerebz

Deinde si dicitur **Q**uod quod curamus modo potest curatione veriginis et vertigo possit cassari a multis bu. multiplicatis. pmo potest curatione vertiginis sanguinate. sicut potest curatione ei⁹ ut ab alijs bu. pntet. sicut ibi et post illud vel aliter. pmo explicat qd ppetuit ista virgi in pti. sicut i fine in pcessu. sicut ibi et post id qd vtiqz. sicut ac eis qd vertigo nominat et verole. sicut apofite i collo vel i nucha vel i cruribus siue sub spatul⁹ dulci pcpue aq qd sit aliquid salum ca li ad distrahedu aliud mo. alia ptes legit simu cu ita et noni e. deide cu dicit.

Si qd curam⁹ h mo. Si videris domi nuz i sanguine cephalica iciae. Scarificatio aut cartilaginū aurū et vetele i nucha: tenu rib⁹: et ad hoc mltū pferūt et silr de fignmē sāguinē repmēs Et pferit i sic rei balneari balneo sepato dulci. Et si e pp hūoz abū dāiā: cura e ductio hūoz facietis vōitu aut p vctre. Et p illud pfortatio cerebri cū his qd dispositio exigit et fricatio iferōz et rfolutio vapoꝝ rignu ersio eozū ad oppositū et rctificatio mēvri mādiā sic e stōach⁹ aut epar aut splē: aut fel: aut aillud.

De debilitate visus post purgationem. Et qnqz ex siccitate supflua qd succedit euacuatiōis supflue. Et qnqz ex hūiditate coartata i neruo pcano: qd dissoluū medicia pter qd euacuauent. Et qnqz ex vapoꝝ grosso turbido que medicia sbleuat ad caput: et ad mēbra vis⁹. Si aut pp siccitate acqstā ab euacuatiōe supflua pferūt hūctāta nota ex cibis rponib⁹ et oib⁹ qd addūt ad hūctationē corporis et mēbroꝝ vis⁹ sic balneū et sōnus et refectio corporis et alia. Et si ex hūiditate: qd medicia coartant i mēbris vis⁹: cura e cū pillis cochijs: et pillis de iera: et pillis de specieb⁹: quaz dicitio e apōte. Et distillatiōe in oculis cū succo celidōie: et fēculi et selle al

vis⁹. qnqz accidit a supflua siccitate sicut a me. qnqz vero pp hūiditate ledere et coartantē neruū oculi pnuū qd vocat nerus ocicus vnde hoc accidit pp vapoꝝ grossū et viscosū que subleuat me. ad caput pmo. n. ponit primā cām. sicut. sicut. tertio tenuā vltimā sicut ibi et qnqz ex hūiditate. e. tertia ibi et qnqz. istas tres ptes legit simul cōcauo. i. neruo vetele ex vapoꝝ grosso rē. nā pp istā turbulentiā vapoꝝ et grossie oppilant vie qd spūs tā aiales qd vtales nō pnt debite trāsire ad oculos vlt ad oculū vt pfiat opōez visūā. deide cū dicit. **S**i aut e pp siccitate docet subuenit huic debilitati visus idicationē sumēdo adictis cās et diuidit in tres. pmo docet huic debilitati visus subuenire idicationē iumēdo a cā qd e siccitas adueniēs in supflua eūoc far. sicut idicationez sumēdo a cā qd e nimia hūiditas pnota oppilās. tertio indicatiōe nē sumēdo a vapoꝝ grosso eleuādo a me. ad capud. sicut ibi qd si ex hūido tertia ibi vey si ex vapoꝝ legit totū simul hūctāta e cā nā hūmiditas per sui pparietate ad siccitate ha bebit dicere siccitate ad operantiā pillere cozie tales maxime cōfortant oculos et cerebz et mēbra spūaliā sed cū dicit facit ne pil lere cozie et pillule de quinqz generibus et pillē de spēbus oēs qd licet huic passioi et vno mō dico qd nō nā ista debilitas in suis ve niens ex hūmiditate qd i sto. exns eius vapoꝝ ellean ad oculos et cerebz et inducit debilitatē visus et tunc eius cura fit cum pillu lia pte si aut hec debilitas visus sit adueniēs ex hūiditate ex to to cor. oculis pmutata et pcpue grossa tūc pferunt pillule de quinqz generibus si aut hec debilitas visus sit ex hūiditate pue niens pp propriū nocumētū cerebri tūc pferunt pillere de spēbas alfe ginat quas ponit i suo ātidotario in pti. ipūs celidone m

tū respicit oculis vt habemus ab aucto. et fēculi et feniculus vt e no tū est de me. oculi et fel alcubuti. i. jel p dicitis coliriū pōt sumi duplr .s. large et stricate accipit coliriū p eo qd maxie oculis apozimat disso lutū i liquore aliquo sumit large pp medicamē qd et itus copi apozori maē extēdens se ad cristeria et suppositoria mō i tota hec sra. vapoꝝ mō accipi pōt. deide cū dicit. **S**i aut e pp siccitate docet subuenit huic debilitati visus idicationē sumēdo adictis cās et diuidit in tres. pmo docet huic debilitati visus subuenire idicationē iumēdo a cā qd e siccitas adueniēs in supflua eūoc far. sicut idicationez sumēdo a cā qd e nimia hūiditas pnota oppilās. tertio indicatiōe nē sumēdo a vapoꝝ grosso eleuādo a me. ad capud. sicut ibi qd si ex hūido tertia ibi vey si ex vapoꝝ legit totū simul hūctāta e cā nā hūmiditas per sui pparietate ad siccitate ha bebit dicere siccitate ad operantiā pillere cozie tales maxime cōfortant oculos et cerebz et mēbra spūaliā sed cū dicit facit ne pil lere cozie et pillule de quinqz generibus et pillē de spēbus oēs qd licet huic passioi et vno mō dico qd nō nā ista debilitas in suis ve niens ex hūmiditate qd i sto. exns eius vapoꝝ ellean ad oculos et cerebz et inducit debilitatē visus et tunc eius cura fit cum pillu lia pte si aut hec debilitas visus sit adueniēs ex hūiditate ex to to cor. oculis pmutata et pcpue grossa tūc pferunt pillule de quinqz generibus si aut hec debilitas visus sit ex hūiditate pue niens pp propriū nocumētū cerebri tūc pferunt pillere de spēbas alfe ginat quas ponit i suo ātidotario in pti. ipūs celidone m

tra ptes pman but⁹ itentiois qd te naz ibi dicebat qd eius itentio eēt determinare. de terminare de tri bus egritudibus accūb⁹. s. spūali um animatoꝝ et naciniā. post qd ergo ad esue do cuit curā egritudi nū qd adueniunt mēbris spūalib⁹ et far. solutio qd tradit curā sicut tradidit et curam egritudinū qd ad ueniūt mēbz ani mans qd cerebro et oculis i pte ista tradidit curā egritudinū qd adueniunt mēbris nutri tiuis p purgatiō nē post purgatiō nē a me. sicut spā lter at determinat de cura egritudi nū qd aduenit duo bus mēbris nutri uis. s. sto. et debi luit ei⁹ et itestinis tradēs curā exco riationis iploꝝ in tellioꝝ. p⁹ ergo tradit curā dōili tatis sto. sicut tradit

De debilitate stōachi post purgatiōz. Omen cōmune est debilitas stoma chi: Sed quādoqz cadit in toto cor pore eius: et sequit ipsam debilitas omniu⁹ virtutū quaz est mmera. **S**iqz in superiori pte eius: et sequit ipsam debi litas appetitus. Quādoqz in inferiori par te eius: et sequitur ipsam debilitas digesti ōe. Et quandoque cadit in fundo ipsius et viliis retētionis: et sequitur ipsam debi litas retentive. Accidit autem stomachi debilitas post purgationem. Aut quia p eam stomacho malitia complexionis ac quirir. Aut quia imoderata inanitio exte

curā exco riationis itestioꝝ. sicut ibi accidit excuratio visceꝝ bñ isra et e capitulum per se. puma in duas primo ponit duo necessaria ad suoz propositum. sicut exequitur docens subuenire huic accūti qd est debili litas sto. sicut ibi sicutemus. prima in duas. primo ponit vñū neces sarium ad suum propositū inquirens per id diuersos modos debili tatis stoma. ponens diuersas eius partes in qbus aduenit et signa eozū. et in sicut pte ponit aliud necessarium suo propositoper qd requi rit causas per quos potest cōingere hec debilitas stoma. sicut ibi.

Accidit aut sto. debilitas in toto corpore ipsius. s. stoma. in ferioi parte eius versus. s. carnosam partē eius sed diceret aliquis quare nō fecit mentionē de mō debilitatis expulsiue stoma. dico qd dedit intelligere hec debita digne et nutritiue nā si debilitat digesta stoma. et retentā potest eēt debilitati expulsiua vel aliter forte meli⁹ qd dedit hoc intelligere p debilitatē qd aduenit in toto cor. eius corp⁹ debilitatur oēs eēt virtutes debilitant. deide cū dicit. **A**ccidit aut. in parte ista pōt cās eēt potest accedere hec debilitas sto. et posset diuidi in tot partes qd cās eius ponit et note sunt submersū. i. imbibitum adherentiuz. s. in superficie et in hīs vcrbis. Ad esue ponit sex causas huius debilitatis stomachi quarum sufficitur est hec naz iste cause aut se tenent ex parte materie siue humoris qui se purgant aut se tenent ex parte medi. si iste cause se tenēt et pte humorum qui pur gatur hoc est triplex quoniam aut iste humor non euacuatur et sic est tertia aut corrupte euacuatur et sic est. sicut causa. si autēz prime cau se se tenent ex parte medicine hoc est tripliciter aut in medicina in corpore derelinquid malam complexionem per sui malam qualita tem. et acutatem et est causa aut indebite euacuat et sic est quarta causa aut est de genere rerum adherentium acutaum et sic est.

sexta ca. deinde cu dicit. **S**uccuremus. in pre ista docet huic accidēti subuenire. et pmo potest necessitate seu curatiois et quoda casu atēddōs i ei^o cura in sequenti. fo docet ipsū curat. fa ibi in sequē. ca. et dico pma in. qtuor. fm q. qtuor potēcās vel aliter. pmo potest necessitate seu curatiois. fo ponit quosdam canones. fa ibi et nunc cum rebus. et hec in quatuor. sicut quatuor ponit casu partes patent et.

T dico q. dicit solutio. postq. Joā. me. luc in pcedēti ca. posuit cās debilitatis sto. et nūm ipsaz posuit et q. dā cau. correctuos q sūt rēctiui ist^o debilitatis et suaz cāz i parte ista expli. s. istos qtuor cau. docet curare hāc sto. d. debilitatē sto. q. ē in dignatōe sto. fo i fo docet subuenire et debilitatis sto. docet 3° in 3° cau subuenire huic accēti p pforātia sto. i 4° cau potest curatio nē sto. debilitatis ut accidit p fluxū rēouendo h p ea q. phibent fluxū d. itoz hūoz. fa ibi in abscisōe cāz. 3. ibi i pforādo q. ita ibi post q. i p. docet curā ist^o idignatōis p ea q. p. subuenit 3° p ca q. magis p. fa ibi p. p. d. fa ibi et ne p. i duas. pmo facit q. dicit. fo mo. uet et rēouet erro rē quozdā ant quoz. fa ibi neq. mirādū solutiōez faciendū receptiōi mēbra q. recipit me sagēdū. i. in grēnādū. deide cū dicit.

mat et rarificat corpus eius; aut qz educit hūor bonus supnatās; de flunqndo malū in pozis submersuz; aut adherentē; aut imbibitū. Aut qz aliqd relinquit de medicina in stoma. adherēs et villis eius; aut qz in eo mouet materiā pter q. expellat; aut qz est medicina de genere adurētū et multū acūmis; qre vehemētē impmit et vlcērat supficiē eius. Algens nāqz in rez. multū sensus vehemētus ipmit. Succurremus aut^o huic egritudini qm elemētū est multaz egritudinū. postq. scruerimus cāz eius p testimoniū rez cāntū ipsaz. **H**ūc^o cū rebus rectificatibus; qd de idignatōe p medicinā acq. sūt stomachus. **H**ūc cū rebus abscidētibus et corrigētibus cās de bilitatis. **H**ūc vero cū rebus confortātibus ipfuz. **H**ūc quoqz cū rebus materie rum effusione phibētibus ab alijs mēbr. ad ipfuz; qd qdē mltionēs accidit; et pprie qm ab aliquo vicinātū mēbroz mā exhuberat; et est forte in mādādo et stomachus debil^o et pōptus in recipiēdo. Algēs. n. et si sit debile facile ipmit; et ppe qm rei adest preparatio. **C**anon. i.

T dico q. cū de iure solutiōez sit fm pluz stomacho nocere et para re et cās et modos idignationū pp micitiā et violētā; quā receptori inferūt et nature ipsius satagēdū est cās et mōis in dignationū resistē et ppe cū his q. addūt in virtute eius cū successiōe qētis et somni et cū successiōe gradatiōis cibi et electione eius et ppe talis vt cōfert et coadunet stomachi ptes et remoueat qd de lassitudine

careti i sapore nimis cū peccaret in sapore aceti et hoc potest melius videri ad sensū quantum ad proportionē istaz rerū. deinde cū dicit. **E**t ne. in parte ista docet subuenire istī egritudi vel debilitati stoma. que accidit post solutionē per ea que subueniūt ppe magis et diuidit in tres. pmo docet curā huic debilitatis stoma. per cibū et potū. fo per alia. fo rīdet eundā tacite dubitatiōi. fa ibi ex rebus tertia ibi et cito. prima in duas nā primo p. cibū pueniētē. fo per potū. fa ibi potus citonia cōdita. i. dyacionia cūz spēbus et nimia cū spēbus et sine spēbus deinde cum dicit. **P**otus ar i pie ista docet curare hāc debilitatē sto. p. p. uēte tē q. itatē pot. et pmo potest pueniētē q. itatē potus. fo ponit iō nemiētē potū. fa et nitēt aquā frām odorifēz pferat etiā virtuti di gestē eā vigorādo et roborādo stūle vt cito digerāt dicitis p. itōis ne sua excedēt calitate ledat v. tūte et sto. deide cū dicit. **E**t vitēt aquā frāz. i. pte ista ponit incōueniētē q. itatē potus nā sui sūt tate cū ipsa sit inimica nē et v. tūte multiplicat idigōem et idignatio nē sto. et vitēt pinguiā nā ipsa adherent stomacho et causat nauze am pisces et fructus nā rōe sue frūtatū sūt inimica digōni et h rōe hūiditatis aquose q. generāt mollis cāt et relaxant ipsū stoma. et

q accipim^o r accipim^o lobes p^o a accipim^o mirra et cū tota sba et acetū. po nū modicū i lebetē postea accipim^o mēbra istū p. l. l. cap. i. et s. m. mer gunt i s. f. i. o. e. p. o. s. e. p. i. c. u. m. d. e. s. i. p. e. s. o. d. o. r. i. f. e. r. a. s. et s. i. p. 2. s. o. u. a. t. e. s. et mēbra pncipalia posse de ista i s. f. i. o. e. s. m. u. i. c. i. et ace. i. s. f. i. d. u. m. s. i. f. ista mēbra pncipalia itez pōim^o de istis mēbris sup^o et si ista mēbra utrum. s. pōim^o de nōiatis spēb^o et sic vlti^o faciēdo sic pla

stōachus p solutiū acq. sūt. **N**eq^o imitādū ē illos q. iura piguia et mollia plmēta post solutiū festināter ppināt; cū relaxēt et mollificēt stomachū; replētqz et falsidiū generēt et nauzeā; lz sorbitio msculi talis interdū cōferat; proprie qm ē necesse medicine audaciā trāsmutā a mēbris nutritiuis. **E**t n. de gener. lauātū et cito lubricare faciētū. **P**ropinādus^o igit tūc cibus aggreget et coadunet stomachū et partes eius laxas et addat in virtute eius sicut sunt cibi pprie acetositatis pauce q. ex aromatiē et suprietē q. dūnt sic ex mīna; seglef et silia. **E**t sit eoz exhibitiō pauce q. titatis q. stōach^o nō grauet; pueniēdo gradati v. q. ad id cuius exhibitiōez stōachus cōsueuit. **E**t ne p. tereas qm cadat i cibis eoz; et mribus mēta; succus agreste et citōia et matiana et succus grātoz et sumac et spēz aromatiē et citōia cōdita et mirra et silia. **P**otus at eoz sit vinū odoriferū s. t. l. e. u. e. d. e. c. i. s. p. m. i. x. t. i. o. i. s. cū aq. sic i q. sol. paz i pl. sit; cū sup. roret aq. rosata; Dulce at vinū i hac hora ē malū. **E**t vinū gae s. s. i. m. i. l. i. et turbidū. **E**t vitēt aquā calidā; et frigidā veri frigoris proflus. **A**dollificat. n. hoc stomachū et disgregat v. tūte eius. **I**lla vero debile calore in eo deicit. **P**otus aut ipsoz sit pauceus. **N**eqz cōfidēdū i siti eoz; neqz satisfaciēdū; lz tollerāda sup sitz ē ex eis q. stomachū viniificāt. **E**t itē autē piguia et fructus et pisces et cibos male digestiōis; et mali nutrimenti et coitum; et iram. **N**ec enim super medicina faciunt corpora senescere; aut cadere in mōrbos.

careti i sapore nimis cū peccaret in sapore aceti et hoc potest melius videri ad sensū quantum ad proportionē istaz rerū. deinde cū dicit. **E**t ne. in parte ista docet subuenire istī egritudi vel debilitati stoma. que accidit post solutionē per ea que subueniūt ppe magis et diuidit in tres. pmo docet curā huic debilitatis stoma. per cibū et potū. fo per alia. fo rīdet eundā tacite dubitatiōi. fa ibi ex rebus tertia ibi et cito. prima in duas nā primo p. cibū pueniētē. fo per potū. fa ibi potus citonia cōdita. i. dyacionia cūz spēbus et nimia cū spēbus et sine spēbus deinde cum dicit. **P**otus ar i pie ista docet curare hāc debilitatē sto. p. p. uēte tē q. itatē pot. et pmo potest pueniētē q. itatē potus. fo ponit iō nemiētē potū. fa et nitēt aquā frām odorifēz pferat etiā virtuti di gestē eā vigorādo et roborādo stūle vt cito digerāt dicitis p. itōis ne sua excedēt calitate ledat v. tūte et sto. deide cū dicit. **E**t vitēt aquā frāz. i. pte ista ponit incōueniētē q. itatē potus nā sui sūt tate cū ipsa sit inimica nē et v. tūte multiplicat idigōem et idignatio nē sto. et vitēt pinguiā nā ipsa adherent stomacho et causat nauze am pisces et fructus nā rōe sue frūtatū sūt inimica digōni et h rōe hūiditatis aquose q. generāt mollis cāt et relaxant ipsū stoma. et

terius et nā si inueniūt debilitatū sto. ipsū magis debilitat q̄ ē nonū vt dicit r senescere r cadere in morbos. deinde cum dicit.

A Er rebus at pōit curā debilitatis hui⁹ sto. sōpnus naz sōpnus de sua vtute hz ransozare virtutes r spūs animal r no tū ē. deide cū dicit. **B** Et cito. in pte ista cuidā debilitatiōi respōdet r ē notū. deide cū dicit. **C** In abfūōe cūuaz post q̄

Joānes me sue docuit du os cūu correcti uos istaz dōi litatū hic pōit aliū. 3. cūu correctiū hui⁹ d debilitatū r hoc p abfūōnem cūu r diuidit i duas nā pri mo docet sub uenire hui⁹ d bilitatū sto. p sfortiā sto. sōp remotio nē male pple rionis aq̄ fire i sto. p me. fa ibi vey si sto. r q̄ dr i pma pte ē notū dei de cum dicit.

D Derū si sto. hic ponit curā hui⁹ d bilitatū r remo stionē male cō plectiōis aq̄ fire ame. r diuidit i ptes qui qz sicut quiqz pōit cūu remotiā hui⁹ d bilitatis pte pa rē si at fuerit pp barefōnē ista ē. fa cā re mouēs istā d bilitatē nā oēs vias cās pōit s. i illo ca. no mē ē cōe r di uidit in duas nā pmo pōit curā hui⁹ d bilitatis qn̄ nuationis qn̄ noduz auenit ad ethicaz. fa ibi si res exbu berās legit to tū. siml. r ista ps diuidit in duas nā pmo pōit hui⁹ d curā an me. cūu bonū hu. sō an. pūit ab cā. alta. fa ibi i mediate pō difficultoz. n. ē cura egri. sicce extēuati noe q̄ hūide r h ē notū nā egritu. sicce pp eaz s rabilē q̄liatē sic difficult curabiles vt p simū alle auitū itellige n̄ cū extrēitab⁹ s cū pedicul corniū nā extremitates aliaz ē vald pecās isfluitate q̄si ē modici nutriti nā si alicui supfluit flux⁹ vētris date rē stip. r cū h date rē s rāz q̄ corūpai cūitātē tal me. calie faciētis talē d bilitatē sto. r dare rē odoriferā q̄ ppe sfortaret cor r mēbra pncipalia vt pp istā sfortationē nā possu meli⁹ resistē istā d bilitatē sto.

E Dādo sō sup occupat supi⁹ mesue docuit s benerit accū q̄ nb⁹ qbusdā q̄ supueniūt sto. ex far. solutiō q̄ gde accūtia adueniūt atracie recētē digē r expliue sto. i isto ca. ē ei⁹ iēno nos

faciūt corpa senescēz aut cadere i morbos. Et reb⁹ ai⁹ post assūptū phar machiū: sōda chū rctificatib⁹ r corp⁹ totū r s r tūctibus ipsū vtuti sue ē sōnus. Sedat. n. q̄s exa gitatiōibus enuaciatiōis idignatiōes sōda ch⁹ acq̄siuit. Et electio cibi r potus r pan citas coz: r qes: r aer pparatus ad tēperē r gaudiū r dilitie: r oē r gūū tale. Et scito q̄ balneū ē ex eis: q̄ magi ledūt nisi forte q̄s i moderate soluat. Tūc. n. balnea ne cessaria esse diximus. Et hoc ē qd̄ vni quēqz sup euaciatiōez celebraz oportet.

Canon. iij.

A b fūōe vero carū d bilitatū sto ma. canō ē: qm̄ oz res eas abfūōdes nō euacuari a rebus ipsuz sfortanti bus vt succedāt sibi inuicē vt saluet mine ra. Et hoc faciūs cū auxilio medi. cordia liū r stomaticaz. **A** crū⁹ si stomachi debi litas zungat pp malitiā pplexiōis acq̄sitā ei p medi. cura ē pmiguo eius cū eo qd̄ cō uenit ei: si aut fuerit pp rarefactionē r ex tenuationē pietū stomachi. acq̄sitā ei p so lutiū cura ē difficilis. **A** ex satagēdū vt curet cū regimie reductiōis virtutis eius paulatiz ex vna pte r pprie qete r exhibi tiōe ciboꝝ boni chimi velocit nutritiū: r pauce quātitatē sicut sunt vitella ouoz re cētū r forbilū r epata gallinaz pgiuū: r iuueniū r ale auū r pulloꝝ r vinū odon ferū r ex alia cū exhibitioe medi. aggregā tiū vtutē ipsi⁹ sic se medicie sti. bōi odon r n̄ fortes r cōferūt i huiulmōi dispositiōe cplatiōes sup ipsū ex rebus odon. stipticl. **R** o sūat. i. i eo calozē q̄ forsitā r soluit pp raritatē ei⁹. Et si res tñ exuberat: vt pdu cat ad ethicā sōdaci: cura ē occupari r admi nistrādo hūectātia qn̄qz r s raurātia corpuf r qn̄qz r s raurātia vtutē: ex eis q̄ diximus r ex eis q̄ dicemus. Si at fuerit d bilitat

docē s benerit alii accūti q̄ se r ex pte vtutis appetitū sto. tale at accūti n̄ ē nisi duplex. i. sūis r sūis in qz vt p simū ex far. solutiō aduenit sūis n̄ at fames hui⁹ ē q̄ mesue docz s benerit sūi q̄ aduenit ex far. solutiō. r pmo pmittit q̄ duplex sūis sūis pōit ē ei⁹ cās. sō pōit ei⁹ curatiōez. fa ibi circa finē cap. dico at q̄ i sūi. pma i duas. pmo pmittit quot sūi mōi sūis q̄ adueniūt ex far. sō ei⁹ cās declarat. fa ibi si occupatio ā

sōdachi pp ea q̄ eduxit medicia hu. bonū r drelitq. malū: aut qz mouit mām r n̄ edu rti: cura ē eductio illius materiei. **D** eide r di ad hoc vt cōfortet sōdachi. Et si fuerit pp ea q̄ partia medicie adheret villis sto. cura ē cū eo qd̄ dixim⁹. Si aut fuerit pp excoziatiōē factā i sto. cura ē c eis: q̄ cō iūgūt vtutē cōsolidatiōis r cōfortatiōis si sit rēcs. r si fuerit atiq̄ cū eis q̄ aggregāt vtutem mundificatiōis qn̄qz: quandoqz cō solidatiōis r cōfortatiōis.

Canon. iij.

A cōfortatiōe aut sōdachi d bilit sunt tria r gimia. **P** riu⁹ ē abfūō rei le dētis: sic te seir fecius. **S** ecūdu vt ad mīstres q̄ auferūt laxitudiez sic etiā dixi mus. **T** erciū ē vt a d mīstres ex cibus r po tib⁹ r alijs generib⁹ admīstratiōis: oē id i quōc sfortatio r vtutē repatio cū auxi lio arōaticoz stipticoꝝ: r rez pauce aceto sitatē r rez eaz. ppe q̄ se i pmo gradu: aut scōdo iq̄b⁹ nā dlectat. Et nō ptermittat in hoc triplici regimie qn̄ sfortes cor qm̄ est thesaurus cure. **Canon. iiii.**

D i s q̄ aut euacuaueris sto. ab h̄ s rorc ad ipsū effuso r velis ne adhuc itez r cipiāt r gime erit duplex. **P** riu⁹ ē q̄nerfio materiei q̄ effūdēt ad diuersū eius sic iā dixim⁹ ex fricatiōib⁹ extremitatū: r abijs pter balnea. **S** eūz ē virtutē sto. coa dūnat: r sfortat ipsū: vt nō r cipiāt qd̄ ad ipsū effūdēt ex m̄bz alijs. **V** ir tū. n. vni te ē nō r cipiāt r fugat contrarium.

D e sūi que accidit post purgationem **A** uādoqz sūis sup occupat purga tiōnē anq̄ euacuet: qn̄qz succedit ei r qn̄qz supfluitati opatiōis eius: su peroccupatio aut sūis fit: aut propter ali quid quod est ex parte medicie: aut pro pter aliquid quod est ex parte stomachi aut

ff occupat. i. a n̄ ec dit succedit. n. n̄ sūis cūanti s̄ de b ite r ex h̄ apret hic q̄ cōfueuerūt cōiter dice re. ut q̄ triplex sit meuf. adueniēs ex sūis s. i. sūis pōit faā. siue ancedē suppa tiōnē far. sūis o su cedēs sufficiēne purgatiōi. r sūis s b̄lequēs supflūā cūōnē tñ q̄o isti mōi sūis differāt flati appebit. de i de cū dicit. **S** r occupatio at. i. pte ista pōit cās talū mōz sūis affignā do cū h̄ d rās iter eol. r p rimo pōit cās sūis p̄occupāt nis siue p̄cedētis eūoz sōz sō pōt cās sūis succē dē tis pueniēt pur gatiōi. 3. pōit cās sūis s b̄lequēt s̄ flūā eūoz. fa ibi si at sto. p̄ s̄ fue rit 3. ibi s̄ fluitat at opōis. pma iu duas. pmo docet cognoscē talē sūi p occupatē p cās sō p̄signa. fa ibi q̄ sūi p̄ dicit q̄ h̄ d̄clarat q̄ d̄re rat pma i duas. p mo pmittit q̄ sic ē rille cāe tali sūis p̄occupātes. sō il las cās d̄clarat fa ibi dispō vero r bec i tres si volu m⁹ h̄ d̄clarat cāz isti q̄ se r ex pte suscipiētis cāz. d̄ clarat cā q̄ se r ex parte hu. fa ibi r dispō 3. ibi cūā d̄ at has lec. legit s̄ s̄ occupa at sūis. i. sūis q̄ aduenit p̄ far. solutiū an q̄ cūat si cala sit aut acuta rē s̄ tu dicit q̄ mōi asūptōe far. solutiū ad uenit h̄ sūis p̄occupās cū oē far. solutiūz sit calz r sicū solue q̄ s̄ oē far. solutiū sit tale n̄ s̄p i d̄uat h̄ac sūi nā i oī actiōe nō solū appet q̄ ibi s̄ortitudo agētis s̄z ibi d̄z eē dispō patiētis r q̄ nō hoies h̄nt sto. dispō ad talē sūi ex far. iō nōtalē sūi icurrūt r dispō receptiōis. i. sto. aut aliaz sicut si cēt aliqz sto. colicus positus ē sub d̄no rē. aut etiāz si medi. illos hu. acutos adtraxit ad sto. deide cū dicit. **Q** uo d̄ si cū modo docet puate cognoscē talē sūi p̄occupatē sūis. i. p̄occupāe rep̄mittē r ex hoc apparet d̄ra inter sūis p̄occupatē r alias duas spe cies sūis. p rimo ex parte cause nā sūis p̄occupās aduenit qn̄qz ex pte hu. s̄ sūis succedēs aut subs̄quēs n̄ aduē ab istis trib⁹ cāis s̄z aduenit

ab euacuatione in quantum euacuatio est differunt & ex tempore nā sitis preoccupans sit auctōr. Solutiō cūat & nō vocat preoccupans sed alij duo modi sitis sūt post q̄s iā farmacū solutiū incipit opari siue sup siue siue nō sup siue opet differūt ēt in tēpore remediis eius qm̄ sitis preoccupans vt ipse ponit remouere cūoe p̄cedēte sed alie due spēs sitis nō remouent imo magis intendunt cūoe p̄cedēte. deinde cū dicit,

a Si autē stomachus. In pte ista potū causas succedentis sitis sufficiēt purgatiōni. & p̄mo facit hoc. sicut que dicit rat confirmat auctor. Hippo. vt. Balle. & aliorū expōsitorū. sicut ibi & hoc idē. Hippo. nō sitis sitis preoccupans. & ex his verbis duo licite excipiunt. p̄m̄ est que sit cū hūi sitis q̄ eius cā ē cūo debita humoris qui d̄z euacuatiō & p̄ hoc differt hec sitis a prima eo q̄ hec sitis nō sit ante euacuationē imo eam p̄sequit q̄ nō est sicut de sitis preoccupante hec sitis intendit magis cūone p̄cedente & non remittit vnde q̄to plus p̄cedit cūo p̄ueniens & debita tāto magis hec sitis auget sed. p̄ma sitis remouet p̄eioz s̄z a farmacō. s̄z q̄ cōcipimus ex his v̄bis ē in curā cūoe

hu. sicut hec sitis cūus ēt mēbz sit hec sitis q̄. s. passio s̄o. est nā l̄z cū secutē & per accidens sitis possit euenire p̄ inanitiōē aliorū mēbzorum p̄ncipaliter tamē aduenit p̄ passionē s̄o. est sit eius passio p̄sistit ēt hec sitis in euōne debita humorū pinguis & statici nā sitis preoccupans nō aduenit p̄ter hu. staticum nā hu. sticus sui frigiditate & būditate iā mitigat in p̄ncipi. & iō quando isti hu. purgantur p̄uenienter aduenit hec sitis & oio nō est signūz euacuationis hu. colici cum hu. colericus anteq̄ euatur possit s̄itū facere q̄ nō est sic de hu. statico nā sicut sitis p̄i. ē passio s̄o. & ex p̄nti aliorū mēbzorū ita sitis hec succedens sufficienti purgatiōe p̄zin. est signū hu. qui d̄z p̄uenit ter euacuari & debite a medi. solutiua nō aut est signum aliorum nisi p̄ accidēs & ex p̄nti. deinde cū dicit. **Et hoc ē illd̄ q̄ dixerat p̄firmat auctor hypali. & aliorū expōsitorū. & p̄mo hoc p̄firmat auctor hyp. siue p̄tractat q̄ dixerat aucte hyp. s̄o Bali. tertio iōānitij. deinde p̄p. exponentis. sicut ibi & dicit Balle. tertia ibi & dicit Joānitius. prima in duas. p̄mo facit hoc. sicut remouet quedam falsum intellectū quez habebat ruffus circa dicta hypō. sicut ibi extimauit ruffus q̄ hypō. ve rificauit in. r. particula anso. quicunq̄ in farmacū purgati nō sciunt & c. denūo idē sit siue continuo & dicit Hippocras scilicet in s̄a particula anso. anso. illum nō. s̄m multum & repetente & c. leuitas quando euacuatur quale oportet tale autem est nocitiū iucunditas quantum ad sanationem egritudinis siue alterius male dispositiōis in hoc corpore existens & quies quantum ad tollerantiam virtutis quando enim hęc tria ex sit adueniant tunc sitis est laudabilis. Tūc enim significatur q̄ talis euacuatio frigida a farmacō confert cozpo**

ribus q̄ eūat quale opz q̄ nocitiū & nō inuariū tunc. n. hec sitis nō est cū iocunditate & leuitate & hec sitis p̄ h̄ differt a p̄ma eo q̄ sitis preoccupans nō aduenit cū alienatiōe eo q̄ in tali sit aduec nō incipit eūari mā nociua imo q̄z aduenit doloꝝ & p̄mono materie & que nō eūantur vnde sine alienatiōe exit d̄ differe ēt hec sitis a tertia l̄ p̄ eo q̄ tertia sitis nō aduenit cū tollerantia in firmi

nam per cūoz superflua non sc̄li euacuanē bu. nociui imo ēt inuari/ ui q̄ nō est de hec sic deinde cum dicit. **b** Superfluitati autē mō determinat d̄ cūis s̄is seq̄n t̄is cūonem su perflua nō est q̄ hypō. cōst/ deruit. s. in anso. pall. de inde cū dicit. **d** Dico autē modo ponit curatiōez istoz mōzūz sitis. & p̄mo ponit curatiōnem sitis succedentis conuenienti purgatiōe sicut ponit curatiōnem sitis preoccupans quo p̄rogationē. ter tio ponit curatiōnem sitis se quentis superfluitate purgatiōis. sicut ibi in sit autem facta. sicut ibi succedens aut

cum tollerantia & sompno factis scilicet post assumptionem cibo/ rum & potuum. nam hec sitis aduenit nisi propter fatigationes & motum factum in humorem. hec autē remouentur propter quietem & sompnum & addit potus ad sitim. nam talis superfluitas potus stomachum agrauat agrauatus non debite illum potest digerit nec in abum conuertitur bene nec humectat vel restaurat vel potest hoc esse quia ex eius mala digestionē elleuantur sumi aliqui mali qui p̄uenientes ad meri & hos ala excitant & hec est causa quasi illi qui sitiunt siti p̄ter naturam quanto plus bibunt tanto plus sitiunt. deinde cum dicit. **c** In sit autem modo ponit curam sitis preoccupantis proter colorem scilicet p̄prium stomachi quia ex stomacho p̄ter naturam eueniens vel propter colorem factum a medicina vel ab humo. illuc attracto vel erit blādire ei nā si des potum ante opationē possit p̄hibere ei p̄fectā opone & iō debes blādiri p̄fortari & cū vt ipse a potu abstineat si in nō pot a potu abstine debes sibi exhibē talē rē sibi potabile q̄ ei nō noceat nec meat. & iō debes sibi dare de aliquo syr. sicut syr. violato vel rosato vel nenufarmo aut de aq̄ zucāi aut de aqua ozdi aut dare sibi aliq̄d p̄z seu pomū stipticū vt citonū q̄ qdē h̄z cozobozare opationē sarma. aut p̄illas bichechas q̄ oia h̄nt s̄itū sedare & etiā sapiētes scripserūt sicut ē suavis liquoz & c. deinde cū. **f** Succedēs mō pot curatiōē sitis sequētis superflua euacuationē q̄ dicta sūt. s. i. cap. de nocumētis q̄ accidit ex cūoe superflua. deinde cū dicit. **g** Signis autē mō pot curā alteri accitū q̄ se t̄z magis ex p̄te opatiōis cozupēte ip̄s̄ s̄o. tale autē est duplex

Text from the right margin, partially cut off.

.f. singultus & dolor stom. primo ergo ponit curā singultus sto. fo pōit curam doloris eius. fa ibi. a. Accidit autē pma in duas qz pmo inqz qd est singultus pōit et ei cas simul ponēdo cū hoc eius distinctionē et in fa pte ponit eis curam. fa ibi & dico qz factus. pzi ma i duas. pmo pōit qd ē singultus & eius distinctionem. fo ponit eius cas. fa ibi supueniens accidere huius. pziua in duas. pziuo o3 qd fit singul⁹ seu ponit eius mōs seu distinctionem fa ibi eius euen- tal spasmofus mō in ē vere spasm⁹ eo qz spasmus nō ē passio in bene locosi cuius pas- sio ē voluntari⁹ mot⁹ mō sto. nō est mēbruz lacto sū potest tamen afimulari spasmō in qzū fit cōtra- ctione ptiū sto. cō- tractio partiū .f. versus membra superiora pp ex pulsiones nociui deinde cuz dicit b. Superue- tus autē qz. f. am legis. f. pziua In parte ista po- nit eius cas & pzi mo pōit causas singultus pzioc/ cupātis. fo ponit cas singultus sibi sequētū spurgatō- nē. fa ibi succe- det at pma i duas mo ponēs qz dā

diuisione huius singultus ratione duplicis materie declarat. pzi- pmo tū singultus pziocupātis vt aduenit magis ex parte materie commote ex parte catartici. fo vt aduenit magis ex parte materie pziote p ipsū. fa ibi factus autem a materia legis ambas simul no- cumentū ptractionis mordicatione sua nam tūc stomachus querēs nociuū expellere & fugans id qz pziistat contrahit. deinde cuz dicit. c. Succedens autē modo ponit cas singultus sequētis eūo3 superfluum narrauit pzi. f. in quinta particula anso. spasmus & sin- gultus post nimia inanitionē maluz. deinde cum dicit. d. Et dico qz fact⁹. i pte ista pōit curā singul⁹ sequētis ex supflua eūo3. fa ibi factus at asiccitate. pma i duas pziuo pōit curā singul⁹ pziocupātis vt eūet magis ex pte catartici s. vt eūet magis ex pte mē p ipsū pziote. fa ibi & scus a mā totū est notuz. deinde cū dicit. e. f. actus autē ponit curam singultus sequētis supflua eūo3. & pziuo ponit eius curam qn ex tali supflua euacuatione aduenit siccitas nō pzi- mata. fa qn aduenit siccitas in sto. confirmata. fa ibi a siccitate autē siue a cura eius se excusat & notū est. f. Accidit autem. in pte illa docet curare dolorem stom. qui aduenit ex catartico. & pziuo po- nit eius cas. fo pōit eius curā indicationē sumendo ab illis causis fa ibi & c. si fuerit accidit autē dolor stom. a malicia ipsius compositiōis simili pziua: nā mala pplexio similis ē mala cōuersio eūlis modo mala p⁹ eūlis nō est causa doloris vt autē ponit. pziuo cāu sen. fo ca. de cāis doloris vt Bali. in libello de malicia conuersionis diuerse ad hoc possumus ridere vno modo qz iste dolor fit a mala pziuerfio- ne compōita vel aliter p expōnem tertiū vt intelligimus malā con- uersionē compōitā cū mā pōt in farmacū ex sui sola qūitate inducere hūc dolorem vel tertio mo possumus sic respōdere pp qz est aduer- tendū qz aliq mala conuersio pōt dici similis & eūlis quoad ptes sibi qz alterat qz sic in oibus sed nō quo ad graduz. nam pole. est qz aliq mala cōuersio calida in pziuo gradu ponamus sic in oibus partibus mēbrū alicuius vnde erit eūlis quo ad parte sibi sed nō erit equalis

quo ad gradum nam alterius potest in tali cōplexione alterare mē- brum ad vltiores gradum caliditatis. fo modo dicitur aliqua mala conuersio equalis eūuelo qz est equalis quo ad gradū qua- litatis sed nō quo ad ptes subiectū sicut quando in apostemate to- ta materia fluxit ad locum & amplius nihil eius restat sciendū est .n. tunc egritudo nō equalis quo ad partē sibi sed quo ad gradū m

qūitatis eo qz eius nihil am- plius de gra- du qualitatis hui⁹ bu. resta- fluēdū siccitū- tē hoc mō. fo possemus me- lius dicere. f. qz apostema ē egritudo facta quādo am- plius eius nihil restat sciendū nō qz sit equis lis pzioc ter- tio modo dicit tur aliqua ma- la cōuersio eū- lis quo ad gra- duz & quo ad partes sibi naz in ipa integrē & perfecte sim omnes ptes sibi sicut altera- te & de hoc lo- queus Bali. in libello de malicia cōuer- sionis diuerse dicebat qz in ipsa integrē & perfecte mē-

bra. fm omnes erit perfecte qz. fm vltimū gradum sunt alterata modo si loquamur de pziua mala conuersione equali dico qz mea potest fieri dolor qz cōtinue potest tale membrum vel corp⁹ in qua ipsa ē alterari vnde videmus qz ethicus sētū caliditate effi. sentit et caliditate ex cibo exhibitō post vna hōzā vel duas si etiā loquamur de .f. mala pplexioe in ea ē fit dolor vnde qz dā apo- stema fit egritudo sra ad huc mēbrum sentit dolorē in tali aposte- mate pp extensionē illuc factā a materia apostemate sed in tertia nunqz fit dolor cū perfecte fit sra alteratio ad id qz pter mām do- loratū habet fieri per remediū bone complexiōis. modo ad de- sue loquebatur de. pziua. & fa mala complexione equali non de- tertia. deinde cum dicit. g. Quot si fuerit ponit eius curā vt aduenit ex mala complexione farmaci. fo vt aduenit a solutio- ne continentis forma a formaco tertio vt aduenit ex ventositate fa ibi & si fuerit tertia ibi si autem fuerit legis omnis simul si est sine materia & per hoc possumus habere illud qz dicebatur sta- tim in solutione alius questionis qz ipse ibi per malam comple- xionem similem intelligebat eam que est sine materia & per di- uersam causam que est cum materia hec enim nunc dicta conso- nante illis dictis in prima parte capituli propter solutionem con- tinuitatis nam ista solutio continuitatis ad est noua aut antiqua quia emittat pus aut saniem . si est noua curatur cum in carnati- uis si est antiqua curatur. pziuo cum lauatiuis & absterfuiis il- lius putredinis postea cum in carnatiuis a ventositate & hoc etiā potest curari cum vento sis positis super hos stomachi ante super vmblicum aut positus super videlicet pondili colarum que ma- xime respiciunt partes stomachi inueniturqz ad bonum remedi- um nam a cōcipitur calidus panis extractus de fur no postea sen- diu per medim factō hoc accipitur oleum & mel & cum eo com- misceantur postea emplastratur super stomachum in sal cum enis confert in tali dolore stomachi qui aduenit a uento .uate & cetera.

De dolore stomachi post purgationem
Ledit at amalia pplexiois simili:
vt diuersa qz sigillatim pharvacū.
Aut ab excoatiōe facta pp illō aut exēte sitate cauta pūgitia calida: aut vēto sitate grossa frigida mota pipsū & nō solu- ta. Qz si fuerit malitia cōplexiois: cura ē pmutatio illius cū eo qd quēit si ē si mā. Sed si ē cū mā opz vt adēqur & mature tur: dnde expellat: & si fuerit pp solutioz pmutatis curet sic diximus. Si at fue- rit vēte sitate cla vel frigida curet cū resol- uētibus ipsaz ex his qz sapiētes scripserūt.

De excoatiōe vicerz post purgatoz
Accidit excoatiō vicerz aut a pha- maci vntute: aut a mā acuta mota p ip- sū scissura: aut vlcera tina. Et nos iaz

Significatio
e rō pziua
adibiles qz sunt
Surgunt
eas fit nō est
Surgunt
monē siccitē
Unde plus ter
Dico aut qz
obuādū nō est
Sedāt. n. cā ad
legis confidat
B. Helru. n.
S. qz munit & fa
malis & canis ad
p calidē siccitē
qz vuz catartici
sō mala pzioc
Curet autē cuz
eius cū eo qd cō-
te natura cū ad
lect frange sim
bis que sapientē
fit. si sit mēbrū
nō addēt ad pzi-
us & pzioc
nū qz accidit p-
er spalmē vuz
conuatiō partiū

Cadit excoziatio superius. **M**edice tradidit curam q̄rū
dā egritudinū q̄ sto. adueniūt ex asūptioe farmaci. In p
te ista tradit curā q̄rūdā egritudinū q̄ i intestinis adueni
unt et ex asūptioe farina. et diuidit hec ps i ptes. 3. sicut sūt tres
egritudies ille q̄ i intestinis. pueniūt ex far. q̄ curā hic tradit. p̄
mo ergo tradit curā excoziatiois iestioz. fo tradit curā fluxus iā
gumis ab iest
stinis 3. tradit
curā tenasmo
nis. fa ibi in
seq̄nti cap. ac
cidit ab excozi
atione. 3. ibi sit
ab excoziatioe
p̄ma i duas. p̄
mo tradit co
gnitioe hui⁹
excoziatiois p
cās. fo rōne
locoz q̄b⁹ ad
uēit. fa ibi et
tua qd̄ inter
est. et iaz diri
m⁹. f. i galib⁹
caplis abas.
legu siml per
drās sūtis co
lozis h mō qz
si dolor ē i p
tib⁹ supiozib⁹
tūc excoziatio
ē in iestinis
supiozib⁹. si i
inferiozib⁹ tūc
excoziatio ē. f.
i intestinis in
feriozibus. si
medio modo.
medio modo
ē excoziatio qz
i intestinis me
dijs vt in mo

noculo vel gracili sibi iestino p̄con. et p̄ drās dolor hec cognof
cunt qz si dolor iste ē p̄coziatio ac si videant intestina terebello
perforari tūc excoziatio est in iestinis inferioribus. si autē dolor
iste est punitiuus. tūc excoziatio est in iestinis superioribus si medio
mō se hz ē in medijs modis et p̄ duas scie. p̄cessus carculatiois
nā si gurgitio multū durat itus anteq̄ ad ex̄ appellat tūc diuisū ē
i superioribus iestinis si nō inferioribus si medio mō in locis medijs
et hoc cognofcit ex m⁹ p̄mixtionis corticū iestinoz. cu3 alijs
ex semibus. tūc excoziatio est in superioribus iestinis si autē
cū eis non sit p̄mixtio tūc est inferioribus vt ponit Balic. in
primo de interioribus et in texto eiusdem hoc etiam potest co
gnofci ex substantia exennas nā si hu. cortices sint in substantia
subtili tūc venit a superioribus iestinis si autē fuerit grossus
in substantia venit ab inferioribus iestinis. Si autē medio mo
do se habet in substantia tūc venit ab iestinis medijs. deinde
cū dicit. a. **C**uram etiā modo ponit eius curā et primo eam q̄
antiqui sapientes scripserunt. fo ponit eius propriam curam. fa
ibi si autem existimetur et hec pars etiam diuiditur in duas. p̄
mo tradit curam eius vt p̄uenit magis a medi. acuta alterante
fa ibi et si p̄tingat a materia legis simul frigida sic a superioribus
vel inferioribus aut medijs qm̄ si hec excoziatio facta sit in filo
bus iestinis tūc debent cōstrui cristeria. primo ex lauatuis et
absteruis postea facere cristeria ex cōstrictiuis et s̄ipticis sed si
sit in superioribus iestinis debēt hec lauatua et absterfina ami
strare p̄ hos sed si sit in iestinis medijs debēt p̄ vtrunqz locum
amistrari si autē modo ponit eius curā fm̄ p̄p̄riā appziatioe vt ip
sa sit magis a medi. frangūt enim virtutem et expellunt a cor. nā
opz primo remouere cām excoziatiois postea p̄solidare adequa
tio illius mē vt. f. bene a corpoze expellat blandire ei. f. cū lau

tiuis hec enīz vltra nisi lauētur nō consolidantur tamen hec medict.
inuatua non debet esse nimis fortis qz aderet in excoziationem sed
debet hoc fieri cum medicina leuiter abluta vel lauatua sicut etiam
hoc modo medicina comprimens potest hanc materiam acutam vl
cerantem euacuare. potest etiam sui s̄ipticitate cōsolidare quasi si ita
est i hoc casu esset cōueniens accipere mirabolanos bustos tozrefa

euacuationis vltimū propter eius attra
tionē superfluum qz vis nature infertur et
cogitur in p̄iudicium eius manare san
guinez. **E**t nos quidez de excoziatione
iam diximus. Et si accidat propter aper
tionez venarū cura est regimen quod vi
rimus et proprie cum his que mēbrozum
partes coadunāt et cōfortant et cōsolidant
Si autē accidat propterea qz medicina vl
timitatē sequitur euacuationis superflue
curam iam diximus.

De tenasmo post purgationem
It ab excoziatione contingente
te fieri. Aut propter acūmēme
dicine. aut propter materias per
eam motam. et quandoqz cōtingit qz ano
eius qui euacuatur obuiant frigus ledēs
quare est appetitus mēdosus egerendi cu3
pondere. et cura eius est cū collirijs et ene
matibus emplastrationibus secunduz qz
exigit dispositio ex eis q̄ sapiētes dixerūt
De lassitudine et debilitate corpis post
purgatione.

Contingit quādoque post inaniti
nem superflua facientē cadere in p
strationem virtutis propter quod

fluam euacuationem est qz iā euacuauit omnes alios hu. a sanguine
quare tunc tamen mea aliquam seructur ratio cōmunis euacuans
euacuabit postea vltimo sanguinem. deinde cu3 dicit. **E**t nos
quidem ponit eius curam indicationem sumendo a p̄dictis cau
fis nō tantum ponit eius nō tamen ponit eius nouam curam sed p̄
remotioe causaz eius remittit nos ad supioza et ē notū. deinde cū dicit
Quod ut ab excoziatioe. mō pōit cāz alteri⁹ accidētis qz adueni
tūc ex purgatioe q̄ fita far. qz vocat tenasmo qz p̄pe adueni iestino
rcō. et p̄mo pōit cāz ei⁹. fo pōit e⁹ curā. fa ibi cura ei⁹ ē si cor. f. ex
cata recti iestini qz an⁹ vocat acūm me. nā sui acuitate cogit nāz ad
astellādū vl egredit cū nū sit ibi qz debeat egredi et ex mā acuta p̄
eādē cāz qm̄. f. ipsa mouet curā ei⁹ qz exigit dispositio nā si tenas
mon fiat p̄pter acūm me. vel ipsius mē tunc debent fieri ista coliria
ex reb⁹ rep̄zimētibus acuitate ipsozū vt cū rebus instantib⁹ hz si cēt
tenasmon p̄ aeris frigiditatez. nocitiue qm̄ fieri extra emittit ei tunc
illa colliria et supofitoria s̄ra ex hijs rebus nocens sed dz aeri in quo
est pactēs alterari ad caliditate ponere etiam in camera eius ingnez
facere etiā fumigationē ex ligno aloē et thure et guma pini aut ex eis
ingnē facere et subsumigatio facta ex sacco rose et absinthio et camo
milla cēt p̄ueniēs. deinde cū dicit. **D**iximus mō tradit curā duoz
accitū q̄ frequēter adueniūt post far. sicut ē debilitas v̄ntis et sino
pis. fo spasmi. fa ibi accidit qm̄qz. p̄ma i tres p̄mo pōit p̄mā cāz b⁹
dbilitatis seu sinoepis et docet eis subuenire. fo pōit faz cāz ei⁹
et docet ei subuenire. tertio pōit vltimā cām eius et docet ei subuenire
fa ibi et plz qz dbilitas. 3. ibi et qm̄qz dicit. p̄ma i duas p̄mo p̄mittit
hāc cāz. fo ei subuenire. fa ibi p̄p̄rie q̄ laudauit post rōnez virtutis
et motus et iō opz bene p̄ouidere ne hec sinoepis accidat p̄ppo. f. i
fo regiminis acutoz i illo ecce aut inuamētū in quo videt et c. quez
inaniū reple cā est nā inaniū replemus nō nisi per cōs et potus

ctos et eos exbi
bere patienti cu3
aqua plantaginil
deinde cum dicit
Accidit ab
excoziatione. mo
do ponit curam
alterius acciden
tis qz aduenit in
testinis ex asump
tione farmaci qz
accidens est flu
xus sanguinis et
intestinis. et pri
mo ostendit quot
et quibus causis
potest eueniri hec
sanguinis euacua
tio. fo ponit eius
curas. fa ibi nos
quidem. p̄ma
in tres fm̄ qz tres
causas pōit hui⁹
fluxus sanguinis
fa ibi aut qz me
dicina. tertia ibi
aut qz per ipsam
has tres aperit
v̄nas colira ven
narum coquin
tida propte et p̄
cipue quando est
mala perueniūt
ad vltimum eu
acuationis. nāz p̄
pter eius super

non autem bene ex eis replet nisi digerant non autem digerant bene nisi a virtute fortis motu, virtus ad huc est fortior in repletis quam inanis potestate aut impotentia curandi. deinde cum dicitur. **P**lerumque in parte ista ponit aliam causam debilitatis huius et primo ponit eam. **F**o docet et subuenire. **F**a ibi pp q laudauit q dicit hic e notus. deinde cum dicitur. **E**t quandoque mo ponit aliam causam et ei docet subuenire et vlt aut conuenit ex eroze factio in regimie sex re ru no naliu ab ari z radice idest accentro ad circū ferentia eca hui .f. debilitatis virtutis na si maluz regimie in corporibus sanis est ca huius debilitatis multo magis in corpor q purgatur erit ca huius ca sit debile i virtute z ideo ex tali malo regimie in curat maiorē debilitate z timorio nē humoz vnde dato q farmacuz sit solēnter exhibiti pp maluz regimie pot ipediti z dato q regimie sit bonuz aut male sit purgatur aut malū accidentis ide sequit me alicui bz hoc stati referre ad maluz regimen sicut de quoda comite in curate arenij ad curā cuius e mī

Thadeus cum alijs gbus dā me. nā ipse post aliquo tempus volebat petere recessū ab in firmo. .f. qz erat a liquatū alieat alij medici dixerunt sibi nō rece datis qz volumus sibi dare medici. dixit magister ta deus sic ita data medi. mī thade venies ad ifirmū dmane iuenit cū inicie mortis stati dixerūt astates nos fecim totuz q pcepistis tūc interrogauit mī thade vtz aliq sine

fra i nocte remāssit; apta dixerūt itis. dixit mī vos male fecistis z ha bebitis dānū z ipe p qz dimiti sillis fenestrā aptā. deinde cuz dicit. **A**ccidit qnqz mō tradit rā spasmī aduēctis p asūptioez far. z pmo pōit ei cognitionē. **F**o pōit ei curā. **F**a ibi lz at. pmo i duas pmo oñdit q duplex sit iste spasmus. **F**o pōit ei cās fa ibi z accūs i pur gatiōe. deīn cū dicit. **E**t accidens mō pōit ei. z pmo pōit cās spasmī an qz mltū pcedit ei cō sed pōit cām spasmī euēctis post pur

gationē supflua. **F**a ibi facit at pma i qmōz f; qz qtuoz cās spasmī euēctis i purgatiōe n supflua. **F**a ibi qnqz. 3. ibi z qnqz. 4. ibi z qnqz pma i duas. pmo pōit vna cās huius spasmī fo cōdit q sit corpa ppata ad huius spasmī ex ista cā pueniēte. **F**a ibi z illi q ppat tur z argumēt f; latū. i. replet vias laudiales. nā ex tractiōe nerui z corde pbit inuētā cū neruis z corda sit coligata cū musculo ad actiōnē ei. **F**hif po stea vill' ei. deīn cuz dicit **E**t illi q p panī mōcōdit qz magis dif positi hic spasmō vino eo qz vinuz cito ad neruos pene trat z eas replet alias etiā hūiditates se cū dūc ad ner uos z qnqz mō pōit etiā cām z iste spasmus ab hac vctōsi tate puenit affi milat alū z q subito aduēct z subito recedit z qnqz pōit .3. cās z qnqz po nit qntā cām t notū ē. deide cum dicit.

Fact' autē redōficat spasmū q aduenit spasmū p pur gatiōez pcedē tē mltū ipo. .f. i qnta ptecula āfo. spasmus ex elle mortale nūc at pōit ei curā. z pmo pōit curā spasmī p p letōez q puenit a me. an qz supflue cūct. **F**o exco sat se acuratōe spasmī de ina nitōe. **F**a ibi i sine cap. spasmū at pma di uidit i ptes qz tnoz p m qz in dicatōez supfl mus a qtuoz causis tal' spasmī iponēdo ei curā. **F**a z si accidit pp qz litates pma in

balneari i aqz oleib; z vti sorbitōb; pul loz z auū i balneo z vitellis ouozū ppe p' fricatōez lenē z vnctiōe neruoz z lacertoz. cū olis tēpat. sic olo d' spica z olo camomil. z oleo de keiri. **I**nqz Sal. ole um vet' rēouet lassitudinē. **O**leū at malfi cūm factū cū oleo rosa. z vīo atiquo lassitudinē mēbrozū z debilitatem remouet. **D**e spasmō qui accidit post purgationem

Cadit qnqz in purgatiōe qnqz ex ea. z accidēs i purgatiōe qnqz fit pp ea qz pharmania mltā mo nit māz z n edugit; q iterdū decliat ad nē uos z lacertos; z replet eos z extēdit vil los eoz z augumēta f; latū; z miorat eos a lōgitudie sua nālī qre icordant mēbra; z p hūit motu laborioso. sic p hif corda are' cui accidit; vt abuenit a lōgitudie sua. z p pati; vt eis accidat illō; ff illi ppe; quoz habitudo ē multe plētudis z hnt corpis ductus artos; z q hnt excessus hūiditatis i neruis; z q se suppedatāt multo vīo sepe z qnqz accidit pp ea qz medicā subleuat vapozē turbidū z grossū ad neruos cum vctōsitate istatua; z fit cā eius. z qnqz accidit pp ea qz ei qz supsit pharmanū obuia yit vehemēs frigus; ledēs neruos z lacertos qre ispissant z trahunt ad sua pncipia z qnqz fit pp ea qz medicā fuit earū i qb' ē qlitas venenosa q pueniēs ad neruos z lacertos opat' tractiōe in eis; vnd ner ni fugiūt z aggregant ad expellēdū ipsaz

Fact' at ex purgatiōe ē spasmus sic. z ille q' ill' d' p. qdē nauit eē mortale; z ppe qn ac cidit vt qfirmet. lz at spasmī facti a plētū die sit cura febris z ppe supiuadēs; sic pp. dixit. **N**on in preiudiciū eius cōsultū h excipiēdū ē. est. n. spasmus a plētudie; q nō tū p febrē nō curat; vtz ēt est ei' curā additionis ad maluz; sicut factus proprie quando materia multa mota super phar matiam; z non euacuata declinat ad ner uos z lacertos sicut vt iam diximus. **I**nflāmat enim pharmaniam febris faciēs eā acquirere ventositatem; qua plus noceat

duas. pmo rēouet a sua itētiōe curā spasmī qz qdē crederēt eē cō ueniētē. **F**o pōit ei' curā verā. **F**a ibi cura at ei'. **N**a sic ypo. dixit illo āfo. qntē pteculē se. i spasmō meli' ē si. qz spasmū i se. aplētiū die q qdē auēit a me. comouētē hu. z eos n educētē n i pūdicūz ei'. .f. dicti ypo. cū aduertēdū qz an ypo. dicit qz se. supueniēs spasmō de replectōe ē pueniēs n ielligit de qnqz se. **I**sta. n. n. ē pu trida febris tē. n. pūgerēt duc fortēs egritudies simul f; bz esse

duas. pmo rēouet a sua itētiōe curā spasmī qz qdē crederēt eē cō ueniētē. **F**o pōit ei' curā verā. **F**a ibi cura at ei'. **N**a sic ypo. dixit illo āfo. qntē pteculē se. i spasmō meli' ē si. qz spasmū i se. aplētiū die q qdē auēit a me. comouētē hu. z eos n educētē n i pūdicūz ei'. .f. dicti ypo. cū aduertēdū qz an ypo. dicit qz se. supueniēs spasmō de replectōe ē pueniēs n ielligit de qnqz se. **I**sta. n. n. ē pu trida febris tē. n. pūgerēt duc fortēs egritudies simul f; bz esse

duas. pmo rēouet a sua itētiōe curā spasmī qz qdē crederēt eē cō ueniētē. **F**o pōit ei' curā verā. **F**a ibi cura at ei'. **N**a sic ypo. dixit illo āfo. qntē pteculē se. i spasmō meli' ē si. qz spasmū i se. aplētiū die q qdē auēit a me. comouētē hu. z eos n educētē n i pūdicūz ei'. .f. dicti ypo. cū aduertēdū qz an ypo. dicit qz se. supueniēs spasmō de replectōe ē pueniēs n ielligit de qnqz se. **I**sta. n. n. ē pu trida febris tē. n. pūgerēt duc fortēs egritudies simul f; bz esse

Cura autem eius vera est festinare in sub-
tractione materie mote adiuuando medi-
cinam et acquirendo ei facilitatem: qua fit
plentitudinis euacuatio. et si videris oportere:
fiat etiam illud cum sortite ducentibus.
Deinde redi ad rectificatio-
nem malarum impressionum sigillata-
rum in nervis et lacertis et confortatione
eorum et cerebri et nuce et corporis totius
Et si accidit propter elevationem vaporum
cura est regimen quod diximus et omne
conuertens vapores ad oppositum et di-
uersum ex his que diximus. et si accidit pro-
pter occursum frigoris: cura est omne quod
calescit nervos et lacertos cum propieta-
te. Et si accidat propter qualitatem vene-
nosam: cura est cum his que cito audacia

eius transmittunt a corpore sicut iam dixi-
mus. Nunc cum eis que nervos et lacer-
tos rectificant et auferunt impressiones ma-
las factas in eis. Nunc etiam cum eis que
eos confortant. Spasmus autem factus
post euacuationem superfluentem dicit
Hippo. esse mortales. Hic namque spas-
mus de siccitate est qui sicut diximus: si
confirmetur non recipit curam. Si autem
non est firmatus curet cum regimine huiusmodi
et cum additioe in cibo et sono et similibus.

de se. esse. Et
si accidit po-
nit curam spas-
mi et si accidit
seu a uicit ex q
litate veneno-
sa: et notum e
a. Spasmi
autem: excu-
sat se a cura
spasmi. De
inanitione di-
xit Hippo. s.
in illo anso.
quinte patri-
cule spasmi
ex illo morta-
lis.

Finis expositio primi tractatus Ad-
hie de consolatione medicinarum per ex-
imum doctorem magistrum Adundinum
de lencijs.

Capitula secunde sectionis: et primo
de medicinis benedictis in quibus non e
venenositas.

De aloë. *Lapumulo fm*
De mirabulans citri indis et kebulis. *cm*
De embucis. *3*
De reubarbaro. *4*
De tamarindis. *Segid. ca.*
De aqua lactis. *ca. ostund*
De viola. *ca. de curand*
De sticados. *ca. de curand*
De eupatorio. *ca. de curand*
De eupatorio quod vocatur Alhasee *16*
De isopo montano. *ca. 1A*
De psilio. *ca. 19*
De asaro. *ca. 21*
De volubili. *ca. 23*

Capitula medicinarum laboriose soluen-
tium in quibus est venenositas.

De scamonea. *ca. 24*
De agarico. *ca. 26*
De pollipodio. *ca. 27*
De hermodactilis. *ca. 29*
De cucumere asinino. *ca. 31*
De carthamo. *ca. 33*
De lapide armeno. *ca. 35*
De sene. *ca. 3A*
De baurac. *ca. 39*
De serapino. *ca. 41*

De oppoponaco. *ca. 43*
De alchebran. *ca. 45*
De alphepera. *ca. 4A*
De aristologia. *ca. 49*
De albrachin. *1. gencifera 51*
De bellericis
De cassia fistula. *capitulum quidam*
De manna. *ca. 50*
De rosa. *ca. uouid*
De absinthio. *ca. de curand*
De sumo terre. *ca. de curand*
De epithimo. *ca. de curand*
De prunis. *ca. 18*
De capillis veneris. *ca. 20*
De iure gallorum. *ca. 22*
De turbit. *ca. 25*
De colloquintida. *ca. 2A*
De squilla. *ca. 28*
De ieros. *ca. 30*
De centaurea. *ca. 32*
De been. *ca. 34*
De lapide stellato. *ca. 36*
De speciebus salis. *ca. 38*
De sarcocolla. *ca. 40*
De euforbio. *ca. 42*
De mezereon. *ca. 44*
De luf. *ca. 46*
De arthanita. *ca. 48*
De albemefus. *ca. 50*
De elleboro. *ca. 52*

Rotellauimus

vsq; huc intentionem & modos
rectificationum medicinarum so-
lutionem facientium in sermone
vniuersali. Et posuimus distincti-
ones in intentionibus & modis
cū additiōibus solēmbus; et in-

ueniatur ex principio relationis scrutiniij nostri sūma
preclare aggregans res: intentiōi huic necessarias. Vo-
lumus autem nunc de singulis earum singularia expli-
care capitula. q̄quid est de esse earū & posse & emenda-
tione malitiarū in ipsis: aut redūdantiū in corpore p̄ eas cō-
plectētia. In quoz̄ p̄plemēto cōplebit lib̄ totus. Auxi-
liatorem igit̄ petāus deū: ad quē cūcta respirāt: & a quo
misericordie oēs p̄deūt q̄ sit benedictus. Et ponamus
in principio iter p̄ticularia solutiua: singularia capitula
de medicinis benedictis: in quibus nō ē venenositas: q̄
nō ponunt operationes suas vt cadat per eas in corpus
nocuentum. Et preponam oibus capitulum de aloē.

De Aloe.

Aloe ē de meliorib⁹ & sblimiorib⁹ medicis
hīs proगतinā. s̄. alias medicinas. Quāq; in
intētio solutiuis plurimū sit debilitare vir-
tutes & mēbra: q̄ sūt min⁹ virtutū & asserre eis nocuū
tū pp̄ illud qd̄ diximus. Cadit hec intētio ab aloē. Non
solū. n. nō nocet: sed inuenit ad p̄fortationē mēbroz̄ debi-
liū addere: & ad redditiōez̄ eoz̄ in p̄prias vtutes p̄ferre.
Neq; ad aliud nisi ad vñū videt̄ nociuū. Apperit. n. ori-
ficia venarū aptiōe sanguinē manare faciēte. Et ipsum
est aliaz̄ medicinarū rectificator: bonus. Adigitus. n. cum
ipsis: & p̄prie cū eis q̄ solutionē faciūt dissoluendo: me-
dicinas ipsas rectificat & nocuētā eaz̄ remouet. Et ne
que expoliāde sūt a p̄mixtiōe eius cū ipsis. Est. n. regu-
lās & rectificās eas. Et illud iō qm̄ ex pte substantie sue
oponit subtilitati & acumen eaz̄ ex parte sui effect⁹ eas
i soluedo inuat: ex pte p̄prietatis sue qd̄ de ipsaz̄ mali-
tia ē in mēbra facile ip̄mi remouet ipsū tñ i se ē tarde so-
lutiōis. **E**lectio. Aliud ē qd̄ sit i Succiūtri Aliud i p̄-
fia: aliud i armēcia: aliud i arabia: & meli⁹ ex eis ē succiūtri
nū. Post illud p̄ficiū. Deinde armēciūz̄ deteri⁹ ē arabi-
cū. Verificatores at̄ i quoz̄ p̄prietatib⁹ laudauerūt p̄se-
ctū aloē i colore: odor: sapore: p̄odere & substantia cū cō-
ditiōibus i ipsis. In colore quoq; vt sit coloris citrini d̄
clinātis ad rubedine i quo sit claritas: & sit in eo dēfitas
cū colore hoc sicut ē color: epatis. Declinavit ei⁹ bōital
ab illo qd̄ ē claz̄. Et pp̄ vt sit odoris bōi. p̄prij si extranei
acq̄siti p̄ adulteriū. Et sapor ei⁹ fm̄ p̄ueniētiōez̄ moduz̄
p̄sideratiōis eius: v̄z̄ sentiri p̄mo gustu dulce declinans
ad amaritudinē. Et sit ponderē leue: & quāto ē leui⁹: & tā-
to meli⁹. Et sit i substantia sua tenex̄ habile ad frāgēdū: &
q̄nq; ē ab hīs p̄prietatib⁹ remouius: tāto deteri⁹. An-
tiquū at̄ denigrat tēpus. Et tua iterest cognoscerē quod
i ip̄so cadit de adulteriōe. Sophiste. n. lauāt ipsū lotio-
ne q̄ p̄tes eius imūde: & crosi separant. Deinde lauāt in
aq̄ maris & pauci croci lotiōibus pluribus. Deinde per-
mutant exiccari acq̄rentes ei: & p̄ hoc luciditatē & colorē
citrinū & odorē bonū. Neq; odor ei⁹ deoculrat fallaciaz̄

Complexio: & proprietates. Est autē cōplexionis cali-
de i secūdo gradu sicce in tertio. Et est exiccatiūz̄ sine
mordicatione. Consumptiuum superfluitatuz̄: & prefer-
ians a putrefactione: & cum hoc sit ei proprium aperit
tamen orificia venarum. Et dicunt quidaz̄ q̄ ledit ep̄a-
tamen aliquando ipsum: & videtur q̄ illud sit propter apertio-
nez̄ quam efficit i venis. Verum rectificatio acquirit ei
vt p̄ferat ep̄ati. Et in aloē quidē loto minorat solutiōez̄
additur ei vt sit stomachi cōfortatiū. In nō loto vero
est econtrario. Et etiam mixtum cum melle vel minorē
solutionis & minoris attractionis: & est maioris abster-
sionis partium: per quas illi est transitus. **R**ectifica-
tio. Tria sunt in eo in quibus cadit correctio quoniam
est de tarde solutionem facientibus quare oportet vt su-
mens ipsum cibari differat. Et quia sua operatio non
multum extenditur in corpore. **A**ux enim pertran-
sit ep̄a nisi in quantitate exuberet. **E**t quia venarū
orificia apertione sanguinem spargente aperit. Et nos
obuiauimus his tripliciter rectificando ipsum. Acquiri-
mus enim ei citam & facilem operationem cum specie-
bus alefanginis subtilibus & acumen habentibus: sicut
verbi gratia cum mace nuce muscata: cinamomo spica
calamo aromatico cubebe squinanto asaro mastice ga-
riofilie: de quibus partes equales: & croci pars media:
buliant in sextuplo earum aque vsque ad tertiam eius
cum facilitate. Et accipe pro qualibet libra illius aque:
aloes. ℥. vi. & p̄mitte sicari in vmbra p̄rius & perface exci-
cationez̄ eius in sole. Quidam autē ex bene rectifican-
tibus faciunt simile cum speciebus pigre Galieni. Ci-
tat enim eius operationem: isopus cinamomum & cas-
sia. Et quidam dant infusionem aloes in aqua specie-
rum & citatur effectus eius. Et acquirimus ei vt exten-
datur operatio eius ad partes remotas cum rebus que
addunt ad vigorem eius: sicut colloquintida proprie
& turbit & similia addantur in aqua specierum: & fiat vt
diximus. **A**ut sit illud in aqua casei: aut fiant ex eis
troscisci: & pillule: aut cadant ea cum eo in confectioni-
bus simul. **R**emouemus autē ab eo nocuentuz̄
quod imprimit in venas rectificando ipsum cum admi-
nistratiōe bdelij cum eo: aut dragaganti: aut mastice
& similibus. **I**n aloē autem quod elongantum est &
declinat a proprietatibus bonis: magnificantur hec tria
que diximus. Et adhuc etiam est conturbatum faci-
ens dolorem ventris & nocens stomacho: & ep̄ati & sol-
uendo imprimit laborem in stomacho: & visceribus: &
aliquando virtus eius remanet in eis & facit in solutio-
ne exire sanguinez̄: & est maxime nocens emoroidibus
& anno. **E**t nos rectificamus huiusmodi lauando lo-
tione qua partium immundarum fiat abstersio & infun-
dendo in aquis specierum & adiungendo ei que cito lu-
bricationem faciunt. **E**t nihil est tam magnificum ex
rectificatoribus sicut bdelijum & dragagantum: & si su-
per ipsum bibatur aqua ordeī cum oleo nucum: aut de
coctionis passularum: aut aqua tepida & mel transmi-
tit audacē eius a corpore. **P**osse. Solutione edu-
cit coleram & slegma & mundificat caput ab eis & stoma-
chum. **E**t confert iuuamentuz̄ magnum doloribus
eorū & confert inflāmōioni stomachi & siti & dolori eius
ex colera factis. Et qui assiduam acceptionem eius die-
bus continuis non videt in corpore suo: neq; in instru-

mentis sensuum suorum egritudinem que non sit habili sanari: et preseruat a putrefactione ita quod etiam cadauera et proprie mixtum cura myrra. Adixum vero cum sanguine draconis et myrra sanat: ulcera putrida mala. Exicat enim sine mordicatione: et ablutio infusionis eius in vino, aut aqua rosata: aut succo feniculi preparato abstergit oculos et addit visus et stringit lachrimas. Et ipsi quidem acuit sensus et rationem et confortat epatis: et aufert icteritiam. **¶** Nocet tamen emoroidibus et ano. Quia propter caueant ab eius acceptione patientes lesionem in ipsis. **¶** Laue ergo dare aloem in temporibus frigidis. **¶** Excoctat enim et solutione educit sanguinem. **¶** Bosis eius est ab aureo. s. vsq ad. 3. ij. Et in infusionibus ac aureo. i. vsq ad. 3. ij.

¶ De Mirabolanis citrinis et nigris et indis.

Estimauerunt quidam: quod Mirabolani citrini et nigri indi kebuli: et sunt ab eadem educti arbore et quod citrini sunt immaturi: et nigri indi sunt in quibus iam peruenit completio etiam maturatio. et dixerunt quod arbor eorum est de his ferentibus. Et quod citrini sunt de primo germine: et nigri similiter kebulos vero germen secundum tulit. Et quidam dixerunt quod de diuersis nascuntur arboribus et est illud quod creditur. Et enim eorum diuersa et iam sunt operationes. Ipsi quoque de medicinis benedictis sunt. Non enim debilitant eorum solutione sua. imo confortant stomachum et proprie viscera et preparant et coadunant partes eorum et confortant cor et epas et corpus totum. Neque enim nisi ad unum videtur nocere. Acquiritur enim per paratis ad hoc per eos opilatio et proprie paratis cadere in ipsas. **¶** Sunt autem de perfecte rectificatis medicinis que habent acuitatem et purgant dissoluendo. Adagnifice autem adiuuenit qui eos et proprie citrinos cum scamonea miscuit. Reprimunt enim ea propter obuiationem substantiarum et qualitatum inuicem et eam in soluendo iuuant. **¶** Electio. **¶** Citrinos in quinque proprietatibus laudauerunt sapientes. **¶** In colore: ut sint citrini multe citrinitatis declinantes ad virtutem. **¶** Et sint in pondere graues et densi. Et ut in confractione suis inueniatur sicut gummositas: et ut crosi: et ut cortex eorum sit spissus densus complectens ossa parua. **¶** Et laudauerunt kebulos in quattuor proprietatibus et sint crosi et quanto crosiores tanto meliores: et sint sibi nigri declinantes ad rubedinem: et sint graues in pondere cito subuersionis in aqua: et sint habentes spissitudinem corticum suorum. Nigros quoque indos in qui que laudauerunt proprietatibus. Et sint nigri. et confractione densitatem habentes substantie. et sint crosi et graues et carentes ossibus. Quanto autem ab his elongantur proprietatibus: tanto a bonitate remoti. **¶** Complexio et proprietates. Omnes frigide sunt complexionis in primo gradu. Sicci in secundo. et sunt exiccatiui: et consumptiuus in superfluitatum putridarum preparatiui et coadunatiui partium: in quibus cecidit laxitas et mollificatio. Rectificatio. **¶** Tria sunt in eis: propter que in ipsis cadit correctio. Faciunt enim cadere in oppilationem: et proprie preparatos cadere in illam. Et quia facile adheret in villis stomachi: et partibus intestinorum. Et quia di-

mittunt vestigia corrugationis in ipsis. **¶** Et nos emendamus quod timetur de eo quod diximus. **¶** Primo prohibentes penitus exhibitionem eorum in ipsis et omnibus paratis cadere in oppilationem. et in non paratis miscenda sunt ea cum ipsis: que opilationem fieri prohibet sicut aliqua ex diureticis notis et infusio eorum in aqua ea se remouet hoc nocentur ab ipsis. et succus sumi terre valet similiter. et similiter ab sintuum: et agaricum: et reubarbarum et spica: et similia. **¶** Et emendamus quod potest provenire de eo: quod diximus in secundo et tertio miscendo cum eis que remoueant ab ipsis ad herentem intentionem: et acquirant eis lenitatem: sicut si confortentur cum oleo amigdalorum dulcium: aut cum oleo rosaceo: aut cum oleo violaceo: aut silamino. Aut saltem conterantur cum eis amigdale dulces. passule quoque et mel earum lenificant eos: et confortant opationes eorum: et sunt proprii iuuamenti cum eis. Simile acquirunt eis castafistula et viole condite: et terebinthi: et tamarindi: et similia. **¶** Quidam autem dixerunt: quoniam non est bona permixtio eorum cum medicina labificatina et lenitina: quoniam operationes eorum in idipsum se perimunt. Et ego non video illud. Immo remouetur ab eis per ipsas ad herentem: et corrugatio et acquiruntur solutio facilis. **¶** Et scito quod decoctio acquirunt eis vehementiorem opilationem quam sola infusio. et infusio minus facit esse opilationem quam coctio. et afflatio minorat eis solutionem faciens ipsos consipationis plus. et adhuc magis coctio. et contriti quidem plus solunt: et plus dimittunt vestigia consipationis in visis. Infusi vero minus faciunt illa. et infusio quidem eorum competit: quando solum queritur solutio: et eorum contritio: et exhibitio: quod do queritur consipationis impressio. Et quanto magis conteruntur: etiam ut sint sicut alcohol: melius celebrabitur illud. Et kebuli quidem conditi minoris quidem solutionis sunt: et maioris confortationis membrorum nutritionis. et non conditi faciunt contrarium. **¶** Adodus rectificationis eorum satis utilis acquirunt eis saporem bonum et emendans quecumque timentur de eis est: ut fumatur de mirabolanis contritis quantitas: quas volueris: et sit hoc in estate. et funde super eos olei amigdalorum dulcium quantitatem: qua conficando leniantur in umbra: exiccantur in sole: et semper modice conficando suproretur oleo et fiat illud per triduum deinde dno per triduum cum aqua zueari: aut aqua casei cum pauco zuecaro: conteratur in sole semper eos ante modice cum aqua predicta torando. deinde fac trociscos ex eis et siccant in umbra. Et sunt quidam qui seperant in eis quod est secundum speciem ab eo quod est secundum materiam. et est medus solemnis. Infundunt enim eos in aqua casei: quod sumptum est ex capris post contritionem eorum. et ponunt ponderis eorum partem unam: et aque casei partes: xij. et ponunt in vase vitreo stricti orificij: et dimittunt per dies. viij. pestea decoquunt bullitione una. Deinde postquam manibus conficauerint: colant: et dimittunt aquam illam siccare: et faciunt trociscos: vel pillulas. Et sunt qui addunt cum eis de medicinis benedictis: quas volunt secundum exigentiam intentionis eorum: et faciunt similia: et eius est opus magni magisterij. **¶** Adodus condiendi kebulos. Accipe ex eis humidis: si haberi possunt: vel hucetatis secundum artem qua hucetari possunt. quantitatem quam volueris

mirabolani sunt ex medicinis benedictis. ga o debilitant in soluce sua lae potius confortant. nocent in eo, quod fiat per eos opilatio

sunt frigidi in 1. gradu et sicci in 2.

7 stilo punge eos vndiq; 7 decoque eos in aqua cum fa-
 cilitate. vsque dum sufficit. post hec dimitte eos per di-
 em vnam super tabulam: 7 exprime aqua eorum: 7 sub-
 merge eos in aqua mellis: 7 per dies duos dimitte eos
 tunc coque eos lento igne. 7 postquam cocti fuerint: re-
 conde eos in vase vitreo: 7 da post sex menses. **Ars**
 autem in humectando eos auxiliatur hoc modo. In-
 fundatur i aqua plurima: 7 exponatur radius solis per
 dies octo. deinde accipe magnuz vas: sicut dolum: vel
 saltem fiat fouea in terra in loco humoroso: vt inter mul-
 tam arenam humidam disunctum sepeliantur sepe: ac
 sepe aquam desuper infundendo: 7 mouando arenam
 de tertio in tertium diem: vsq; dum tumescant: 7 huius
 cretur. **Die** erit modus huetationis eoru. **Dos**
 se. **Ab**abolani sunt ex rebus que faciunt vtentes se. in
 uenescere: 7 aquirunt eis colorem bonum: 7 bonitatem
 odoris oris: 7 sudoris: 7 generant gaudium 7 hilarita-
 tem: 7 confortant stomachum: cor: 7 epar: 7 conferunt
 tremori cordis: 7 confortant: 7 preparant: 7 mundificat
 stomachum: 7 conferunt emoroidibus: 7 extinguunt i
 inflammationem colere. **Sed** citrinorum operatio in
 hoc est precellens. Ipsi enim solutione educunt eam. 7
 conferunt complexiones calidas habentibus. 7 eorum
 fricatio cu3 aqua agreste: aut aqua rosa. aut succo semicu-
 li: abstergit oculum: 7 aufert super calefactionem eius.
 Et facta exinde alchol stringit lachrimas: 7 confert mo-
 lificationem oculorum. 7 conferunt tertiane 7 febribus co-
 lere. 7 contriti quidem cum mastice sanant vlcera. 7 de-
 siccant ea kebuli quoq; solutione educunt flegma. 7 ad-
 dunt in rone 7 clarificant visum 7 proprie conditu. 7 mu-
 dificant stomachum: 7 confortant ipsuz: 7 conferunt hy-
 dropisi 7 febribus antiquis. **Migni** autem in dissolutio-
 ne educunt melancoliam: 7 coleram adustam. 7 confe-
 runt melancolie 7 treor: 7 clarificat coloroz: 7 sterant
 epe 7 remouet tristitia 7 conferunt qrtane. **Dosis**
Potio citrioz trioz e ana. 3. ii. vsq; ad. v. 7 in infuzoz
 ana. 3. v. vsq; ad. xx. Et potio kebulozum triozu est an
 3. ii. vsq; ad. iii. 7 infuzoz an. 3. iii. vsq; ad. x. **Potio** in-
 dozum est sicut kebulozum. Ille autem qui sumit costi
 meat boream superbientem. 7 pisces abh. reat.

De emblicis.

Emblici sunt ex medicinis confortantibus
 stomachum. 7 cor: epar: 7 viscera. **Ele**
 ctio. **Ab**eliores ex eis sunt habentes fru-
 stra grossa: densa: 7 graua: 7 qui min^{us} cere-
 cunt in ossibus: 7 plus in cane. **Rari** quoq; non habet
 spu3. **Complexio** 7 proprietates Sunt complexionis
 paz frigid: 7 sicce in primo gradu. Et ipsi sunt confor-
 tatiui memorozum lagorum: 7 coadunatiui partium eo-
 ru: 7 sunt de extinguentibus calorem stomacho: 7 epar.
Rectificatio. Emblici nutriti sunt maioris opera-
 tionis: 7 minoris corrugationis sunt. **Modus** nutriti-
 di emblicos. Accipe ex eis quantitatem: quam volue-
 ris. 7 submerge in aqua. 7 expone soli vsq; dum tumesi-
 ant 7 humectentur: 7 post exprime: 7 pone in aqua mell-
 7 per dies duos dim. tte: deinde coque cu3 facilitate: 7
 postquam cocti fuerint: dimitte paz refrigerari: 7 adde
 cum eis mellis tabar: sicut quartam partem totius: 7
 reconde. Et quida3 supercondiunt cum spu3 arom-
 tiaz: et confortatiuis sicut cin. momo: et xilaloe: et ga-

lia: 7 cardamomo: 7 croco: 7 similibus. Et modus facie-
 di seremblac. Infunde emblicos in lacte dulci: mite-
 tur super eo lac mane 7 sero: 7 hoc per triduum. 7 exci-
 centur in vento: 7 in vmbra: 7 recondantur. **Dosse.**
 Solutione educunt flegma 7 sunt ex rebus valde con-
 fortantibus cerebrum 7 neruos: 7 augent intellectum: 7
 confortant cor: 7 conferunt tremori eius: 7 mundificat
 stomachu a flegmate 7 putrefactione: 7 confortant ipsu
 7 preparant: 7 sedant: furorem in cor auferunt sitim: 7
 addunt in appetitum: 7 sedant vomitum. **Dosis.** **Coz**
 tritorum potio est ab aur. i. vsq; ad. iii. Infusorum ab
 au. ij. vsque ad. vi.

De bellericis.

Bellerici sunt ex medicinis benedictis. Ex-
 spectatur eni3 per eos confortatio. **Electio**
Abeliores sunt arossi 7 spissi: ponderosi 7
 den3 cortice. **Matura.** Frigidi sunt in
 primo: sicci in secundo. In posse autem 7 proprietati-
 bus alijs sunt sicut emblici.

De reubarbaro.

Reubarbarum est ex medicinis benedictis 7
 solennibus in quo aggregantur multe ex in-
 tentionibus que queruntur in re facie m^u
 dificationem: quas postea dicemus. **Ele**
 ctio. Ex spu3 rauer3 aliud est qd nascitur in India: 7
 est rauer3eni: 7 aliud est rauer3barbarum: 7 aliud est ra-
 uetukrium. 7 melius eorum est rauer3eni. **Dos** illd
 in bonitate est barbarum. 7 minus i bonitate est turku.
 7 laudatur magis ex eis qd est subnigrum declinans ad
 rubedinem. **Qd** est graue cum raritate sua. 7 in quo et
 in contractis suis inuenitur disgregatio ex ruffo 7 glau-
 co: 7 qd est crocee tincture. 7 qd est recens. Et non pre-
 termittas quoniam scias q in ipso cadit de adulteratione:
 Accipitur enim ex eo in tegro: sicut est quantitas ma-
 gna: 7 submergitur in aqua per dies. v. 7 dimittitur aq
 illa sicari: 7 sunt inde troisci: 7 sunt ipsi medicina reg-
 gum. **Reubarbarum** vero siccatur 7 venditur: sicut est
 qd ia3 perdidit animaz. Et cognoscitur. quoniam illud i quo
 non cecidit adulteratio est rarum 7 minoris supicitatis
 7 est crocee tincture. **Adulteratum** vero habet contra-
 riam horum: 7 varietatem quam hre debet in contra-
 ctis suis amisit imo subingrescit in eis. **Complexio** 7 p-
 prietas. **Calide** complexionis est 7 sicce in secdo gradu 7
 dicitur qd est in primo. **Sed** illud est verius. **Conuene**
 runt autem in permixtione ei3 aqitas 7 terreitas dātes
 ei supicitatem 7 subam 7 areitas dans ei raritates sube-
 7 est in eo igneitas perficiens que per actionem eius in
 terreitatem ipsius ipsum fecit esse amarum. **Lex** terrei-
 tas est scdm profundum eius. 7 igneitas est in superficie
 ipsius. **Quapropter** infusio seperat inter sbas ipsius
 Et completio operationis solutionis in opilationem
 per ipsum est per dominu calidi in superficie ei3. Et co-
 secutio contractionis per ipsum est a suba sua terra sti-
 ptica. **Rectificatio.** **Qd** est in eo necumentum appa-
 rens. 7 datur in oi tempore. 7 omni ctate: ita q etia pue-
 ris 7 pregnantibus. Et de elegantioribus 7 meliorib^{us}
 que iuncta cum eo magnificant operationem eius: est
 aqua lactis: 7 proprie quod sumptum est ex capris. Et
 similiter magnificatur infusio eius in aq endiuie 7 apu-
 prius hulis 7 colatis. Aut in aq plantaginis. Et non

*est etiam
medicina be-
nedicta.*

*Reubarbarum
ad lary
Dosis 7
f. b. v.*

preterea mittaturque cadat societate sua spica. Est. n. p. prius inuamen. ti cum ipso: Alioq. p. tereas additione modici emi albi odoriferi: clari in infusionibus eius et propterque in emendatione: opilationum. ppinat. Et scito quod in adulterato non remanet aliquid de virtute solimana de quo fit curandū. et eius quidem quod purg. est. infusio copertit quando solū queritur abstersio et solutio et opilationū apertio. et ipsius cōtriti exhibitio quando qritur vt post illā in visceribus vestigia cōtractionis remaneant. Verum ex eo quod assumere vehementius fit illud: et adhuc vehementius ex adusto. et quod ex eo ē purius: sustinet quod opz: et de cōtritione meretur. In raro aut: et laxo vehemens cōtritio resoluit virtutē. De coctio etiam silt. resolut in eo vntē q̄lēcūq. sit. Dose. Soltione educit coleraz et flegma. et maior eius ppetas ē mūdificat et cōfortare epar et stōachū. et cōferre dolorib. pūguitatis eoz et viscerū et clarificare sāguinē et auferre opilationes et morbos quorum mater est opilatio sic hydropisim et icteritiā et grossiciē splenis et febres opilationū et similia. Ex pte sbe sue ppetas ē et cōferri spūto sāguis et matūri et vndecūq. sit. et cōferre casui et pūssidī et sanati rupturas itrisccas et extrisccas. et ppe eius. 3. i. et mumiē grana duo. et rubeo ticcōrū ranū vntē et mediū cū vīo sūptico et ē dof vna. et cōfert inunctio olei et cōcussidib. et pūcōib. lacertoz: et dolorib. corū et ipsū qdē ē medicia singult. et ē medicia bona dissēterie et ppe qd ex eo ē assū et bibitū cū succo plātaginis: et pauco vīo sūptico et pferit febibus piodias et febibus opilationū et febrib. antique. Dose. Dose et infusi ē añ. 3. ii. et 5. vsq. ad. x. et potio cōtriti. añ. 3. i. vsq. ad. iiii. et ipsū cōseruat p ānos. in vel q̄tuo: et pseruat a putrefactiōe et corruptiōe: si sup limatū cera et terebētia liq̄facte. Aut cera sola: aut si sepeliat in melle tabaget aut si sepeliat in psilio: aut si in milio pseruat. n. esse ipsius sic tpe extenso.

De castia fistula. Castia fistula ē de medicinis i qb. ē fiducia inuamētōz: et sine nocumētō: carēs acuitatez mordicatiōe: et oi excessu ledēte: sup cuius exhibitōe psumit i oi etate: ita q. pueri et pgnātib. Electio: electio eius cōsistit i sex ppetatibus. et siq̄rūdo eius grossa: plēa: splēdēs et multi pōderis. Et si pulpa et splēdēs: et pignus et hausta ex artūdie cōsuata i vasis pignat. Complexio et ppetas. Est eq̄lis declinās ad latius caliditatis. et est hūida i pmo gradu et ē lenitiā: resolutiā: clarificatiā sāguinis: sedatiā acuitatis eius: et colere rubee. Rectificatio. Ad ē i ea nocumētū appens: pter q. nocet debilita hūtib. visceraz et lubrica. Reouet ab ea hoc nocumētū i pūxtiōe mirabolanoz: et reubarbari cū ea. Et aq. masticis: et spice cū ea: silt ē medicamū bonū. Et q̄nq. necesse ē ei lubricitate addere. et ppe i desiccatiōe viscerū. Quare sapiētes admiscuerūt cū ea oleū amigdalarū dulciū. Diuretica quoq. faciūt eaz decliare ad vias vr̄ie: q̄re necessaria ē eoz pūxtio q̄n oportet in cōbris scōde expulsidīs cōferre. Et ipsa ē de tarde et debilitē solonē faciētibus: pp qd miscēda cū ea sūt qdā ex r̄bus acuitatē hūtib. sicut albasce et isopus. vigorāt. n. eius solonē. Et magi adhuc: si cū quibūda ex vētrē solūctibus miscēat. Et ipsa qdē cū aq. casei ē nobilis opatiōis. Dose. Ad mūdificat sāguinē: et cōpescit oēz acuitatē: et sedat sū: et ppe cū succo

endūne: aut solatri: aut tarasacō: i qb. aduēt iā depuratio sūm artē. Et ipsa qdē mūdificat stōachū: et educit colerā: et flegma. et opat illud sine nocumētō et excessu. ca ret. n. mordicatiōe. Et ipsa qdē lēt pectus: et gutt: resolut apōstēcata acuta i eis: et pferit calefactiōi renūz sūpra cum diureticis et infusidē liq̄ritie. et p̄hibet generatiōnē lapidis in eis. et confert febibus calidīs.

De tamarindis.

Amaridi sūt dactili acetosi: et sūt ex fructibus palmarū siluestriū i India. Ipsi quoq. sūt ex medicis nobilioribus i quibus nō ē excessus.

Electio. Laudant i sex ppetatibus vt sūt nigri nō v̄e nigredis: cū luciditate et teneri. Et mixti cū vllis: q̄ sūt sic radices: et sint recētes: et pignus absq. de siccatiōe. et sint cū dulcedie acetositate: pauca v̄i puri nō pūxti. et sūt ex adulteratoribus q. eos falsificat cū carne priūoz. S. de occultat fallatā nigredo sine luciditate i ipsis. Et q. sūt hūio: osioes. Et q. i eis ē odor et sapor pūnoz. Complexio: et ppetas. Frigide cōplexiōis sūt et sicci i scōde. et sūt refrigeratiū: exictiū: et sedatiū acuitatū: et inflāmatiōnū. Rectificatio. Ledūt stōmachū frigidū: et debilitāt eū. et sūt tarde et debilis opatiōis. Remēdamus nocumētū: qd ipūm i stōachū per miscēdo cū eis aliqd de cōfortatiōibus stōachūz: sic si spica: et masticis: et mastic ppe. Et ppinatio eoz cū succo seniculi: et apij edūte et tarasacō auferit hec nocumētū ab eis et silt cū absinthio. Et infusio eoz i aq. lactis sūpti ex capris. vigorat acuitōnē eoz. et similit i succo sū terre aut i succo lupuli. Adodus infusions eozum. Accipe tamaridoz. quantitatē q. volueris. et infunde eoz in sextuplo eoz aq. casei aut aq. trū granatoz aut alteri aq. cōposite aut simplicis et frica māib. et buliāt buliūde vna deide colent colatiōe q. fiat exile et claz. Et qdā addūt cū eis pūnoz quantitatē eoz. et faciūt simile. Et sūt ex v̄tib. infusiōnē nō colatā q̄n magis q̄rit solutio. Et dāt colatam q̄n magis queritur inflāmatiōis exictio et cū permiscētur in infusione eozū: rose et sandali: et proprie mazuzir: et spodium vigorant in extinguendo et ipsi quidē sustinet de decoctione aliqd medicinet quando opz. et superflua decoctio virtutē eozū destruit.

Dose. Soltione educunt colerā et reprimūt furorem et seruorē sāguis. et cōferunt inflāmatiōi epatis et stomachi. et sūt medicina sūti. et ois estuatiōis lacte ab eis et cōferunt icteritiē. et reprimūt vomitū. et sūt medicina vera febriū acuitaz: que indigent lenificatione.

Dose. Sunt debilis operatiōis: pp quod pond eoz est ab. 3. ij. vsq. ad. v. et ipsi quidē cōseruant per ānos tres. Verū si accidat eis vt calefāt: putrefiūt. et similiter liquor cadens in eis putrefact ipsos. et melio: modus cōseruatiōis eozum est stringere eos in vale vitre vto: et ponere in leco recenti.

De manna.

Anna ellos super quasdam plantas et lapides cuius materia est vapor qui eleuatur cui accidit digestio et maturatio in aere quando est equalis et secundus letis aspectibus

Diuersificatur aut sūm diuersitates rerum super quas cadit. Ladens. n. super lapides est sicut gutte pue que cōgelant. et sūnt sicut semen. et cadēs super plantas incipit de virtute plantarū: et est cū permixtione p̄tici

Ad phos

Ad phos

Ad phos

Ad phos

Ad phos

larum foliorum et florum: **E**lectio. Ex ea que cadit super lapides: melior est que est sicut semen albus: et est dulcis: et est recens. Post ista vero in bonitate est: que est sub citrina. Fusca vero et cenosa: et antiqua est non bona. Et ex ea que cadit super plantas melior est illa que est pauca permixtionis cum folijs: et est subalbida: et recens. Salificatores autem ex succaro: et soliculis scene adalteran ea: cui post tempus accidit maturatio: aut mollescit: et liquit: et deocultatur fallacia. **C**omplexio et proprietates. Est equalis plus declinans ad caliditatem. et est limina: absterfua: mundificata: et sedatua. **R**ectificatio. Nullius est excessus. Est tamen ex debilitate solonem facientibus. Et nos confortamus operatione eius cum permixtione isopi cum ea: et albafee: et aliorum secundum quod in castia fistula diximus. Verum ipsa coniuncta cum alijs medicinis vigorat eorum operatione. **D**ulcedine enim sua facit eas appropinquare nature. Ipse quoque cocta ex pedis: et operatur citius. **S**alicinus autem ipsam cum scamonea permiscuit: et operabatur eorum eis: et posteriores laudauerunt illud: et procedentes miscuerunt cum turbit: et alij presumpserunt alia et fecerunt conueniens. **P**osse. **E**ducit coleram cum facilitate. et ipsa quidem lenit guttur et pectus et ventrem: et est sedatua sitis. **D**osis eius est ana. ʒ. vi. vsqz ad. ʒ. v. et ipsa quidem conseruatur per unum annum.

De aqua lactis. **Q**uia lactis est materia infusionum. et est ipsa per se medicina bona carens nocumeto. **E**lectio. Melior est sumpta ex lacte iuuenum caprarum: et nigrarum: et boni patris: et recenter setarum. post istam in bonitate est que sumitur ex oibus. et laudatur: considerata in se: si recens si boni odoris: et boni saporis: et proprie: et non extranei: et in qua nulla cecidit corruptio. **C**omplexio et proprietates. Est calide complexionis: et sicca in primo vsqz ad secundum. et est subtiliatua: lanatia: absterfua: per nitrositate suam: et solutua sine mordicatione: et opilationum aperitua. **R**ectificatio. Fundamentum est infusionum: et per se est debilis solutionis. **M**el quoque vigorat operatione eius: et vigorata cum lupulo et flore eius mundificat sanguinem. **M**irabolani quoque: et reubarbarum: et succus rose: et viole et tamarindi et castia fistula: et flores sumitur ter: et semen eius addunt operationi eius: et soluit coleram rubeam: et humores adustos. **E**t vigoratur cum kebulis: et isopo: et albafee: et agarico: et educit coleram et sagma: et cum mirabolanis: undis: et epithymo et polipodio solutione melancoliam educit: et humores adustos: et cum assaro: et ireos soluit aquam cstrinam. et non pretermittatur quin in potibus eius cadat spica: quoniam eius operationem magnificat. **E**t tarafacon quidem: et endiua et cuscute. et lingua arctis et volubilis: et spica et reubarbarum: et absinthium: et eupatorium: et assarum: et summus terre: et apium: et sentulius: et amigdale amar: et semina quatuor: et scolopendria: et alia de diureticis nota addunt ei ad opilationum aperitionem. **D**atur quandoque extracto ab eo butiro: quando oportet causam lenitatis a membris expulsionum abscondere: et datur non extracto butiro: quando lenitate in eis acquirere oportet. **P**osse. **S**olutione educit coleram: et humores adustos cum facilitate: et confortat manie et melancolie: et confortat

oibus opilationibus: et morbis opilationum: sicut hydropis et ictericis: et grossicis splenis et confert febribus colericis: et febribus opilationum et est medicina bona infectionum cutis: quarum materia est colera: et humores adustus sicut est impetigo: et scipigo: et scabies sicca: et pustule: et paruis: et vlcera mala: sicca: et lepra: et similia. **D**osis. **E**ius est ab. ʒ. vi. vsqz ad lib. i.

De rosa. **D**ia est ex medicinis benedictis in qua est virtus confortationem faciens: et solutionem et male qualitatis permutationem. et est ex ea rubea et alba: et de vtriusque Alia est multorum foliorum densorum: crisporum: et alia paucorum et planorum. **E**lectio. Melior est rubea vere rubedinis paucorum foliorum: et planorum. et ex albis melior est habens similitudinem. et melior est succus: cuius mater est rosa completa: sicca quoque melior est in qua non dum cadit completio. **C**omplexio et proprietates. Frigida est in primo gradu sicca in secundo. **D**iversarum autem naturarum substantie composuerunt rosas: inter quas potest cadere seperatio distinguens. **C**omponitur enim ex terreis partibus: et aquis medicis dantibus ei stipticitatem et substantiam. et ex partibus aeris propter quas est in ea de dulcedine aliquid: et aromaticitas. et ex partibus igneis subtilibus in quibus constitit sectio et species dantibus ei amaritudinem et ruborem. virtus autem faciens ruborem eius plus impressit quam amaritudinem faciens propter quod abiectione amaritudinis ipsius que remouetur per solam exiccationem et non resoluitur species. **I**n abiectione vero rubedinis non plus est rosa quam homo mortuus est homo. **A**maritudo autem in ea que recens est plus est stipticitas ipsius: et prima operatio eius est propter amaritudinem suam: propter quod rosa recens: et proprie succus eius soluit. **C**um autem resoluitur caliditas dant ei amaritudinem propter siccitatem eius manifestatur substantia stiptica compositionem faciens. **E**st autem succus eius calidus sepe vsqz ad primum gradum propter exulsionem eius aere terrestri: et frigida est autem rosa resolutua conueniens extinctua inflammationum confortatua membrorum et adunatua partium: et constrictua: et semem eius in hoc est confortum. et similitudinem pili eius que sunt in medio ipsius. **E**t succus eius opilationum aperitua: et resolutua: et absterfua: et solutua. **E**t sicca quod est magis stiptica et frigida et que non est completa est frigidior et stipticior: et alba in frigiditate et stipticitate plus est quam rubea. **R**ectificatio. **N**on est in ea malitia: sed est ex debilitate soluentibus. **E**ligat tantum eius operationes aqua casei si enim succi rosarum. ʒ. i. miscetur cum aqua casei: et pauca spica est solutua: et conueniens et similitudinem infusio. ʒ. vi. foliorum rose in aqua casei cum pauco melle soluit sine molestia. et sumpus facius ex succo eius lenis est solutionis. et ingreditur succus rose et ipsa rosa. et similitudinem oleum eius in emendationem medicinarum solutuarum acutarum: sicut est scamonea et euphorbia et similia. et in succis: vt in mirabolanis in castia fistula est addendum oleum amigdalinum: aut rosaceum: aut violaceum: aut sisaminum: aut omphacinum. **R**ose autem condite cum melle abstergant et mundificant: et confortant: et condite cum succaro immoris sunt abster

ex medicinis benedictis

fionis et maioris confortationis et stipticitatis. et aquarum que fit per infusionem est mundificatiua: absterfua et solutiua: et ea que fit per sublimationem est multe confortationis: neque est solutiua propter resolutionem subtilis caliditatis eius in decoctione eius. **¶** Acetum autem infusionis earum est medicina bona omnium inflammationum: et est diuisiuum solutum confortatiuum. **¶** Per albas vero non fit solutio aliqua de qua fit curandum. Et in eis plus de stipticitate quam fit in rubra. Neque adhuc sunt similes in confortatione eis.

Et scito quod rose non sustinent de decoctione aliquid oio et proprie recentes. Resoluitur enim ab eis virtus sigillans absterfionem eius: et solutionem eius et deocculatur virtus earum stiptica faciens constrictionem. Succus vero eius sustinet de decoctione eius aliquid mediocriter: et acquirit ei subtilitatem: et bonitatem absterfionis. Oleum quoque faciunt ex rosis nondum completis: est maioris infrigidationis et stipticitatis cuius melius fundamentum est oleum sumpum ex oliuis nondum perfectis: et factum ex rosis in quibus iam aduenit perfectio est maioris resolutionis conuenienter: et minoris infrigidationis cuius melius fundamentum est oleum oliuarum mediocrium in maturacione: aut sisaminum.

¶ Dosis. Succus eius et aqua infusionis recentium et completarum: solutione educit coleram et mundificat sanguinem ab ea et venas et arterias et confert ictericie et aperit opilaciones epatis et stomachi et mundificat et confortat ea. Et confortat cor: et confert tremori ei et educit materiam cantem eum. et confert colericis febribus. rosa vero et oleum eius et aqua ipsius per sublimationem sancta confortant cor stomachum et epar. et coadunant partes lasas membrorum: et confortant retentionem et sedant dolores calidos mira sedatione: et extinguunt: et permutant malitias inflammationum: et sedant eas. Et sunt ex medicinis dormire facientibus. Faciunt tamen coram et sternutationem. et obsunt cataris et stringunt vnam et guttur et confortant ea et auferunt crapulam.

¶ Dosis. Potio succi rosarum est ab. ʒ. ii. vsq. ad. ii. cum zuccaro. Et potio sirupi facti cum succo earum est ab. ʒ. ii. vsq. ad. v.

¶ De viola. **¶** Sole sunt medicina temperata conueniens et fit per eam male qualitatis permutatio et nature solutio. **¶** Electio. Ad electio est que cum que ex primis quam non inuenit calor re-

soluens virtutem aut pluuia dissipans. **¶** Complexio et proprietas. Frigida et humida in primo gradu. et que est sicca est minus frigida et minus humida est enim in recte superflua humiditas supergrediens caliditatem eius aqua est perfectio ipsius et species. Quia autem exiccatur: et resoluitur humidum superficiale ipsius manifestatur amaritudo eius que est propter caliditatem que fuerat sepulta et est tunc calida plus et humida minus. e enim in recente humiditas superflua propter quod que recens est solutione educit per ventrem labificando. Que vero est sicca educit dissoluendo. et ipsa quidem est infrigidatiua narcotica sedatiua dolorum calidorum extinctiua inflammationum et lenitiua et solutiua. **¶** Rectificatio. Est ex debilitate solventibus et quidam addunt quantitati ea cum medietatem ex turbat et faciunt trociscos et vgorat cum hoc operationem earum et quidam addunt sca-

moncam. Et ipse quidem et oleum earum ingrediuntur in emendatione medicinarum acutarum. Succus autem ipsarum et sirupus ex illo leniendo soluit. et viole sicce educit dissoluendo. et ipse quod conduntur cum zuccaro et melle sed eius melle sunt maioris absterfionis et minoris alterationis et cum zuccaro faciunt contrarium. **¶** Et scito quod viole non sustinent de decoctione aliquid in quo fit superfluitas. et succus earum similiter

¶ Et corroboratur acetum cum infusione earum et fit mirabile in febribus inflammationis multe. Et melius oleum earum est cuius fundamentum est oleum omphacinum aut amigdalinum. **¶** Dosis. Solutione educunt in coleram et alterat excessum eius et conferunt in inflammationibus omnibus: et sedant sedam calidam factam a caliditate vehementi. et sunt somnifere: et faciunt coram leniunt pectus et guttur et conferunt vne et synachie. et earum iuuamentum est magnum apostemati bus partium pectoris et pleuresi et sedant sitim et conferunt proprie sicce. opil. tioni epatis et apostemati eius calido: et ictericie: et sunt iuuamenti magni in inflammationibus febribus et siti per eas. **¶** Dosis. Potio earum est ab. ʒ. iij. vsq. ad. viij. et succi earum ab. ʒ. i. vsque. ad. ii. sirupi earum est ab. ʒ. ii. vsque ad. iij. et conditi earum ab. ʒ. i. et. ʒ. vsque ad. iij.

¶ De absinthio. **¶** Absinthium multiplex est. Sed illud quod intendimus nunc est absinthium romanum. **¶** Electio. Ad electio est quod est remotum ab odore maris. et quod oritur in interis liberis et habet folia alba lenia et plana. **¶** Aspectum vero est malum: et melius tempus collectionis est ver. et operatio nis succi ipsius similiter et similiter aqua eius. et melius tempus collectionis florum est principium estatis.

¶ Complexio et proprietas. Calidum est in primo et sic cum in secundo. et succus eius et flos eius est calidior accedens ad secundum. est autem absinthium in compositum ex substantiam calidam dante amaritudinem et nitrositate et faciente ipsum aperitiuum opilacionum solutiuum nature et ex substantiam terera stiptica per quas acquiritur ei et fit membrorum confortatiuum et partium lasarum aggregatiuum. **¶** Sed stipticitas quidem plus est amaritudine sua. et adhuc est plus in eo quod est exiccatum

¶ Sed substantia calida magis est in superficie dñans propter quod sua prima operatio qua ebuat corpori est super vestigia caliditatis qua sciunt et cetera sua operatio est vestigia ex substantiam stiptica prodentia imprimere Et dixerunt quidam quod educit per ventrem comprimendo: et recesserunt. **¶** Rectificatio. Non est in eo nocumētū apprens. Succus tñ ei nocet stomacho propter bauratate suam. et obilis solutiuis et ex reb' adiungendis ei melioratibus illud est rosa et ex vigerantibus ei operatione est sumus terre et aqua casei. et spica addit ei bonitates notas et passule enucleate emendant conditiones eius

¶ Modus operationis succi eius. ex prime succi eius quantum vis. et proprie in medio veris. et purifica illud in modos notos: et fac siccare in sole vel emere calido in vase vitreato sicut siccatur aloes. Aqua autem sublimationis eius fit sicut aqua rosa. et similia que fiunt in vase sublimationum. **¶** Absinthium autem sustinet de decoctione mediocriter. **¶** Dosis. Solutione edu-

operatio eius ad veras: et mundificatis eas ab humore colerico: et aquoso: et interdum educit ipsum per viam urine. Et dixit Auēzoar. Solutione etiam flegma educit. Et dixerunt alij: non imprimis operatione: in flegmate: de qua fit curandum: et est quasi verius absinthii quoque preservata putrefactione. et proprie potius infusionis eius in vino: aut decoctionis singulis diebus circiter. ʒ. j. aut. ij. et aqua sublimationis eius similiter. Et prohibet pannos atineis et vermibus. Et confert iuamentum magnum contritioni: et contusioni membrorum. et proprie cum melle: aut calefactum cum viuo et pauco cumino. Et si in vino: aut aqua decoctionis eius: et radicem cucumeris asinini infundatur spongia: et ex primatur: et vegetur comprimendo super tempora: et confert emigrane. Et oleum ex eis factum similiter. et vaporatur auris ex aqua decoctionis eius: aut vino: et confert dolores auris: et tinnitui: et surditati. Et cum abluuntur os cum aceto decoctionis eius remouet fetorem oris a putrefactione gingivarum et partium eius et vinum decoctionis eius: et corticem citri: et aqua sublimationis ipsius confert fetori oris propter rem putridam que est in stomacho. Succus autem eius cum nucleis persici: interficit vermes in aure. Ex absinthio quoque: et fumo terre: et passulis sine interioribus et mirabolans citrinis fit potio bona ad prurium et scabiem. Ipsum quoque stomachum et epas corroborat. Appetitum mortuum excitat. Opilationes aperit: et morbos opilationum curat: sicut ictericia et ydropisum. Vermes interficit et educit. et proprie electuarium factum ex eo in hunc modum. Accipe absinthii. ʒ. ii. euphorbij. ʒ. i. et cornu ceruini adusti. ʒ. ʒ. mellis quantum sufficit. Confert etiam absinthii iuamentum magnum febribus longi temporis: et febribus opilationum. **Dosis.** Quoque ipsius decoctant infusi. **Dosis.** est ab. ʒ. v. vsque ad. viii. et pulueris eius ana. ʒ. ii. vsque ad. iii. et succia. ʒ. iii. vsque ad. iiii.

De sticados. ca. secundum

Sticados. quod medici laudant. est sticadof arabicum: et est planta foliorum subtilium oblongorum: habens stipitem subtilem cinerium cuius eleuatio super terram est in mensura cubiti. et habet flores assimilantes spicis sigillim: sed sunt breuitores sine semine. **Electio.** Aldeius est arabicum et melior pars plante eius est flos. post hunc folia. **Complexio et proprietates.** **Calidum** est in primo: et sicum in secundo. Et est compositum ex partibus terreis frigidis. dantibus ei stipticitatem paucam: et ex partibus igneis subtilibus a quibus insunt ei acuitas et amaritudo. Sed acuitas plus est amaritudinis sua. Et amaritudo plus est stipticitate ipsius. **Dosis.** propter quod est subtiliat iuum resolutuum: aperituum opilationum absterfuum: et nature solutiuum: et preseruatuum a putrefactione prohibens: et est ex parte stipticitatis pauce in eo confratuum cordis: et cerebri: et neruorum: et viscerum. et hoc est esse: et proprietates eius. **Rectificatio.** Prohibendum est habentibus coleraz in stomacho. Conturbat enim eos inducens sitim et vomitum: et estuat. onem laboriosam. **Noceat etiam calidam et sic**

am condlecionem habentibus: et pui sunt in potestate colerere. Ipsum quoque est ex debilitate soluentibus: propter quod recte miscendum est ei salgemina: et mirabolans nigri cum eo aut kebuli. magnificant enim operationem eius et similiter squilla: et proprie in egritudinibus capitis. Et infusum quidem in aqua caferi melioratur in condicionibus suis. Et passule sine interioribus suis sunt ex his similiter: que emendat. Similiter sal et salgemina rectificat illud: et proprie ad omnes partem eius sextuplum ipsius. Et succus pomorum dulcium in decoctionibus eius verificat illud: et fit ex eo et pauca spica: et oleo veteri: oleum bonum iuamenti notis flores quidem eius decoctionem parum sustinent plus quoque folia. **Dosis.** Solutione educit coleraz nigram et flegma: mundificat cerebrum: et neruos et membra sensuum: et confortat ea. Et confert iuamentum magnum egritudinibus frigidis in ipsis secundum omnem modum vsus eius: siue in potibus siue in fomentis et lauacris. et oleum ipsius confortat cerebrum: et neruos: et calefacticos: et viuificat. Et in medicinis sticados: si iungatur squilla vel aciuus eius est medicina bona epilepsie: et vngui. et cum lapide lazuli: aut sale indico: aut alijs valentibus ad eam confert malancolie: et egritudinibus timoris. et miscatur ei buglossa et succus eius: aut succus pomorum dulcium ad egritudines cordis melancolicas et vaporatio decoctionis eius aperit opilationes nanum: et est medicina bona opilationibus epatis et splenis: et viscerum: et est sedatiuum dolorum que sunt in neruis: et instrumentis iuncturarum et lacertorum in omnem modum ad ministracionis eius: et confortat interiora omnia que a frigiditate sunt lesa: et proprie materiali et prohibet a putrefactione ipsius sirupus et alij modi ad ministracionis eius sunt medicina bona quartane: et febribus longi temporis: et proprie flegmatis. **Dosis.** Decoctionis eius potio est ab. ʒ. v. vsque ad. vii. et pulueris eius ab. ʒ. iii. vsque ad. v.

De fumo terre. ca. secundum

Fumus terre est ex medicinis benedictis. Verum exuberantia eius egemit eum a numero medicinarum preciosarum. Est enim cum hoc quod est solutiu nature confortatiu et est coadunatu partium laxarum et preparatiu. nec est in eo nocumtu appis. et ex eo alij cur flos est salsid cieri: alij et color est pallis violaceus. **Electio.** mactore: cuius herba est viridis tenera: et cuius folia sunt plana: et tenera et cuius flos est subuolaceus. Crispus vero non est bonus. Et melius tempus collectionis herbe eius et operationes succi ipsius est principium veris: et seminis eius ipsius finis. **Complexio et proprietates.** Dixerunt quedam quod est frigidus. et dixerunt quedam aliud. Sed secundum veritatem declinat modicum ad latius caliditatis quia ut virtus calida in eo licet sic minor frigiditate ipsius: tamen est in superficie dominans. et est sicus in sebo: a semen eius calidum est. Inest enim a substantiu calidum in ipso amaritudo et acuitas pauca: quare factus est subtiliatiu: et penetratiu et aperitiu opilationum: solutiu nature. Et a substantia frigida stiptici

ex medicinis benedictis

tas: aggregatio et confortatio. **S**ed stipticitas est plus amaritudine sua propter quod magnificata est opera sua parum egens ex terminis solutiuis similis factus et confortatiu⁹. **R**ectificatio. Non est in eo nocumentum manifestum sed indiget vigorari in operatione sua. Et ex rebus hoc facientibus sunt mirabol. ni. et sene. et aqua casei. et ex emendantibus operatione eius sunt esmes et passuli sine interioribus: et mel earum. Operatio autem iucci eius est sicut diximus de iucco absinthij. et si impleatur ex succo eius vasa vitreata cum superinfiltratione olei conseruatur tempore extenso ad vsus ubi oportet.

Posse: solutionem facit facilem et educit coleram et humores adustos. et virtus eius extenditur ad venas et mundificat sanguinem: et clarificat ipsum. Et est medicina solennis secundum omnem modum ad ministratiois eius egritudinibus et infectioibus colere: et humores adusti: sicut est lepra: pruritus: et scabies impetigo serpigo: et similia. et est similiter medicina bona opilationum omnium et egritudinum: quarum mater est opilatio. et confortat stomachum et epas: et viscera: et coadunat partes a quibus aduenit mollificatio. confert etiam febribus colericis: et febribus opilationum. **D**osis. **P**otio succi ipsius est ab .j. v. usque ad .ii. et decoctionis eius ab .j. v. usque ad .xv. et pulueris eius ab .j. iii. usque ad .v.

De eupatorio. **S**ecundum quartum
Aporozium est herba longitudinis cubiti amara et iudinis multe cuius folia sunt sicut cetera ree minoris viridia. sed sunt aspera et incisa et stipites eius est subtilis. et quando exsiccatur citrin. scilicet. et eleuantur super eum flores qui sunt sicut sub citrin longitudinis pauca: Et sunt quidam qui dixerunt quod eupatorium est herba pulicum. in qua est viscositas adherens. **E**lectio: Adelius tempus collectio nis eius est finis veris: et operationis succi eius similiter

Complexio et proprietates. Calidum est in primo gradu: et siccum in secundo: et est compositum ex substantiam calida subtili: quare est subtiliatium incisuum abster siuum mundificatiuum et preseruatium a putrefactione et resolutiuum conueniens sine attractione: et ex partibus terreis quare est in ipso de stipticitate aliquid: propter quod est confortatiuum et coadunatiuum. **R**ectificatio

Debilis est solutionis: sed confortatur virtus eius cum aqua casei. Et modus operationis iucci in est sicut diximus de absinthio. **P**osse. Solutione educit coleram et flegma facile. **E**t confortat stomachum epas: et viscera: et confert doloribus eorum. Et est medicina solennis opilationum omnium: et egritudinum ab ea scaram. **F**ebribus autem longi temporis mire subuenit. **D**osis. Decoctionis eius portio est ab .j. iii. usque ad .vi. et pulueris eius ab .j. ii. usque ad .iii. **L**oco eius ponitur in defectu ipsius absinthij. et assari ana medietas ponderis ipsius.

De epithymo. **S**ecundum quintum
Pithimum est ex herbis supererescens alius hbris. et est simile cuscute. **P**late ar. quod supererescit sicut alkil. et alhalce. et quidam species organi et alium est cretense. et aliud est syriacum. **E**lectio. Adelius est quod est submissum: cretense acutum odore. Quod nascitur in Syria. est post id: sed est mi-

nus ruffum. Et adhuc melius est quod est completum: ponderosum. Et melior pars eius sunt extremitates eius grosse: que sunt sicut flores. **S**ub citrinum autem et pallidum est minus bonum. **C**omplexio et proprietates

Est calide complexionis: et sicce in secundo. Et dicit Galienus. quod est calidum in tertio. et est compositum ex partibus igneis: a quibus inest ei acuitas. Et ex terreis subtilibus a quibus sibi inest stipticitas pauca et ipsum quidem est subtiliatium: resolutiui: aperitiui opilationum et confortatiuum viscerum. **R**ectificatio. **S**acit sitim: et generat esuacionem in corporibus calidis. Et est ex debilitate et irade soluentibus. Quia propter est prohibendum sub dominio caliditatis: et siccitatis positus. **C**onfortatur autem operatio eius in multiplicati one quantitatis ipsius: et associatiue rei cuius eo magnificans effectum eius: sicut sunt mirabolani nigri in di proprie. Aut elleboa nigri quantitas parua. Aqua vero mellis cum pauco sale: aut aqua decoctionis passularum cum sale similiter. Aut aqua lactis ex capris sumptis: vigorat ipsius operationem. **S**algemma vero: autial indus: aut napticus sunt ex rebus: que addita sibi addunt virtuti ipsius. Et itam autem et facilem facit operationem ipsius: si ei aliquid acutum virtute miscetur: sicut piper: et piper longum et zinziber: et similia. Et non pretermittas quoniam cadat in potibus eius oleum amigdalorum dulcium quo inuoluitur. Et in decoctione ipsius passule sine interioribus: quoniam addunt ei ad bonitatem leniendo: quod timetur ex nitrositate ipsius. **E**t ne ignores quod epithimum de decoctione modicum sustinet: quare oportet ut fiat illud secundum legem.

Posse. **P**errogatiua habet educere super omnibus solutionem educentibus melancholiam. Educit enim sine molestia: et facile. Et quidam dicunt quod educit de flegmate aliquid. Et dicit Paulus quod solutione educit humores adustos: et declinavit ab eo: quod comprehendit vniuersitas. Et ego non inueni quod fieret illud.

Prophetia autem eius super humore melancholico: et egritudinibus eius est magna: et proprie in egritudinibus capitis: sicut est melancholia: et epilepsia: et algumeguez: timor: et vertigo: et dolor capitis: quorum materia est melancholia. **C**olet etiam ad tremorem cordis: et sincopin: et egritudines melancholicas in eo. Et est magna medicina opilationis splenis: et egritudinum in eo

Et confert egritudinem hyppocundric: et opilationibus renum et frequens vsus portio nis eius est medicina solennis cancro: et lepre: et vlnibus nigris. et soluit quartanam. **D**osis. **P**otio eius in decoctione est an .j. v. usque ad .xx. Et pulueris eius ana. .j. ii. usque ad .vii. **I**s autem qui sumit ipsum: viciet acceptioem eius in citate.

De isopo: quod vocatur halse. **S**ecundum 16
Scunt quidam quod est siopus hortensis. Et dicunt alij quod est vna ex speciebus organum. Et est panta plurium stipitum subtilium: qui expanduntur: et eleuantur super radices: sicut est medietas cubiti. Et sunt eius folia minoris folijs organum. Et eleuantur: et colliguntur super extremitatem stipitum: sicut modus foliorum declinatium ad purpuritatem. et minoratur folia in extensiōe stipitis: et multiplicantur in capitibus. et extremitatibus

fungus
dag. r. s. j.

Am. v. l. d.

g. f. h. d.

h. b. a. p. u. l. m.

g. f. h. d.

grossis. Et eius flos est sicut flos calamenti ad rube-
dinem declinans. et planta eius et dicitur est mater
epithimi. **C**omplexio et ppetaf. Calide complexiois e
sicce in secundo. Et dicit Bialcorides: quod est in
principio tertij: et est quasi verus. Est enim resoluti-
ua: incisiva calefactiva opilationuz aperitua: carmi-
nativa ventositatis. et hoc est propter dominium par-
tium calidaruz in ipsa. **R**ectificatio. Est ea de acu-
itate aliquid: sed non superfluens. Et fortasse fran-
git pmitigide ipsi cu alijs et fragit in infusione ipsi
per horam in aceto permigto. Et emendatur etiam
cu passulis et aqmell cu pauco sale. Et adiuuas ipsa
ad soluendū vās ei sufficiētiaz: ē salgēma. et decoctio
eius signū mane circiter aut. vij et soluit sufficiēt.
et est medicina bona. et fit ex floribus eius: et oleo ve-
ter: oleum qd dicitur hāce et est iuuamentorum ml-
torum. **H**āce quoque decoctionem sustinet in qua
est mediocritas. Et in eius contritione: si nimum e-
laboretur acquiritur ei: vt fit res magis penetratiua
et repat virtus eius et penetret ad vias vrine. et mul-
tiplicatur eius prouocatio aqiositatis plus: et mino-
ratur solutio. **D**osse. **S**olutionem efficit faci-
lem et educit flegma. Et dixerunt quidam qd educit
melancoliam. **E**t videtur qd fiat illud debiliter:
et confortatur ad hoc tamen cum sale gemma et sale
indo: quando oportet. **V**erum de operatione
eius contra flegma manifestum est et proprie eo qd
est in partibus pectoris. et pulmonis: et viarum anhe-
litus. **E**t valet ad egritudines cerebri et neruorum
flegmaticas: et confortat ipsum et neruos: et proprie si-
rupus ipsius. Et omnis vsus administrationis eius
et oleum qd diximus de hāce calefactum confortat
neruos: et confert egritudinibus eorum frigidis. Et
vsus eius est consuans sanitatem: et virtutem visul
et aufert eius debilitatem. Et vaporatio decoctionis
eius remouet dolorem auris: et tinnitum ventosum.
Dectus autem: et pulmonem sū omnem admi-
nistratiōis eius mundificat et propria pectora senū
et eorum proprie quorum pectora sunt posita sub do-
minio flegmatis grossi: et viscosi. et est medicina bo-
na asmaticis: et tussi sedatiua doloris pulmonis: et cō-
fert vsus eius senibus et eis quos hyems ledit. et siru-
pus eius. et alij modi administrationis eius: et conse-
runt paucitati appetitus et malicie digestionis: et resol-
uit vsus eius ventositates grossas et carminat. expel-
lit et educit: et proprie cum baurach: et melle vermes.
et est ex eis que educunt menstrua: et vrinam prouo-
cat. Et sirupus et decoctio eius confert rigori febril-
um. **D**osis. **D**ecoctionis eius est ana. 3. v. vj-
que ad. x. et pulueris ipsius ana. 3. ii. vj. qd ad. iij.

De isopo montano. ca. 11

Sopus duorum est modorum. Est eni
ex ea quedam hortensis: cuius eleuatio
super terram est circiter medium cubitū
et non multiplicatur in stipitibus et ramis

sicut hāce: et folia ipsius sunt maiora: quam in hāce
et flos eius est purpureus et ex ea est species montana
cuius folia sunt minora plura et stipites non sunt
tante eleuationis. **E**lectio. Cuius odor et sapor
sunt acutiores melior est. et ex duabus speciebus me-
lior est magna. Et melius tempus collectionis eius
est quando incipit florere. **C**omplexio et proprie-
tas. Calidus et siccus est in scdo. et species eius ma-
gna ē calidior: ita vt dicatur conuenientius: qd fit i ter-
tio. et est in ea sū omnem dispositionem eius calidi-
tas et sūtilis dñans faciēs cā sūtilitūā absteruam
resolutiuam et extenuatiuam ventositatum. **R**ec-
tificatio: est ex debiliter soluentibus: qd si misceatur
ei cordumēt: et ireos additur ei ad solutionem et si-
militer manna addita decoctione ipsius confortat ei
solutionem. et fit solutionum sufficiēt et similiter ad-
dit ei ad solutionem mel: et passule sine interioribus.
et squilla magnificat eius opationem. **D**e decoctio-
ne autem et contritione sustinet mediocriter: sicut hā-
ce. **D**osse. Solutiōe educit flegma tamen min-
quam hāce. et est similiter medicina bona pectoris: et
pulmonis: et mēborum anhelitus mundificans ea
a flegmate grosso et humoribus putridis subtiliana
sputum grossum saniosum faciēs ipsuz facile expul-
sioni et confert asmatis: et tussi ab humoribus grossis:
et putridis: iuuamentum sufficiēt. Et colorem effi-
cit bonum et illud propter iuuamentum quod efficit
in spiritualibus: et illud propter iuuamentū qd efficit
in re digestionis. et quia per ipsam acquiruntur facili-
tas: et bonitas et subtilitas in spiritu: et eius iuuamen-
tuz i egritudinibus cerebri: et flegmaticis amagnum
est proprie in epilepsia. **I**nquit **H**uman. **S**u-
uamentum isopi: et proprie sirupi decoctionis eius: et
aliorum modorum administrationi ipsius: et proprie
cum oximelle squillitico: magnum est in epilepsia: et
proprie cuius materia est flegmatica. Et nos exper-
ti sumus illud in omni etate. Et organum iunctaz
decoctioni ipsius fortificat ad illud. **E**t decoctio
eius cum vino resoluit apostemata dura: et proprie
splenis et viscerum. **E**t similiter emplastrum ex ea
cum ficibus ireos et baurach. **E**t decoctio ipsius
educit vermes cum decoquitur cum ficibus. **E**t
vaporatur auris confert tinnitui: et sibilio. **E**t de-
coctio ipsius cum aceto et oximelle: sedat dolorem de-
tis. **D**osis. **D**ecoctionis eius potio est ana. 3
vi. vj. qd ad. x. et pulueris eius ana. 3. iij. vj. qd ad. vij.

De prunis. ca. 18.

Pruna dantur ad alterandum et ad sol-
uendum. **E**lectio. **Q**uecunque ex
eis alba: a ut citrina aut rubea sunt minus
competunt operationi medicine: quam
nigra. **E**t sunt quedam ex eis que sunt mura: que
conferunt ad alterandum magis. **E**t sunt ex eis
quedam bulcia que sunt ad soluendum magis ven-
trem: et ytraque alterant et solutionez faciunt: plus ta

*mura idest
acida*

men & minus. hamaſcena vero: & armena in caſibus illis ſunt fortiora: quamuis alij dicant aliud. ¶ Et humida ſecundum quosdam plus aliud faciunt: quam ſicca. ¶ Sicca minus corrumpuntur i ſtomacho quam humida. ſunt enim humida praua ad putrefactiones conuertibilia. ¶ Complegio & proprietates. ¶ Bulcia ſunt inter frigiditatem & caliditatem. declinant tamen ad latus frigiditatis. ¶ Et ſunt humida in ſecundo. ¶ Aduza vero ſunt frigida in in principio ſecundi. ¶ Et omnia quidem ſunt lauatiua refrigeratiua: & lenitiua. ¶ **RECTIFICATIO.** Rectius cum quo miſcentur: & addit in operationes eorum ſunt tamarindi: & proprie ſecundum modos infuſionis notos & caſſia ſiſtula: & teneriabin: & viole condites: & ſimilia. ¶ Et fit ex aqua eorum ſirupus in uamenti noti. ¶ Et ex carnis eorum fit electuarium bonum. ¶ Armeni quoque arborem prunorum diſtante circiter longitudinem palme in duabus vel tribus partibus ſubtiliter perforant: & intromittunt fruſtra ſcamonee: & ſigillant luto. & ſunt fructus arboris illius ſolutiui ſufficienter: & faciunt ſophiſticationes alias in arboribus alijs. ¶ Doſe. ¶ Solutio ne educunt coleram: & dantur in egritudibus colericis: & alterant malitiam earum: & ſoluunt materiam: aqua ſunt nocent ſtomacho tamen: & ſunt pauci nutrimenti. ¶ Doſis. ¶ Alqueorum potio eſt circiter lib. i. cum ſuccaro.

De Pſilio. Ca. 19

Pſilium eſt de alterantibus complexio- nem: & ſolutionem facientibus. ¶ Et eius ſolutio proprie fit lambificando. ¶ Eius autem aliud album: aliud ſubnigrum: aliud ad purpureitatem declinat. ¶ Electio. Adde- lius eſt quod eſt completum: & groſſum: & eſt grauius & ſubmergitur in aqua. ¶ Complegio & proprietates. ¶ Compoſitum eſt ex duabus ſubſtantijs: que ſepari poſſunt: inter quas cortex eſt ſepans. ¶ Eſt enim in eo ſubſtantia interior medullaris: & eſt in eo ſubſtantia expanſa ſuper corticem ipſius. ¶ Subſtantia autem eius interior medullaris calida eſt & ſicca i quarto gradu: & eſt acuta vehementer: inciuſa: rubificatiua: ulceratiua: & eſt de genere ueneni. ¶ Subſtantia autem exterior expanſa ſuper corticem eſt ex multis inſtigidantibus. ¶ Et dixit Ruſſus. ¶ Eſt frigida & humida in tertio: & exceſſit. ¶ Et dixit Diaſcorides quod eſt in ſecundo: & eſt uerius. ¶ Inquit enim. ¶ Hippocrates in epidemia ¶ Non eleuatur res frigida iuncta cum humiditate ultra ſecundum gradum. ¶ Et dixit Galienus. ¶ Humida res non transgreditur meta vsque ad quam poteſt regimen hominis extendi. ¶ Propter quod non inuenimus humidum eſſe cauſam doloris in quantum humidum: ſed in quantum poteſt eſſe materia: que quantitate ſua mouetur ad continuitatis ſolutio-

nem. ¶ Rectificatio. ¶ Quod ex eo conquaſſatum eſt cum aqua fontium frigida: & fit mucilaginoſum & bibitur: ſicut eſt: & proprie cum oleo violaceo: aut ſi rupe violato: ſoluit ventrem. ¶ Quod autem ex eo eſt frixum & coquaſſatum cum oleo roſaceo eſt medicina fluxus ventris: & dyſenterie. ¶ Contritum autem potui nullo modo propinandum eſt. ¶ Deccul- tat enim contritio eius ſubſtantiam medullarem vel ceratinam. & excoziatiuam. ¶ Doſe. ¶ Conquaſſatum cum aqua frigida: ſicut diximus ſolutiue educit coleram. ¶ Et confert febribus inflammationis multe & ſiti uehementi calide: & ſedat in inflammationes ſpualium lenit pectus. ¶ Et conquaſſatum cum aceto confert apoſtematibus calidis: & eriſipile: & ſor- mice & ſedat inflammationes omnes: & de locos in- flammationum. & proprie ſuper cataplaſmatum. Et ſimiliter ſodam calidam uehementem. ¶ Frigu- vero & conquaſſatum ſicut diximus: confert fluxui colerico: & dyſenterico. & fluxui medicinali: & proprie poſt potum ſcamonee: & medicinarum acutarum. ¶ Doſis. ¶ Ipſius potio eſt. 3. i. vsque ad. iij. ¶ Li- meat autem ipſius habens debilitatem viſcerum.

De capillis ueneris. Ca. 22

Capillis ueneris dicitur apud quosdam capillus fontium. & dicitur capillus hominis nemoralis. ¶ Et ab alijs dicitur coriandrum putei. & eſt herba cuius folia ſunt ſimilia folijs coriandri uiridia & tenia. ¶ Lu- ius ſi pes eſt in longitudine circiter medium cubitu & ſunt ſicut pili porcini. ¶ Et ſunt in colore intra ru- bedinem & nigredinem: ſed magis declinant ad ni- gredinem: & proprie iuxta radicem eorum. Et qua- to magis procedunt ad nigredinem declinant. Et ſunt ſine floribus. ¶ Et eorum ortus eſt in puteis & fontibus: & locis aquarum. ¶ Electio. ¶ Adhe- res ſunt: qui uiridia habent folia: qui ueteriores ſunt ſecundum omnes partes plante ipſorum. ¶ Subti- les uero & graciles & declinantes ad citrinitatem non habent ſpiritum. ¶ Complegio & proprietates. ¶ Di- git ¶ Galienus. ¶ Iuxta temperamentum eſt cor- rumpi complexio. ¶ Sunt autem compoſiti ex parti- bus aqueis: & terreis: & ſubtilibus medioeriter: a qui- bus in eſt ſtipcitas: & ex partibus ſubtilibus calidis valde: propter quod uirtus eorum cito reſoluitur. ¶ Debilis enim uirtus in debili ſubiecto cito tollitur. ¶ Sed adhuc etiam calide partes ſunt poſite in lu- perficie: quare uehementius ſit illud: & hoc eſt id quod uidetur oſtendere complexiones ipſorum declinare ad latus caliditatis quamuis dicat ¶ Gal. ipſos eſſe equales & in eſt ex partibus calidis in ipſis. ut ſint re- ſolutiui ſubtiliatur aperitiui opilationum: & ſoluti- ui ventris & proprie qui ex eis ſunt recentes. ¶ Sic- ci uero ſunt conſtrictiui prohibitiui fluxum. ¶ Re- ctificatio. ¶ Non eſt in eis malitia debilitate tamen

purgant: sed confortant operationem: eorum viole scilicet: et cassia fistula et tereniabin: et infusio eorum in aqua casei vigorat eos in soluendo. De decoctione autem medicum sustinet. **Dosse.** Solutio ne educunt coleram et phlegma et humores grossos et imbibitos et mundificant pectus et pulmonem et educunt materias contentas in eis et mundificant sanguinem et clarificant eum et clarificant colorem et faciunt acquirere bonitatem anhelitus: et mundificant stomachum ventrem et epar: et conferunt dolorem eorum et sunt medicina bona oppilationum epatis et splenis et icteride et proprie egritudine omnium oppilationum et proprie infusio eorum in aqua apij et encime: aut in aqua cicetum nigrosum aut in aqua seminum quattuor: aut in aqua lactis proprie: et volent cum oleo camomilino scrofulas: et valet syrupus eorum pleuresi: et peripleumonie et sunt prouocatiui vrine: et vsus decoctionis eorum frangit lapidem: et purgat matrices fetarum: et hoc est de posse eorum et de eo quod pertinet ad eos de partibus calidis. **Sz** ex parte stipticitatis prohibent cursum materierum et abscindunt sanguinem et confortant stomachum et ventrem ne recipiant superfluitates: et prohibent casum capillorum et confortant radices eorum. **Immo** faciunt eos crescere et multiplicare eos in locis ubi oportet et proprie cum oleo myrtino: aut oleo laudani et vino stiptico: et puluis eorum adustorum etiam facit similiter et abluuntur etiam ex decoctione ipsorum cum vino caput et abscindit furfures: et simile fit ex cinere ipsorum: et cinis ipsorum sanat fistulas lachrymales. **Dosis.** Potio decoctionis ipsorum quado queritur per ipsos solutio per ventrem est circiter libra vna. **De asarum. Ca. 21**

Sarum est radix herbe montane: cuius folia sunt angularia sicut folia edere: et flores eius sunt sicut flores insquam et est tota planta eius aromatica et mordicans gustum. **Ad** delior pars plante est radix et melior radix est que est grossa spissa: et cuius odor est subtilis et sapor acutus cum stipticitate modica. **Complexio et proprietates.** Calide complexionis est et sicce in tertio. Et dicit **Dias.** est in secundo calidum: sic cum interio et est quasi verius: et est subtilitatum aperitiuum oppilationum resolutiuum prouocatiuum et in ipso est stipticitas modica. **Rectificatio.** **Ad** delius cum quo miscetur ad solutionem faciendam est aqua casei cuius spica: et aqua mellis. Et quidam infundunt ex eo aliquid in musto et conseruant in vase per tres menses: et est illud vinum medicina ad hydropisum et splenem. Sustinet autem asarum de decoctione: et contritione rem mediocrem: et laboratio in contritione ipsius facit magis prouocatiuum et solutiuum. **Dosse.** Est ex rebus facientibus vomitum et educentibus per ventrem et cum hoc etiam est prouocatiuum vrine et educit coleram et flegma. **Sed** de eius operatione in flegmate est manifestissimum: et educit ex anchis et iuncturis materias: et confert

doloribus earum et proprie infusio eius et alij modi administrationis ipsius: et est ex bonis rebus in quibus est spes inuascionum ad oppilationes epatis et splenis et duritiem eorum et morbos oppilationum sicut est hydropsis et ictericia et durities splenis et proprie vinum infusionis eius quod dixi: et conuertit in uamentum magnum febribus oppilationum et febribus antiquis: et inungitur dorsum spina ex oleo ipsius cum laudano: et facit sudare. **Confert** horripilationi febrium et prouocat urinam et in spermate augmentum efficit. **Dosis.** Eius infusi potio est ab aure. ij. vsque ad. iij. et pulueris eius ab. ʒ. i. vsque ad aureos. ij.

De iure gallorum. Ca. 22

Allozum et gallinarum inueniuntur mediocriter pinguium nutrimentum ceterarum animi nutrimento preponitur.

Sunt enim propinque conuersionis in sanguinem et paucarum superfluitatum. **Sed** caro gallinarum est melior carne gallorum nisi castrorum. Et nigriores ex eis sunt meliores et leniores et ex gallinis melior est que nondum peperit: et ex gallis qui nondum calcavit. **Secrepatati** autem acceduntur carnes: male sunt. Acquirunt enim nitrositatem et salsuginem et proprie gallorum: et non competunt in re ciborum: sed potius in re medicine et proprie ius gallorum et est illud quod hic consideramus. **Electio.** **Ad** delior gallus ad hunc vsu est sicut dixit Galienus qui est Ruffus antiquus: immo quanto antiquior tanto melior. Et qui est velox ad motum ardens ad coitum et fortis ad dimicandum in quo sit mediocritas inter macredinem et pinguedinem.

Complexio et proprietates. Jus galli antiqui est calidum propter nitrositatem et salsuginem: et est lauitiuum absterisium: aperitiuum: ventositatum: extenuatum: et prouocatiuum et solutiuum nature. **Rectificatio.** **Operatio** iuris gallorum secundum Galienus docuit: est in hunc modum. Oportet ut cibetur gallus fursure. Alkanzi dixit et melle et pauco sale. **Dosse** illud fatigatur fatigatione ducente ad lassitudinem: et dixit etiam Alkanzi quod melius est ut fatigetur dimicando. **Deinde** abscindatur caput eius et euisceretur et saliat in sale: aut salgemma: et decoquatur in aqua sufficienti cum facilitate vsque ad consumptionem duarum partium aque. Et sunt quidam qui ponunt in decoctione eius alia: secundum diuersas intentiones. **Dosse.** **Ad** disectur decoctione turbat carthamus et solutione educit flegma.

Cum polipodio vero melancoliam educit et similiter cum epithymo et cum dauco semine aneti excludit et cariat ventositates: et coctum cum salgemma et dauco et aneto: et polipodio confert dolorem stomachi et colice: et ilice et dolorem renali: et confert doloribus iuncturarum. **Et** valet similiter ad eadem etiam coctum cum carthamo aneto. et salgemma et confert alinam. **Aut** cum hase et isopo et valet similiter.

Potio. Potio ipsius est circiter libr. ij.

De volubili. *ca. 24*

Volubilis plures sunt species. Est enim quedam que dicitur funis arborum cuius flos est albus: et est sicut tuba et habet lac: et vocatur volubilis magna. Et est alia cuius rami repant super terram: et super ramos plantarum: cuius folia et flores sunt minores et dicitur volubilis minor. Et est alia habens folia subalbida lanuginosa et habet lac: et est species tertia est habens folia aspera sicut folia citruli cuius flos est sicut ampulle adherentes et vocatur lupulus: et est quarta species eius cuius radix est sicut fescirefin et magis grossa: immo est grossitudo eius in modum cucurbitae maioris. Et eius stipes eleuatur super radicem suam circiter cubitos duos: et folia eius sunt stricta parua in modum sagitte alate: que ex leui causa fluunt: et habet lac et vocatur dominus lacticianorum ex ea fit scamonea. **Electio.** Melior duarum specierum est magna et habens folia in modum sagitte alate: et melior est que nascitur in locis temperatis remotis ab excessu. **Complexio et proprietates.** Inquit **Bias.** Magna est equalis: declinat tamen ad caliditatem quandam: et est sicca in secundo est resolutiua maturatiua: aperitiua: absteriua: solutiua. Lanuginosa vero est calida in excessu: ulceratiua incisina Sagittalis vero calida est et sicca in secundo. Et dicit **Galienus.** Est in principio tertij et est resolutiua. Lac vero eius est in fine ipsius: et est acris et eius acrimonia non est in vehementia lacticianij maioris: et est in qualibet parte plante eius acuitas: et serrositas: sed plus in lacte ipsius: et est in ea absterio: et resolutio. Et nos loquemur de scamonea in capitulo suo. Lupus vero est equalis ad frigiditatem declinans. Et dicitur quod est in principio primum et est verius. Est autem sedatiuus dolorum calidorum extinctiuis inflammationum et lenitiuus. **Rectificatio.** Magna aperit orificia venarum propter quod miscendum est cum ea aliquid ex dragaganto et mastice. Et rectius quod vigorat operationem eius est aqua casei cum spica et mastice ex sagittali autem non propinatur ad soluendum: nisi coagulum eius et est scamonea. Lanuginosa vero prorsus vitanda est. **Solutio** enim educit sanguinem et est sicut venarum. **Dosse.** Lanuginosa sanguinem educit excoxiando. Aspera vero et est lupulus: educit de colera citrina rem aliquam et mundificat sanguinem ab ea et clarificat ipsum et sedat ipsius inflammationem et affert ei inuamentum magnum infusio eius in aqua casei: et syrupus eius remouet ictericiam. Et o quod parum vtuntur medici nostri temporis administratione eius cum sit medicina bona. Et ipsa quidem et succus eius cum sauech ordei sedat dolorem capitis calidam et confert calefactioni stomachi et epatis et syrupus eius confert febribus colericis et sanguine

is valde. Magna vero solutione educit coleram adustam cum facilitate et aperit oppilationes epatis et mesariacarum et confert ictericie cum succo apij et endiuie: aut cum aqua casei. Confert apostemati epatis calido extrinseco et proprie cum sauech et oleo rosaceo et aceto et sedat sodam antiquam et proprie cum oleo rosaceo: aut camomillino: et succus eius est ex eis que sanant vlcera in aure: et est ex medicinis pectoris et pulmonis mundificans ea a superfluitatibus et confert asmam valde: et confert febribus longi temporis et proprie febribus oppilationum et eis quarum materia est colera citrina: ex radice vero sagittalis fit emplastrum et oleo rosaceo aut camomillino et sedat sodam frigidam antiquam et curat emigraneam.

Potio. Potio decoctionis magne est circiter. ʒ. iij. et infusions eius in aqua casei: potio est circiter libr. i.

Capitula medicinarum laboriose soluentium in quibus est venenosis.

De scamonea. *ca. 24*

Scamonea est solutiua magni. Et dicit **Democri.** quod est solutiua atonomasice et quod est genus solutiuum. et gñi^o sup oia solutiua. Sit at scamonea ex succo cuius

da speciei volubilis: cuius folia sunt ad modum sagitte alate. Nascitur autem in Antiochia et Armenia et coraseni: et in partibus Arabie et Turchie: et plurimum nascitur in terra nostra et est mala. Et credo quod dispositio loci et modus culture et ars in faciendo auxiliatur: vt bona fiat bona et mala fiat mala.

Modi autem operationis eius sunt quatuor. **Primus** est cum manifestatur radix ipsius et terra preterquam euellatur: et sunt incisiones in eo quod apparet ex ea semper terram et inuenitur quod egreditur de eo post diem: et diem res sicut gummi et dimittitur exiccare et conseruatur. **Secundus** est. Ut ex tirpentur post illud totaliter radices et incidantur: et colligatur lac earum fluens et decoquitur cum facilitate vel exiccat soli: et sunt inde forme et sigillantur huiusmodi scamonee calor est subabidus: aut varius. **Tertius** est. Teruntur adhuc radices post illud et extrahitur succus et fit sicut diximus de decoctione et alijs et sigillantur alio sigillo. **Munc** autem fides sigillorum perijt. Et hec scamonea est grossa nigra et ponderosa. **Quartus** est. Teruntur folia eius et stipites et extrahitur ab eis succus et fit similiter: et hec est scamonea nigra attinens viriditati et est grauis odoris. **Electio.** Melior est antiochena et armena et post hanc. Que vero fit in partibus nostris et coraseni est mala prorsus. Et melior adhuc est que est prime forme et que est secunde est post istas et alie sunt male et deterior est viridis. Adhuc autem qui laudauerunt scamoneam in quibus proprietatibus laudauerunt eam. **Prima** est: et fit in colore clara sicut gummi et p

prie species eius prim: aut subalbida: aut varia. **S**ecunda: ut si tangatur confractum eius aqua vel salua & fiat sicut lac. **T**ertia: ut sit tenera multe facultatis ad frangendum & pulverizandum. **Q**uarta: ut sit ponderosa. Quinta: ut sit boni odoris proprii non grauis. Remota vero ab his proprietatibus non est bona. **C**onservatur quoque per annos. xx. sed quanto antiquior: tanto debitor. **C**omplexio & proprietates. Calide complexionis est in tertio gradu & sicce ad ipsum: & est in ea de acuitate: minus quoniam in planta sua. Et credo quod arsi in faciendo ipsam frangit in ea de acuitate aliquid & in ipsa quidem amaritudo. Et ipsa quidem est abstersiva: resolvens: incisiva cum attractione multa cuius attractio extenditur usque ad remota multum. **R**ectificatio. Quinque sunt ei familiaria que in corporibus impingunt magnitudinem nocuorum. Est enim in ea venenitas mordicativa in stomacho faciens submersionem nauseam: & turbationem laboriosam secundum est quoniam insunt in ea caliditas: & acuitas habiles in sanari: & propter quod est facile faciens cadere in febrem & sicut & proprie quando inuenit patientem preparatum. **T**ertium est: quoniam fit per ipsam attractio vehemens & vehemens dilatatio officiorum venarum: quare facit cadere in immoderatos fluxus. **Q**uartum est: quoniam in ea est ferocitas operans ad excoriationem viscerum: quare generat dolores acutos pungitivos: & facit cadere in disinteriam & tenesmon. **Q**uintum est proprietates & operatio sua a quibus fit impressio nocuorum in membra: que sunt minere virtutum que sunt sicut cor & par & stomachus & similia eis. **A**ugiliandus vero eis cum rebus cum quibus proprietate & virtute nocuorum tolluntur sicut verbi gratia. **O**buimus ei quod diximus primo adiuuando: ut resoluatur vapor eius turbidus & mordicativus faciens subuersionem & labores. **E**t ad hoc auxiliatur nobis decoctio eius in pomo. **D**igerit enim & maturat & resolvit: & excludit vapores eius & aufert ferocitatem eius: & miscere in decoctione ipsius que ventositas resoluunt & carminant & adiuuant ad illud sicut daucus proprie: & galanga & semen feniculi & apij: & sili. **E**t dico quod decoctio eius generalior: propter quod auferens plura ex nocuorum que diximus. **E**t obuimus ei quod diximus in secundo: miscendo ei in decoctione aliquid virtutis refrigerantium & operandorum & frangatur acumen & inflammatio eius. **E**t ad hoc auxiliatur nobis coctio eius cum eis que extinguunt & leniunt: sicut est mucillago psilij & aqua & carnes prunorum: & succus rosarum & aqua violarum & viole recentel & muolere ipsam ante decoctionem eius in oleo rosato: aut violato aufert hoc nocuorum ab ea: & succus citroniorum mazorum & sumac & spodium faciunt similiter. **E**t obuimus ei quod diximus tertio miscendo ei in decoctione: que adiuuant virtutes membrorum: & auxiliantur in aggregatione & corroboratione partium laxarum. **A**d hoc autem auxiliantur nobis maxime res spirituales habentes & omnia que auferunt superficiem acuminis ipsius: sicut est mastix: & citronium & succus eius. **S**unt enim rectificatum bonum. **A**d irabolani quoque citius sunt mirabiles in hac intentione

& aloes similiter. **E**t obuimus ei quod diximus quarto miscendo cum ea: que aggregant duas intentiones. **P**rima est acquirere ei facilem egressum: & hoc cum rebus cito expellentibus audaciam eius: & facientibus eam descendere. **A**d hoc autem auxiliatur ei administratio eius cum rebus lubricantibus: sicut est mucillago psilij: & carnes prunorum. **E**t sciisti quod compressura: sicut citronia & mastix sumpta post medicinam: & proprie postquam incepit educere festinam faciunt eius egressum. **E**t sciisti: quod aqua calida post medicinam transmittit audaciam eius & debilitat virtutem ipsius. **E**t dixit Ruffus. **E**t qui sumpsit scamoneam de melioribus rebus est ad expellendum audaciam eius: ut post quattuor vel quinque horas postquam sumpsit eam psilium conuulsatum cum aqua tepida & oleo rosato sumat. **E**t post duas horas infusionem mirabolanzum ei tribue. **S**ic enim non timentur nocuorum eius. **S**ecunda est reprimere ei virtutem ferocitatis & acuitatis. **E**t hoc faciemus cum auxilio rerum humidarum & vinctiosarum: sicut est dragagantum & bdellium: oleum rosatum & amigdalinum & similia. **E**t obuimus ei quod diximus in quinto quod est thesaurus totius operationis: & illud est acquirere ei bonitatem cum medicinis membra & virtutes quarum sunt domicilia confortantibus. **E**t ad hoc auxiliantur nobis medicinis cordiales calide & frigide & medicinis stomatice & epatice. **E**t auxiliantur etiam ars & preparationum modi: sicut iam diximus. **M**odus recificationis eius secundum quod narravit Ruffus. **D**ecoquatur scamonea in citonio post inuolutionem eius: & reuolutionem eius sere per diem unum cum oleo violato: aut rosato: aut amigdolino. **E**t post illud teratur facilius: & voluatur & renouatur in scutella vitrea: usque dum siccetur cum infusione mirabolanzum citrinorum: facta in succo citonii. **S**ic trociscos ex ea quare. **M**odus autem alius secundum eundem satis bonus. **D**ecoquatur scamonea secundum proximam doctrinam & adiuuge ei mirabolanos citrinos supra tertiam partem eius. **D**emum accipe seminum apij: feniculi daucizana. **M**odus quoque cum succo citoniorum: cum facilitate & cola: & utere inuolutione: & excoriatione: sicut de huiusmodi proxime diximus. **I**nquit Ruffus. **S**it tua intentio addere: minuire & irritare secundum quod exigit dispositio res patitur. **I**nquit Galienus. **M**iscui scamoneam cum sexcuplo ipsius manne: & triplo eius succi rosati: post bonitatem coctionis eius in pomo. **E**t inveni ex modis preparatis ipsius hanc modum satis laudabiliter emendantem plura ex nocuorum: que timentur per ipsam. **E**t aliquando miscui cum eis sexcuplum ipsius glutis psilij: & feci bonum. **E**t aliquando miscui medicinas cordiales. **E**t aliquando miscui alia sicut res exigebat. **I**nquit Damascus. **A**ccepe duplum eius soliorum violarum medium ponderis ipsius liquiritie: & muolue oleo rosato & fac trociscos dragnam etiam & sit dosis. **I**nquit Damascus. **D**issoluitur in oleo amigdolino cum pauco mastice: & per diem: & diem agitur in sole cum administratio: ne olei paulatim sicut oportet: & post hoc etiam agitur per diem & diem cum aqua rosata in qua fuerit reolu-

tum bdellium: deinde excietur. **¶** Deinde coquatur in citonio. Post hoc cum tertia eius parte mirabolano rum citrinorum fiant troisci et sit dosis. ʒ. ʒ. Inquit Paulus. Zinziber et piper longum et anisum admixta decoctione ipsius: et proprie in pomo acetoso: aut pontico remouent nocumeta ipsius. **¶** Modus rectificationis eius ex intentione nostra. **¶** Deoquantur frustra eius intra folia sepeliendo ea in cinere calido: et post diem abiectio nis amigdalorum dissoluatur in aqua citoniorum acetosorum in qua bulierint spica anisus: et aliqua ex specie bus et seminibus redolentibus et excicentur. **¶** Deinde cum pauco mastice et bdellio: decoquatur in citonio aut pomo inuoluto in massa. Deinde fiant troisci tertie. ʒ. ʒ. et sit dosis. Operatur enim sine nocumento. **¶** Modus autem preparationis predictae. **¶** Misceatur tantum quantum ipsa est de sumach: et quartam ponderis eius spodij: et fiant inde troisci sicut priores sunt enim vltimi. Et si dissoluatur scamonea cum octuplo eius melle et pauca spica: post inuolutionem eius in oleo rosato: aut amigdolino et decoquatur cum facilitate emendatur a sua malitia. Et sciuisi quod aloes frangit malitiam eius et mirabolani magnificat eam. Et decoctio eius in succo portulacae: aut aqua seminis ipsius aufert plura ex nocumentis eius et medicine cordiales: et stomachice calide aut frigide: sicut quae res exigit: frangunt malitiam eius. Et oportet ut fiat eius decoctio cum facilitate. **¶** Impetuositatis enim in decoctione addit ad malitiam. Et ipsa quidem sicut sciuisi de trituratione modicum sustinet. **¶** Quapropter oportet quod in eius contritione non nimium insistatur. **¶** Ex rebus autem facientibus facilem et velocem ipsius egressum a corpore: sunt citonia quando in confectionibus et electuariis simul miscentur et si maliter mirabolani. **¶** Ipsi enim sunt ex cito eam deponentibus. Et similiter si super eam post spatium bibantur. Et sciuisi: quod aqua calida expellit audaciam eius et alia similiter: sicut diximus in canone. **¶** Dosis. Solutione educit coleram cum fortitudine et attrahit eam a sanguine et venis vehementer: et eius operatio est sicut operatio furiosus: est ipsa inimica cordi et stomacho et epati et intestinis: et est ex facientibus nauseam: et conturbantibus viscera et ex subuertentibus ea: et facit sitim et deicit appetitum cibi. Et cum ex ea et mirra: et costo: et croco et succo agreste et pauco opio fiunt troisci cum vino pontico et prore auf. i. et sit linimentum ex uno eorum super frontem et tempora comprimendo et proprie cum vitello oui et aceto fortis: sanat sodam frigidam antiquam et emigraneam difficilem. Et si limitur super dentem et remouetur dolor eius et corosio. **¶** Et si super serofulas et proprie cum succo opij: aut danti dolet eas et fit linimentum cum vino eorum cum succo sisimbrij et aceto: sed loco opij ponatur castoreum et limitur in posteriori parte capitis et est magni iuuamenti ad subet et litargiam. Et quando scamonea supponitur cum lana educit menstrua et facit abortum: et ipsa quidem facta curat scorpionum morsus et proprie desuper limitur cum succo mente aut cum vino. **¶** Aliter autem eius acceptio: que calide et sicce complexionis est et nature. Aut paratus cadere in febres. **¶** Is autem qui sumit ipsam. timeat frigus

et estum et abhorreat fructus et proprie frigidos et aquam veri frigoris somnum prolixum super eam et exercitium et superbiam animi. **¶** Conseruatur autem scamonea per annos. ʒ. ʒ. **¶** Dosis. **¶** Eius est a. ʒ. ʒ. granis. si que ad duodecim.

¶ De Turbit. **¶** Ca. ʒ. ʒ.

¶ Arbit est radix herbe: cuius folia sunt sicut folia ferule: minora tamen et ex habentibus lac et est ex eo syluestre et domesticum: et ex eo etiam est magnum et paruum: et ad huc ex eo. **¶** Aliud album: aliud citrinum: aliud nigrum. **¶** Electio. **¶** Quod in locis nascitur siccioribus fit gummosus propter spissitudinem lactis eius. **¶** Contrarium est contra: et declinat a proprietatibus bonis: que sunt septem secundum quod sapientes scripserunt scilicet proprie. **¶** Et sit album et vacuum arundinosum et gummosum: et sit cortex eius cineritius et planus: et sit recens et facile frangibile. **¶** Citrinum vero malum est et nigrum peris. **¶** Grossum est non bonum: et subtile tenue similiter. **¶** Est enim debile et antiquum est malum. **¶** Et quod est crispum coruicis et habens interius dum frangitur: sicut nervos est syluestre et malum. **¶** Et quod non est gummosum est debile et ventris conturbatum. **¶** Et tua quidem inter est ut cognoscas adulteratum ex eo. **¶** Quod quidem fit cum superlimitatione in extremitatibus eius ex gummi dissoluto. **¶** Et cognoscitur ex eo quod in contractis suis est sine eo: et nimis quidem recens est conturbatum sub uersum viscerum. **¶** Antiquum vero est debile medio cruatam tamen habens est illud quod elligitur. **¶** Et opletio et proprietates. **¶** Calidum est in terio: et est solutium: cum attractione mediocri generans ventositatem: caulans subuersionem et nauseam: et acquiritur ex usu eius exsiccatio in corpore. **¶** Euacuat enim humiditates subtiles. **¶** Rectificatio. **¶** **¶** Tri sunt corrigibilia in ipso. **¶** Est enim debilis operationis et tarde: et nocet stomacho faciens subuersionem et nauseam: et acquirit visum eius corpori extenuationem. **¶** Rectificatores autem in primis abradi inserunt corticem eius donec album eius appareat. **¶** Et corrigunt quod de eo dictum est primo admiscendo: et aliquid virtute acutum vigorans ipsum in operando. **¶** Et ex magis ipsum confortantibus est zinziber. **¶** Ipsi enim sigillat ei proprietatem mirabilem et est ut educat humorem grossum et viscosum: etiam a remotis cum facilitate: ita quod a iuncturis et anchis in locis profundis et distillantibus. **¶** Per se vero non facit illud unmo educit de stegmate quod est subtile: et dereliquit quod grossius et operatur hoc tarde. **¶** Et corrigunt quod secundo dictum est admiscendo ei de medicinis stomachicis: et redolentibus et sedantibus agitationem in eo per ipsum sicut est mastix et gallia et aromatica et proprie zinziber piper longum et similia: et emendant quod vltimo de eo dictum est sicut dixit alkangi. **¶** Et misceatur ei oleum amigdalinum: aut coniungatur cum amigdalis aut cum zucaro. **¶** Et dixit. **¶** Ruffus. **¶** Administratio eius cum fistulis remouet hoc nocumentum ab eo. **¶** Et dixit. **¶** Iudeus et. **¶** Ipsi cum confecto de corticibus: autem rob ipsius cum medio ponderis eius

ex zinzibere et duplo ponderis ipsi⁹ ex amigdalalis est solutum bonum. Inquit **Idamech**. Sunt trocisci ex eorum duplo ponderis eius ex folijs violatum et medio ponderis ipsi⁹ ex zinzibere et fit solutiuus sine molestia. Inquit **Joannitus**. Accipe dactylorum infusorum in aceto die ac nocte partes centum. **Pendicularis** partes quinquaginta. **Amigdalorum purgatarum** partes **xx**. **Turbit** partes **xxxv**. **Scamonee** partes **xij**. **Zinziberis piperis longi foliorum rute siccorum ana** partes **iiij**. **Hiat eorum** permixtio bona: et confice cum melle dissumato. Est enim medicina mirabilis. Inquit **filius Sezar**. **Meduamen de turbit** quod ellgi in egritudinibus: in quibus vsus eius est necessarius. Accipe turbit partes **x**. zinziberis partes **v**. zuccari partes **xx**. Et quandoque addidi in **sticis** **z. iij**. et quandoque alia fin intentiones alias. Et dixit iterum. Insondatur turbit in succo cucumeris asinini die ac nocte: postquam rarus fuerit cortex eius et exicetur. Est enim vltimus ad egritudines iuncturarum turbit autem de trituratione substinet omne quod mediocre est. **Documenta** autem eius expellit aqua mellis calida et aqua zuccari rubei: similiter calida cum oleo amigdalino. **Dosse**. Turbit co fortatus solutione educit humores flegmaticos grossos et viscosos: et a remotis: et iuncturis proprie. Et ipsum quidem mundificat stomachum: et expellit ab eo superfluitates adherentes in villis eius: et mundificat pecus a flegmate grosso et putrido: et educit a iuncturis et locis nervosis et anchis humorem grossum et viscosum: et est medicina ad dolores iuncturarum: et vsus eius preseruat a lepra ab infectioibus flegmaticis sicut est morphea et baras: est enim medicina bona febrium flegmaticarum. **Is** autem qui sumit ipsum timeat austrum et adhorreat pisces. **Dosis**. **Eius contritu potio** est a **z. i**. vsq; ad **ij**. et eius decoctio est a **z. ij**. vsq; ad **iiij**.

De Agarico. ad r. s

Agaricus est ex medicinis magni iunamentum cuius ortus est succus arbores magnas quibus iam accidit corrosio: et putrefactio: et eius generatio est sicut generatio fungorum propter quod quidam existimauerunt quod sit fungus et videtur quod sit: et quidam dixerunt quod est sicut apostema factum per modum putrefactionis. **Electio**. Alius est masculus. **Et** alius est femina. **Adalculus** vero est malus et est ille proprie qui est longus: et niger et grauis et habens in contractis suis: sicut fila nervorum et est durus et densus. **Agaricus** autem quem sapientes laudauerunt: est femina et est habens proprietates. **v. bonas** et proprie. **Et** sit albus et leuis et velociter frangibilis et porosus et rarus valde. Et vt appareat dulcis in primo gustu eius. **Deinde** succedat ei amaritudo et stipticitas: et melior pars totius corporis eius: est superior pars ipsius et stipes eius non est bonus habens quasi semitas ligni putrefacti: et corolum ex eo est malum. **Complectio** et proprietates. **Est** calidus in primo et siccus in secundo: et est compositus ex substantia aera posita in superficie ipsius a qua in primo gustu sentitur dulcis et ex partibus terreis subtilibus et dantibus ei stipticitatem: in quibus adhuc dominantibus igneis est in eo de amaritudine aliquid. **Et** ipse quidem est subtilissimus: incisivus: et soluuus nature: et carminatiuus ventositatum gros-

farum: et aperitiuus oppilationum omnium. **Rectificatio**. **Pauci** ne cument dixerunt illum nisi quia immitit lesionem in visceribus debilitans ea: quare indiget permixtione abstergentium cum ipso: vt non proficiatur eius virtus in ipsis totaliter sicut dixerunt sapientes. **Verum** debilis et tardans operationes suas. Inquit **Dial**. **Tarda** est et debilis eius operatio: sed inco lumis propterea quod in ipso ex dulcedine et stipticitate agregantur partes continenter. **Verum** vigoratur eius operatio si additur ei tertium ipsius salis gemine et fiant ex eis trocisci cum secamabin: et dixit **Idumam**. **Delliceratium** iunctum ei vigorat operationem suam et dixit **Idali**. **Si** ex eo et vi. parte ipsius keyfi autem dauci et quarta et ipsius salgemine fiant trocisci cum viscositate polipodij recentis fit mirabilis consecutio operationis ipsius ad ea que oportet: et dixit **Iudeus**. **Li oximelle squillitico** magnificatur operatio eius. **Et** dixit adhuc. **Aliquid** virtute acutum admixtum ei est ex addentibus virtuti ipsius: et **Galienus** dixit. **Siant** trocisci ex eo cum vino infusionis zinziberis in quo puluis ipsius sepe submergatur et fiet operatio eius completa. **Et** ex rebus sibi additis vigorantibus ipsum est spica et aqua casei et proprie sumpta ex capris. **Et** scito quod de decoctione et in trituratione rem substinet medicorem.

Dosse. **Solutione** educit flegma grossum: et coleram rubeam et dixit **Galie**. **Solutione** educit vtranque coleram et flegma et humores viscosos grossos et putridos: et eius proprietates est mundificare cerebrum et nervos et membra sensuum et lacertos et educere materias que sunt in nuca et sinibus eius: et mundificare pulmonem et pectus ab humoribus viscosis: et putridis: et mundificare stomachum et epas et splenem et renes et mulherum: et educere materias a iuncturis propter quod vocauit **Demo**. agaricum medicinam familie: quia ad singularum partium corporis commoditatem se habet et valet ad omnes dolores intrinsecos corporis: et est medicina mirabilis ad sodam antiquam et epilepsiam et vertiginem et proprie: et confert etiam manie et melancholie et egritudinibus nervorum et apostematibus cerebri: et est ex medicinis bonis asmati et difficultati anhelitus et vicibus pulmonis et pectoris: et sanat dolores stomachi et viscerum: et est medicina oppilationum et egritudinum omnium: quarum mater est oppletio sicut est icteritia proprie et hydropisis et grossities splenis et confert dolorem epatis iunamentum manifestum splenis similiter et tenum: et curat apostemata eorum: et pro uocatur etiam et menstrua et mundificat matricem. **Et** vsus eius aufert sednateam coloris cuius acquirens ei colorem bonum: et est ex medicinis educenubus venies et confert etiam sciaticae et doloribus iuncturarum. **Et** eius quidem iunamentum ad febres antiquas diuersarum materierum: et ad tipum earum magnum est: et proprie cum eo quod conuenit ex potibus. **Dosis**. **Eius contritu potio** est a **z. i**. vsq; ad **ij**. **Et** in decoctione a **z. ij**. vsq; ad **v**. **Conseruatur** autem per annos **iiij**.

De Colloquintida. ad r. s

Colloquintida est qua per se vocatur cucurbita deferti qua nascitur in plata qua est salterre vocatur eo quod in toto ambitu eius interficit herbas et est sicut venenum eius. **Unde** vocant

Agaricus ad r. s

Dosse 312
plu
Dosis 39

eam arabes necem plantarum: et eius folia sunt ampla pilosa: et extenduntur rami eius super faciem terre: sicut extenditur cucurbita. Terra super quam iacet et videtur sicut adusta. Electio. Duorum est modorum masculus scilicet et femina. Et eis est masculus super quem nascitur sicut lanugo: et est gravis cum duritie et asperitate at timens nigredini: et laudatur ex eis femina et proprie habens proprietates has bonas ut sit colloquintida grossa et leuis et quanto leuior melior et sit laxa et alba: et semis et copiose in maturitate: et cuius pars interior est pulposa et laxa et leuis et alba vehementis albedinis. **A**cerum que non est completa in maturitate mala est. **C**ontribat enim suscipientem eam et ventositatem eum diffiultate facit et somnit superabundanter. et solutione educit sanguinem et fortasse interficit: et cum sigillatur ex toto germinare plantae: ut nascatur colloquintida una est illa male perniciosa: immo est venenum. Et cum in tota regione non est nisi planta eius una per se nascens est mala et que nascitur in tris fortibus et puluerulentis: aut iuxta loca reptilium: aut in locis terrarum colloquintidas facit minores: et sunt similiter male: que autem nascitur in terris laxis: et arenosis et libris est que eligitur. Et cum extrahitur pulpa eius tempus debilitat eam. Tempus aut collectionis eius est autumnus et proprie dum ias citrinescit et remouetur viriditas ipsius. **C**omplexio et proprietates. **E**st calide complexionis et sicce in tertio: et est composita ex partibus igneis et partibus terreis adustis et est solutiva et attractiva superfluitatum: et eius attractio est multum a renibus: et est resolutiva incisiva et abstersiva. **R**ectificatio. Quattuor sunt corrigibilia in ipsa. **M**ocet enim stomacho cordi et epati: et est conturbativa subuersiva viscerum faciens operationes difficiles: et aperit ostia venarum apertione sanguinem fluere faciente et operatur illud vehementius quam aloes et velocius et excoriat vias. **E**mendatur aut primum et secundum nocumentum ex ea commiscendo cum ipsa ex medicinis cordialibus et stomachicis et epatis que meliorare possunt conditionem eius sicut additur ei proprie mastix et gallia et similia. **E**mendatur autem tertium et quartum nocumentum ex ea cum rebus acquirentibus ei viscositatem et glutinationem: et remouentibus ab ea ferrositatem et cito lubricare eam facientibus sicut est dragagantum proprie et bdellium et gummi et mastix et similia: et dicit Grecus. **S**unt ex ea et laudano partes sumendo equales post frictionem eius cum oleo rosato pilule: et sunt bone sane ad ea que oportet. **A**ldodus rectificandi eius sicut narravit filius Serapionis. **I**nsundatur pulpa eius in aqua mellis et proprie decoctionis rute et excipitur post illud et terratur minima contritione et administratur cum aqua mellis predicta. **A**ldodus recificationis eius ex unctione nostra. **I**ncidatur minutissime cum incisionem et inuoluatur in vili inuolutione cum gummy dragaganti: autem bdellij: et excipitur et conteratur: post illud vili ma contritione: fiant trocisci cum pauco mastice resoluto in oleo rosato: vel cum laudano: vel cum aqua mellis. **H**ec pars illam facit sine molestia. **E**t scias quod de decoctione rem completam sinitur: et dicit filius Hesar. **N**on oportet enim ut multum conteratur. **A**ltima enim eius puluerizatio excoriat vias et venas: dicit filius Serapionis **O**portet ut perueniatur ad vltimum pul-

uerizationis eius. **A**lter enim vlcerat viscera. **E**t mihi quidem videtur quod in vitime puluerizata confrangitur virtus a permixtione adiunctorum ei et pertransit loca viscerum absque impressione nocumentorum in ipsis. **E**t forsitan in ea in qua non exquisite fit illud pars sensata ex ea adherens in vijs et inuolutionibus apostemat et vlcerat. **E**xpellit autem nocumenta ipsius a corpore aqua passularum cum oleo amigdalino: vel oleo nucum: aut aqua mellis cum oleis predictis. **P**osse. **S**olutione educit flegma: et humores viscosos attrahens ipsos a profunditate membrorum. **E**t dicit **H**umain **S**olutione etiam educit coleram citrinam: et eius operatio ad nervos et iuncturas extendit: et dicit **D**ias. **N**on efficit operationem in materijs que sunt in venis de quibus fit curandum nisi in materijs que sunt in locis profundis distantibus: et eius posse est magnum in mundificatione cerebri et neruorum et lacertorum: et pulmonis et pectoris et est magna medicina egritudinum eorum sicut est dolor capitis antiquus: et dolor eranei: et emigraneae difficilis et epilepsia: et apoplexia et confert egritudinibus neruorum omnibus et vertigini et descensu aque ad oculum et est res magni iuuamenti ad asma: et antiquam tussim et ad dilatationem anhelitus: et est eius operatio virtuosa ad dolores iuncturarum et podagram frigidam et sciaticam proprie sine omnem modum administrationis eius: etiam in clisteribus et colicis: et confert etiam colice flegmatice et in flatibus iuuamenti vltimum et hydropisi: et si supponatur in matrice occidit fetum: et si ea cum aceto forti fricetur morpheus sanat eam: et similiter lepram et elephantiam: et si euacuetur quod est in testa eius et impleatur oleo et buliat in cinere calido: et inungantur capilli: et denigrat eos et tardat canicem et prohibet casum eorum: et dissilietur ex ea in aurem: sanat dolorem eius et confert sonitum in ea: et si impleatur aceto forti et collatur ex eo os post bullitionem ipsius sanat dolorem dentis. **D**osis. **I**psius est a karactis. vi. vsq. ad x. **I**s autem qui sumit eam timeat frigus et estum.

De Ollipodio. Ca. 21

Ollipodium est radix: cuius plante est ortus super arbores et super lapides et vocatur eam **B**recus filicem arborum. **E**lectio. **Q**uod nascitur in lapidibus humiditatem habet superfluum indigestam causantem ventositatem et subuersionem et nauseam. **A**cerum melius ex eo est arborum et proprie quod nascitur super arborem serenae glandes et quod est cum proprietatibus octo bonis: et proprie quod est grossum et solidum et nodosum: et cuius color sine aliquid participat nigredinem et rubedinem: sed parum et cuius contractum est sicut color fistici in quo est ex aromaticitate aliquid et in cuius sapore est dulcedo cum stipticitate derelinquens in gustu ex amaritudine aliquid vltimo et quod est recens. **C**omplexio et proprietates **D**ixit **D**ias. **C**alidum est in tertio siccum in secundo. **E**t dicit **H**ali calidum est et siccum in secundo: et est resolutivum humiditatum viscolarum et grossularum: et est exiccativum et abstersivum et solutivum. **R**ectificatio. **E**t est ex magime extenuantibus et de siccantibus corpora: et facit subuersionem: et nauseam et est eius operatio: debilis: et tarda. et tollitur ab eo nocumentum primum administrando illud cum

qua mellis aut cum aqua passularum aut aqua ordei
 Aquarum. **Quaeritur** de amech. Loquitur cum iure gallozum et gal
 linarum: et sic solutivum bonum: et similiter cum aqua
 casei sic solutivum conveniens et auferitur ab eo nocu
 mentum secundum: si admisceatur ei aliquid ex sedan
 tibul animam: sicut sunt semina redolentia et speciei
 sicut daucus proprie et anisum et semen feniculi et zinz
 ber et similia. **De decoctione** autem sufficienter substi
 net. **Posse**. Solutione educit coleram nigram cum
 facilitate et flegma grossum et materias iuncturarum et
 confert colice: fin omniem modum administrationis ei:
 et duriciei solent: et proprie cum epithimo et sale indo
 et confert ad melancolicas febres: et proprie cum aqua
 mellis: et sanat scissuras que fiunt in manibus. **Bois**.
 eius est a. 3. ij. vsqz ad aureos. iij.

De Squilla. La 28

Quille sicut dixit Gal. duplex est iuamē
 tum Solutione. n. educit materias et prepa
 rat ad solvendum. **Electio**. **Aldeior** est
 habes parē. **Sola**. n. sicut dicitur est venenosa

et adhuc est melior que sapore h3 ppositum et dulcedine
 et acuitate et amaritudine. Et que splendore h3 in lami
 nis suis: et que nascitur in locis libas. **Data**. n. locis ter
 maz: aut orta singularis ē mala. **Cōplexio**. et proprie
 tas. **Calida** est in tertio: sicca ad ipsū. est aut cōposita ex
 pitibus igneis positus in superficie ipsius dātibus ei acui
 tatis vehemētia. et ex pitibus terreis adultis dantibus ei
 amaritudinē. et ex pitibus aereis mediocribus: que est in
 ea de dulcedine aliqd. est. n. incisiva: vlcera tua: adusti
 va: resolutiva: et attractiva materiez ad exteriora. **Sub
 tiliatua** pium grossaz et viscosaz fixarū: et adherentiū
 et servatua a putrefactioe. **Rectificatio**. Assauo ac
 quirat ei facilitatē in solvendo et pparatio ipsius in aceto
 ponit materias grossas adherentes et submerlas faciles
 ad expellendū. **Adodus** opationis eius in assatione.
 Accipiunt lase ipsius et seperatiz inuoluuntur in pasta et
 sepeliuntur i cinere calido donec coquantur sufficienter p
 ea extrahatur ex pasta et admistratur vbi oz. **Ad**. d.
 alius assationis ipsius. **Donat** in vase luteo vitreato
 stricti orificij et sigillet ligatione forti cū pgarreno: et di
 mitur diebus. xl. et pprie dieb⁹ maioris etus et moueat
 vas et mutetur vicilliz oi hora: ita qd equiter in singul⁹
 pitibus calefiat. **Deinde** extrahat squilla et admistratur
 vbi opz: et qnqz admisceat ei post assationez tantundem
 farine ozobi quātū ipsa est: et fiūt inde trocisci et cōseruā
 tur vbi opz: et dixit **Paulus**. **Lamine** eius sicut sunt
 ponātur in aceto in principio veris: vsqz ad finē estatis
 in vase vitreato sigillato et exposito soli: et post illud ad
 ministratur vbi opz. et scire debes qd squilla de decoctō
 ne rem sustinet mediocrē. **Posse**. Solutione educit
 hūiores grossos et viscosos: et dixit **Idali**. et cū hoc solu
 tione educit colerā nigrā: et eius iuamentū magnū ad
 egritudines capitis. sicut cepheala et epilepsia et proprie
 fin omniē modū administrationis eius et vertigo et scoto
 mia. et oximel eius: ponit materias viscosas faciles ad ex
 pellendū et subulat chymoz grossitudinē. et ipsa quide
 fin omniē modū administrationis eius cōfert iuamentū
 magnū egritudinibus iuncturarum: et est medicina bo
 na pulmonis: et pectoris et egritudinum in eis: et pro
 prie electuarium ex succo eius et melle sumptum. lam

bendo clarificat vocem: et similiter oximel eius et acetū
 ipsius ret ex medicinis bonis iplēm et grossitū eius et
 est ex rebus preferuantibus iplēm in sanitate sua: et ac
 quirat vltus eius maciem corpori: et conseruat in iuuen
 tute et acetum eius exiccat et confortat gingiuam iagam
 et putridam et confirmat dentes motos et collitio ex eo
 et similiter potus ipsius est medicina magna fetoz oris
 faciens iplēm o. o. aserum: et sanat dolorem stomachi
 adiuuat ad digerendū. et vltus ei⁹ h3 omnez modum ad
 ministr. tionis ipsius cōfortat corpus cui accidit laxitas
 et mollificatio et colorem efficit bonum. **Bois**. **Do**
 tio eius aceti est a. 3. v. vsqz ad. xij. et oximellis eius aut.
 vi. vsqz ad. 3. iij. et trociscorū eius a. 3. ij. vi. qz ad. iij.

De Dermodactilis. m. 29

Dermodactilis est radix herbe montane: et
 eius alius longus sicut digitus: alius rotun
 dus. **Electio**. Ille de quo hic loquimur ē ro
 tūndus: et eius alius ē albus alius rubeus: ali
 us niger. **Aldeior** ex eis est habens proprietates tres
 bonas scilicet qui est albus et vere albedinis intus et ex
 tra: et qui est grossus et qui est duriciet mediocris. **Ra**
 rius vero et laxus et leuis et debilis. **Rubeus** vero et ni
 ger ambo mali sunt. **Lunus** ortus est in locis pinguib⁹
 aut humidis est malus propterea qd additur ei ad humi
 ditatem superflūam instatiuam. et ortus eius in vicinitate
 squille melioratur in conditionib⁹ suis et similiter in
 vicinitate rasani. **Aldeius** vero tempus collectionis
 eius est ver. et meliores sunt in quibusiam preterit⁹ me
 dius annus post bonam eorum exiccationem. **Cōple**
 xio: et proprietates. **Calidus** est: et siccus in principio te
 cidij: et in ipso est humiditas superflua cā ad inflāmatio
 nem et ventositatem et nauicam quare est malus stoma
 cho reumatizantibus ad ipsum superfluitatibus ex alijs
 membris. **Rectificatio**. **Tria** sunt corrigibilia in eo.
Primum est nocumentum quod diximus quod im
 punit in stomachum. et secundum est quod generat vē
 tositatem: causam ad subuersionem et nauicam. et tertiu
 est quoniam est debilis et tardus in solvendo. et dixit
Alexander. **Iniciatur** stomacho aggregans in ipso in
 persulitate plurimas et generans in eo ventositates gros
 las et tollitur hoc nocumentum ab eo unificando cum
 eo cinnum: et malicem et zinziber et similiter piper lon
 gum cum eo et mentastrum et keysum remouent hoc no
 cumentum ab eo. et dixit **Alkanzi**. **Si** ex eo et paucos zi
 zib. fiant trocisci: cum succo rasani vigoratur in opera
 tionibus suis et ex eis que magnificant illud et meliorat
 conditionez eius est squilla et proprie si ex ea assata aut
 succo eius fiant trocisci et proprie cum pauca spica et zin
 zib. et ex rebus sibi additis prohibētibus ducuntur ma
 teriei ad stomachum per ipsum: sunt mirabolani eo qd
 aggregant: et confortat stomachum: et faciunt etiam de
 scensum eius: cum sit ex tarde descendētib⁹. **Posse**
 se solutione educit flegma grossum: et a iuncturis pro
 prie. et est medicina arctice magna: et podagre sumptus
 et etiam cataplasmatui: et proprie cum farina ordei et vi
 tellis oue aut cum mica panis. et vltus eius impinguat
 corpus et augumentum efficit in spermate. et est medi
 cina vulneribus abstergit enim sordes eorum. et con
 sumit carnes putridas in eo. **Bois**. eius est ab aureo
 i. vsqz ad duos **Conseruatur** autem per annos tres.

De Ireos. ca 130

Ireos inquit Hircus. Est radix herbe: q̄
dicit lilialis: cuius due sūt species. Est. n. q̄
florem h̄z purpureū habentē gradationes
diferentis in purpureitate: sicut h̄z arcus
teronis: et est iris. Et pp̄ hoc vocatus est ireos. Et est ali
us: cuius flos est albus. Electio. Habens florem al
bum debilior est in oī re. Et est ex eis melior cuius ra
dix est alba p̄cipiās rubedinem. fm̄ aliquid et grossa et
dura et spissa et in aqua est aromaticitas sicut odor viola
rū pp̄rie et cuius sapor est acutus mordicatu⁹ pp̄ acri
monia ipsius et habēs modos breues et collectos. **De**
elio: pars plante est radix post illaz flos et melius tēpus
collectionis ipsi⁹ est p̄ncipiū veris. Complexio et pro
prietas Calide cōplexionis et sicce ē in tertio. et in iplo ē
acerbo et acuitas. Et abstersiuus maturatiuus resoluti
uus lenitiuus apitiuus oppilationū sedatiuus mūdif
catiuus et solutiuus nature et puocatiuus. Flores habēs
albū calidus est et sicus in secundo. Et est resolutiuus
abstersiuus cū equalitate et subtilioris substātie pp̄ q̄ et
oleū eius ē subtilius et maioris penetratiōis. **Rectifica**
tio. Nocet stomacho pp̄ quod pp̄natur cū aqua mell
et pauca spica. et emēdatur in cōditionibus suis similiter
cū aqua casei et melle et pauco mastice ad causas pectoris
et et pulmonis cū rob. Operatio olei. R. ex floribus ip
sius quantitatē quā volueris et ex radice mediū ipsius et
exequere de operatiōe illud q̄ diximus de oleo rosato
et violato. Operatio aut succi eius est sicut opatio succi
absinthij **De cōtritione aut et coctione** sustinet medio
criter. **Dosse.** Solutione educit flegma grossū et colerā
pmixtam. Et educit et aquā citrinā cū facilitate. et eius
aspectus est proprie et maxime ad pulmonē et pectus et ē
maturās subtilians et educēs ab eis materias cū facilita
te et proprie grossas et viscosas et abherētes. et est ali
us aspectus eius ad epar et mēbra vicina ei et ad splenē remo
uens oppilationes eoz et curās morbos oppillationuz
in ipsis. Et educēs materias ab eis sicut est hydropisis
proprie et est ex bene resoluētibus et durities eoz et apo
stemata et dolores ipsorū et est medicina bona lenitiua et
resolutiua oīs diurtie et proprie iuncturaz et nervorū
et apostematū durorū scrofularū et proprie coctū cū aq̄
fide aut caulū aut cū vino et permixtū cū melle et oleo
camomille. Et cōfert dolori capitis atiquo et pp̄rie em
plastro facto ex eo. **Et caputpurgio** facto ex succo
ipsius. Et cōmouet sternutationem et educit per viam
nasi supfluitates plurimas ex cerebro pronas fluere ad
partes cordis occultas. Et eius administratio proprie
cū rob cōfert innamentū manifestū tussi antique cuius
cā est humiditas grossa et viscosa et difficultati anhel
tus. Et mundificat viscera et matrices et cōfert supposi
tus et eplastratus doloribus eaz et educit mēstrua et fa
cit abortum. Et est medicina magna vulnerū antiquoz
et putridorū mūdifcans ea et generans in eis carnē lau
dabilē: imo et ossa nuda vestines carne. Et eplastratio
et clisterizatio facta ex eo cōfert sciaticae et colluitur os ex
aceto decoctionis ipsius et remouet dolorē dentis: et se
dat reumatismū eius et sū: positio facta ex eo aperit ori
ficia emoroidarū. Et cōfert vsus eius ei qui effundit se
men suū inuoluntarie. Et fit ex succo ipsius: et farina fa
barum et cicerū linimentū bonum mundificans faciem

et abstergenes maculā eius. Oleum vero eius confortat
nervos: et cōiuncturas. et cōfert sp̄smo humido: et fert
dolori pectoris et pleuresi: et p̄pleumonie: et cōfert distil
latio eius in aurē dolori eius: et distillat ad fetorem nasi
et remouet eū: et inunctio eius in tēporibus facit domit
et cōfert dolori capitis et maturat catarrum: et cōfert in
unctio eius dolori epatis: et splēis: et renū: et cōfert do
lori matricis: et iuncturarū: et podagre. **Dosis.** Eius
est a. ʒ. ij. vsq̄ ad. vi. et cōseruatur per ānos. ij.

De Cucumere asinino. ca 131

Cucumer asininus est fructus: sicut cucu
mer paruus: asperitatis plurime: et amaritu
dinis vere: et eius planta habet folia similia
folijs cucumeris: tamen asperiora: **Electio**
Delio: pars planta eius est fructus ipsius: et proprie
eius cōplet: succus: et post ipsum radix. Et calidior fru
ctus eius ē citrinus: cōpletus: expoliatus iam a vindita
te: et qui est amaritudinis vere: et cuius succus est albus
habens sicut de pinguedine aliquid. In cōpletus vero
est malus: educens sanguinē solutiōe: et radix eius ingre
ditur in medicinis multaz utilitatū. Et melius tempus
operatiōis succi eius: est finis estatis: et collectiōis radi
cis eius est finis veris. **Complexio:** et proprietas. La
lide cōplexionis est: et sicce in tertio. Est aut cōposit⁹ ex
partibus igneis: et partibus terreis adustis. Est aut res
olutiuus: subtilians: aperitiuus oppilationū: et diffi
ciorū venarū: abstersiuus: extenuatiuus: exiccatiuus: et
solutiuus. **Rectificatio.** Excoctat: et aperit orificia ve
narū: quare generat tortiōes: faciens cū solutiōe angust
am: et tarde operatiōis. Et emēdatur nocumentū p̄mū
si in operatiōe succi eius adiungatur ex bdelio aliquid:
aut ex dragaganto. Aut si propinetur cū lacte dulci re
center mullto. Aut cū aqua mellis: et sale. Et vigoratur
et facilitat eius opatio: si in operatione succi ipsius misce
atur sal ḡme quantitas aliqua. et scito: q̄ sp̄s alefangie
addit virtuti ipsius. Operatio succi ei⁹. Accipe ex suc
co eoz quantitatē quam volueris: et proprie quando ei
triefcūt: et sūt maturitatis cōplete: et fiat extractio succi cū
facilitate: nō cū cōpressiōe laboriosa: et exiceet sic exiceat
scamonea. et aloes. et qdā accipiūt aliqs ex sp̄ibus aro
maticis: et ligāt in p̄ano et suspendūt in eo: donec incipi
at inspissari: et postea remouent. et aliqui ponūt alia: fm̄ i
tentiones alias expellit aut nocumentū eius a corpore
aqua ordeī mellis et similiter vinuz: et oleum. **Dosse.**
Dixit Joānitius. Solut sicut scamonea: et fm̄ virtu
tem educit flegma: cū virtute per vomitū: et ventrē: et in
terdū colerā: et proprie si inueniatur ei preparatio. et edu
cit mirabiliter aquositates a partibus difficilis eradica
tionis earū. et educit materias: que sūt in iuncturis. et cu
rat dolores earū: et proprie succus eius: et etiam radix ip
sius: cū aceto cataplasma. et si decoquantur radices eius
cū absinthio in aqua et oleo: vsq̄ dū sint bene ex cocta: et
embrocetur tempora: et ex aqua eozū calida: et ex oleo:
et fiat ex fece emplastrū stringendo circa tempora: et resolu
uitur emigranea laboriosa: difficilis. Et caputpurgium
ex succo eius valet similiter et proprie cum succo et lacte
pauco. Educit. n. ex via nasi superfluitates cerebri plu
rima. Et valet ad fetorē nasi. Et ad dolorē capitis anti
quum: et epilepsiam. et inodus emplastrationis quē dixi
mus resoluit apostemata grossa: et dura: et scrofulas. et

proprie permiscendo ei aliquid ex stercore caprarum cum melle. Succus vero eius: et succus radices ipsius: est medicina bonahydrophisi. Extrahit enim aquam citrinam cum fortitudine: et similiter decoctio radices ipsius. Et confert icteritie: et oppillationi epatis et splenis: et confert sciaticis iuuamentum manifestum emplastratus: et clisterizatus. Puluis vero radices eius cum melle: attenuat cicatricem sedam: et remouet vestigia magna que remanent post percussiones. Et fit ex succo radicum ipsius et farina fabarum linimentum abstergens sordicem faciei: et seditatem cutis. et fricatur morphea cum radice eius et aceto forti: et aufert eam. Et similiter valet ad lentigines. Et scito: quod solutio ex eo quando superflua est: educit sanguinem. Conseruatur succus eius trienio. Et est administrandus post sex menses. **Dosis.** Succus eius a. x. granis vsqz ad. 3. i. Etiam pulueris radices eius a granis. xv. vsqz ad. 3. 5. Et aque decoctionis radices eius ab. 3. ij. vsqz ad. iij.

De centaurea. ca. 32

Centauria: Alia maior. Alia minor. Inter quas distinguuntur proprietates note. **Electio.** Adino: melior est in omni re cuius flores et crura colorem habent citrinum palearem. Et melior pars plante sunt flores: et semina ipsius. Et melius tempus collectiois ipsius est principium estatis. **Complexio et proprietates.** Calide complexionis est. et sicce in secundo. Et dicitur: Ruffus. Est in principio tertij. Et est composita ex partibus terreis: aduatis in parte datibus ei a maritudinem: et ex partibus non aduatis: cum permixtione aquositate: a quibus inest ei stipticitas. Et est in ea de dulcedine aliquid a partibus acreis: Et in ipsa est et acedine aliquid a partibus igneis. Sed amaritudo in ea plus est stipticitate ipsius et stipticitas plus dulcedine: et acedine: et acedo in ipso est remissa sine mordicatione. Quare est ex maxime curantibus vulnera: imo sigillantibus ea. Immo est ipsa absterfina: excruciatina: consumptina superfluitatum: et solutiua ventris. Et quando superfluit purgatio ex ea: solutione educit sanguinem. Aperit enim officia venarum: apertione sanguinem manare faciente. Dubitauit enim Hermetes in ea: de eo quod dicitur: quod est apertiuua venarum et effusiuua sanguinis. cum sit sigillatiua vulnerum: et sanatiua. Adhuc autem dicitur Alkindus. Confert spiritu sanguinis: et aggregat ad retentionem eius: et sigillationem loci manationis ipsius. Inquit Aldeben me sue. Satisfacit inquisitioni per scrutatio compositionis ipsius. Et enim in ea amaritudo: et stipticitas: sunt sic dominas que sunt ad aggregandum magis: et fit propria consecutio operationis per ipsas. A dominante enim virtus promptior. Tu autem suscitatur caliditas ipsius et acrimonia post longam eius actionem: cum agitatur in corpore: fit consecutio operationis a virtute substantie acute ipsius: et calide quare operatur quod diximus et non semper sed illud proprie: quando ex eo purgatio superfluit. Rectificatio. Est ex facietibus solutione tardam. et est conturbatiua apertiuua officiorum venarum. confortat autem eius operatio cum aqua mellis: et oximelle: et pauco sale. Vel cum

aqua decoctiois amicos mellita. proprie et sal gemma et reuocet cum hoc eodem nocumetum scilicet et remouet tertium: admistrando aliquid de mastice cum ea. Loctione autem et contritione ad plenum sustinet. **Dosse.** Solutione educit flegma crudum et proprie minor: et coleram citrinam et materias a iucturis et mundificat nervos et confert doloribus eorum: et confert sciaticis iuuamentum magni emplata et clisterizata: sicut emplastro confert dolori nervorum contritione lactario proprie cum mica panis et sale pauco et melle vel oleo. Et est medicina oppillatoum epatis et splenis et procat menstrua et sanat dolori matricis et educit seipsum. et confert colice dolori veteris et interficit vermes et solutio educit eos. Iuuamenta autem ex resupticitate eius sunt quoniam abscindit sputum sanguinis et lanat vulnera et mundificat ea: et consolidat et proprie difficiliter solidatiois et proprie puluis eius. et vinguetur factum ex ea et vinum decoctiois ipsius est potus ad hunc et proprie ad fistulas et vlcera magna. et quodam dixerunt superstitiole quoniam si coqz cum caribus solidat eius pies diuisas. **Dosis eius est a tertia. 3. j. vsqz ad. 3. j. 2. 5. et decoctioibus ab. 3. j. vsqz ad. iij.**

De carthamo. ca. 33

Arthamus duorum modorum est. Est ei domesticus et siluestris. et dixerunt quidam quod nil est ex speciebus carthami et longati sunt. **Collectio** Carthamus de quo loquimur est domesticus et melior pars plate eius est semine eius. **Dose** illud flos eius et melior est quod est albus et planus grossius et plenus. cuius medulla est vinctuosa pinguis et cortex est tenuis. et melior flos: est qui est sicut pili creca. **Complexio:** et proprietates. Calide est in primo et sicce in secundo. et flos eius est mius calidus et siluestris est calidior: et siccor. Est enim eius virtus lactici nitorum: remissa. Est autem carthamus absterfimus: apertiuuus et conturbatiuus et faciens nauseam: et inest ei virtus educendi per vomitum et per ventrem: et eius nutrimentum est paruum et multum nocens stomacho. Et dicitur quod caecat lac in mamilla et stomacho. **Rectificatio.** Nocet stomacho faciens fastidium et tardum: debilitat solido et dimittit vestigia leuitatis in vice ribus. **Emendat** autem primum nocumetum ex eo permiscendo ei aliquid ex medicis stomaticis sicut anisum proprie et galaga et mastix et similia. et confortat eius solutio et emendat nocumetum quod ipsum in intestis permiscendo cum eo aliquid ex medicis acutis sicut cardumeni proprie et zinzib. et sal panis et sal gemma: et similia. Inquit Paulus. Accipe medulle eius. 3. x. corduam auricula. j. fac ex eis grana sicut cicer. et da. 3. v. Solut enim sufficere. Dicitur et. Liga ex medulla eius quantitatem sufficientem in panem. et suspende in oximelle quando coquitur et erit solutiuum et proprie si fuerit oximel squillicum. Inquit Alkanzi. Accipe medulle ipsius aur. xij. penidia aur. 4. corduam: 3. 5. an aur. j. aggregetur oia cum melle et fiant forme sicut nuges et da ubi oportet unam vel duas. Et dicitur Gal. De quo quatur medulla eius in iure galli vel galliarum cum speciebus et ppi netur ubi oportet. Et dicitur et. Ex medulla eius et tertia ponderis ipsius ex amigdalis et sergia ex picis et aggregentur oia cum melle cocto et succo squille: fit loech iuuamenti mirabilis ad ea que dicemus. **Extrahitur** ab eo oleum iuuamentorum multorum: et eius operatio est sicut operatio olei de been: et olei amigdalatum.

Posse. Solutione educit flegma per ventrem vomitum et similiter aquositates et valet ad egritudines ex eis sicut est colica. et clisterizatus valet similiter et mundificat pectus et pulmonem et proprie lo hoc predictum et alij modi administrationis eius et clarificant vocem et similiter oleum ipsius. et vsus ipsius in spermate augmentum facit. Slos vero eius cum aqua mell remouet icteritiam. Bosis eius ana. ʒ. iij. vsqz ad aur. v. et flo ris eius: an. ʒ. j. vsqz ad aurcos. ij.

De been. m. 34

Een est granu zalmelus. et eius Aliud magnum Aliud paruum. **M**agnum at est in magnitudine fructus auellane triangulatum. Paruum vero est si cum cicer. et vtrumqz habet medullam vinctuosam lenem et albam. electio. **M**agnus incofume est paruum vero malignum est magnum autem melius est cuius cortex est albus planus tenuis et cuius medulla est albaleuis multe vinctuositate et quod est antiquum melius est recenti. et paruum melius est subnigrum declinans ad albedinem. et cuius medulla est vinctuosa alba et lenis. et antiquum melius est recenti. **C**omplexio et proprietas. **M**agnum calidum est in principio tertij. sicum in secundo. et in ipso est humiditas superflua cum acredine: et est iccium absteriuum mundificatum et aperiuum oppilationum. subuersiuum vicerum conturbatum. propter humiditatem eius superfluam preparans ad vomitum. et minus fortius est in omni re faciens operationes difficiles et laboriosas perducens ad casum virtutis et sudorem frigidum. **R**ectificatio. **P**arui prohibenda est administratio nisi in emplastris et fricationibus et olei ipsius similiter nisi in vntionibus. **M**agnus at malitia est corrigibilis. et sunt hec corrigibilia in ipso. **M**ocet enim stomacho faciens in eo subuersionem. et est laboriose solutionis et tarde. et nos quidem diximus in canone: quod assatio eius resoluit ab eo et maturat humiditatem superfluam et acrem causas ad subuersionem et nauseas et dimittit eis: et fit solutiuum per ventrem tantum. **S**emen at feniculi et amicum eorectificatio nocuentum primum et proprie mixta de coctione ipsius. et sicut ex medulla eius: post coctionem ipsius: et medio ponderis ex amigdalibus dulcibus et melle passularum forte sicut auellane: et sunt inuamenti magis vbi oportet. **O**peratio decoctionis eius. Accipe ex eis integris quantitate quam volueris et inuolue in pasta et coque in cinere calido: vel extrahere medullam eorum: et contere contritione multa et pone ex seminibus et speciebus aliquas et inuolue papyro et desuper inuolue pastam et fac sic superius diximus. **D**iem at eius extrahitur sicut oleum de amigdalibus. **P**osse. **P**er vomitum et ventrem educit flegma crudum et grossum: et est mirabilis medicina ad colicam flegmaticam et ventosam et etiam clisterizatum: et suppositum. et fit emplastrum ex medulla eius et farina ordei: et melle. et resoluit apostemata et serofulas: et cum melle tantum valet similiter ad egritudines nervorum frigidas sicut est contractio et spasmus.

Calefacit enim eos et lenit buritsem: eorum et nodositate et eniplastratur super epa et splenem et proprie cum farina lupinorum et spica et confert duricie et oppilationi eorum. **B**een autem paruum eniplastrum egritudinibus iam dictis est virtuosius. et similiter oleum eius **O**leum autem de been notum confert vestigijs vlceru et lentiginibus et sedidati cutis: et morphece et distillatur in aurem confert dolori eius et somni in ipsa et surditati. et sibilo. **B**osis. **E**ius est an. ʒ. i. et ʒ. ʒ.

De lapide armeno. m. 35

Apis armenus inquit Alexander a verifcatoribus est inuentus prerogatiuam habere in educendo nigra et coleram: cuius operatio est incolumior: elleboro nigro: et virtuosior lapide lazuli. **E**lectio. **M**elior est habens colorem medium inter viridem et obscurum terreum et indum habet macularum distinctiones virides et nigras et qui non est in lapidis termino immo est facile dissolubilis et puluerizabilis. et qui est tactus lenis carens asperitate. **C**omplexio et proprietas. **C**alide complexio nis est in principio secundi: et sicce in ipso et est resolutiuus absteriuus. et est conturbantibus et subuertentibus stomachum. et educit per vomitum: et per ventrem.

Rectificatio. **M**ocet stomacho generans subuersionem et faciens cum angustia solutiones. **E**t dixit Alexander. **M**o lotus per vomitum soluit. et per ventrem et cum labore: **L**otus at soluit per ventrem et sine molestia. **A**rs at in lauando ipsum est hec. **T**eratur cum facilitate in vase lapideo. deinde fundatur super ipsum aqua dulcis et lauetur sicut terendo et fiat illud trigiesies semper inouando aquam et adhuc decies post illud lauet aqua rosata. **E**t dixit Alkindus **L**auet cum aqua buglosse post purgationem eius. **A**cquiritur enim ei mirabilis proprietas ex hoc ad egritudines melancolicas.

Posse. **S**olutione educit coleram et cum virtute mundificat cerebrum ab ea: et valet ad egritudines eius melancolicas: sicut est mania: et melancolia et vertigo et dolor capitis: et epilepsia. et ad egritudines timoris. et suspitionis et ad lepram et ad egritudines splenis: et ad caucrum et ad morpheam nigram et melancolicas febres. **B**osis. **M**o loti potio est. an. ʒ. ʒ. vsqz ad ʒ. i. ʒ. et loti potio. an. ʒ. j. vsqz ad. ij.

De lapide stellato. m. 36

Apis stellatus est lapis de genere marmorum habens maculas ex auro. et est alius albus. et dicitur marchasita. **A**lius idus clarus: celestis. et vocatur lapis lazuli. et quoad dogz miera fert vtrumqz simul. **E**lectio. **M**elior est: cuius color est viridior in colore lazuli. et habet maculas aureas. et mixtus cum marchasita est non bonus et non maculatus est non bonus. et similiter lenis. **C**omplexio et proprietas. **E**st calidus in secundo et sicus in tertio. **E**t dixit Humain. **E**st in vtroqz in tertio. et est in ipso acuitas non euacuata stipicitate aliqua. et est ex

liter solutionem facientes: tamen ex miscilibus cũ eo melioribus conditionem eius nõ est equalens ad remouendum ferrositate in ipsius sicut mirabolani: et illõ propter operationem substantiarum inuicem. Res etiã inspide similiter faciunt et similiter inspissant. ¶ **D**osse. Omnis sal solutione educit grossos humores et viscosos. et eius solutio est liquefaciendo: quod inuenit ex humiditatibus. et post illud stringit. Et sal panis facile efficit superfluitatũ egressionem: et remouet fastidium ciborum: et excitat appetitum. et clisterizatus educit flegma vitreum: et flegma viscosum. et mixtus cum alijs medicinis solutiuis confortat eas in soluendo. Et autez ex eo tostũ est cũ tanto ponderis vasorum fracturum et Seni quantum ipse est fit denti fritium bonum mundificans dentes et auferens fedtatem. et confirmandus iungi uam laxam et miscetur cum eo lapis. quo alij lapides i ciduntur. et fit dentifritium bonum ad ea: que diximus. Et similiter fractura vitri. et sunt qui miscent eis ciperũ et spumam maris. massacumiam: et cornu ceruum et similia. Et sal bullitus cum oleo: ponitur tepidus super combustionem ignis: et prohibet a vesicatione. Et inunctus super neruos confortat eos. et similiter coctus cum oleo et pauca terebintina ponitur super puncturas nerui cecam prohibet ab apostemate et spasmo. et similiter flobotomiam cecam. et similiter mixtus cum fursure. et melle ualet contra itionis neruorum et casui super membrum et dolori auris. et sal mixtus cum oleo et melle remouet vestigia percussionum nigra. Et omnes quidez species salis consumunt et auferunt additões in oculis: sicut est pannus et vngula et caro putrida: et similia. et conferunt smanchie et casui yue: et mollificationi lingue. et omnes faciunt subuersionem et vomitum: et diminuunt spuma: et eorum vsus generat scabiem. Sal gemma quoqz educit solutione flegma vitreum. et expellit humores: quorum eradicatio est difficilis. et mundificat instrumenta sensuum et ualet ad vertiginem: et pprie mixtus cum agarico. et tribus mirabolanis. et abstergit pectus: et mundificat stomachum: et confert dolori eius. et fit ex eo dentifritium bonum mundificans dentes. Napticus vero et sal indus fortiores sunt illis in omni re. et educunt ambo melancoliam et flegma: et preseruant corpora a putrefactione. et valent ad lepram et ad egritudines melancolicas. Aerum non administrantur per se. sed ponunt in confectionibus propter illud quod diximus: et pillulis et enematibus et collirijs: et alijs modis administrationum.

Nitrum

De Baurac. ca. 139

Auracalid minerale: aliud artificiale. Ad minerale aliud armenũ aliud africanũ aliud romanum aliud egyptium. Armenum vero est laminosum album habens permixtionẽ rubedinis. et aliquid purpureitatis. et est salsum mordicatum. Alie vero species in his proprietatibus sunt remissiores et debiliores. ¶ **A**rtificiale autem sicut dicitur est spuma nitri: que est alba leuis et salsa mordicativa. Et est aliud sicut artificiale: quod est flos parietis et est

sicut flos salis. Electio. Ad minerale est fortius artificiali: et armenum est fortius egyptio et egyptium africano romano. et melius ex eis est quod habet proprietates septem: scilicet quod est laminosum et quod est frangibile. et quod habet in fractu ris suis luciditatez. et quod est leue spumosum et quod est album habens permixtionem rubedinis et quod est salsum et mordicatum. et ex artificiali melius est flos parietis. et quod est ex nitro fortius. ¶ **C**omplexio et proprietates. Calidum est in principio tertij et sicum in ipso. et est in ipso salsedo secundum plurimum: et de stipticitate aliquid: quare est conueniens sua absterfio. est autem exiccatum incisuum materierum grossarum resolutionum absterfium et mundificatiuum. ¶ **R**ectificatio. Non est ex medicinis que sunt sicut fundamentum in confectionibus: sed est sicut hic proxime de sale diximus. ¶ **D**osse. Administratur in confectionibus et medicinis et clisteribus: et suppositorijs et solui one educit flegma crudum et viscosum a partibus difficilis eradicationis eius. et administratur cum melle: et educit ipsum per vomitum: et confert dolori stomachi: et interficit vermes et educit eos. et confert fm omnem modũ administrationis colice flegmatice: et ventose et proprie clistere ex eo cum aqua vel oleo rutaceo vel aqua decoctionis rute. et confert eno plastrum cum ficibus et stercore mule proprie hydropisi et dolori splenis et stomachi frigido.

De Sarcocolla. ca. 40

Sarcocolla est gummi arboris. que est sicut frutex et est spinosa cuius rami sunt nodosi: collecti ad arborem et colligitur ex ea gummi et est eius aliud album sicut thus et aliud subcitrinum. Electio. Fortius est subcitrinum album: et quod est amarum melius. ¶ **C**omplexio et proprietates. Calida est in secundo. et eius siccitas est minor caliditate sua. et est matura: et absterfina et resoluua et apertua. et est in ea virus sigillarina vulnereum. et conglutinativa et mundificatiua et in carnatiua. ¶ **R**ectificatio. Tarde solutionis est et debilis et conturbat eum in cuius stomacho dominat colera quare opone ei in cuius stomacho dominat caliditas: et in quo est colera proprie. Agorat at eius operationem in his. et cordumeni ¶ **C**onfectio pillularum de sarcocolla quas fecit. Ad hanc senex. R. sarcocolle. 3. iij. turbit. 3. 4. iterioris colloquide. 3. j. 25. 3. 21. tantũdem salis gẽme. 3. j. Dissolue sarcocollam in aqua rosata: et confice et fac pillulas. ¶ **S**unt enim mirabiles ad ea que dicemus. Nutritur at sarcocolla in lacte asine omni die lac infundendo super eaz in scutella vitrea per quinque dies. et est medicamen bonũ egritudinum oculorum. ¶ **D**osse. Solutione educit flegma crudum et humores grossos et proprie quod est in iuncturis et anchis. et mundificat cerebrum et neruos: et pulmonem: et confert tussi et asmatis: et est ex rebus conferentibus sensibus: et pprie flegmaticis. Usus tamen eius generat caluiciem. In quibus diascorides. Usus eius impinguat corpora et augmentũ efficit in spermate: et ipsa est medicina subtimis obfalmie: et lippitudinis: et prope nutri

ta. sicut diximus. et confert vlcerebus putridis i aure: et saniofis: et ppe linciso iniuncto i mellicrato: et iuoluto i puluere eius: et poito i aure est virtuosa ad illud. et e medicina sublimis omnium vclnerum recentium: et putridorum: et antiquorum et mundificat ea: et generat carne in ipso et consolidat. et hec est proprie virtus eius.

Dosis eius est a. 3. j. vsqz ad. ij.

De Serapino. ca. 41 Sagapem

Serapinum est gummi albasce hunde. et est arbor: similis oleandro motano. **Electio.**

Medius est cuius color e intra subrubeus et subalbidum. et quod habet odorem poro-

rum: et quod est facile resolubile in aqua et quod e claru cum spissa suba. et quod ex eo e leuius est melius: et qd non est in vehementia odoris a se: nec habet odore galbani. Ipsum enim est sic adulteratum.

Complexio et proprietates. Medius est sicum quam calidum. et eius caliditas est in tertio. Siccitas vero est in secundo et in ipso est amaritudo cum acuitate: sicut acuitas poro-

rum. et est compositum ex suba subtili ignea. et terrea. Sed suba subtilis est dominans et est resolutiuum: car-

minatiuum ventositatum crosarum: subtiliatiuum: et extenuatiuum: solutiuum et prouocatiuum. Rectificatio. Nocet stomacho et epati. Verum tollunt no-

cumenta eius aliqua ex medicinis stipticitat: in habetes sicut mastix proprie et spica. Nulla quodqz sigillat ei pro-

prietatem mirabilem ad ea que oportet. Et narravit. me sue modos preparationis eius duos satis bonos. Dri-

mus. Perforetur colloquida: et abijciantur grana ei⁹ tantum: et impleatur aqua cum pauca spica et mastice et bulliat in cinere calido vsqz ad consumptionem tertie ip-

sus. Deinde nutriatur serapinum cum hac aqua semp aut modicum infundendo vsqz dum pinguescat. De-

inde exicetur et fiant troscisci. Sunt enim vitimi ad e-

gritudines iuncturarum et aquam citrinam. et aliis mo-

dis est proxim⁹ huic. et fit permutatio ab aqua colloqu-

tidat: ad aquam mirabolanzum tantum. Modus ali-

us ex inuentione nostra. Accipe succi enule sicut est. 3. xvij. et infunde in ea spicis. et mastice. an. 3. iij. et bulliant vsqz ad consumptionem medietatis: post illud coletur: et nutriatur serapinum cum eo sicut diximus. Nutritur etiam propter egritudines oculorum cum succo rute: at feniculi: et aliquo ex fellibus et proprie animum rapacium et fit medicamen sublime ad ea que oportet.

Dose. Solutione educit humores viscosos et flegma grossum: et aquam citrinam. et eius proprietates est mundi-

ficare cerebrum: et nervos: et educere materias eorum: et conferre egritudibus eorum frigidis: et proprie fin omnes modum administrationis ipsius: que sunt dolor capitis atiquis et emicranea difficilis: et epilepsia: et vtigo: et paralisis: et tortura: et tremor: et fit linimentum ex eo et succo rute: et aceto: et confert similiter egritudibus nunc dictis et contritioni lacertozum. et est ex rebus valde bonis ad mundificandum materias: que sunt in pectore: et prope nutritum cum aqua rute: aut cum aqua enule proprie. Et confert dolori eius bibitum et linitum: et dolori late-

rum et tussi antique et difficultati anhelitus. et est ex medii cunis magnis hydropisi. Extrahit enim aquam citrinam et proprie cum duplo ponderis eius ex mirabolam citrinis. Et modum nutritionis eius predicti sunt ad hoc mirabiles. et confert varicie splenis. et resoluit inflationes eius sumptum in potu: et superlinitum cum succo capparis et aceto. et resoluit scrofulas et duricies: et nodositate membrorum et nutritum cum succo rute: et fellibus: sicut diximus confert obscuritati visus: et medicina magna de fecisui aque ad oculum et proprie ad chol factum ex eo et linitur cum aceto super ordeolum: et de. et ipsum. et confert secundum omnem modum administrationis eius doloribus iuncturarum: et est potens in erad. cando materias eorum: ita qd ex anchis: et profundis iuncturis: et clisterizatum valet similiter. et bibitum. et clisterizatum confert colice frigide: et ventose et dolori ventris. et bibitum et suppositum puocat menstrua et interficit fetum. et confert dolori matricis. et profocationi ipsius.

Dosis eius est a. 3. 5. vsqz ad aur. j.

De euphorbio. ca. 42

Euphorbium est gummi excedens omni generis gummi in calefaciendo: et subtiliando

Est enim ex rubrificandibus: et rubeantibus

Et est ex arbore desertorum locorum: et hifidozum. Cuius folia in primis cum eleuantur: sunt sicut lanugines. Deinde cadunt: et nascuntur folia similia polio marino. **Electio. Medius est leue frangibile habens colorem pallidum: et clarum et quod est vehem-**

mentis acedinis et odoris valde acuti et quod est recens super quod iam preterijt annus. Recens vero anni sui est sicut venenum: et ignis: et est ex gummis que dissol-

uuntur in oleo: et proprie quod est recens. Antiquus vero fortassis non dissoluitur. Complexio et proprietates

Calidum est et sicum in quarto. et est calidius et subtilius omni eo quod calefacit ex gummis: et est in eo vir-

adustionem faciens et rubificationem. et est penetratiuum abstergium: excoatiuum. et est ex facientibus operatio-

nem cum labore: et angustia vehementi perducente ad sincope et sudorem frigidum. Rectificatio. Est inimicum cordi: epati: et stomacho: propter vehementiaz

virtutis sue: quoniam est acutum vehementer scosum: et inflammabile. Oportet ergo virtutem eius frangere et proprie cum rebus obaudentibus acumen eius: et ex-

tinguentibus inflammationem et acquentibus ei lubricitatem. et oportet vt sit earum quantitas multa vesti-

ens: et tagens superficiem eius. et oportet vt non multum teratur. Dicit alcanzi. Accipiantur frustra citri: et sepe-

liantur grana eius prius inuoluta in oleo amygdalino: i acetositate ipsius. Deinde inuoluantur pasta. et de quo

quantur. Rectificatur at ex hac arte: et remouetur acumen eius. Modus at virtutem eius frangens: sic narravit Hamech. Inuoluta in oleo amygdalino. deinde sepeliatur in succo liquiritie: aut teremabin dissoluta: at in aliquo ex robur dissoluta: stipticis: et sit eorum quantitas multa. et fiant ex eis pillule: et propinentur vbi oportet dicit Hamech. Propinet cum aqua mellis: et aliq-

bilitans et dissoluens eas. Conandum igitur frange
re malitiam et acuitatem eius. et hoc facimus cum auxi
lio rerum frangentium ea: et permutantium inflamma
tionem: et ferrositatem eius sicut sunt olea frigida: et p
prie res exictine: sicut est muellago psilij: et succus por
tulace: et succus endiuie proprie: est enim mirabile: et aq
alkelenzi: et aqua solatri humidi: et altarafecon: et aqua
berberorum et frangunt adhuc acuitatez eius res insipif
satiue: et ponticitatem habentes sicut sunt mirabolani.
Sunt enim sublimis ad illud. et dixit filius Hesar:
Duplum ipsius ex absinthio imctum cum eo. emen
dar malicia eius. Inquit Diascorides. Infundantur
folia eius in aceto die vna et exiccantur. et frangantur cu
arte hac virtus ipsius ferrosa et inflammabilis. Et dico
q si in aceto coquantur: aut infundatur citonia: aut ma
ciana: aut berberi erit melius. Et sigillatur almezerio
bonitas ex hoc ad ea que oportet: et si ex aceto infusioni
eius: aut decoctionis ipsius fiat sirupus acetosus: inveni
tur expertorum iuuamentorum vbi oportet. Et dixit
Gale. Infundantur folia eius in sirupo rosarum pa
rum antequam terminetur coctio eius et propinetur si
rupus vbi oportet. Non est enim in eo tumor. Et dixit
iterum. Decoquatur in iure gallorum antiquorum et e
sine nocumento. Et quandoqz almezerion administrat
tur cum pernixione aliarum medicinarum virtutem
eius fractionam habentes. Et eius operatio est talis:
Accipe foliorum eius. 3. ℥. et super ea projice aque dul
cis lib. 3. et dimitte die ac nocte. deinde fac bullire lento
igne donec redeat ad lib. 1. et mediam. et incolatura eius
ponatur olei sumpti ex amigdalibus dulcibus. 3. viij. et
bulliat faciliter vsqz ad aque consumptione: tunc si po
natur oleum cum folijs et aqua: et bulliant simul ad aq
consumptionem erit in virtute fortius. Et dixit Ruf
sus Submergatur quantitas ex folijs eius circiter. 3. ij.
in cado magno musti. et dimitatur mensibus tribus: et
erit res mirabilis ad hydropisim. expellit enim sine no
cumento aquam citrinam. Confectio almezerion ex in
uentione nostra. Accipe foliorum almezerion prepa
torum partes. x. carniuum citoniorum eligatorum in aceto
vini et zuccari tabarzet ante. partes. lxx. tereniabin par
tes. lx. aque casei ifusionis aga. parte. 50. olei almezerio
partes. xij. Dissoluatur zuccarum: et tereniabin in a
qua casei predicta et miscatur cum carne citoniorum: et
coquatur cum facilitate vsqz ad mellis spissitudinem: et
inuoluatur puluis foliorum almezerion cum oleo iam
dicto. et conficiatur cum eis. est enim medicamen benedi
ctum ad hydropisim. Confectio pullularum almezerio
valentium similiter ad hydropisim: et ad expellendum
aquam citrinam cum fortitudine sine timore. Recipe so
liorum preparatorum. 3. v. mirabolanzorum citrinanz
3. iij. kebulorum. 3. iij. confice cum tereniabin vel tama
rindis dissolutis in aqua endiuie. Et scito q almezerio
dedecoctione modicum sustinet. Et contritio labori
osa virtutem eius destruit. expellunt aut nocumenta a
corpore aqua orde: et aqua passularum. Aerum aqua
endiuie: et altarafecon auferunt inflammationem relic
tam ab eo in corpore. Et sciunt q medicine compressi
ue audaciam medicinarum expellunt. **Dosse.**

Solutione educit aquam citrinam cum fortitudine ve
hementi. Et dixit Alexander. Juncta cum rebus edu
centibus melancoliam educit eam: et cum rebus educē
tibus flegma educit ipsum: et absinthium duplicatum cit
aut mirabolani addunt ei bonitates nos: et faciunt edur
cerem coleram. Adans aut iuuamentum quod ex eo
expectatur est ad hydropisim. aquam enim educit ag
gregatam in ventre. Nocet tamen epati: immo omnib
membris nutritiuis: et interficit lumbricos: et vermes et
solutione educit eos et serpentes vitcerum. Et si fiant
tente ex eo: melle curat fistulam et vlcera fraudulenta. et
fit collutio ex aceto decoctionis ipsius: et confert dolori
dentium et corrosioni eorum: et gingine sanguinee et mol
lificate. et fit vnguentum ex eo et aceto: et oleo: et cera ad
scabiem bonum et fit ex eo linimentum cum sulphure et
melle et aceto forti ad morpbeam: et albaras: et lentiginē
et delet eas. Et quandoqz fit confectio super morphe
am et baras cum folijs eius: et aceto forti: et est vltimum
et dixit Joannius. Valet ad quartanam. **D**o
sis eius est a. 3. 5. vsqz ad. 3. i. et hoc in coctionibus et pul
ueris a caracis. ij. vsqz ad. v.

De albebram fescula. **45**
Albebram est species lacucinorum. et est so
luntium rusticorum. et eius aliud est magnū
habens radices rotundas et crossas: et spissi
corticis: et densi: et poderosi. et aliud e parui
habens radices subtiles: et est tenuis corticis. **E**llec
tio. Adagnum est malum abscondens viscera. Dar
num vero est illud quod elligitur. et melior pars plan
te est cortex radices eius: et lac eius est acutus: et fortius.
et melior radix ipsius est habens proprietates. v. bonas
scilicet cuius cortex est subtilior et lenior: et facile frangit
et est habes d'rubedine aliquid sicut castia proprie: et sup
quam iam preterijt medium anni. Recens vero men
sis sui tantum est mala. Nigra vero est pernitiosa. et or
ta in locis termarum similiter. et melius tempus collec
tionis radices ipsius est principium veris et lactis eius i
sine ipsius. **C**omplexio et proprietates. Calide co
plexionis est: et sicce in principio tertij et lac eius calidius
et ex substantia terrea stiprica. et est incisuum: subtiliatis
exiccatiuum materierum submersarum. liquefactiuum
et aperitiuum: disruptiuum onficiorum venarum.
Rectificatio. Nocet cordi: epati: et stomacho: et disrup
pit vças: et exconat viscera: et derelinqz inflamatores faci
etes cadere in febres. et emda: pmi nocumtu qd ex eo
tinet pmiscdo aliqs ex medis cordialib et stotacis: et
epaticis cu eo. Et scbz et tertiu nocumtu corrigi acqz e
do ei bditate cu medicis coglutnatiuis. et coacumtib
et solidatibus: sic e dragag. ppe et gum: et bdeliuz et
muellago: psilij: et succus portulace et filia. Et qrtu no
cumtu ei tollit pmiscdo ei ex reb refrigerantib et extm
guentib aliqs et ex hfacitib apd me e. vt ifudat in succo
altarafecon at i succo ediuie et panco aceto: at i succo. por
tulace: aut solatri et aceto. Et si fuerit aceti decoctio: at
ifusiois citioz erit meli. Adirabola. quoqz sigillat ei
bdtates notas: et absinthij silr et alo. Et dixit Jydeus
Infundatur i lacte dulci: aut aceto: et remouet in eo lac

multotiens: et exiccat. Reprimunt enim sic a sua malitia
 Et dicit Rufus. Si solutio per ipsum superfluit aut
 laboriose fiat: sedeat solutus in aqua frigida. **A**dhibi
 quoque videtur verbum inconueniens. Circumstans enim
 frigidum includit: et coadunat virtutes medicine: et cor
 roborat eam: nec non et medicinas ad vias expulsionis
 repellit sicut te scire fecimus. Succurrendum est igitur
 tunc sicut in canone diximus. Confectio pillularum de
 allsebram conferentium hydropis. Accipe eius prepa
 rati partes. 4. mirabolanzorum citriorum partes. 4. alo
 es partes. v. Confectio cum succo feniculi: aut endiuie. et
 est dosis earum a. 3. i. 2. 5. vsq; ad. iij. Et quidam ex lacte
 eius et farina faciunt oblatas: et solunt cum eis. et quidam
 faciunt cum aceto et zucearo et lacte ipsius. Et quidam cum
 carne citoniorum et mastice: faciunt solutium bonum
Dosse. Solutione educit flegma vehementer
 et aquam citrinam et humores melancolicos: et material
 a iuncturis: et confert doloribus earum. et est ex medici
 nis magnis ad hydropisum. Veritamen nocet epati. et
 defecit corpus vtentis ipso. et consumit sperma. et lac
 eius hoc vehementius facit: et facit cadere in febres.
Dosia. Corticis radicis eius a caractis. ij. vsq; ad
 vij. et lactis eius a caracto. i. vsq; ad. iij.

De Lus. *(in libro de uisceribus)*

Al est planta que dicitur collum draconis
 et ex ea alia est plana habens folia. alia cris
 pa. et radix plane est ad nigredinem attinens
 exterius. interius vero alba est. Crispa vero

exi^o cicritia. inter^o vero alba: et ad citrinitate declinat. et
 super utriusque radicem eleuantur tyrsi habentes macu
 las admodum serpentes. Electio. Melior pars toti
 us plante est radix. et melior radix est crassa completa. et
 orta in locis liberis. Et melius tps collectionis est ver
 principium estas. **C**omplexio: et proprietates. In
 quit Bias. Crispa calidior est q̄ plana. Et dixit Ruf
 sus. Plana calidior est in primo gra. crispa in secundo
 Et dixit Galienus. Plana calida est in principio sedis. cris
 pa in fine eius: et est quasi verius et est in utraque caliditas
 et acuitas: que posita in superficie cum suba terrea est vin
 cens plus et utraque abstersiva: incisiva: penetratiua: et
 aperitiua subtiliatiua humorum grossorum: et viscosorum
 adherentium. Crispa at ad hec omnia est fortior. Re
 ctificatio. Nocet utraque acuitate sua: et stomacho: et epa
 ti debilibus: faciens reumatizationem et mordicationem
 et reumatizat ad stomachum materias a vicinis membris.
 Et illud quod magis sapientes elegerunt ad corrigend
 dum primum nocumentum i ea est: vt propinetur cum
 rob: aut cum melle passularum: et speciebus alefanginis
 et tollitur secundum nocumentum eius permiscendo ei
 aliqd ex rebus stomaticis stipticis: sicut est mastix et cito
 nia et propinare trociscos diarodon post eius exhibitio
 nem. Tollit enim secundum nocumentum ipsius. El
 lectuariuz quod sibi comparat Idamech super iuuau
 to: cuius non est dubietas in resoluendo humorem cru
 dum in stomacho: et membris nutritiuis et renibus. et sa
 nat emoroidas: et resouit ventositates earum et confert

dolori earum: et doloribus renum: et exiccat coitum cu
 ius permixtio hec est. **M**undetur radix crispe: et laue
 tur in vino. Deinde coquatur in aqua: et quandoque no
 coquitur: et est fortius et teratur. et sunt eius lib. ij. rob. lib
 vj. et alibi habetur. **M**ellis: et rob ana lib. iij. piperis ci
 namomi 3ij. b. macis gar. ana. 3. vj. **D**osia. Luf
 est a. 3. ij. vsq; ad. 3. vi. Confectio iere luf de scriptio
 ne Hermetis: super quam expectatur fiducia experto
 rum iuuamentorum ad dolorem capitis: et emicraniam
 et vertiginem et epilepsiam: et tremorem: et torturam: et pa
 ralsim. Et educit superfluitates humorum viscosorum
 et grossorum et subtilium a capite et neruis a stomacho: et
 iuncturis et a toto corpore: et confert iuuamentum ma
 gnum doloribus iuncturarum et doloribus renum: et do
 loribus matricis: cuius hec est permixtio. **R**ecipe aloef
 3. j. interios colle quintide. 3. viij. Radicis vtriusque
 luf sicce ieros: turbit agarici: serapim: mirabola. citri
 ni: Kbulis indorum ana. 3. vnam et. 5. 3ij. ziberis. cina
 momi: mastice elleborini. euforbij: assari: castie lignee:
 salis indi: croci: castorei apij: keisin seminis mezerion: si
 cados an. 3. a. sq. alle assate. 3. ij. et. 5. scamonee. 3. ij. Fiat om
 nium contritio bona: et inuoluatur puluis in succo cucu
 meris afinini: tanis quantitate qua bene inuoluatur. in
 de siccat: et iterum denno inuoluatur in predicto iuo
 co: et oleo pauco nucum: deinde siccat: et inuoluatur
 melle dispumato: quantitate qua fiat totum sicut pasta.
 et propinetur post sex menses: et sit dosis eius a. 3. ij. vsq; ad.
 ij. **D**ixit Philagrius. Siant tota: telle ex radice plane re
 centis: mundetur: et trite vltima contritione: cum pondere
 sui de farina tritici: et coquatur sicut panis: et propinetur
 omni mane habentibus emoroidas: et delet eas. **U**tra
 que autem luf de decoctione substat ad plenus. **D**os
 se Solutione educit flegma subtile et crassum mundificat:
 et glorat renes: et prouocat vrinam: et exiccat coitum.
 et est ex rebus mundificantibus pectus et pulmonem: et
 confert eis super quibus timetur frequentia asmatis et
 tussis propter eguberantiam humoris viscosi i eis: et p
 pne lophoc ex succo eius cum melle et rob: et quandoque
 administratur cum ouis: et valet similiter. **D**ixit Be
 mocri. Iuuamentum vtriusque speciei eius est magnum
 omnibus doloribus emoroidarum: et ventositatibus ea
 rum secundum omnem modum administrationis ipsius
 etiam suppositum et emplastratum: et nos experti sumus
 est enim magni iuuamenti super crudum humorem qui
 est in stomacho: et renibus. et dixit Galienus. Resoluit apo
 stemata dura: et durities splenis: et aliorum membroru
 et confert vlcibus fraudulentis et fistulis: et consumit
 additiones carnum in eis. et consumit additiones car
 num in naribus. et prohibet corosione fieri in eis et can
 cr. **S**uccus autem cum melle distillatur in aurem: et
 confert tinnitum et surditatem: et dolori auris. et abstergit for
 dicies eius. et exiccat vlcera ipsius. **U**traque ipsius pe
 cies est ex rebus que mundificat faciem. et abstergit sedi
 tatem cutis: et delet pannum et scitignes et morpheam: et
 proprie cum melle. et fiat emplastrum ex ea cum melle et
 stercore caprarum super podagram et contusionem nec
 norum et confert doloribus eorum. **S**upersilio facta
 ex ea educit menstrua: et facit abortum.

Et dicit qd fugat serpentes et vipas. et vermes venenosos.

De alfescera. *ra 4A vna luyra*

Alfescera est planta: quam vocant vitem alba cuius radix est terre coloris exterius. interius vero alba: et eleuantur super radicem eius stipites multarum inuolutionum super alias arbores. Et nascuntur super ea botri: sicut botri vuarum: et vocantur vuae lupine. et est species eius fescerese cuius radix est cineritia exterius et interius alba. non albedine poris et vocatur cucurbita reptilium. **Complexio: et proprietas.** Fescera inquit Bialcorides: calida est sicca in tertio et est composita ex partibus ignis cum partibus terreis adustis. et igneitas est dominans: quare est acris mordacitina cum amaritudine pauca. Et dixit Galienus Est in ea de stipticitate aliquid. et est incisina. rubificatiua: subtiliatiua et abstersiua. Fescerese vero est minus calida. et pars terrea in eo est maior igneitate eius propter quod est cum amaritudine vincente super acridinem ipsius et est in omnibus debilior quam fescera. **Rectificatio.** De rectificatione autem eius fit sicut diximus in luf. propter quod pars ista continetur illi. **Confectio alfescera:** quam scribit Democritus mundificans cerebrum et nervos: ex nucam et est afferens iuuamentum manifestum epilepsie: et vertigini et paralisi: et egritudinibus nervorum frigidis: cuius hec est permixtio. Accipe radicis alfescere mundate: et contrite lib. 5. mellis passularum lib. ii. squille assate pinearum mundatarum an. 3. j. et 5. nucis muscate cordumeni: macis zinziberis an. 3. ij. gariof. pip. longia. 3. j. et 5. fileos: salis gemme gallie an. 3. j. spice. 3. 5. agarici. 3. iii. sicados. 3. i. 5. **Dosis.** est a. 3. iii. usque ad. v. **Datur post sex menses.** Inquit idem. Accipe succi eius 3. v. aceti squillitici lib. i. aque coctionis origani: isopi: sic cordumeni sicados lib. i. melis passularum lib. 5. mellis lib. ij. fiat sirupus valens ad ea que diximus et est dosis eius 3. ij. **Dixit filius Serapionis.** Fiat ex succo eius et melle passularum hoc bonum ad asma et tussim. **Dosis.** Utriusque radix et proprie succus eius solucione educit flegma et prouocat vrinam et mundificat cerebrum et nervos et membra anhelitus a superfluitatibus flegma. et putridis. et aperit oppilationes viscerum et renum et fert secundum omnem modum administrationis eius epilepsie et vertigini et egritudinibus nervorum frigidis **Et affert iuuamentum manifestum tussi: et asmatis: et proprie sumptum lambendo: et confert dolores laterum. et comeditur talis eius in primis cum crescit: et proprie eius speciebus. et fert fetori oris et proprie corruptioni stomachi. Veritamen permiscet spiritus in cerebro sicut dicit eius vsus frequens. et est ex resolutibus apostemata dura et apostemata splenis: et proprie emplastrum factum ex eo cum ficibus et vino. et similiter oxumel eius sumptum continet et abscondit cum vino panaritium. et confert vlcerebus malis. et trahit fracturas ossium: et spinalis et ligna. et proprie cum vino et melle. Sobriationes facit ex succo eius: et frumento decocto et melle facit exuberare lac. et sedere in coctione eius mundificat matricem: et facit abortum: et etiam suppositum et comestum. Radix quoque eius: et succus eius abstergit faciem et seditatez**

et pannum: et vestigia que remanserunt post vulnere et proprie cum farina acerum: et fabarum. et coctum cum oleo aufert occultationem sanguinis. **Confectio troctisorum clarificantium faciem: et abstergentium seditate cutis: et facientium colorem bonum eius permixtione rubedis.** Accipe farie simillagine: farine orobri: ciceris albi. farie fabarum: amigdalidis dul. dragag. omnium an. 3. ij. radicis fescera sicce. 3. j. et 5. sac trociscos cum albumine oui. et line cum aqua ordei: et post duas horas ablue eius aqua surfuris. **Ex succo autem fescera fit: et melle: et vino et proprie partibus equalibus fit potio ad scrofulosa: et est expumum. et similiter fit emplastrum ex ipsius radice et melle: et delet eas. confert autem moribus animalium venenosorum.** **Dosis autem radicis fescere est ab au. i. usque ad. ij. et succi est a. 3. j. usque ad. ij. et similiter fescerese**

De arthanita. *ra 48 Colonne Madia hanc panis paring*

Arthanita est panis alcurith. et ab alijs dicit panis fauni: et ab alijs malum terre: et ab alijs panis porcanus. et ab alijs cyclamez. et inuenitur ex eo magnum. et paruum. **Alba:** qui autem radix est in modum rape. rotunde. cuius pars exterior est terrea nigra. Interior vero alba. et eleuantur super radices frondes: et flores secundum sententiam violarum subalbidarum: sine eleuatione stipitis super eius radicem. **Electio.** Paruum vero habet radices subterranas plurimas in modum auellane et cicerum. **Complexio: et proprietas.** Calide complexionis est et sicca in principio tertij. et est incisuum. subtiliatiuum: calefactiuum resolutiuum. abstersiuum: mundificatiuum et aperitiuum oppilatoum. Et est ex rebus sudorem exuberare facientibus et maxie mundificantibus cuti: et ex remouentibus seditatem eius. **Rectificatio.** Recipit de rectificatione hoc id quod diximus in capitulo de luf. et in capitulo de alfescera. **Dixit filius Serapionis.** Accipe succi eius. 3. 4. et dissolue cum zaccaro: et coque usque ad tertiam: et ppinetur in mane: et est medicina certa et expta ad icteritiam. **Et dixit Grecus.** Succus eius cum melliterato: aut secamabi: et proprie de quolibet partes equalis sumpte et cocte secundum superiorem doctrinam est medicina experta ad icteritiam citrinam. **Unguentum arthanite ex inuentione Alexandri** quo ungitur venter. et femur. et ilia. et soluit solute catartici. Et ppiandum est non valentibus sumere medicinam. Et si limitur super stomachum. facit vomitum: et confert hydropisi et solucione educit aquam citrinam. Cuius hec est permixtio. Accipe succi arthanite lib. ij. succi cucumeris asinni. li. oiei trini. lib. ij. butiri vacui lib. j. pulpe colloquintide 3. 3. polipodij 3. vj. eius orbij 3. j. Que terenda sunt: terre: et submerge in succis et pone in vase vitreo stricti orificij: et strige caput eius. et mitte per. 8. dies. Deinde buliat totum bollitione vna et cole terpone in per colatur am serapini: aur. v. mirre. aur. 3. ita que resoluantur prius in aceto vini quantitate sufficienti. **Aggrega omnia simul et bolliant semper agitatione cum suste usque ad succorum sere consumptionem.** **Tunc ponantur cere 3. quinque selis vacini aure. v. et serueant donec liqueat cera.**

Tunc accipe scam. aloes mezereon colloqnerana aur. v. enso: bij aur. ij. salisgēme aur. 3. turbit: aur. v. pipe. lō. 3 nzi. camomil. omnium añ. aur. ij. Puluerizent: 7 misce cum eis simul terendo. in mortario donec perficiat. Unguentuz aliud arthanite: 7 est. resoluens apostema ta dura splenis: 7 lapideitatem ipsius 7 scrofulas. Lu- ius hec est permixtio: Accipe succi eius 7 viscositatis: que mulgetur ex radice filicis añ. lib. j. succi extremitatū ramarisci. 3. ij. olei irini lib. ij. isopi humide. 3. xv. aceti 3. ij. armoniaci. bdelij. 3. j. 7 s. cer. citrine. 3. vj. fiat sic superius diximus. A thamita de decoctione rem suffi- ciēte sublinet. **Dosse.** **Solutio** educit flegma mucilaginosum sumptum 7 suppositum 7 etiam lini- tum super femur: 7 illa 7 partes adiacentes ei. Et aperit oppilationes viscerum: 7 maxime splenis 7 proprie sum- ptuz cum oximelle: 7 similiter emplastratum. 7 confert colice flegmatice 7 ei que fit ex retentione fecis: 7 est ex rebus mundificantibus caput 7 oculos. 7 proprie caput purgium factum ex eo. Et abscondit emicraniam frigi- dam 7 lodam 7 confert torture 7 paralisi: 7 ad egritudi- nes cerebri flegmaticas: 7 proprie si fiat caput purgium post assumptionem iere: aut theodozicon: aut pillularū sectidarum. 7 simulum: 7 confert caput purgium ex eo factum debilitati visus: 7 aque que descendit ad oculos 7 est expta res ad icteritiam conuertens in vapores 7 su- mum 7 sudorem materiam eius: 7 proprie succus eius cum secantabin: aut mellificato. Et oportet vt sumens cooperiatur multum: vt sudet sudore vehemēti citri- nū: 7 si non omnem modum administratōis eius confert du- riciē splenis 7 aliorum apostematuar: 7 scrofulis. Et tam bibitum q̄ suppositum prouocat mensura. 7 est ex maxime a: ientibus ozificia emoroidarum. Et dicitur q̄ sit suspendatur in collo mulieris radix eius non concipi- pit. 7 linitur ex eo anus 7 confert exitui eius.

Dosis eius ab aur. ij. vsq; ad. 3. 4. 7 proprie succi eius.

De aristologia. ra 49

Aristologie tres sunt spēs. longa 7 rotun- da. 7 alia cuius radix currit fm semitam pal- mi tum vitis. Complexio 7 proprietas. In- q̄. **Diascorides**. Des calide sunt in princi- pio tertij 7 sicce in secundo. Et videtur q̄ longa sit cali- lidior: quā terretas eas vincat super terretatem rotū- de. Et videtur ex hoc q̄ rotunda sit subtilior: quare ad omnes operationes promptior 7 est vtraq; aperitiua op- pilationum: resolutiua attractiua: extrahens spias: 7 fra- cturas lignorum infixas carni: 7 vtraq; ē subti- litiua: s; rotunda magis propter id quod diximus. Alia vero spēs eius in omnibus eius his est debilior: propter illō non est famosa. **Rectificatio.** Soluendo non no- cet: immo confert visceribus. 7 rigit in alijs de rectifica- tione: scōm q̄ diximus in luf. Et de decoctione 7 tritu- ratione rem plenam sustinet. **Dosse.** **Solutio** ne educit humiditates flegmaticas. Et dixerunt aliqui q̄ etiam colericas. 7 est ex rebus maxime mundificantibus pulmonem: 7 pectus a flegmate 7 putredinibus. et confert iuuamentum manifestum asmatis: 7 tussi fm o-

mnem modum administrationis eius: 7 etiam suffumi- ga: io ex ea administrata per embotum. Confectio for- marum: quarum iuuamentum magnificatum ē ad as- ma antiquum 7 tussim humidam: 7 proprie quando re- cipitur suffumigatio per interua la ex vna earum per tra- ietozuz. Accipe aristologie rotunde arsenici citrini par- tes equales. Aggrega cum vitello oui 7 fiant forme 7 auellane. Adhuc autem aristologia est ex rebus mundi- ficantibus cerebrum. 7 est conferens epilepsie: 7 prope rotunda. confert etiam stomacho 7 remouens singultuz ventosum 7 sedat dolores omnes a vent- sitate in vice- ribus 7 aufert oppilationes splenis 7 ventositates in ip- so proprie rotunda: 7 hoc cum oximelle radicum. 7 om- nes quidem species eius mundificant matrices fetarum 7 prouocant menstrua 7 faciunt abortum: 7 rotunda q̄- dem est ex medicinis magnis ad vlcera mala fraudulen- ta 7 est mundificans fistulas: 7 generans carnem in ip- sis. 7 emplastratio ipsius cum melle 7 sale pauco: con- fert podagre 7 contusioni lacertozum. Cum hidromel- le autem curat vlcera aurium: 7 corroborat auditum. Acetum autem coctionis ipsius stringit zinginas: 7 re- mouet putredines ab eis 7 si confricantur cum ea den- tes: abstergit eos 7 est medicina bona rigori februm.

Dosis eius est a. 3. i. vsq; ad aureum. i.

De Albemesuch. ra 50

Albemesuch dicitur granum reguz. 7 est ex eo aliud magnum: aliud paruum. 7 dicitur q̄ magnum est kernia. Complexio 7 pro- prietas. dicit **Diascorides**. Calide comple- xionis est: 7 sicce in tertio. Et dicit **Hamech**. est in pr- cipio tertij. **Rectificatio.** Meretur de rectificatio- ne hoc quod diximus in capitulo de been. Oleum autē vtriusq; extrahitur sicut oleum de amigdalīs. **Dosse** **Facit** vomitum 7 solutionem laboriosam: 7 educit flegma vehemēter: 7 aliquando coleram 7 materias a iuncturis 7 aquam citrinam: 7 coquuntur grana eius: 7 proprie contrita in iure galli antiqui: 7 confert colice: 7 doloribus iuncturarum: 7 podagre: 7 dolori sciatice: 7 coquuntur cum aqua casei: aut mulgetur super ea lac ca- prinum 7 colatur: 7 confert hydropisi. Oleum autem d- kernia confert colice flegmatice ventose. **Dosis.** Sumuntur ex kernia a granis. v. vsq; ad. vij. 7 alterius a granis. vij. vsq; ad. xv.

De lbrabin: siue abrahunc. 7 est genestra. ra 51

Lbrabin est capistrum arborum: 7 ē arbor montana super cuius stipite eleuatur den- sitas fustium multe rectitudinis: 7 dum pli- catur non patiuntur fracturas. Unde ligantur ex eis ar- bores. 7 produciunt flores sicut limaris citrinitatis mi- te. 7 profert folliculos secundum semitam orebi haben- tes semina distincta sicut lentes. Sed in lingua latina genestra: siue mirrica appellatur. **Complexio 7 proprietas.** **Inquit** **Diascorides**.

Calide et sicce e complexionis i secundo .et semen eius e calidi: et i flore eius et stipitib⁹ ipsius e hmiditas sup flua cum virtute incisiva :quare multiplicat vomitum.
Et sunt omnes partes eius conturbatiue. incisive. sb tiliatiue: et prouocatiue. **R**ectificatio. **P**roet sto macho et cordi. **E**t dicit Philagrius. Cum melle rosato tollitur nocumentum eius. et similiter cum rosia et mastice. Semen autem eius propinandum est cum aqua mellis rosati. Anisum autem et semen feniculi: et daucus: et similia auferunt nocumentum ipsius. **G**los autem eius de decoctione substat modicum. **S**emen vero eius plus. **D**osse. **P**er vomitum: et per ventrem educit flegma cum fortitudine vehemēti: et materias que sunt in iuncturis et mundificat renes ab omnibus superfluitatibus: et prouocat vrinam fortiter et frangit lapidem in renibus et vesica et non p mittit materias si gi in eis: et densari in lapidem. **E**t quando flores eius contriti propinantur cum melle rosato. aut cum ouo resoluntur: scrofulas. et oximel ex eis: aut ex seminibus ipsius resoluit apostemata splenis **E**t si frequenter cum eis vomitus confert sciaticae: et podagre: et dolori renum.

Dosis eius et proprie florum est. ana .3.ij. vsq ad .v. seminis an.3.ij. vsq ad .iiij.

De elleboro.

Eleborus est herba algusi. **E**t eius due sut spes. **N**ā alius e alb⁹. alius est niger. **E**llectio. **N**iger vero incolumior e albo: imo minatur albus accidentia terrois. **N**iger vō acquirit iuuenescētia: et incolumitatē. et qd ex eo magis eligit. pprie e: cuius sapor e acutus. mordicās gustū et habēs colorē sicut assarū. pprie: qd e frāgibile: et medium inter subtile: et grossum: et medium inter recentem et antiquum et medium inter ponderosum: et leue. imo plus leuis q̄ ponderosus. **E**t qui est leuis carens aspi tate. et melior pars totius plāte e radix ipsius. **A**delior: pars radicis sunt fistule. et melior pars. eozū est cutis ipsorū. et melius tēpus collectōis eius est ver et effas. **A**lbus vero minoris est acuitatis et mordificatōis. et est e⁹ mordacitas non apparens subito. et est maioris amaritudinis q̄ niger. **I**n alijs autem proprietates nigri h3 sed plus de antiquitate q̄ niger patit. **C**omplexio et proprietates. **N**iger e calidus et siccus in tertio. **E**t est subtiliatius abstersiuus: resolutiuus: et corrosiuus ad ditūm carniū: que sunt in vulnereb⁹. **E**t dicit quā do nascit apud radices arboris: sunt fructus eius soluti ui. **A**lbus vero calidus est: et siccus in medio tertij. et est similiter abstersiuus: mordicatiu⁹ multiplicans vomitum et faciens sternutationem cū fortitudine. **R**ectificatio. **A**lbus corporibus nostri temporis est molestus imo est eis sicut venenum pprie p̄socans. **N**igri autē vsq ad tempora nostra virtus tolerabilis e: licet adhuc difficilis. **I**nquit enim. **H**ypocra. **A**dolescus est elleborus eis: quozū sana sūt corpora. **A**rs autem et sollicitudo est in rectificando et propinādo: quando et cui op3 **F**acit enim tunc operationem incolumē: inquit fili⁹ Ze

zar. **S**iat terēniabin sicut mel: et submergant in co tepido ex fusticulis nigri partes conuenientes circiter horai. viij. et extrahant ab eo et tunc propinet alteraniabin quoniam est habens virtutem ellebori. et consimile fit d melle passularum. et quandoq3 submergant in iure gal linarum: aut carniū: et fit sin. aliter. **E**t aliqui perforāt redicem rasanū: et itromittunt frustum ellebori per diē et post auferunt: et propināt rasanū habētē virtutem ellebori. et quandoq3 insundunt i oximel: e: et similiter fit et quandoq3 fit in eis dulci: et quandoq3 i condito: aut aliquo ex sirupis: aut robub. **Q**uandoq3 insunduntur i iure galloz: aut carniū et coquit i iure et postmodum addunt artekis: aut ordeum fractum: aut rizum. et quandoq3 sorbet ius solū per se. **D**aucus autem et pi per longum: et anisū et petroselinū et isopus sicca: et calamētum et ouganū et hāscē: bonificant operatōem ei⁹ **B**ene autēz misceat cum epithimo et polipodio et sale i do et similibus. **C**onfortant enim sese. **C**onfectio pū lularū quas scripsit **H**aly: quarum iuuamentūz e vltimūz ad egritudines melancolicas: et cācrum et lepram et morpheas nigraz difficilem quarūz hec est permixtio **R**acerepigre. 3. xij. ellebori nigri polepodij. an. 3. v. epithimi sicados an. 3. vij. agarici lapidis lazuli salis indī colloquintide. an. 3. iij. **D**osis earum e an. 3. i. vsq ad au. ij. et sunt sane et experte. **E**xpellit enim virtutem vtri usq3 a corpore aqua mellis: et aqua passularū: et aqua ordei et ius galloz et gallinarum cūz oleis aut nucum aut amigdalariū et similiūz. **P**uluerem tamen ellebori sumere non tutūz e. **D**osse diximus vitari albū: qz p̄focatiuus est. **N**igri autē debere sumi. sicut cōcor dant omnes et p̄pue rectificatū sed in artez: et legez. et nō cōuenit nisi robustis: et animosis corporibus et pprie tempore veris. **D**atus qdēz quando et cui cōuenit: fac acquirere iuuenescētia: et incolumitatez: et mores laudabiles et complexiōes bonas. **D**ec. curz est pprietates ipsius sicut dixit **H**ipocra. **E**t ipse qdēz mūdificat totum corpus a superfluitatibus in: m̄b̄oem corruptū et solutione educit cum facilitate colerā permixtaz grossam: et flegma et colerā nigraz cūz virtute sine molestia. et mōdificat sanguinez. et attrahit a venis superfluitates mixtas sanguini: imo a toto corpore et cōcauitab⁹ membrorū et partibus remotis: et cute. et est ex rebus solemnibus i mūdificādo cerebrūz: et caput totūz: et istru mētum sensuum et nervos: et viscera: et vesicā et mati cem: et cōfert iuuamentum manifestū egritudinibus eorum sicut est soda prop̄e: et emicraea: mania melancolia vertigo: epilepsia: et paralisia et aque ad oculum descendenti. et confert egritudinibus iuncturarū: et duriciei: et apostematibus eozū: et scrofulis. et est sicut tiriaca et medicia: anthonomasice ad lepram: cancerum: et species herpetis et bothor: et qui se comedunt. **E**t quando ponitur niger elleborus in alco holi: confortat visum. et distillatur acetum decoctionis eius in aurem: et cōfert tinnitui: et sibili: et coroborat auditum. et si colluitur os cum aceto predicto: confert dolori dentium. et confert egritudini splenis: et febribus anti quis longis: et quartane colericę: et egritudinibus melancolicę difficilis eradicationis. et prouocat vrinam et mēstrua. vsus autē eius

colorem efficit bonum et acquirit ei odorem bonum
et odorem similis: et remouet egritudines cutis: sicut est mor-
phea: et baras: sicut omnem modum administrationis
eius: et fricatur cum aceto similiter remouet seditatem
cutis: et pannum albus: et difficilis et fortis vomere
facit cum accidentibus terroris: et confert fricatio ex eo
ad egritudines cutis: et confert cum virtute: et curat sca-
biem: et impetiginem: et lentiginem. Et confert vterque ellebo-
rus fistulis: et vulneribus putridis: et fraudulentis.

Bosis eius est a paratis. vi. vsq; ad tertiam. 3. vni-
us vel vsq; ad. 3. j.

Expleta est sectio secunda vbi deesse et posse vni-
uscuiusque medicinarum simplicium et rectificatioe ca-
rum et tam de benedicti medicinis q̄ de solventibus la-
boriose tractatum est gloriosissimi doctoris Adesue
ad laudem dei eterni qui sit benedictus. Amen.